

STREDA, 18. FEBRUÁRA 2009

PREDSEDÁ: PÁN PÖTTERING

predseda

(Rokovanie sa začalo o 15.00 hod.)

1. Pokračovanie prerušeného zasadania

Predseda. – Otváram zasadanie Európskeho parlamentu, ktoré bolo prerušené vo štvrtok, 5. februára 2009.

2. Vyhlásenia predsedníctva

Predseda. – Vážené dámy a páni, pred dvomi týždňami poľského inžiniera, Piotra Stańczaka, ktorého od minulého septembra zadržovali teroristi v Pakistane ako rukojemníka, zavraždili jeho väzňatelia. V mene Európskeho parlamentu by som chcel vyjadriť svoje pobúrenie nad touto ohavnou vraždou nevinného človeka, ktorý bol poľským občanom a občanom Európskej únie. Európsky parlament tento trestný čin čo najrôznejšie odsudzuje. Všetkým rodinným príslušníkom a príbuzným zosnulého by sme chceli vyjadriť úprimnú sústrasť.

Terorizmus je priamym útokom na slobodu, ľudské práva a demokraciu. Terorizmus je pokusom dosiahnuť niečie ciele prostredníctvom slepého násilia a zničiť naše spoločné hodnoty. Predstavuje veľké nebezpečenstvo pre bezpečnosť a stabilitu medzinárodného spoločenstva. Terorizmus je zločin, ku ktorému nemôžeme byť zhovievaví.

Vážené dámy a páni, v rodnom jazyku zosnulého by som rád povedal: *Niech spoczywa w wiecznym pokoju* [Nech odpočíva v pokoji].

Na pamiatku Piotra Stańczaka, by som vás chcel požiadať, aby ste povstali a pripomenuli si ho.

(Parlament povstal a zachoval minútu ticha.)

Vážené dámy a páni, lesné požiare v Austrálii mali v ostatných dňoch za následok tragické straty na životoch. Tieto požiare, najhoršie v dejinách Austrálie, si vyžiadali mnoho životov, ktoré vyhasli za strašných okolností. Všetkých nás ohromila prudká sila tejto prírodnej katastrofy a jej strašné následky. Napísal som austrálskemu premiérovi, aby som vyjadril úprimnú sústrasť Európskeho parlamentu. V mene Európskeho parlamentu by som na dnešnom plenárnom zasadnutí chcel opäť vyjadriť solidaritu s Austráliou, jej obyvateľmi a úradmi v týchto smutných časoch.

Budúci týždeň pocestuje do Austrálie delegácia z Parlamentu, aby našu sústrasť vyjadrila aj osobne. Rád by som však využil túto príležitosť, aby som vyjadril našu úprimnú sústrasť rodinám všetkých tých, ktorí prišli o život. V myšlienkach sme s vami.

Vážené dámy a páni, z Iránskej islamskej republiky opäť prichádzajú znepokojujúce správy. Sedem vedúcich predstaviteľov bahájskeho náboženského spoločenstva bolo v máji 2008 vzatých do väzby. Osem mesiacov im odopierali možnosť právneho zastúpenia. Tento týždeň sa má spomínaných sedem cirkevných hodnostárov bahájskeho náboženského spoločenstva podrobiť súdnemu procesu, ktorý nespĺňa ani len tie najzákladnejšie požiadavky princípov právneho štátu. Samotná nositeľka Nobelovej ceny, iránska právnička Shirin Ebadiová, ktorá bola pripravená obhajovať uväznených vedúcich predstaviteľov, čelila vyhrážkam smrti.

Európsky parlament opätovne a čo najnaliehavejšie vyzýva iránske úrady, aby rešpektovali ľudské práva a práva náboženských menšín a prehodnotili svoju žalobu proti siedmym vedúcim predstaviteľom bahájskeho spoločenstva – Faribe Kamalabadiovej, Jamaloddinovi Khanjaniovi, Afifovi Naeimimu, Saeidovi Rasiaimu, Mahvash Sabetovej, Behrouzovi Tavakkolimu a Vahidovi Tizfahmovi. Títo ľudia boli uväznení len pre svoje náboženské presvedčenie a mali by byť okamžite prepustení.

(potlesk)

Vážené dámy a páni, minulý piatok, 13. februára 2009, španielskeho poslanca, pána Herrera, zatkla venezuelská vláda v hlavnom meste Caracas a následne ho vyhostila z krajiny pre vyhlásenia, ktoré urobil v médiách na adresu venezuelskej vlády. Pán Herrero do krajiny pricestoval ako člen oficiálnej delegácie

Skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a Európskych demokratov, ktorú pozvala opozičná strana v súvislosti s referendom o zmene ústavy. Pri jeho zatýkaní polícia násilím vnikla do jeho hotelovej izby a následne ho posadila do lietadla do Brazílie. Urobila tak bez akéhokoľvek oficiálneho vysvetlenia alebo možnosti zbaliť si osobné veci. Takéto konanie považujeme za neprijateľné!

V mene Európskeho parlamentu proti takýmto metódam čo najrôznejšie protestujem. Dôrazne odsudzujem tento incident, ktorý je znakom porušenia ľudských práv a znevažovania demokratickej inštitúcie, akou je Európsky parlament.

(potlesk)

Giles Chichester (PPE-DE). – Vážený pán predseda, hlásim sa ako predseda Delegácie Európskeho parlamentu pre vzťahy s Austráliou a Novým Zélandom, aby som sa plne stotožnil s vyhlásením, ktoré ste práve urobili, a poďakoval vám zaň. Budúci týždeň mi bude čťou odovzdať tento odkaz priamo v Austrálii.

Predseda. – Veľmi pekne vám ďakujem, pán Chichester.

3. Schválenie zápisnice z predchádzajúceho rokovania: pozri zápisnicu

4. Kroky podniknuté na základe žiadosti o ochranu imunity: pozri zápisnicu

5. Preskúmanie osvedčení o zvolení za poslanca: pozri zápisnicu

6. Výklad rokovacieho poriadku: pozri zápisnicu

7. Korigendum (článok 204a rokovacieho poriadku): pozri zápisnicu

8. Prepadané písomné vyhlásenia: pozri zápisnicu

9. Predložené dokumenty: pozri zápisnicu

10. Otázky na ústne zodpovedanie a písomné vyhlásenia (predložené dokumenty): pozri zápisnicu

11. Zaslanie textu zmlúv poskytnutých Radou: pozri zápisnicu

12. Opatrenia prijaté v následnosti na pozície a uznesenia Parlamentu: pozri zápisnicu

13. Program práce

Predseda. – Konečné znenie návrhu programu tohto rokovania, ktoré odsúhlasila konferencia predsedov na svojom zasadnutí vo štvrtok 5. februára 2009 v súlade s článkami 130 a 131 rokovacieho poriadku, bolo rozdane. Boli navrhnuté tieto pozmeňujúce a doplňujúce návrhy:

Streda:

Skupina Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a Európskych demokratov žiada, aby sa správa pána poslanca Reula o možných riešeniach problémov spojených s dodávkami ropy odložila na budúcu schôdzu.

Herbert Reul, v mene skupiny PPE-DE. – (DE) Vážený pán predseda, dámy a páni, o tomto návrhu sme v našom výbore veľmi dlho a usilovne diskutovali, pričom sa nám podarilo dospieť k rozhodnutiu, ktoré podporila veľká väčšina poslancov. Včera a dnes sa však objavilo množstvo rád a návrhov, ktoré súvisia najmä s tým, že ostatné výbory prichádzajú s ďalšími témami na diskusiu.

Zdá sa mi, že by bolo dobré, keby sme o tomto návrhu nemuseli rozhodnúť už dnes a keby sme radšej mali príležitosť neskôr nájsť také riešenie, ktoré Parlament bude môcť podporiť. Preto vás žiadam, aby ste dnes schválili tento odklad. Ďakujem.

Hannes Swoboda, v mene skupiny PSE. – (DE) Vážený pán predseda, podali sme dva návrhy, z ktorých pravdepodobne ani jeden nedosiahne v Parlamente značnú väčšinu. Preto by som rád podporil tento návrh.

Vážený pán predseda, s vaším dovoľením by sme zároveň chceli navrhnúť odloženie správy pána poslanca Bermána. Ak sa tento návrh neprijme kvôli tomu, že bol podaný neskoro, chcel by som povedať, že v takom prípade zajtra navrhujeme, aby sa hlasovanie o spomínanej správe odložilo. Ďakujem.

Predseda. – Veľmi pekne ďakujem, pán poslanec Swoboda.

Chce sa niekto postaviť proti tomuto návrhu?

Claude Turmes, v mene skupiny Verts/ALE. – (DE) Vážený pán predseda, moja skupina, Skupina zelených/Európska slobodná aliancia, predložila uznesenie, ktoré má podporu Skupiny Aliancie liberálov a demokratov za Európu a veľkej časti Socialistickej skupiny v Európskom parlamente. Preto si myslím, že pán poslanec Reul žiada o odloženie zo strachu, že jeho postoj je menšinový.

Považujem za trochu neobvyklé, aby sme o niečom tak dlho a usilovne rokovali, a potom si vypočuli žiadosť o ďalší odklad. Sme teda proti tomuto odkladu.

Predseda. – Vážené dámy a páni, vypočuli ste si politické súvislosti. Vypočuli ste si aj to, čo musel povedať pán poslanec Swoboda. Rozhodnutie sa prijme zajtra.

(Parlament prijíma návrh Skupiny Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a Európskych demokratov).

O návrhu pána poslanca Swobodu budeme hlasovať zajtra. Rád by som vás všetkých požiadal, aby ste na to pri dnešnom hlasovaní pamätali.

(Program práce bol prijatý, a teda zmenený a doplnený.)⁽¹⁾

14. Úloha Európskej únie na Blízkom východe (rozprava)

Predseda. – Ďalším bodom programu je vyhlásenie vysokého predstaviteľa pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku a členky Komisie, ktoré hovoria o úlohe Európskej únie na Blízkom východe. Je mi ctou oficiálne medzi nami privítať vysokého predstaviteľa, pána Solanu, a požiadať ho, aby nám predniesol svoju reč.

Javier Solana, Vysoký predstaviteľ pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku. – Vážený pán predseda, toto je po prvýkrát v roku 2009, čo pred vami stojím. Som veľmi rád, že som tu, a dúfam, že úspešná spolupráca, ktorú sme v minulosti nadviazali, bude pokračovať aj tento rok.

Ozbrojený konflikt v Gaze sa skončil pred mesiacom, 18. januára a myslím si, že budete súhlasiť s tým, že sa zdá, akoby to bolo len včera. Rozsah utrpenia a skazy bol nesmierny a zanechal nám horkú pachuť v ústach. Humanitárna situácia ešte aj dnes trhá srdce. Bezodkladne potrebujeme nájsť riešenia, ako dopraviť humanitárnu pomoc a znížiť mieru utrpenia tamojších ľudí.

Zároveň musíme urobiť všetko pre to, aby sme ukončili konflikt medzi Izraelčanmi a Palestínčanmi, ako aj medzi Izraelom a arabským svetom. V skutočnosti sú parametre riešenia veľmi dobre známe, a sú známe už nejaký čas. V tejto chvíli je však dôležitá politická vôľa uplatniť tieto riešenia medzi Izraelčanmi a Palestínčanmi, medzi Arabmi a širším medzinárodným spoločenstvom.

Mierové poslanie Európy na Blízkom východe zostáva rovnako silné, ako bolo. Náš záväzok vytvoriť životaschopný a nezávislý palestínsky štát, žijúci bok po boku s Izraelom, je absolútny. Nachádza sa v centre záujmu našej politiky týkajúcej sa Blízkeho východu. Všetky naše kroky majú na zreteli tento strategický cieľ. Pevne podporíme všetkých tých, ktorí si želajú mierové riešenie mnohých problémov, ktorým oblasť Blízkeho východu čelí.

⁽¹⁾ Pre ďalšie pozmeňujúce a dopĺňujúce návrhy k programu práce, pozri zápisnicu:

Tento Parlament dobre vie, ako zložito a ťažko riešiteľne môže daná situácia vyzeráť. Táto oblasť bola príliš často sužovaná opakovanými násilnosťami, rastúcim extrémizmom a hospodárskou biedou. Zároveň podmienky vzájomnej spolupráce medzi Európanmi a Američanmi, ktorí sa snažia zaistiť mier na Blízkom východe, sú zrejme lepšie než kedykoľvek predtým. Práve som sa vrátil z Washingtonu, kde som viedol veľmi podnetné diskusie so všetkými ľuďmi z Obamovej administratívy. Myslím, že ma uistili, že silný záväzok, ktorý bol vyslovený, je skutočnosťou. Sme ochotní a pripravení s nimi spolupracovať, aby sme v tomto konflikte dosiahli úspech.

Myslím si, že menovanie senátora Mitchella za vyslanca Spojených štátov dodáva ľuďom na Blízkom východe a jeho priateľom novú nádej. Poznáme ho. Pracujeme s ním. Mal som tú česť s ním spolupracovať v roku 2001 na významnej správe a len nedávno sa mi opäť naskytla príležitosť pracovať s ním v regióne.

Z celého srdca dúfam, že tieto zmeny povedú k novému prístupu, k prístupu, ktorý jednotlivým stranám poskytne väčšie slovo v tom, akým spôsobom chcú riešiť svoje záležitosti. Vieme, že riešenia a návrhy by mali zodpovedať miestnej situácii. Hlbšia medzinárodná angažovanosť je však naďalej nevyhnutná.

Preto je arabská mierová iniciatíva taká kľúčová. Táto iniciatíva je kolektívnym vyjadrením arabských krajín o tom, ako môžu pomôcť ukončiť svoj konflikt s Izraelom. Ich odpoveď na tento problém ich brzdi v rozvoji a integrácii do nášho globálneho sveta. Naďalej to ostáva, a malo by ostať, predmetom rokovania.

Práve sme mali dôležité voľby v Izraeli. Samozrejme je na Izraelčanoch a ich politických predstaviteľoch, aby rozhodli o zložení svojej novej vlády. Z nášho pohľadu dúfame, že nový premiér a vláda budú spoľahlivými partnermi v mierových rozhovoroch.

Samozrejme, to isté platí pre Palestínčanov. Aj oni si musia doma urobiť poriadok, a to aj prostredníctvom zmierovania. Ako každý vie, silno podporujeme vnútro palestínske zmierenie na základe uznania prezidenta Abbása, ako aj všetko úsilie, ktoré v tomto smere vyvíjajú Egypt a Liga arabských štátov. Bude to kľúčom k mieru, stabilite a rozvoju.

Ako som už povedal, viem, že tento Parlament sa kríze v pásme Gazy veľmi pozorne venoval, tak ako my všetci. Dovoľte mi využiť túto príležitosť na to, aby som zdôraznil najvýznamnejšie medzinárodné úsilie, ktorého cieľom bola snaha ukončiť násilie a zmierniť ťažkú situáciu, v ktorej sa ocitli civilní obyvatelia.

Úloha Egypta pri riešení situácie v Gaze, samozrejme spolu so samotnými Palestínčanmi, ostáva kľúčová. Dúfame, že ich úsilie čoskoro povedie k trvalému a udržateľnému prímeriu, k otvoreniu hraničných priechodov pre všetky tovary a osoby a k určitému druhu vnútro palestínskej dohody. Bez toho bude zložité – ak nie nemožné – znovu vybudovať Gazu.

Tešíme sa, keď budeme môcť privítať dobré správy o nastolení prímeria. Predvčerom sa uskutočnili prínosné stretnutia, a dúfajme, že budú dnes aj v budúcnosti pokračovať, aby sa bezodkladne mohlo vyhlásiť prímerie. Ako viete, Egypt tiež usporadúva dôležitú konferenciu o obnove, ktorá sa bude konať 2. marca. Očakávame, že celé medzinárodné spoločenstvo tu prijme záväzok. Aj Európska únia tu zohrala svoju úlohu. Okamžite sme vyjadrili našu ochotu prispieť konkrétnymi postupmi k trvalému prímeriu. Rovnako sme vyhlásili, že sme pripravení v súlade s dohodou, ktorú sme podpísali v roku 2005, znovu vyslať našich pozorovateľov na hraničný priechod v Rafahu. Sme pripravení pôsobiť v meste Rafah alebo na ktorýchkoľvek iných hraničných priechodoch, kde potrebujú alebo žiadajú o pomoc.

Niekoľko európskych krajín sa tiež vyjadrilo, že sú pripravené pomôcť pri zákaze nelegálneho obchodovania, predovšetkým pri pašovaní zbraní do Gazy. Aktivity, ktoré Európsky parlament vyvinul v súvislosti s touto krízou, sú veľmi významné a predstavujú neoddeliteľnú súčasť celkovej reakcie Európskej únie na danú krízu.

Pokiaľ ide o Organizáciu Spojených národov, môžeme veľmi pochváliť Úrad OSN pre pomoc palestínskym utečencom (UNRWA) za jeho prácu a húževnatosť, ako aj zdôrazniť, že Európska únia bude naďalej podporovať všetko jeho úsilie.

Je však jasné, že žiadna krajina alebo organizácia nemôže riešiť konflikty na Blízkom východe sama. Samotný charakter týchto problémov si vyžaduje mnohostranné riešenia. V nasledujúcich mesiacoch bude Kvarteto zohrávať kľúčovú úlohu. Nová americká administratíva v spolupráci s nami potvrdila svoj zámer využiť Kvarteto naplno.

Strašné udalosti, ktoré sa odohrali v Gaze, by nás tiež mali prinútiť k tomu, aby sme sa na Gazu pozerali zo strategickejšieho a dlhodobiejšieho hľadiska. Pásma Gazy tvorí neoddeliteľnú časť palestínskeho územia,

ktoré je okupované od roku 1967, a nepochybne bude súčasťou palestínskeho štátu. Gaza sa musí stať hospodársky a politicky životaschopnou. Gaza musí byť súčasťou politického riešenia.

Naliehavou prioritou naďalej ostáva zabezpečiť trvalé a plne rešpektované prímerie a umožniť neobmedzený prísun humanitárnej pomoci. Potrebujeme vidieť pravidelné a predvídateľné otvorenie hraničných priechodov pre dodávky humanitárnej pomoci, tovary a osoby.

Ako viete, diplomatická roztržka súvisiaca s konfliktom v Gaze v širšom regióne bola závažná: nepriame rozhovory medzi Sýriou a Izraelom boli prerušené; Mauretánia a Katar prerušili styky s Izraelom, pričom hrozilo stiahnutie arabskej mierovej iniciatívy.

Ako viete, rozpory medzi arabskými krajinami sa prehĺbili. Bez arabskej jednoty bude veľmi ťažké urobiť pokrok v mierovom procese v pásme Gazy a na Blízkom východe. Mier na Blízkom východe si vyžaduje zjednotený arabský svet. Blížiaci sa samit Ligy arabských štátov bude kľúčový z hľadiska obnovy jednoty medzi arabskými krajinami, predovšetkým na pozadí arabskej mierovej iniciatívy.

V nadchádzajúcich mesiacoch nás zároveň čakajú voľby v Iráne a Libanone. Iránci budú 12. júna voliť nového prezidenta. Už niekoľkokrát sme vyhlásili, že si Irán hlboko vážime a chceme s touto krajinou nadviazať úplne iný typ vzťahov. Je to očividne v záujme každého. Aby sme však tento cieľ dosiahli, potrebujeme dôveru, a táto dôvera sa musí znovu obnoviť.

Na záver mi dovoľte skonštatovať, že rok 2009 bude pre Blízky východ nesmierne dôležitý. Možno stojíme na prahu. Môžeme sa rozhodnúť, že budeme používať rovnaké postupy rovnakým spôsobom, s vedomím, že povedú k rovnakým výsledkom – k výsledkom, ktoré dnes poznáme. Na druhej strane sa môžeme pokúsiť pracovať s nasadením a odhodlaním, aby sme prispôbili naše politiky a spôsob, akým pristupujeme k dosahovaniu výsledkov.

Niet pochyb, že musíme pracovať na krízovom manažmente aj na vyriešení konfliktu. Teraz však nadišiel čas zamerať sa rozhodujúcim spôsobom na vyriešenie konfliktu. Je to jediná cesta, ako ukončiť tento nekonečný sled zabíjania a skazy.

(potlesk)

Predseda. – Veľmi pekne vám ďakujem, pán Vysoký predstaviteľ. Vážené dámy a páni, rád by som vás upozornil na skutočnosť, že túto nadchádzajúcu neďelu povediem ako predseda Európsko-stredomorského parlamentného zhromaždenia delegáciu na dva a pol dňa do Gazy, Ramalláhu, Sderotu a Jeruzalema. Okrem iného sa uskutočnia rozhovory s prezidentom Peresom a premiérom Olmertom v Jeruzaleme a s prezidentom Palestínskej samosprávy Mahmúdom Abbásom a premiérom Fayyadom v Ramalláhu. V Gaze sa uskutočnia prípravy na návštevu Organizácie Spojených národov, ktorá sa tam má potom konať.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – Vážení pán predseda, nachádzame sa v období zmeny na Blízkom východe. S najväčšou pravdepodobnosťou sa čoskoro dočkáme novej izraelskej vlády. Máme tu už novú americkú administratívu, ktorá si práve stanovuje priority v oblasti zahraničnej politiky. A čoskoro budeme možno čeliť zmenám aj na okupovanom palestínskom území. Takto sa meniaci dynamika môže vytvoriť príležitosti na novú angažovanosť.

Nemožno však poprieť, že nedávny konflikt spôsobil obrovské ľudské utrpenie a skazu. Musíme uznať, že vďaka nemu sa mierový proces na Blízkom východe ocitol vo veľmi krehkom stave. Tento Parlament to sám až príliš dobre vie. Narážam na diskusie a rozpravy, ktoré sme tu už viedli.

Toto určite nie je tá situácia, v ktorej sme sa chceli nachádzať na začiatku roka 2009. Ale ak má byť jedného dňa medzi Izraelčanmi a Palestínčanmi nastolený mier, jediným spôsobom ako to doceliť, je urobiť všetko, čo je v našich silách, aby sme opäť naštartovali mierové rozhovory. Táto ľudská tragédia, ktorá sa odohrala v Gaze, má obrovský vplyv na celý región. Len minulú noc som sa vrátila z cesty do Sýrie a Libanonu a určite k tomu ešte poviem zopár slov. Ale predovšetkým mi dovoľte povedať, že to, čo potrebujeme urobiť, je dať všetkým izraelským vedúcim predstaviteľom jasne najavo, že EÚ očakáva ich trvalý záväzok voči mierovému procesu a riešeniu, ktoré počíta s vytvorením dvoch štátov.

Tiež musíme posilniť naše posolstvo adresované Palestínčanom, že silná Palestínska samospráva so schopným vedením na celom okupovanom palestínskom území je veľmi dôležitá pre opätovné zjednotenie západného brehu Jordánu a pásma Gazy aj pre opätovné naštartovanie mierového procesu. Preto Európska únia podporuje úsilie Egypta, Turecka a iných krajín, ktoré sa to snažia dosiahnuť.

S novou americkou administratívou sa musíme dohodnúť na spoločnom postupe. Len minulý týždeň som o tom telefonovala s americkou ministerkou zahraničných vecí, pani Clintonovou. Súhlasila s potrebou trvalého príméria a návratu k mierovému procesu, ktorý je v tomto prípade úplne kľúčový. Zhodli sme sa tiež na tom, že Kvarteto by malo tieto záležitosti bližšie prekonzultovať ešte pred koncom mesiaca. Teší ma, že americká administratíva považuje Kvarteto za inštitúciu, ktorá je z hľadiska priblíženia sa k mieru veľmi dôležitá.

A napokon musíme vystupňovať našu vlastnú angažovanosť v krajinách, ktoré sú súčasťou Ligy arabských štátov. Konsenzus vo veci mieru sa oslabuje, a to nielen v Izraeli a na okupovanom palestínskom území, ale aj v rámci Ligy arabských štátov, kde sa objavujú znepokojujúce rozpory.

Ako som už spomínala, práve som sa vrátila zo Sýrie a Libanonu, kde som sa za týmto účelom stretla v Sýrii s prezidentom Assadom a v Libanone s prezidentom Sleimanom, ale aj s inými kľúčovými partnermi. Nedávny konflikt vážne uškodil nielen rokovaniam v Palestíne, ale aj v Sýrii. Preto sme si po dlhom čase vymenili názory na mierový proces. Znovu som zopakovala, že Európska únia veľmi dôrazne podporuje arabskú mierovú iniciatívu a naliehala som na partnerov, aby dodržali svoj záväzok voči nej, pretože poskytuje dôležitý rámec pre mierové rozhovory v regióne.

Zdôraznila som tiež prelomové rozhodnutie Sýrie a Libanonu o nadviazaní diplomatických vzťahov a naliehala som na dovŕšenie všetkých krokov v rámci tohto procesu. V oboch krajinách sme diskutovali o praktických postupoch, ktorými by Európska únia mohla podporiť reformný proces. V Libanone som znovu pripomenula, že EÚ je v podstate pripravená vyslať volebnú pozorovaciu misiu a už som sa rozhodla, že prieskumnú misiu by sme tam mali vyslať okamžite.

Európska únia ako celok bola v ostatných týždňoch nesmierne aktívna na politickom aj praktickom fronte. Od januára, keď som vám posledne podávala správu, sme na politickom fronte všetci vyvíjali usilovnú diplomatickú činnosť. Stáli sme na čele výziev na zastavenie paľby a spolu s Egyptom a ostatnými sme pracovali na tom, aby sme umožnili nastoliť trvalé prímérie.

Závery Rady, ktoré boli prijaté v januári, naznačovali, že EÚ vyvíja „pracovný plán“ na nastolenie trvalého príméria. Tento dokument určuje šesť oblastí, v ktorých treba podniknúť určité kroky, a patria sem: poskytnutie humanitárnej pomoci, zamedzenie pašovania na územie Gazy, opätovné otvorenie hraničných priechodov v Gaze, obnova, vnútro palestínsky zmier a obnovenie mierového procesu.

Veľká časť veľmi delikátnej práce stále prebieha. Len na ilustráciu tempa činnosti, do ktorej sme sa všetci zapojili: napríklad ja som sa 15. januára zúčastnila na pracovnom obede parížskych spolupredsedom, 18. januára na stretnutiach počas samitu v Šarm Al-Šajchu a Jeruzaleme, 21. januára na stretnutiach ministrov EÚ s Izraelom a 25. januára som sa stretla so skupinou, ktorú predstavovali zástupcovia Egypta, Palestínskej samosprávy, Jordánska a Turecka. Okrem toho komisár Louis Michel, ktorý má na starosti humanitárnu pomoc, navštívil Gazu v dňoch 24. a 25. januára.

Sme v pravidelnom kontakte s kolegami z Kvarteta. Mali sme v rámci Trojky dôležité stretnutie v Moskve. Keď som telefonovala s pani Clintonovou, Javier Solana bol vo Washingtone a všetci sme sa zhodli na tom, že je potrebné obnoviť mierový proces. Pokračujeme v našej práci na strategickom pláne monitorovania a taktiež rozvíjame pomoc pri budovaní štátu, a to aj v takých citlivých oblastiach ako sú princípy právneho štátu a riadenie hraníc.

Akčná stratégia EÚ pre Blízky východ tiež počíta s podporou EÚ v špecifických záležitostiach týkajúcich sa konečného štatútu, napríklad pokiaľ ide o Jeruzalem, utečencov a bezpečnostné opatrenia.

Prakticky povedané, EÚ si stanovila prioritu poskytnúť ľuďom v Gaze humanitárnu pomoc. Komisia prakticky za noc už vyčlenila 10 miliónov EUR a ďalších 32 miliónov EUR sa práve vyčleňuje na nadchádzajúce obdobie.

Začiatkom marca organizuje egyptská vláda medzinárodnú konferenciu v Šarm Al-Šajchu na podporu palestínskeho hospodárstva pri obnove pásma Gazy. My, ako Komisia, sa budeme podieľať na financovaní tohto podujatia. Teší ma, že som 2. februára tu na pôde Parlamentu mala možnosť v počiatočnom štádiu prediskutovať záväzok, ktorý Komisia zamýšľa prijať, spolu s predsedom Výboru pre zahraničné veci a predsedom Výboru pre rozpočet. Ešte raz vám ďakujem za podporu.

Problémom je v súčasnosti nielen financovanie, ale aj prístup, predovšetkým do pásma Gazy. Verejne aj v súkromí sme sa veľmi nahlas vyjadrili, že uzavretie hraničných priechodov v Gaze je neprijateľné. Tento Parlament sa dnes ku mne určite pridá, keď budem opätovne žiadať úplné otvorenie hraničných priechodov.

(potlesk)

Keď sa zlepší prístup, o čom nepochybujem, potom budeme možno musieť prehodnotiť náš finančný odhad. Potom sa možno budem musieť vrátiť, aby sme to spolu prediskutovali. Dúfam, že opäť budem môcť počítať s vašou podporou.

Vážení poslanci, vážené poslankyne, môžete sa spoľahnúť na záväzok Komisie a tiež na môj osobný záväzok, že urobíme všetko, čo je v našich silách, aby sme tak rýchlo, ako to len bude možné, priniesli mier do jednej z najnepokojnejších oblastí na svete. S týmto Parlamentom budeme určite aj naďalej veľmi úzko spolupracovať.

(potlesk)

Joseph Daul, v mene skupiny PPE-DE. – (FR) Vážený pán predseda, pán Vondra, pán Solana, pani komisárka Ferrerová-Waldnerová, dámy a páni, situácia v Gaze sa každým dňom o čosi zhoršuje. Obyvateľstvo nesmierne trpí. Všetkého je tu nedostatok.

Embargo, ktoré bolo uvalené na pásma Gazy, znamená, že každá dodávka humanitárnej pomoci musí prejsť po ceste plnej prekážok. Dokonca aj keď sa ju podarí doručiť, táto humanitárna pomoc nedokáže uspokojiť tamojšie potreby. Nemocnice už viac nemôžu náležite fungovať. Obyvateľom už viac nemôže byť poskytovaná starostlivosť. To, čo sa dnes deje v Gaze, je humanitárna katastrofa obrovského rozsahu.

Európska únia už v tomto regióne zohráva veľmi dôležitú úlohu. Finančná podpora, ktorú poskytla a naďalej poskytuje Palestínčanom, je značná. Často išla proti prúdu, aby zabránila humanitárnej katastrofe, ktorej sme dnes svedkami. Napriek prekážkam naďalej poskytuje humanitárnu pomoc obyvateľom pásma Gazy. Len dnes Európska únia poskytla Úradu Organizácie Spojených národov pre pomoc palestínskym utečencom 41 miliónov EUR. Takže teraz o tom nemôžeme prestať hovoriť.

Podľa mňa musí byť európsky odkaz jasný. Nemôžeme pripustiť, aby sa humanitárna pomoc stala v tomto konflikte rukojemníkom. Je nevyhnutné, aby sa mohla táto humanitárna pomoc prepravovať voľne, bez obmedzení, a aby sa kontrolné hraničné stanoviská otvorili.

Okrem toho posielame hnutiu Hamas isté varovanie. Incidentsy, ktoré sa odohrali minulý mesiac, keď hnutie Hamas zabavilo a nevrátilo dodávku humanitárnej pomoci, ktorú v oblasti rozdeľoval Úrad Organizácie Spojených národov, sú škandalózne, neúnosné a nesmú sa opakovať. Všetci zúčastnení aktéri musia vopred počítať s fázou obnovy a aktívne ju pripraviť odhadnutím škôd na mieste a pripravením plánu na finančnú, hospodársku a spoločenskú obnovu pásma Gazy. Táto obnova je pre stabilitu regiónu nevyhnutná. To je cieľom darcovskej konferencie, ktorá sa uskutoční 2. marca v Šarm Al-Šajchu.

Niečo si však ujasnime. K obnove, už ďalšej v poradí, nemožno pristúpiť skôr, než sa vyhlási trvalé prímerie. Prímerie a ukončenie vojenských operácií, aj zo strany Izraela, sú úplne nevyhnutnými predpokladmi na obnovu mieru v regióne. Na začiatok, vo vzťahu k hnutiu Hamas, si to tiež vyžaduje – a hovorím to s najväčšou vážnosťou – definitívne ukončenie odpaľovania rakiet na Izrael z Gazy.

Tiež treba prijať všetky opatrenia potrebné na boj proti pašovaniu zbraní a munície cez tunely, ktoré spájajú Gazu s Egyptom. Je nevyhnutné obnoviť dialóg medzi všetkými sektormi palestínskej spoločnosti a opätovne naštartovať súčasný proces rokovaní. Egypt, ktorému z jeho susedstva s Gazou vyplýva osobitá zodpovednosť, sa musí do týchto rokovaní aktívne zapojiť. Všetko naše budúce diplomatické úsilie musí brať do úvahy túto osobitú úlohu, ktorú Egypt zohráva.

Môžeme len dúfať, že sa nám podarí nájsť riešenie tohto konfliktu prostredníctvom otvorenej diplomatickej cesty. Vyzývam všetky zúčastnené strany, vrátane Kvarteta, Ligy arabských štátov a diplomatov členských štátov, aby sa naďalej venovali rokovaniam s pevnosťou a odhodlaním.

Martin Schulz, v mene skupiny PSE. – (DE) Ďakujem, vážený pán predseda, dámy a páni, posolstvo našej rozpravy môže byť len jediné: na Blízkom východe sa nič nevyrieši násilím. Nič sa nevyrieši vojenskou silou. A nič sa nevyrieši prostredníctvom terorizmu.

Môže sa stať, že jedna strana získa krátkodobú vojenskú prevahu. Môže sa stať aj to, že nejaký teroristický čin spôsobí obrovský zmätok. Skúsenosť však dokazuje, že každý prejav násillia plodí len ďalšie násillie a ďalej rozťáča koleso násillia. Rozhodujúci je preto dialóg a ten je na Blízkom východe mimoriadne zložitý, najmä v čase neistoty a do určitej miery asynchrónnosti.

Predsa je tu však aj nádej, ktorá prichádza zo Spojených štátov. Prezident Obama, Hillary Clintonová a ich tím ponúkajú model založený na vzájomnej dohode a dialógu. Je to niečo celkom iné ako v prípade predchádzajúcej administratívy, ktorá už, našťastie, ukončila svoje funkčné obdobie. Vo Washingtone je teda nádej. Čo však Jeruzalem? To, čo počas volebnej kampane musel povedať Benjamin Netanjahu, dozaista ohrozilo mierový proces. Hrozbou pre mierový proces na Blízkom východe je pritom určite aj Avigor Liebermann. Táto asynchrónnosť predstavuje isté riziko.

Čo sa deje v Libanone? Aký vplyv bude mať Hizballáh v budúcnosti? Do akej miery je pripravený zapojiť sa do konštruktívneho dialógu, či už pred alebo po voľbách v Libanone? A čo väčšina, ktorá je orientovaná prozápadne? Bola by táto väčšina schopná reagovať na volebné víťazstvo prostredníctvom začlenenia Hizballáhu? Je samotný Hizballáh pripravený pristúpiť na svoje začlenenie? To do rozhodujúcej miery závisí od toho, kto vládne v Teheráne. Výsledok volieb v Iráne je v tomto smere rozhodujúci. To platí aj pre postoj hnutia Hamas.

Kľúčovou otázkou pre stabilizáciu celého regiónu je, či tu máme radikálneho prezidenta, ktorý popiera právo Izraela na jeho existenciu – tak, ako to robí súčasná hlava štátu – alebo či tu bude fungovať vláda, ktorá je pripravená rokovať, a táto pripravenosť bude platiť od Teheránu až po Bejrút a ďalej po Rafáh. My podporujeme vládu jednoty pre Palestínčanov. Bez vlády jednoty pre Palestínčanov je mierový proces nezvládnuteľný. Preto je teraz na hnutí Hamas, aby ukázalo, že je ochotné a schopné pripojiť sa k takejto vláde.

V tomto prípade je však základným predpokladom povedať hnutiu Hamas, že tým Palestínčanom, ktorí chcú s nimi hovoriť, sa dostane podpory a nebudú tlačený do defenzívy vládou v Jeruzaleme, ktorá pozná len politiku pokračujúceho osídľovania. Okrem toho, ak je pravda, že bolo v tomto období opätovne uvoľnených 163 hektárov na osídľovanie, predstavuje to destabilizujúci prvok, a to je niečo, čo musíme svojim priateľom v Izraeli celkom otvorene objasniť.

Na Blízkom východe je všetko vzájomne prepojené. Jednoducho nie je možné vybrať si len jednotlivé prvky a veriť, že individuálny problém možno vyriešiť pomocou vojenských prostriedkov. Preto je základom všetkého ochota rokovať. Plán Ligy arabských štátov, mierový plán Saudskej Arábie, predpokladá ukončenie násilia súčasne s uznaním práva Izraela na jeho existenciu. Je to odvážny a ambiciózny plán, ktorý ešte treba prediskutovať. Samotným pokrokom je už len to, že v Lige arabských štátov, v arabskom tábore, sú ľudia, ktorí sú pripravení diskutovať. To je niečo, čo treba podporiť. Bombardéry však nie sú spôsobom, ako to urobiť. A možno by som mal ešte dodať, že spôsob, ako podporiť prácu Európskej únie nie je ani to, aby sme opäť zničili, čo sme už raz vybudovali, nech na to existujú akékoľvek vojenské dôvody. Preto môže byť našim odkazom len to, že dialóg je nevyhnutným predpokladom.

Vážený pán Vysoký predstaviteľ Solana, povedali ste, že tento rok pred nami stojíte po prvýkrát. Možno je to zároveň aj vaša posledná návšteva pred voľbami, ktoré nás čakajú v júni. Keďže dialóg predstavuje pre úspech *sine qua non*, rád by som vám v mene svojej skupiny povedal, že vy ste stelesnením dialógu. Vaša práca si zasluhuje viac než rešpekt. Zasluhuje si obrovský obdiv, predovšetkým za vaše neustále verejné presadzovanie dialógu. Za to vám patrí naše úprimné uznanie.

(potlesk)

Predseda. – Veľmi pekne vám ďakujem, pán Schulz. Samozrejme dúfame – a myslím, že na tom sa môžeme všetci zhodnúť – že nás pán Solana ešte párkrát navštívi pred koncom tohto parlamentného obdobia.

Graham Watson, v mene skupiny ALDE. – Vážený pán predseda, s ťažkým srdcom opäť diskutujeme o tom, čo môže naša Únia urobiť pre zmiernenie utrpenia na Blízkom východe.

Pri pohľade na súčasný konflikt v Gaze možno použiť všetky staré známe frázy: obviňovanie oboch strán; provokácia zo strany Hamasu; neprimeraná reakcia Izraela. Vzhľadom na opakujúce sa násilie sme tieto otrepané frázy opätovne použili už tak často, že stratili akýkoľvek účinok, ktorý kedy mali. Takto už ďalej nemôžeme pokračovať. Samozrejme, že je našou morálnou povinnosťou pomáhať pri obnove Gazy. Samozrejme, že má význam požadovať záruky od Izraela. Je dosť zlé pozeráť sa na letisko, školy či kanalizačné siete, ktoré vyleteli do vzduchu; a ešte horšie je znovu ich vybudovať z peňazí Európskej únie s vedomím, že s najväčšou pravdepodobnosťou budú znovu zničené.

Je možné si predstaviť a dá sa tomu veriť, že nám Izrael môže zaručiť, že sa to nestane? Obnova a humanitárna pomoc zo strany Európskej únie v žiadnom prípade nezabrání budúcemu konfliktu. Potrebujeme nový a pozitívny prístup, ak je to možné v spolupráci so Spojenými štátmi, ale ak nie, tak bez nich.

Násilie počas minulého mesiaca a výsledok volieb z tohto mesiaca zmenili charakter diskusie. Hamas je politicky silnejší, vojensky nedotknuteľný a vytrvalo odmieta uznať Izrael. Očakávaná koalícia v Izraeli bude nekompromisnejšia než kedykoľvek predtým a bude do veľkej miery vzdorovať vytvoreniu samostatného palestínskeho štátu. Priepasť medzi západným brehom Jordánu a pásmom Gazy medzitým ešte viac narastá, pričom hrozí trvalé rozdelenie.

Rada a Komisia sa v skutočnosti nevyjadrili, aká bude ich reakcia na takýto vývoj udalostí. A zdá sa, že české predsedníctvo chce túto záležitosť vynechať z programu, ale my si už viac nemôžeme dovoliť čakať. V tejto nestabilnej situácii, keď ani Hamas ani Izraelčania spolu navzájom nekomunikujú, musíme stanoviť dosiahnuteľné podmienky, za ktorých by sme mohli rokovať s obidvomi stranami. Izolácia vedie len k beznádeji.

Nastal čas na využitie diplomacie, delikátnej, ale odhodlanej. Na akom fóre? V Kvartete, pán Solana? Nuž, možno, ale v prvom rade si priznajme, že k politickým zlyhaniam, zmareným nádejam či vkrádajúcemu sa extrémizmu dochádzalo za posledných sedem rokov práve pod dohľadom Kvarteta. Jeho vyslanec, Tony Blair, dokonca Gazu nikdy nenavštívil. Keby tam išiel, mohol by navštíviť priemyselnú oblasť navrhnutú na vytvorenie pracovných miest, ktorá predstavuje jeden z jeho obľúbených projektov, ale bola minulý mesiac zrovnaná so zemou.

(potlesk)

Kvarteto musí prijať nový prístup. A ak naši partneri v tomto zoskupení nedokážu urobiť ten krok, potom by sme mali preskúmať spôsoby, pomocou ktorých by to možné bolo.

Napokon, na budúcnosť sa môžeme pripraviť len tak, že si čestne priznáme, čo sa stalo v minulosti. Údajné vojnové zločiny, ktoré sa stali počas konfliktu v Gaze, by sa mali slobodne a spravodlivo prešetriť na medzinárodnej úrovni. Úrad OSN pre pomoc palestínskym utečencom a náš vlastný parlamentný výbor informovali o znepokojujúcich dôkazoch o vojnových zločinoch. A tieto obvinenia sú skutočne závažné. Ak je Izrael obviňovaný neprávom, jeho meno by sa malo očistiť, ale ak sa týchto zločinov dopustil, musí sa za ne zodpovedať. Musíme sa zamerať na dosiahnutie dohody, ktorej cieľom bude mierumilovná a prosperujúca budúcnosť na oboch stranách priepasti, kde sa z nepriateľov opäť môžu stať partneri. Zlyhanie nášho doterajšieho prístupu je však vpísané do zeme rozliatou krvou. Vážený pán Solana, musíme nájsť novú cestu k mieru. A ak to bude nevyhnutné, Európska únia sa musí na tejto ceste ujať vedenia.

(potlesk)

Brian Crowley, v mene skupiny UEN. – (GA) Vážený pán predseda, pán Vysoký predstaviteľ, pani komisárka Ferrerová-Waldnerová, vrelo vítam dnešnú dohodu o poskytnutí humanitárnej pomoci pásmu Gazy. Toto je pre Európsky parlament krok správnym smerom.

Súčasná humanitárna situácia v Gaze je zlá a Európska únia je povinná podať pomocnú ruku.

v mene skupiny UEN. – V súvislosti s potrebou nastoliť mier, dialóg, porozumenie či umiernenosť – ak by niekto chcel použiť takýto výraz – a v súvislosti s reakciami a spätnými reakciami na rôzne udalosti odznelo veľa slov. No sú tri veci, ktoré nám okamžite napadnú pri diskusii o Blízkom východe.

Po prvé, nie je to rokovanie rovného s rovným. Na jednej strane je sila a na druhej slabosť a rozdelenie. Po druhé, nie je to rovnocenná účasť vonkajších vplyvov a vonkajšieho spravodajstva. Jednej strane sa dostáva viac pozitívnej ochrany zo strany medzinárodných médií a krajín. V súvislosti s druhou stranou sa skloňujú hanlivé výrazy ako „terorizmus“ či „spiatočnícky“.

Po tretie, a to je zo všetkého najdôležitejšie, napriek všetkým politickým nezhodám, geografickým sporom a historickým roztržkám, sú to stále tí istí ľudia, ktorí naďalej deň čo deň trpia: ženy, deti, nevinní civilisti, ľudia, ktorí nemajú s politickými skupinami, politickými organizáciami alebo parlamentnými skupinami či dokonca teroristickými organizáciami nič spoločné. Sú to úbohí nevinní ľudia, ktorí sa ocitli uprostred palby, bombardovania a takzvaného – a musím sa zasmiať, keď počujem tieto slová – „cieleného inteligentného bombardovania“. Nič také ako „inteligentná“ alebo „bezpečná“ bomba neexistuje. Keď dopadne, vybuchne – zabíja ľudí.

Máme dostatok dôkazov o tom, že nielen rakety, ktoré odpálil Hamas na Izrael, zabili nevinných ľudí, ale že aj bomby a strely, ktoré odpálili izraelské sily, zabili alebo zranili tisíce ľudí žijúcich v Gaze a na iných okupovaných územiach. Skutočne máme dôkazy od istého Íra, Johna Kinga, ktorý pracuje pre UNRWA v Gaze, podľa ktorých, keď informovali izraelské úrady o tom, že ich bomby pristávali neďaleko ohradeného

areálu OSN v Gaze, v ktorom sa skladovalo palivo a OSN potraviny a slúžil tiež ako útočisko pre deti, ktorým v ten deň zbombardovali školu, začali bomby pristávať ešte bližšie, a keď im museli telefonovať druhýkrát, bomby pristáli na skládke paliva priamo v spomínanom objekte OSN.

Možno ide o nedbalosť, možno o dezinformáciu alebo o úmyselné zacielenie, no či už tak alebo onak, je to akt – ktorý možno niektorí ľudia nepovažujú priamo za vojnový zločin – ale je to akt útoku na inštitúcie, ktoré sú poslom mieru, ľudskosti a slobody. V čase vojny existujú určité pravidlá boja; sú určité veci, ktoré sa nemôžu robiť.

Samozrejme musíme poskytnúť pomoc Palestínčanom pri znovu vybudovaní ich oblastí. Pochopiteľne musíme zabezpečiť a trvať na tom, aby sa uskutočnili mierové rozhovory a aby mohol mier ďalej prevlášť. To si však aj od nás v Európe vyžaduje pár odvážnych krokov. Rovnako ako pán poslanec Martin Schulz, aj ja gratulujem pánovi Solanovi za to, že kráča po tej dlhej a pustej ceste, na ktorej sa prihovára ľuďom, s ktorými by nikto iný neprehovoril, a na ktorej otvára dvere dialógu, pretože koniec koncov len prostredníctvom dialógu medzi nepriateľmi možno nastoliť mier, a iba prostredníctvom mieru možno postaviť základy pevného riešenia, ktoré spočíva vo vytvorení dvoch štátov a ktoré zabezpečí na Blízkom východe mier, rovnosť, bezpečnosť a spravodlivosť.

Jill Evans, *v mene skupiny Verts/ALE*. – Vážený pán predseda, bola som členkou delegácie Európskeho parlamentu, ktorá minulý týždeň vycestovala do Gazy, aby videla rozsah zničenia. Stredobodom uznesenia Parlamentu je dnes humanitárna činnosť, ktorú v tejto oblasti zúfalo potrebujú.

Ide tu o skutočnú humanitárnu krízu. A ako ju mienime naliehavo riešiť? Deväťdesiat percent ľudí v Gaze je závislých na pomoci OSN. Nespája sa to so žiadnymi rokovaniami. Musíme zabezpečiť, aby sa táto pomoc k ľuďom dostala, a kľúčom k tomu je zrušiť obliehanie a otvoriť hraničné priechody. Ako sa môže husto zaľudnená oblasť, ktorú obýva 1,5 milióna ľudí a ktorú 22 dní bombardovali, pričom prišlo o život viac ako 1 000 ľudí, vôbec začať obnovovať, keď je povolené do nej poslať len 15 druhov humanitárnych tovarov: jedlo, nejaké lieky a matrace? Nemôžete opäť postaviť domy a úrady bez cementu a skla, ktoré sú zakázané. Nemôžete vyučovať deti v školách, kde nemajú žiadny papier, lebo je zakázaný. Nemôžete nakrmiť ľudí, keď nemôžete dodať dostatok potravín. Nejde o to, že by tam humanitárna pomoc chýbala, ale o to, že nám ju neumožnia dodať. Musíme pritlačiť na izraelskú vládu, aby ukončila blokádu a otvorila hraničné priechody.

Pri akomkoľvek hodnotení škôd, ktoré vznikli v Gaze, treba upriamiť pozornosť na to, že tu šlo o úmyselné zacielené útoky na zničenie infraštruktúry a hospodárstva. Videli sme školy, továrne, domovy a nemocnicu, na ktoré sa zaútočilo úmyselne. Znovu opakujem, boli sme svedkami toho, ako Izrael zničil projekty financované Európskou úniou a radšej, než by sme v tomto smere niečo podnikli, tu hovoríme o zlepšení obchodných vzťahov, pričom za súčasných dohôd dochádza k porušovaniu ľudských práv.

Pán Solana hovoril o tom, že ak budeme postupovať podľa tej istej politiky, vrátíme sa tam, odkiaľ sme vyšli. Nuž, súhlasím. V roku 2006 Európska únia odmietla uznať vládu palestínskej jednoty, ktorá zahŕňala členov hnutia Hamas, no teraz sme pripravení uznať novú izraelskú vládu, v ktorej budú možno členovia, ktorí odmietajú riešenie založené na vzniku dvoch štátov a nepodporujú existenciu palestínskeho štátu.

V tejto chvíli je veľmi dôležité, aby bola EÚ pripravená spolupracovať a uznať dočasnú palestínsku národnú vládu založenú na všeobecnom súhlase, ktorá by mala vziť z rokovaní, ktoré sa budú konať o niekoľko týždňov v Káhire. Medzinárodnému spoločenstvu musíme vyslať jasné signály o svojich zámeroch. Musíme podporiť proces zmierenia v Palestíne ako súčasť snahy o dosiahnutie dlhodobého riešenia, čo znamená neopakovať chyby, ktorých sme sa dopustili v minulosti.

(potlesk)

Francis Wurtz, *v mene skupiny GUE/NGL*. – (FR) Vážený pán predseda, pán Solana, pani komisárka, keď som takmer pred mesiacom počúval, čo hovorili deti v Gaze, v ruinách svojho domu, o tom, ako sa triasli, keď padali bomby, alebo keď ich rodičia opisovali peklo počas tých 22 dní a nocí, ktoré navždy poznačia ich životy a pamäť budúcich generácií, nebol som na Európu hrdý.

Pomyslel som si na niektorých vedúcich predstaviteľov našich členských štátov, na všetkých tých, ktorí sa budú deťom zodpovedať za ich nedostatok politickej odvahy, premárnené príležitosti a ich nedostatočnú víziu. Položil som si nasledovnú otázku: do akých krajností musia izraelskí vodcovia zahnať svoju neľudskosť voči Palestínčanom a pohrdanie zákonom a najzákladnejšími hodnotami, aby sa hlavní európski politickí predstavitelia konečne odvážili zodvihnúť prst a povedať: „Tak to by už stačilo“?

Tí, ktorí sa nazývajú priateľmi Izraela, aby ospravedlnili beztretnosť a bezhraničnú úslužnosť, ktoré prejavujú voči jeho súčasnej vláducej triede, by sa mali zamyslieť nad slovami významného izraelského spisovateľa, Davida Grossmana, ktorého by som rád zacitoval: „Uprostred vlny nacionalistického zveličovania, ktorá dnes zaplavuje národ, by neškodilo pripomenúť si, že v konečnom meradle predstavuje táto ostatná operácia v Gaze len ďalšiu zastávku na dlhej ceste blácej ohňom, násilím a nenávisťou. Ceste poznamenatej raz víťazstvom, inokedy prehrou, ktorá nás však neodvratne vedie do záhuby.“

Alebo sa ich opýtajme rovnakú otázku, akú položil Sholmo Sand, slávny izraelský historik, ktorého tiež citujem: „Rozosiali sme skazu. Dokázali sme, že nemáme žiadne morálne škrupule. Posilnili sme mierový tábor medzi Palestínčanmi?“ Ďalej pokračuje: „Izrael vháňa Palestínčanov do zúfalstva.“

Jásir Arafat a Palestínska samospráva 20 rokov uznávali štát Izrael bez toho, aby za to niečo dostali. Vážené dámy a páni, Izrael v roku 2002 odmietol ponuku Ligy arabských štátov. Každý hovorí o Lige arabských štátov a jej mierovom projekte. Existuje už sedem rokov. Čo urobila Európa pre to, aby sa chopila tejto príležitosti?

Vrátim sa preto k slovám Sholma Sanda: „Izrael v roku 2002 odmietol ponuku Ligy arabských štátov na plné uznanie Izraela s hranicami spreď roka 1967.“ Izraelský historik teda na záver dodáva: „Izrael uzavrie mier len vtedy, keď sa jeho politika ocitne pod tlakom.“

Toto vedie k istej otázke, pán Solana, keďže ste sa nezmienili o téme medzinárodného práva. Aký tlak v súvislosti s Gazou a západným brehom Jordánu vrátane Jeruzalema je Európska únia pripravená vyvinúť na Izrael, aby jeho súčasným aj budúcim vedúcim predstaviteľom pripomenula, že členstvo v medzinárodnom spoločenstve vo všeobecnosti a predovšetkým privilegované partnerstvo s Európskou úniou má svoju cenu, a že tu nie je miesto pre vojenskú okupáciu, ani vojnové zločiny či politiku, ktorá každým dňom čoraz viac rozdeľuje Európu a arabsko-moslimský svet?

Ako Európan by som si priaľ, aby sme nemuseli vkladať nádej na zmenu politiky voči Blízkemu východu výhradne do rúk amerického prezidenta. Rád by som stále veril, že je Európa schopná urobiť obrat.

(potlesk)

Kathy Sinnott, (IND/DEM). – Vážení pán predseda, dnes vedíme rozpravu o uznesení, ktoré sa týka humanitárnej pomoci. Predtým než prednesiem svoj príspevok, by som rada zdôraznila, že nehovorím v mene skupiny IND/DEM, keďže tá k tejto téme nemá žiadne stanovisko. Namiesto toho hovorím ako poslankyňa Európskeho parlamentu, sama za seba a za svoj národ.

Drvivá väčšina ľudí v Gaze sa musí v záujme samotného prežitia spoliehať na humanitárnu pomoc – potraviny, vodu, prístrešie, šatstvo a predovšetkým lieky. Ide o obyvateľov, ktorí museli čeliť obliehaniu veľmi dlhý čas. Všetky hraničné priechody sú už 18 mesiacov uzavreté a teraz, po nedávnej strašnej agresii, ktorú museli podstúpiť, sú ľudia v Gaze ešte viac zúfalí. Keďže obliehanie ešte neskončilo a hraničné priechody sú stále uzavreté, je veľmi ťažké dodať ľuďom základné potreby.

V úvodnej časti E tohto uznesenia som si všimla, že my, Európania, sme sa za naše úsilie v oblasti humanitárnej pomoci pekne potľapkali po chrbte. Vy, pani komisárka, ste hovorili o politickom úsilí, ktoré vyvíjate, no zaslúžime si túto chválu? Obchod medzi Izraelom a EÚ má ročne hodnotu okolo 27 miliárd EUR. Ak sme skutočne chceli podniknúť nejaké kroky v súvislosti s Gazou, mali sme využiť moc, ktorá nám vyplýva z tohto obchodovania, a uvaliť ekonomické sankcie. To, že sme to odmietli urobiť, dokonca aj počas vyvrcholenia januárového bombardovania, ukázalo, že dávame prednosť zachovaniu status quo a normálneho pokračovania obchodovania, pričom náš príspevok na humanitárnu pomoc môže byť len akýmsi balzamom na naše svedomie. Nielenže nie sme ochotní riskovať narušenie výhodného obchodného trhu v záujme ukončenia bezprávia v Gaze, ale zatiaľ nie sme ani ochotní ukončiť alebo dokonca len pozastaviť dohodu medzi Izraelom a EÚ.

Mám veľmi rada židovský národ. Na vysokej škole som využila príležitosť absolvovať niekoľko kurzov zameraných na židovskú históriu a literatúru pod vedením rabína. Priateľstvo však neznamená zaslepenosť, ale ochotu byť úprimný. V skutočnosti, keď sa pozrieme na demonštrácie, ktoré sa uskutočnili v najvýznamnejších mestách Izraela, je tu mnoho izraelských občanov, ktorí sa verejne postavili proti konaniu svojej vlády.

Aby som sa však vrátila k naliehavej potrebe humanitárnej pomoci: opätovné vybudovanie infraštruktúry je veľmi dôležité, ale je pochopiteľné, že organizácie môžu váhať s novou výstavbou, keď to vyzerá tak, akoby mal v Izraeli zavládnuť ešte hrozivejší režim. Obnova ľudských príbytkov však nemôže počkať.

Musíme dostať zásoby do Gazy. Osobitne by som chcela poukázať na to, že mimoriadne nebezpečné zbrane, ktoré boli v januári použité, pripravili mnohých ľudí o končatiny a spôsobili im hrozné popáleniny. Ja sama viem, aké to je, keď sa z vášho zdravého dieťaťa stane postihnuté.

Musíme poskytnúť pomoc v oblasti zdravotnej starostlivosti a vzdelávania všetkým tým tisíciam ľudí a najmä deťom, ktoré sa od nového roka stali doživotne postihnutými. Pri poskytovaní pomoci musíme zaznamenať ich príbehy, aby sme začali proces zhromažďovania dôkazov o cielených útokoch a možných vojnových zločinoch.

Jean-Marie Le Pen (NI). – (FR) Vážený pán predseda, dámy a páni, určite to nie je Európa a už vôbec nie jej Vysoký predstaviteľ pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku a bývalý generálny tajomník NATO, Javier Solana, kto môže hrať úlohu sprostredkovateľa medzi Izraelom a Palestínou. Nanajvýš budú požiadani o financovanie obnovy pásma Gazy, tak ako to dnes robia v prípade Kosova, Libanonu a Afganistanu.

Spojené štáty a Izrael bombardujú, kým Európa financuje obnovu. Takto sú rozdelené úlohy medzi spojencami. Zaplatiť za škody by však mali tí, ktorí ich spôsobili. Egypt sa nachádza uprostred mierových rozhovorov, na ktorých sa diskutuje o predĺženom prímerí s hnutím Hamas. Táto náročná úloha však vzbudzuje rešpekt, keďže nová izraelská vláda, vystavená tlaku pána Liebermanna – vedúceho predstaviteľa krajnej pravice, ktorého tam demokraticky uznávajú – riskuje, že sa jej úloha počas týchto rokovaní mimoriadne skomplikuje. Pán Netanjahu, ktorého predstavujú ako budúceho premiéra, bol v skutočnosti vždy proti prímeriu s hnutím Hamas.

Ďalší problém je v tom, že Palestínska samospráva Mahmúda Abbása na západnom brehu Jordánu sa stala určitým druhom medzinárodného protektorátu, ktorého legitimita sa v očiach obyvateľstva značne zmenšila.

A posledná okolnosť, ktorú musíme vziať do úvahy je, že rozširovanie izraelských kolónií, ktoré sa od roku 1967 nezastavilo, značne komplikuje vytvorenie Palestínskeho štátu na západnom brehu Jordánu. Dnes je na rade Izrael. Budú však agresívni dravci v každom z táborov akceptovať toto božie prímerie, ktoré obe strany žiadajú bez toho, aby si zaobstarávali zdroje?

Dovoľte mi, aby som doplnil jednu myšlienku týkajúcu sa návratu Francúzska do integrovanej vojenskej štruktúry NATO, o ktorom sa bude diskutovať v rámci správy pána poslanca Vatanena. Tento návrat bude mať za následok, že Francúzsko na seba prevezme obrovské záväzky. V skutočnosti sa opätovne pripájame k NATO napriek tomu, že studená vojna sa skončila v roku 1990. Pán Sarkozy, zdá sa, zabudol na pád Berlínskeho múru a návrat Ruska do radov slobodných národov. Je potrebné posilňovať blokovú líniu myslenia v čase, keď sme svedkami multipolarity a rastúcej sily rýchlo sa rozvíjajúcich krajín, čo platí aj na vojenskej úrovni?

Okrem toho, členstvo Francúzska v tejto integrovanej štruktúre ho prinúti posilniť svoj kontingent v Afganistane, hoci v súčasnosti tam už má 3 300 vojakov. Aké finančné prostriedky použije na financovanie tejto operácie, keď má jeho rozpočet na obranu klesnúť pod 2 % HDP a viac ako 30 plukov má byť zrušených?

Paradoxne sa chystáme zvýšiť našu finančnú účasť potrebnú na opätovné zapojenie sa do NATO a zároveň zredukovať našu vojenskú prítomnosť v Afrike. Európska obrana, ktorú prezident Sarkozy tak zbožňuje, bude preto pilierom Severoatlantickej aliancie. Stačí, ak si prečítate Lisabonskú zmluvu a jej dodatkové protokoly a môžete sa o tom sami presvedčiť.

Či už sa na to pozeráme z hľadiska zahraničnej politiky alebo spoločnej bezpečnosti, Európa sa ocitla v slepej uličke, z ktorej sa možno dostať len tak, že sa pridáme k Spojeným štátom a ich spojencom. Je to práve táto logika odstúpenia, ktorú odmietame v mene národnej suverenity a nezávislosti, ktoré sú založené najmä na našom nezávislom jadrovom odstrašovaní.

Predseda. – Iní poslanci tiež trochu prekročili časový limit, a my musíme každému poskytnúť rovnaké podmienky.

Javier Solana, *Vysoký predstaviteľ pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku.* – (ES) Vážený pán predseda, v krátkom čase, ktorý mám k dispozícii, nebudem môcť odpovedať všetkým, ktorí vystúpili v tejto rozprave. Dovoľte mi, aby som vyjadril svoje úprimné poďakovanie za to, čo ste povedali o mne osobne a o mojej práci. Chcel by som vás len uistiť, že budem vo svojej práci pokračovať s rovnakým odhodlaním – alebo ešte s väčším, ak to bude možné – pretože situácia sa stáva zo dňa na deň zložitejšou.

Som presvedčený, že v piatich otázkach by všetci tí, ktorí vystúpili predom mnou, dokázali dosiahnuť konsenzus.

Po prvé, humanitárne otázky: niet pochyb, že najnaliehavejšou a najdôležitejšou je otázka humanitárnej pomoci. Násilie, ku ktorému došlo za posledné dni a týždne, ukázalo v ostrom svetle niekoľko obrovských medzier, kde je potrebné zmierniť utrpenie obyvateľstva, najmä medzi ľuďmi v Gaze. Preto urobíme všetko, čo je v našich silách, aby sme zmiernili obrovské utrpenie, ktoré so sebou každodenný život v Gaze prináša. Urobí tak Komisia bez najmenšieho zaváhania, ako aj členské štáty Rady a celé medzinárodné spoločenstvo.

Po druhé, otvorenie hraničných priechodov medzi Gazou a Izraelom a medzi Gazou a Egyptom je v tomto smere absolútne nevyhnutné. Navyše je potrebné otvoriť ich rýchlo a bezodkladne. Z nášho pohľadu bude pomoc poskytnutá kdekoľvek to bude potrebné a osobitne pokiaľ ide o Rafah, budeme pripravení vyslať tam pomoc čo najskôr. Už sa tam nachádzajú pozorovatelia Európskej únie, takže len čo sa otvoria hranice v Rafahu, budeme pripravení vyslať tam pomoc.

Po tretie, je to veľmi dôležitá otázka palestínskej jednoty. Vážené poslankyne, vážení poslanci, podľa mňa je zrejmé, že v súčasnosti sa nám nepodarí nájsť žiadne riešenie bez toho, aby sme položili základy uzmierovania medzi Palestínčanmi. Preto, ako sa uvádza v poslednom uznesení Rady pre všeobecné záležitosti, Európska únia podporuje a bude aj naďalej podporovať snahy, či už prezidenta Abbása alebo prezidenta Mubaraka, o pokrok vo veci zmierenia medzi Palestínčanmi.

Mnohí rečníci spomenuli povinnosti, ktoré by sme mohli na seba prevziať, v závislosti od toho, či sa podarí vytvoriť novú palestínsku vládu založenú na všeobecnej dohode. Zdá sa mi, vážené poslankyne, vážení poslanci, – a toto je môj osobný názor – že pokiaľ sa vytvorí palestínska vláda založená na všeobecnej dohode, vláda, ktorej cieľom bude vytvorenie dvoch štátov, vláda, ktorej cieľom bude vybudovať tieto dva štáty mierovými prostriedkami, vláda, ktorá bude mať program obnovy Gazy, a vláda, ktorá sa bude snažiť vybudovať volebný proces v roku 2009, myslím, že takúto vládu by mala Európska únia podporiť.

Po štvrté, k otázke Izraela: sú dve dôležité veci, ktoré budú nasledovať po voľbách. Po prvé, vláda, ktorá vzíde z volieb, alebo z väčšiny, ktorá zvíťazí vo voľbách, je z nášho pohľadu povinná pokračovať v mierovom procese. Preto nech už z volieb vzíde akákoľvek vláda, budeme naďalej pokračovať v práci a robiť všetko pre to, aby sme zabezpečili, že sa etabluje, a že bude naďalej pracovať a prispievať k mierovému procesu, pričom urobí všetko, čo je v jej silách, aby uzavrela tento proces pokiaľ možno v priebehu roka 2009.

Po piate, otázka osád je podľa nášho názoru úplne zásadná. Som presvedčený, že najnovšie údaje týkajúce sa stavu osád v roku 2008, ktoré zverejnila izraelská vláda, by v nás všetkých mali vyvolať pocit zodpovednosti.

Chcel by som vám povedať, že v roku 2001 som pracoval s vtedajším senátorom Mitchellom na známej správe, ktorá nesie jeho meno. Bol som jedným zo štyroch ľudí, ktorí na tom programe pracovali. Bol by som rád, vážené poslankyne, vážení poslanci, keby ste si opäť prečítali túto správu uverejnenú v roku 2001, v ktorej boli skonštatované veci, ktoré musíme bohužiaľ konštatovať aj dnes; napríklad pokiaľ ide o osady. Ak my v Európskej únii nie sme schopní pokúsiť sa zmeniť spôsob, akým sa tieto osady zakladajú, je málo pravdepodobné, že sa nám podarí získať dôveru pri presadzovaní akejkoľvek mierovej iniciatívy. Preto musíme brať túto záležitosť vážne. Musíme si vážne pohovoriť so svojimi priateľmi v Izraeli, aby sme zaistili, že sa otázka osád bude riešiť zásadne odlišným spôsobom.

A nakoniec, vážený pán predseda, vážené poslankyne, vážení poslanci: Liga arabských štátov. Jednota medzi arabskými štátmi je nesmierne dôležitá. Musíme spolupracovať so všetkými krajinami Ligy arabských štátov, aby sme zabezpečili, že nimi podpísaná mierová iniciatíva zostane v platnosti. Rozhodujúce je, aby sa tento mierový proces skončil zmierením medzi Palestínčanmi a Izraelčanmi, ale aj medzi Arabmi a Izraelom. Preto plne podporujeme tých, ktorí sa snažia, aby sa táto mierová iniciatíva stala skutočnosťou.

V rámci Ligy arabských štátov vidíme hlboký rozkol. Na diplomatickej úrovni budeme musieť urobiť všetko, čo je v našich silách, aby sme zabránili prehĺbeniu týchto rozdielov a namiesto toho podporili obnovenie procesu harmónie a spolupráce v rámci veľkej arabskej rodiny.

Vážený pán predseda, vážené poslankyne, vážení poslanci, ako som už povedal, rok 2009 bude nesmierne dôležitý. Budeme musieť naďalej riešiť krízu, poskytovať humanitárnu pomoc, robiť všetko, čo je v našich silách, aby sme zaistili nastolenie prímeria a zároveň urobili všetko pre to, aby sme zaručili, že dôjde k rokovaniu medzi Izraelom a Gazou a medzi Egyptom a Gazou. Ale pokiaľ nezmeníme spôsob nášho myslenia z postoja krízového manažmentu na postoj, ktorý je hlboko zakorenený v riešení konfliktu, budeme, vážené poslankyne, vážení poslanci, v rovnakej situácii, k akej sme sa, bohužiaľ, vrátili začiatkom roka 2009.

Vážený pán predseda, dúfam, že ak budeme všetci spolupracovať, bude rok 2009 napokon rokom, v ktorom sa nám skutočne podarí vyriešiť tento obrovský konflikt, ktorý nás už, bohužiaľ, prídlho ťaží.

Benita Ferrero-Waldner, *členka Komisie*. – Vážení pán predsedu, chcela by som len zopakovať, že minulý rok sme jasne povedali, že zlyhanie nesmieme pripustiť. Všetci sme vkladali nádeje do procesu z Annapolisu a pokračovania mierového procesu. Nanešťastie, vojenský vpád do Gazy po tom, čo boli z územia Gazy odpálené rakety na Izrael, zmenil vyrovnaný stav. Teraz si všetci uvedomujeme, že je tu celý rad faktorov, ktoré sú absolútne nevyhnutné na to, aby sme sa mohli vrátiť k mierovým dohodám. Jedno je však isté: vojenské riešenie nie je riešením. Na tomto sa všetci zhodneme. Preto nech to stojí čokoľvek, budeme musieť všetci pracovať na tom, aby sme dosiahli mier.

Zapojení sú mnohí aktéri: v Európskej únii, v medzinárodnom spoločenstve – či už sú to Spojené štáty americké, OSN alebo Rusko – ale aj mnohí arabskí priatelia a kolegovia. Môžem len dúfať, že keď bude vytvorená nová izraelská vláda, budú chcieť všetci títo aktéri spojiť svoje sily za mier. Naše dôvody sú jasné, ale či nás potom emócie zavedú na tú správnu cestu, to uvidíme. Ubezpečujem vás, že na tom budeme pracovať.

(potlesk)

Predseda. – Návrh uznesenia⁽²⁾ na ukončenie rozpravy predložený v súlade s článkom 103 ods. 2 rokovacieho poriadku.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční dnes.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Bairbre de Brún (GUE/NGL), *písomne*. – (GA) Humanitárna situácia v Gaze je neprijateľná. Osemdesiatosem percent obyvateľstva potrebuje potravinovú pomoc, v nemocniciach je nedostatok základného zdravotníckeho materiálu a tisíceky ton humanitarnej pomoci sa nemôžu dostať do Gazy, pretože povolenie na vstup nedostane dostatočný počet nákladných áut.

Ľudia na celom svete boli zhrození zo slabej odozvy medzinárodného spoločenstva, keď počas nedávneho útoku Izraela na Gazu bolo zabitých viac ako 1 000 Palestínčanov vrátane viac ako 300 detí.

Iniciatívna dlhodobá stratégia Európy a novej vlády Spojených štátov musí zahŕňať právo Palestínčanov na trvalo udržateľný štát, založený na hraniciach spred roka 1967. Musí zastaviť budovanie osád na okupovaných územiach a zbúrať múr rasovej segregácie.

Je potrebné dosiahnuť bezpečnosť Izraela a slobodný palestínsky štát. Musí sa však skončiť situácia, v ktorej Izrael využíva bezpečnosť na ospravedlnenie ničenia životov nevinných Palestínčanov. Musí sa začať skutočný proces rokovaní.

EÚ musí zrušiť asociačnú dohodu medzi Európskou úniou a Izraelom, pokiaľ Izrael nebude konať v súlade s medzinárodným právom a humanitárnym právom.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), *písomne*. – (PT) Aká by mala (alebo nemala) byť „úloha Európskej únie na Blízkom východe“? Aké sú zásady, ktorými by sa mala riadiť?

Musí požadovať skončenie agresie a neľudskej blokády Palestínčanov žijúcich v pásme Gazy a musí zabezpečiť, aby im bola poskytnutá okamžitá humanitárna pomoc.

Musí odsúdiť brutálnu agresiu, zločiny, porušovanie najzákladnejších ľudských práv a tiež štátny terorizmus, ktorý pácha Izrael na palestínskom národe a ktorý nemožno ničím ospravedlniť.

Musí jasne verejne odsúdiť skutočnosť, že v Palestíne existujú kolonizátori a kolonizovaní, agresori a obeť, utláčatelia a utlačovaní, ako aj vykorisťovatelia a vykorisťovaní.

Musí pozastaviť uplatňovanie asociačnej dohody a akékoľvek posilňovanie bilaterálnych vzťahov s Izraelom, napríklad tých, ktoré podporila Rada pre vonkajšie vzťahy 8. a 9. decembra.

Musí požadovať, aby Izrael konal v súlade s medzinárodným právom a uzneseniami OSN a aby skončil okupáciu, osídľovanie, odstránenie bezpečnostné oplotenie, skoncoval s atentátmi, väznením a nespočetnými prípadmi ponižovania palestínskeho ľudu.

(2) See Minutes.

Musí požadovať a bojovať za rešpektovanie neodňateľného práva palestínskeho ľudu na nezávislý a suverénny štát s hranicami z roku 1967 a hlavným mestom vo východnom Jeruzaleme.

V podstate Európska únia sa musí prestať podieľať na beztrestnosti izraelského kolonializmu.

Alexandru Nazare (PPE-DE), písomne. – (RO) Nedávne voľby v Izraeli a nová administratíva Spojených štátov ponúkajú v rámci mierového procesu na Blízkom východe šancu na nový začiatok. Som presvedčený, že EÚ musí vyslať jasnú správu o tom, že podporuje nový vládny kabinet v Tel Avive a zároveň dať jasne najavo, čo sa od jej izraelských partnerov očakáva z hľadiska uskutočnenia opatrení, ktoré pomôžu nastoliť trvalý mier. K týmto opatreniam patrí zrušiť osady na západnom brehu Jordánu a rázne podporiť riešenie, ktoré je založené na vzniku dvoch štátov, ako aj pomôcť vyhnúť sa neprimeraným vojenským zásahom a závažným hmanitárnym následkom, ktoré so sebou prinášajú.

Prístup EÚ voči Blízkeho východu musí byť založený na niekoľkých pevných princípoch. Prvým princípom je úzka spolupráca so Spojenými štátmi, bez ktorej v tomto regióne nemôžeme dosiahnuť dlhodobé riešenie. Druhým princípom je, že v rámci nášho prístupu musíme urobiť všetko, čo je v našich silách, aby sme zabránili páchaniu násilia z oboch strán, musíme odsúdiť palestínsky extrémizmus a prehnané opatrenia, ktoré prijal Izrael, ako aj podporiť riešenia umierneného vládnutia na oboch stranách, ktoré sú schopné napomôcť mierovému procesu.

Rád by som vyjadril svoju podporu uzneseniu Európskeho parlamentu, o ktorom sa dnes hlasovalo. Potvrďuje záväzok EÚ voči procesu obnovy v Gaze a poskytuje základ pre rozhovory, ktoré sa uskutočnia v marci v Káhire počas medzinárodnej konferencie darcov.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), písomne. – (RO) Demokracia, mier a dodržiavanie ľudských práv predstavujú základné hodnoty Európskej únie. Jej úlohou a povinnosťou je tieto hodnoty chrániť a podporovať ich nielen v rámci EÚ, ale aj vo vzťahoch s inými krajinami.

Situácia, v ktorej sa ocitli obyvatelia Gazy, je tragická a treba ju čo najskôr vyriešiť. Do očí bijúce porušovanie ľudských práv a slobôd v tomto regióne znepokojuje Európsku úniu z hľadiska vzťahov s Izraelom aj z hľadiska bezpečnosti a stability na Blízkom východe.

Európska únia musí prijať okamžité opatrenia na poskytnutie humanitárnej pomoci obyvateľom pásma Gazy, a zároveň zo strednodobého a dlhodobého hľadiska uvažovať o opatreniach určených na podporu mieru, bezpečnosti a stability v tejto oblasti.

Majúc toto na pamäti EÚ musí vystupňovať svoje diplomatické úsilie, aby vyriešila konflikty a povzbudila dialóg a zmier v tomto regióne. Zároveň musí bez váhania uvaliť tvrdé sankcie voči akémukoľvek protidemokratickému postoju alebo porušovaniu ľudských práv a slobôd.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE), písomne. – (PL) Aby sme dosiahli dohodu medzi EÚ a Blízkym východom, mali by sme sa teraz aj naďalej prioritne pokúsiť obnoviť stabilitu a pomáhať pri uskutočňovaní mierového programu v pásme Gazy.

Európska únia by tiež mala urobiť všetko, čo je v jej silách, aby dosiahla ukončenie sporu, v ktorom prichádzajú o život nevinní občania. Okrem toho by sa úsilie malo zamerať na to, aby sme poskytli ľuďom pomoc a zabezpečili, že majú všetky základné životné prostriedky. Obyvatelia pásma Gazy majú k dispozícii len 60 % potrebnej dennej dávky potravín, čo znamená, že sú vystavení ešte väčšiemu riziku vzniku chorôb a žijú v ťažkých podmienkach. Nedostatok pitnej vody nie je o nič menšou hrozbou ako nedostatok potravín. Nehovoriac už o nedostatku lekárskej starostlivosti alebo zničených školách a verejných inštitúciách. Táto situácia do značnej miery bráni tomu, aby bol opäť nastolený poriadok a všetko sa vrátilo do normálneho stavu.

Mali by sme mať na pamäti, že len po tom, čo vyriešime mnoho základných problémov každodenného života, sa budeme môcť zamerať na hospodársky rozvoj Blízkeho východu a na úzku obchodnú spoluprácu s týmto regiónom. Európska únia má príležitosť pomôcť arabskému svetu a všetkým krajinám Blízkeho východu, aby sa z nich stal región, v ktorom vládne prosperita, a ktorý následne vytvorí rámec pre užšiu spoluprácu medzi Blízkym východom a EÚ.

15. Hlasovanie

15.1. Úloha Európskej únie na Blízkom východe (hlasovanie)

– Pred hlasovaním o odseku 5:

Pasqualina Napoletano (PSE). – (IT) Vážený pán predseda, na začiatku odseku 5 za slovom „verí“ by mala byť doplnená nasledujúca veta:

„okrem iného s ohľadom na medzinárodnú konferenciu na podporu palestínskeho hospodárstva pre obnovu Gazy, ktorá sa má uskutočniť v Šarm Al-Šajchu 2. marca 2009“.

(Ústny pozmeňujúci a doplňujúci návrh bol prijatý.)

– Pred začiatkom hlasovania o odôvodnení F:

Pasqualina Napoletano (PSE). – (IT) Vážený pán predseda, pozmeňujúci a doplňujúci návrh je rovnaký. Týka sa medzinárodnej konferencie na podporu palestínskeho hospodárstva, ktorá sa má konať v Šarm Al-Šajchu 2. marca, a mal by byť doplnený do tohto odôvodnenia.

(Ústny pozmeňujúci a doplňujúci návrh bol prijatý.)

16. Oficiálne privítanie

Predseda. – Požiadali ma, aby som oficiálne privítal delegáciu z regiónu Piemont, ktorá je tu na návšteve. Za normálnych okolností medzi nami oficiálne vítame len delegácie z národných štátov, ale keďže chceme posilniť regióny, urobím výnimku a čo najsrdečnejšie medzi nami vítam delegáciu z Piemontu.

17. Vysvetlenia hlasovania

Písomné vysvetlenia hlasovania

- Návrh uznesenia B6-0100/2009 (Úloha Európskej únie na Blízkom východe)

Nicodim Bulzesc (PPE-DE), písomne. – (RO) Hlasoval som za uznesenie Európskeho parlamentu o úlohe Európskej únie na Blízkom východe, keďže súhlasím s tým, že musíme podporiť plány obnovy v pásme Gazy.

Toto uznesenie sa snaží o poskytnutie okamžitej, rýchlej a ničím neobmedzenej humanitárnej pomoci, teda o opatrenie, ktoré je priam morálnou povinnosťou. Túto pomoc treba poskytnúť bez akýchkoľvek podmienok či obmedzení. Žiadame izraelské orgány, aby umožnili primeraný a plynulý tok humanitárnej pomoci vrátane všetkých potrebných materiálov tak, aby úrady Spojených národov ako napríklad UNRWA (Úrad Spojených národov pre pomoc palestínskym utečencom) a medzinárodné organizácie mohli vykonávať svoju prácu a starať sa o potreby obyvateľstva.

Konstantinos Droutsas (GUE/NGL), písomne. – (EL) Prostredníctvom uznesenia Európskeho parlamentu o poskytnutí humanitárnej pomoci Gaze sa EÚ, poháňaná princípom zaobchádzania s vraždami Izraelčanmi rovnako ako so vzdorujúcimi Palestínčanmi, snaží zakryť svoju obrovskú zodpovednosť za zmasakrovanie Palestínčanov počas vražednej izraelskej invázie do pásma Gazy, ktorá si vyžiadala viac ako 1 300 mŕtvych, väčšinou detí, žien a starších ľudí a viac ako 5 000 zranených. Úplné zničenie tisícok domovov a všetkej sociálnej infraštruktúry spolu s úplnou hospodárskou izoláciou, ktorú zaviedol Izrael, spôsobili, že palestínske obyvateľstvo žije v tragických a neľudských podmienkach.

To, že sa EÚ vyhýba akémukoľvek poukázaniu na Izrael a odsúdeniu Izraela a príčin tejto tragickej situácie Palestínčanov opätovne potvrdzuje, že EÚ podporuje trestné činy Izraela v snahe vylepšiť svoju úlohu, ktorú zohráva v stupňujúcom sa vnútornom boji medzi imperialistami na Blízkom východe.

To, čo hrdinskí Palestínčania potrebujú viac než čokoľvek iné, určite nie je dobročinnosť od imperialistov. Je to založenie nezávislého a suverénneho palestínskeho štátu s hlavným mestom vo východnom Jeruzaleme, v súlade s uzneseniami OSN o hraniciach z roku 1967, a úplnú solidaritu iných národov v ich úsilí.

Hélène Goudin a Nils Lundgren (IND/DEM), písomne. – (SV) Situácia v pásme Gazy je mimoriadne vážna, keďže pretrvávajúci konflikt pripravuje civilné obyvateľstvo o potraviny, lieky a palivo. Situácia je natoľko vážna, že si vyžaduje okamžitú pomoc zvonka. Preto sme hlasovali za toto uznesenie.

Máme však pocit, že je mimoriadne poľutovaniahodné – hoci, bohužiaľ, nie obzvlášť prekvapujúce – že Európsky parlament opäť raz využíva tragédiu, aby si pomaly ale isto posilnil svoje postavenie.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), písomne. – (PT) Viac ako 18 mesiacov trvajúca neľudská blokáda a 22 dní brutálnej izraelskej agresie proti palestínskemu ľudu v pásme Gazy si vyžiadali minimálne 1 324 mŕtvych a viac ako 5 000 ranených, väčšinou detí. Viac ako 100 000 ľudí bolo vysídlených, pričom zničených bolo viac ako 15 000 domov. Základná infraštruktúra a kľúčové verejné služby boli zničené alebo odstavené, čo ohrozuje odozvu na najzákladnejšie potreby palestínskeho obyvateľstva.

Európsky parlament, tvárou v tvár tomuto šokujúcemu zločinu, nenašiel pre Izrael ani jediné slovko odsúdenia.

Niet pochyb, že palestínske obyvateľstvo okamžite potrebuje pomoc. Niet pochyb, že musíme uznať utrpenie, ktoré palestínske obyvateľstvo prežíva. Rovnako nevyhnutné je však aj verejne odsúdiť agresorov a vziať ich na zodpovednosť. Namiesto toho však toto uznesenie trvá na zakamuflovaní izraelskej agresie proti pásu Gazy, skrývajúcu ju za výraz „konflikt“. Táto agresia tvorí súčasť stratégie, ktorej cieľom je premôcť oprávnený odpor palestínskeho ľudu proti okupácii a podkopať podmienky, ktoré sú potrebné na vybudovanie palestínskeho štátu.

EÚ, ktorá sa vždy veľmi rýchlo dovoľáva ľudských práv, na ne v prípade Izraela „zabúda“. Ten pritom už viac ako 40 rokov kolonizuje palestínske územia západného brehu Jordánu, pásma Gazy a východného Jeruzalema.

Flaviu Călin Rus (PPE-DE), písomne. – (RO) Hlasoval som za uznesenie Európskeho parlamentu z 18. februára 2009 o humanitárnej pomoci pásu Gazy (B6-0100/2009) keďže civilní obyvatelia veľmi potrebujú pomoc pre zlú situáciu v tejto oblasti.

Myslím, že musíme uskutočniť vyhodnotenie potrieb obyvateľstva pásma Gazy a iniciovať plány obnovy tohto územia.

18. Opravy hlasovania a zámery pri hlasovaní: pozri zápisnicu

PREDSEDÁ: PÁN ONESTA

podpredseda

19. Výročná správa za rok 2007 o hlavných aspektoch a základných možnostiach SZBP – Európska bezpečnostná stratégia a EBOP – Úloha NATO v bezpečnostnej štruktúre EÚ (rozprava)

Predsedaajúci. – Ďalším bodom programu je spoločná rozprava na tieto témy:

– správa (A6-0019/2009) pána Jaceka Saryusza-Wolskeho v mene Výboru pre zahraničné veci o výročnej správe o hlavných aspektoch a základných možnostiach spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP) za rok 2007 predloženej Európskemu parlamentu v rámci uplatňovania oddielu G ods. 43 Medziinštitucionálnej dohody zo 17. mája 2006 (2008/2241(INI)),

správa (A6-0032/2009) pána Karla von Wogau v mene Výboru pre zahraničné veci o európskej bezpečnostnej stratégii a európskej bezpečnostnej a obrannej politike (EBOP) (2008/2202(INI)), a

správa (A6-0033/2009) pána Ariho Vatanena v mene Výboru pre zahraničné veci, o úlohe NATO v bezpečnostnej štruktúre EÚ (2008/2197(INI)).

Dámy a páni, pokiaľ nemáte záujem sledovať našu rozpravu, náš spravodajca právom žiada v záujme zachovania dôstojnosti našej práce, aby ste prosím v tichosti opustili rokovaciu sálu.

Jacek Saryusz-Wolski, spravodajca. – (FR) Ďakujem, pán predsedaajúci. Naozaj verím, že zahraničná politika Únie si zaslúži pozornosť.

spravodajca. – Vážení pán predsedaajúci, dnes vedíme osobitnú rozpravu o troch hlavných správach o zahraničnej politike, o bezpečnosti a obrane, a o vzťahoch EÚ-NATO.

Naša výročná správa o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike (SZBP) sa stala významným nástrojom, prostredníctvom ktorého Parlament vyjadruje svoj strategický postoj k zahraničnej politike EÚ. V tohtoročnej

správe sme sa rozhodli zamerať na tvorbu a formovanie politiky. Zamerali sme sa na potrebu nadviazania skutočného dialógu s Radou v otázke hlavných cieľov spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ. Uznali sme, že v dialógu nastal pokrok, konkrétne že v správe Rady sa po prvýkrát systematicky uvádzajú uznesenia prijaté Európskym parlamentom. Sme vďační: ide o ozajstný úspech. Avšak vyjadrili sme aj naše poľutovanie nad tým, že Rada sa nezapája do plnohodnotného dialógu o stanoviskách predkladaných Parlamentom, ani neodkazuje na také uznesenia v operačných dokumentoch, akými sú jednotné akcie alebo spoločné pozície.

Očakávame, že výročná správa Rady bude poskytovať príležitosti na nadviazanie dialógu s Parlamentom s cieľom rozvinúť strategickjší prístup k spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike. V našej správe sme zopakovali najdôležitejšie zásady, o ktoré by sa mala naša zahraničná politika opierať. Podľa nášho názoru sa SZBP musí opierať o hodnoty, ktoré si ctí Európska únia a jej členské štáty, najmä demokraciu, zásady právneho štátu, rešpektovanie ľudskej dôstojnosti, dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd a presadzovanie mieru a účinného multilaterálneho prístupu.

Veríme, že Európska únia dokáže zohrávať významnú úlohu len vtedy, ak vystupuje jednotne a má k dispozícii náležité nástroje ako tie, ktoré vyplývajú z Lisabonskej zmluvy a štedrejší rozpočet. Môžeme podniknúť účinné kroky iba vtedy, keď sú legalizované Európskym aj národnými parlamentmi, konajúcimi na príslušnej úrovni a v súlade so svojím mandátom.

V záujme zabezpečenia dôveryhodnosti SZBP a splnenia očakávaní občanov EÚ, a toto hovorím v predvečer blížiacich sa parlamentných volieb, sa na túto oblasť musia vyčleniť zdroje primerané jej ambíciám a konkrétnym cieľom. Preto ľutujeme, že podobne ako po minulé roky, rozpočet SZBP trpí vážnym nedostatkom finančných prostriedkov.

V našej správe sa zaoberáme horizontálnymi aspektmi SZBP a geografickými témami. K horizontálnym aspektom SZBP vymenujem iba tie najdôležitejšie, ktorých sme sa dotkli: po prvé, dodržiavanie ľudských práv a podporovanie mieru a bezpečnosti v oblastiach susediacich s Európou a na celosvetovej úrovni; po druhé, podporu účinného multilaterálneho prístupu a dodržiavanie medzinárodného práva; po tretie, boj proti terorizmu; po štvrté, nešírenie zbraní hromadného ničenia a odzbrojenie; po piate, zmenu klímy, energetickú bezpečnosť a otázky ako bezpečnosť vo virtuálnom priestore.

V tejto správe sme zámerne selektívni. Sústreďujeme sa teda na niekoľko strategických a geograficky prioritných oblastí, akými sú krajiny západného Balkánu, Blízky východ, Blízky a Stredný východ, krajiny južného Kaukazu, Afrika a Ázia, a samozrejme na vzťahy s našim strategickým partnerom, USA, ako aj na vzťahy s Ruskom.

Táto správa by mala byť vnímaná v súvislosti s detailnejšími správami Parlamentu a ako ich doplnok. Nemala by ich duplikovať.

Chcel by som poďakovať svojim kolegom poslancom Parlamentu z rôznych politických skupín za ich pochopenie a vynikajúcu spoluprácu. Snažili sme sa vziať do úvahy väčšinu záujmov a verím, že správa bude schválená podstatnou väčšinou nášho Parlamentu.

Nakoniec, rád by som povedal našim partnerom z Rady a Komisie, že veríme, že táto príležitosť nám pomôže nadviazať hlbší strategický dialóg medzi Parlamentom, Radou a Komisiou, prinášajúci väčšiu demokratickú legitimitu namáhavej práci, ktorú vykonávate, pán Solana a pani Ferrerová-Waldnerová, s cieľom rozšírenia spolupráce v našom trojuholníku.

Verím, že to budete vnímať ako možnosť vytvoriť väčšiu súčinnosť, posilniť náš spoločný hlas – hlas všetkých troch aktérov – a priniesť väčšiu demokratickú a parlamentnú legitimitu nášmu spoločnému cieľu, ktorým je: zahraničná politika; jednohlasnosť; Európska Únia.

Karl von Wogau, spravodajca. – (DE) Vážený pán predseda, pán Vysoký predstaviteľ, pani komisárka, táto správa by nám mala poskytnúť príležitosť zhodnotiť, ako ďaleko sme sa dostali s bezpečnostnou a obrannou politikou Európskej únie, kde sa nachádzame teraz a akú úlohu v tom má Európsky parlament zohrávať.

Pritom musíme poznamenať, že doposiaľ bolo v rámci európskej bezpečnostnej a obrannej politiky uskutočnených 22 misíí, z ktorých 16 bolo civilných a 6 vojenských. To znamená, že veľký dôraz bol kladený na civilné komponenty EBOP. Tento civilný komponent je samozrejme kompletizovaný funkčnou demokratickou kontrolou keďže civilné operácie v rámci EBOP sú financované z Európskeho rozpočtu, a teda preverované Európskym parlamentom. Existujú iné aktivity financované z rozpočtu Európskej únie,

ktoré priamo súvisia s bezpečnostnou politikou. Príklady zahŕňajú výskum v oblasti bezpečnosti – 1,3 miliardy EUR počas siedmich rokov; program Galileo, ktorý, ako hovoríme, má bezpečnostné aspekty – 3,4 miliardy EUR; a program GMES/Kopernikus, projekt na ktorý je vyčlenená ďalšia miliarda EUR. Rovnako teraz máme v Európskom parlamente, a toto je novinkou, legislatívu v oblasti bezpečnosti a obrany. Prijali sme smernicu Európskeho parlamentu a Rady o transferoch obranných zariadení v rámci Spoločenstva a o výberových konaniach v oblasti bezpečnosti a obrany. Toto predstavuje významný prvý krok na našej ceste.

Avšak zvláštny význam pre Európsky parlament majú informácie. V tomto ohľade je obzvlášť významný náš špeciálny výbor, ktorý má tiež prístup k tajným informáciám, ako aj pravidelné diskusie, ktoré vedieme v tomto výbore s osobitným predstaviteľom pre tieto záležitosti. Rád by som využil túto príležitosť a poďakoval vysokému predstaviteľovi pánovi Solanovi a jeho kolegom za konštruktívnu spoluprácu, ktorá sa vyvinula.

Teraz prejdem k jednotlivým bodom tejto správy. Táto správa vyzýva Európsku úniu, aby jasnejšie definovala svoje vlastné bezpečnostné záujmy. Vždy hovoríme o bezpečnostných záujmoch jednotlivých krajín, ale my naozaj máme spoločné bezpečnostné záujmy. Ochrana našich občanov vnútri a za hranicami Únie, mier v našom susedstve, ochrana našich vonkajších hraníc, ochrana našej kritickej infraštruktúry, energetická bezpečnosť, bezpečnosť našich obchodných ciest, bezpečnosť našich aktív na globálnej úrovni a mnoho iných záležitostí v skutočnosti predstavuje individuálne a spoločné bezpečnostné záujmy Európskej únie.

Takisto by sme mali zvážiť aké má v skutočnosti Európska únia bezpečnostné a obranné ambície. V návrhu správy sa veľmi jasne uvádza, že nemáme ambíciu stať sa supervelmocou ako Spojené štáty americké. Takisto ujasňuje, že sa musíme sústrediť na geografické okolie Európskej únie. Našimi prioritami sú krajiny Balkánu – hlavné úlohy Európskej únie – štáty severnej Afriky, zmrazené konflikty na východe a náš príspevok k vyriešeniu konfliktu v Palestíne. Musíme sa dosť jasne zamerať na tieto oblasti.

Som nútený poznamenať, že na konci francúzskeho predsedníctva Rada stanovila veľmi ambiciózne ciele, menovite získanie schopnosti viesť niektoré operácie paralelne. Pokiaľ toto je to, čo chceme, budeme potrebovať peňažné prostriedky, aby sme to dosiahli. Bude to zahŕňať vytvorenie samostatného a stáleho štábu v Bruseli. Toto je prvou, veľmi jasnou požiadavkou tohto Parlamentu. Vo výbore bola veľmi významná väčšina za túto požiadavku. Po druhé, musíme pamätať na to, že 27 členských štátov má k dispozícii 2 milióny vojakov. Tri percentá týchto vojakov by mali byť trvalo k dispozícii Európskej únii. To by predstavovalo 60 000 vojakov. Preto správa takisto vyzýva, aby jednotky Eurocorps boli tiež trvalo pridelené Európskej únii. Táto výzva je adresovaná tým šiestim členským štátom, ktoré Eurocorps tvoria.

Potom môžeme robiť jasné vyhlásenia o kapacitách, ktoré je potrebné rozvíjať. Dvadsať sedem členských štátov Európskej únie ročne míňa na obranu 200 miliárd EUR, a týchto 200 miliárd EUR musíme vynakladať lepšie ako tomu bolo v minulosti. Nemôžeme si dovoliť toto koleso znovu vymyslieť 27-krát, a preto vás dnes žiadame, aby ste zabezpečili, že v budúcnosti budú peniaze Európskej únie a daňových poplatníkov vynaložené lepšie ako tomu bolo v minulosti. Ďakujem veľmi pekne.

Ari Vatanen, spravodajca. – Vážení pán predsedajúci, pred sedemdesiatimi rokmi sa vrátil pán Chamberlain z Mníchova mávajúc kusom papiera a hovoril „mier našej dobe“. Nuž, vieme ako veľmi sa mýlil, a takisto vieme, že zbožné priania sú smrteľnou náhradou za realizmus. Dnes musíme byť v tejto záležitosti maximálne úprimní. EÚ bola neuveriteľne úspešná v nastolovaní mieru. Udalosti druhej svetovej vojny viedli k zrodu EÚ.

Som veľmi rád, že pán Solana tu dnes je, pretože konečne máme toto telefónne číslo pre EÚ. Pán Solana má to telefónne číslo, ktoré pred rokmi žiadal pán Kissinger.

Ale aké typy prostriedkov poskytujeme my – členské štáty a politici – pánovi Solanovi? Takto stojí otázka.

Sme vo finančnej kríze, ktorá na nás nespadá z neba. Do veľkej miery sme si ju zapríčinili sami. Hovoríme o toxických aktívach bánk a ako sa ich musíme zbaviť. Možno je toto aj správny čas opýtať sa: čo sú toxické aktíva a čo sú prekážky pre naše aktivity pri nastolovaní mieru, našu *raison d'être*?

Musíme sa pohnúť ďalej, EÚ sa musí pohnúť ďalej vo svojich mierových aktivitách. Svet okolo nás sa tak rýchlo mení. Najväčšou prekážkou je, že jednoducho nemáme víziu. Sme každodennými politikmi a sme krátkozrakí. Naším veľkým problémom je imobilita. Svet okolo nás sa mení rýchlejšie ako sme my schopní reagovať. Čo je výsledkom neúčinnnej a neúspešnej bezpečnostnej politiky? Ľudské utrpenie, mŕtve telá, zmrazení ľudia a zverstvá. Aj keď nás títo ľudia nevolia, musíme sa o nich postarať pretože sú našimi bratmi a sestrami v rodine ľudstva.

2. apríla 1917, prezident Wilson povedal: „nikdy nebude možné udržať koncert mieru, iba ak prostredníctvom partnerstva medzi demokratickými národmi.“ Prezidentovi Wilsonovi bola udelená Nobelova cena, ktorú si zaslúžil omnoho viac ako pán Al Gore.

My v EÚ si neuvedomujeme, aké nástroje máme v našom mozaikovom zložení z dvadsiatich siedmich krajín. Toto nám poskytuje jedinečný nástroj pri nastoľovaní mieru. Možno niektorí ľudia nemajú radi Francúzov, iným sa nepáčia Nemci, a možno dokonca niektorí ľudia nemajú radi Fínov – ale ja si myslím, že každý má rád Fínov. – ale keď sme spolu, 27 krajín, nikto nemôže povedať že neznáša EÚ. Preto nám táto jedinečná schopnosť, ktorú máme, umožňuje prísť na akékoľvek krízové miesto a byť doktorom alebo rozhodcom. Ale bez vojenských kapacít, bez vojenskej dôveryhodnosti sme ako pes, ktorého brechot je horší než pohryznutie. Sme idealisti, ale nie sme vybavení prostriedkami na dosiahnutie takýchto cieľov.

Teraz je čas kuť, kým je železo horúce: Ako hovoria Francúzi, *Il faut battre le fer tant qu'il est chaud*. Teraz je novým prezidentom Spojených štátov pán Obama, ktorý oceňuje Európu – hovorí, že sme dôležití spojenci. Čo musíme urobiť my? Musíme sa vzbudiť.

Už 94 % obyvateľov Európy je v NATO, a iba 6 % tam nepatrí. Prečo to nevyužívame efektívnejšie? Dlhujeme to ľuďom, pretože je našou povinnosťou zmieriť ľudské utrpenie, je to našou etikou povinnosťou a je to v našom dlhodobom záujme. Jedine kráčaním v stopách našich predkov môžeme ostať verní dedičstvu EÚ a urobiť z neodvratného nemysliteľné – a toto je to, čo nastoľovanie mieru znamená.

Javier Solana, Vysoký predstaviteľ pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku. – Vážený pán predseda, ďakujem vám, že ste ma znovu pozvali k tejto dôležitej rozprave o SZBP. Myslím si, že sa stáva tradíciou viesť túto rozpravu raz ročne, a ja sa jej veľmi rád zúčastňujem. Rád by som poďakoval všetkým trom spravodajcom, pánovi Saryuszovi-Wolskemu, pánovi von Wogau a pánovi Vatanenovi za ich správy. Našiel som v nich mnoho vecí, ktoré rezonujú spolu s tým, čo si myslíme a čo robíme. Beriem na vedomie mnohé veci spomenuté v správach a pevne verím, že budú zohrávať úlohu pri obnove nášho zmýšľania, s vašou spoluúčasťou.

Hovoriť dnes, na začiatku roku 2009, v Európskom parlamente mi pripomína, kde sme boli pred desiatimi rokmi, v roku 1999. Práve vtedy sme skutočne začali pracovať na EBOP. A keď sa pozerám na to, kde sme dnes a porovnám to s tým, kde sme boli, keď sme začali pracovať na EBOP, dosiahli sme naozaj veľký pokrok. Nikto nemôže prehliadnuť, čo sme dosiahli.

Ako bolo spomenuté, viac než 20 civilných a vojenských misií bolo alebo je rozmiestnených na všetkých kontinentoch, od Európy po Áziu, od Blízkeho východu po Afriku. Tisíce mužov a žien z Európy sú zapojené do týchto operácií, od vojska po políciu, od hraničnej stráže po monitorovací personál, od sudcov po prokurátorov, široká škála ľudí, ktorí pracujú pre stabilitu vo svete.

Myslím si, že toto je európsky spôsob ako robiť veci. Komplexný prístup k predchádzaniu a riadeniu kríz; široký a diverzifikovaný súbor nástrojov, z ktorého je možné použiť čokoľvek, čo je potrebné; schopnosť rýchlej reakcie; snaha byť tým, čo si zaslúžime, globálnym aktérom, ako to od nás žiadajú tretie krajiny. Pochopiteľne, boli by sme bezpochyby efektívnejší, keby bola ratifikovaná Lisabonská zmluva a ja dúfam, že bude.

Rád by som Parlamentu poďakoval za podporu, ktorej sa nám dostalo počas nedávnych rokov, za dobrú kooperáciu, ktorej som sa vždy tešil z vašej strany, zástupcovia občanov Európskej únie. Bez angažovanosti, bez pochopenia, bez podpory nielen členov tohto Parlamentu, ale aj občanov Európskej únie prostredníctvom iných mechanizmov – ich vlastných parlamentov – by bolo veľmi ťažké zohrávať úlohu, ktorú sa snažíme plniť, s počtom operácií, ktoré máme a s počtom občanov Európskej únie, ktorí sú v nich zapojení.

SZBP je viac ako nástroj. SZBP sa týka našich hodnôt, vašich hodnôt, hodnôt našich ľudí. Skutočne sa cítim pripútaný k týmto hodnotám, ktoré sú zastúpené v jadre všetkých 27 členských štátov Európskej únie: ľudské práva, zásady právneho štátu, medzinárodné právo a účinný multilaterálny prístup; všetky tieto pojmy a koncepty sú možno konštruktívnym zobrazením toho, čo sme. Ale SZBP napomáha aj formovať našu vnútornú spoluprácu medzi členskými štátmi Európskej únie. Pracujúc spolu, konajúc spolu, definujeme, kto sme. A teda SZBP je aj spôsobom, ktorým sa Európska únia neprestáva každodenne definovať.

Myslím, že to, čo som práve povedal, nájde ozvenu u predsedu Výboru pre zahraničné veci. Toto je skutočne to, čo robíme a o čom sme: hodnoty a činy, a zároveň budovanie Európskej únie. Konáme, pretože sme tým, kým sme, a to kým sme, je formované našimi činmi. Myslím si, že toto je dôležitá myšlienka, ktorú treba mať na pamäti.

Bezpečnostná stratégia z roku 2003 bola základným dokumentom, ktorý nám umožnil vyznačiť cestu vpred. Všetky tri správy sa odvolávajú na tento dokument. Ako viete, tento dokument sme aktualizovali v spolupráci s Komisiou a Parlamentom v roku 2008. Tento nový dokument nenahrádza ten z roku 2003, ale určite ho posilňuje a modernizuje, zahŕňajúc hrozby a problémy, ktorým čelíme vo svete, v ktorom dnes žijeme, počnúc klimatickými zmenami až po terorizmus, od energetickej bezpečnosti po pirátstvo.

Rád by som povedal niekoľko slov o pirátstve, pretože sa to týka našej najmladšej operácie, Atlanty. Rád by som podčiarkol, že je to po prvýkrát, čo sa EBOP zapojila do námornej operácie. Mať takýto typ operácie je krokom vpred, krokom správnym smerom. Táto námorná operácia proti pirátstvu je vedená z európskeho operačného štábu v Spojenom kráľovstve. Zapojilo sa do nej značné množstvo krajín, a značné množstvo tretích krajín má záujem sa pripojiť. Dnes som mal pracovný obed s ministrom zahraničných vecí Švajčiarska. Chcú sa do tejto operácie zapojiť, pretože zdieľajú naše obavy pokiaľ ide o pirátstvo. To je veľmi dôležité. Možno si myslíte, a ja s vami súhlasím, že táto námorná operácia je veľmi dôležitá, ale problémy na pevnine potrebujú riešenie tak isto ako problémy na mori.

Rád by som povedal niekoľko slov o štruktúrach – interných štruktúrach týkajúcich sa EBOP. Ako viete, počas posledného mesiaca francúzskeho predsedníctva sme pracovali na dokumente, ktorý by mal reorganizovať a zaviesť niečo, čo mi je drahé. Snažil som sa to urobiť od úplného začiatku a máme potrebnú podporu urobiť to teraz, menovite rozvíjať spôsobilosť strategického plánovania, ktorá je zároveň civilná aj vojenská. Toto predstavuje moderný prístup k riadeniu kríz. Myslím si, že sme v týchto aktivitách relatívne noví, a preto môžeme byť ešte efektívnejší, flexibilnejší a schopnejší prispôsobiť sa novým skutočnostiam ako iní. Preto si teda myslím, že to čo robíme prostredníctvom vojenskej a civilnej spolupráce na úrovni strategického plánovania, je veľmi dôležité.

Musím povedať, a verím že so mnou budete súhlasiť, že samotné vojenské operácie nemôžu vyriešiť konflikty dneška. Civilné operácie nie sú možné bez bezpečných podmienok. Toto je rovnováha, ktorú musíme dosiahnuť a toto pozorujeme všade – na Strednom východe, v Afganistane, kdekoľvek sa pozriete. Ide o veľmi dôležitú koncepciu symbiôzy medzi politickými, civilnými a bezpečnostnými aspektmi našich životov.

Ako veľmi výrečne povedali všetci traja spravodajcovia, potrebujeme kapacity. Bez kapacít máme iba dokumenty, a s dokumentmi samotnými sa konflikty neriešia.

Toto bolo veľmi zdôrazňované na decembrovom zasadnutí Európskej rady a rád by som poďakoval všetkým trom spravodajcom za to, že na to jasne poukázali. Niekedy máme problém s nasadením síl a je veľmi dôležité, aby ste toto vedeli. Bez rýchlejšieho nasadenia síl, či už polície, prokurátorov, alebo vojska, bude veľmi ťažké konať v rytme a rýchlosťou, ktoré si vyžaduje riadenie kríz.

Rád by som povedal niekoľko slov o vzťahoch NATO-Európska únia pretože sú zahrnuté v správe pána Vatanena. Ako viete, máme pre spoluprácu rámec, ktorý nazývame Berlín plus. Avšak nie všetky operácie, ktoré vedieme v mene Európskej únie, spadajú do tohto rámca pre spoluprácu so Severoatlantickou alianciou. Naďalej máme problémy, ako viete, pretože tento vzťah nebol schopný prekonať ťažkosti, ktoré máme pri skutočnej spolupráci na operáciách s NATO, ktoré nespádajú do rámca Berlín plus. Máme problémy v Kosove, ktoré stále neboli vyriešené, a máme problémy v Afganistane. Pevne verím, že v období prípravy samitu budeme schopní tieto problémy vyriešiť.

Dovoľte mi povedať niekoľko slov o Afganistane. Bezpochyby to bude jeden z najdôležitejších problémov, ktorým budeme čeliť v roku 2009. Sledovali ste postoj prezidenta Obamu na tejto scéne Afganistan – Pakistan – a vymenovanie osobitného predstaviteľa. Musíme priniesť výsledky a to zmysluplným spôsobom. Bude potrebné väčšie nasadenie. To nevyhnutne neznamená vojenské nasadenie, ale musíme sa zúčastniť účinnejším a koordinovanejším spôsobom medzi nami aj s ostatnými – Spojenými štátmi americkými, širším medzinárodným spoločenstvom, Organizáciou Spojených národov. Mal som príležitosť stretnúť sa s Richardom Holbrookom už niekoľko krát, a s generálom Petraeusom. V nasledujúcich týždňoch prehodnotíme túto koncepciu a bolo by veľmi dobré, keby sme dovtedy boli pripravení konštruktívne riešiť problém, v ktorom sme zaangažovaní, Európska únia je zaangažovaná, členské štáty sú zaangažované a myslím si, že by sme mali túto angažovanosť zachovať.

Mohli by sme hodiny rozprávať o iných otázkach – energetika, nešírenie jadrových zbraní, o čom si želáte, ale myslím si, že dôležitým bodom je základný súhlas s tým, čo sme za posledný čas robili, vyjadrený v troch dnes prezentovaných správach. Rád by som skončil a povedal ďakujem veľmi pekne za vašu spoluprácu. Moja vďaka patrí tým, ktorí so mnou intenzívnejšie pracujú na niektorých špecifických témach, v ktorých sa angažujeme. Ako som povedal, myslím, že ako konáme v medzinárodnej aréne v mene Európskej únie tiež určuje, kým sme. V tomto momente je veľmi dôležité, aby sme konali lepšie, pretože chceme byť lepšími.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – Vážení páni predsedajúci, vážim si túto príležitosť opäť sa zapojiť do tejto komplexnej debaty o záležitostiach zahraničnej a bezpečnostnej politiky.

Dovoľte mi poďakovať autorom troch správ, ktoré sú základom dnešnej diskusie. Chcela by som povedať, že úrad Javiera Solanu spolu s mojím úzko spolupracovali na správe o Európskej bezpečnostnej stratégii (EBS) a verím že sa to prejaví na výsledkoch. Správa odzrkadľuje nové bezpečnostné problémy, ktorým EÚ čelí a poskytuje širokú definíciu bezpečnosti.

Dovoľte mi na úvod povedať niekoľko slov o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike (SZBP). Správy, ktoré tu dnes máme, ako aj správa o Európskej bezpečnostnej stratégii prichádzajú k záveru, že Európska únia môže mať vplyv len v prípade, že budeme spoločne pracovať na zaistení plne koherentnej politiky, ktorá bude zahŕňať SZBP, dimeziu Spoločenstiev, a samozrejme, konanie členských štátov. Nielen že potrebujeme vystupovať jednotne, ale zároveň potrebujeme konať spoločne, koherentným a koordinovaným spôsobom.

Toto si vyžaduje spájanie najlepších nástrojov EÚ, od operácií EBOP po prevenciu konfliktov a opatrenia reakcií na krízové situácie prostredníctvom nástroja stability, rozvojovú pomoc, humanitárnu pomoc, alebo demokraciu a ľudské práva. Dovoľte mi uviesť niekoľko príkladov: Afganistan, Gruzínsko, Kosovo a Čad ukazujú ako to robíme v praxi.

V Afganistane má v našej celkovej stratégii asistencie prioritné miesto reforma a riadenie bezpečnostného sektora. Od roku 2007 sa Komisia pustila do nového programu reforiem v súdnom sektore. V oblasti kontroly misia Rady EUPOL poskytuje poradenstvo a školenia priamo na mieste, zatiaľ čo Komisia podporuje afgánsku národnú políciu prostredníctvom Podielového fondu pre právo a poriadok (LOFTA). Komisia je zároveň hlavným poskytovateľom finančných prostriedkov na všetky výdavky afgánskej polície – viac ako 200 miliónov EUR od roku 2002 do teraz.

Gruzínsku poskytuje EÚ dodatočnú postkonfliktnú finančnú podporu. Doteraz bolo vládě poskytnutých 120 miliónov EUR z 500 miliónového balíka vyčleneného na roky 2008 až 2010. Táto mimoriadna pomoc EK pomohla predísť vypuknutiu rozsiahlej humanitárnej krízy.

V Kosove zohrala Komisia svoju úlohu pri zaisťovaní personálu a vybavenia pre misiu EULEX v Kosove. Okrem prebiehajúcej pomoci pripravujeme tento rok štúdiu, ktorá by mala identifikovať prostriedky na zvýšenie politického a sociálno-ekonomického rozvoja smerom k integrácii do Európskej únie.

Pre Čad sme v rámci 10. európskeho rozvojového fondu vyčlenili 311 miliónov EUR. V tomto prípade je naším cieľom prispieť k znižovaniu chudoby a uľahčeniu ekonomického rozvoja. Našimi prioritami sú dobrá vláda vrátane súdnictva a polície, rozvoj infraštruktúry a vidieka. Zároveň prostredníctvom nástroja stability vo výške 10 miliónov EUR, podporujeme školenie 850 príslušníkov čadskej polície, ktoré realizuje misia OSN MINURCAT. Súčasne napomáhame dobrovoľnému návratu nedobrovoľne premiestnených osôb na územie Čadu ako i utečencom a poskytujeme 30 miliónov EUR vo forme humanitárnej pomoci.

Myslím si, že tento prístup je správny a je potrebné, aby bol používaný systematicky vždy, keď bude EÚ čeliť novej kríze.

Táto flexibilita v kombinovaní našej politiky je zdôraznená v správe o Európskej bezpečnostnej stratégii z minulého decembra a odkazujú na ňu aj všetky tri správy, ktoré máme pred sebou. Správa o EBS správne poukazuje na stále zjavnejšie prepojenie medzi vnútornými a vonkajšími politikami EÚ, ktoré je podstatné predovšetkým keď sa zaoberáme otázkami ako sú energetická bezpečnosť a klimatické zmeny, alebo ako je dôraz na vzťah bezpečnosti a rozvoja a uznanie dôležitosti dlhodobého znižovania chudoby ako prostriedku na redukovanie bezpečnostných hrozieb.

Správa pripúšťa, že je potrebné zlepšiť komunikáciu s našimi občanmi o všetkých aspektoch bezpečnosti, ktoré sa ich priamo dotýkajú, čo nám umožní udržať si podporu pre našu globálnu angažovanosť a čo zdôrazní, že všetko, čo EÚ urobila v oblasti bezpečnosti, je založené na hodnotách a princípoch, ktoré sú v súlade s cieľmi OSN. Musíme pokračovať v sprostredkovaní tejto informácie ľuďom, rovnako aj informácií o otázkach ako sú terorizmus a musíme zdôrazniť, že naše snahy sú založené na rešpektovaní ľudských práv a medzinárodného práva.

Rovnako uznávame úlohu civilnej spoločnosti, mimovládnych organizácií a žien pri budovaní mieru, čím odrážame skutočný európsky prístup.

Potešilo ma zistenie, že správa EP o EBS zdôraznila potrebu i naďalej implementovať rezolúcie 1325 a 1820 Bezpečnostnej rady OSN o ženách v konfliktoch.

Čo sa týka energie, plynová kríza, ktorá zasiahla EÚ tento rok bola, čo do účinku, bezprecedentná. Pokiaľ ide o energetickú bezpečnosť, je jasné, že sa musíme poučiť. Napríklad potreba fungujúceho vnútorného trhu s energiou v rámci EÚ, projektov vzájomného prepájania a infraštruktúry, rozvoja mechanizmov na zvládanie kríz v dodávkach a silnej vonkajšej energetickej politiky EÚ je dnes jasná a my podporujeme tento široký prístup.

Správa volá po väčšej úlohe, ktorú by mala Európska únia hrať vo svojom okolí, ale o tom by som teraz nemala hovoriť.

Naše vzťahy s Ruskom, ktoré boli nedávno podrobené skúške, zohrávajú dôležitú úlohu a majú významný bezpečnostný účinok.

Transatlantické spojenie zostáva základom našej spoločnej bezpečnosti a v tejto oblasti budeme pracovať čoskoro s prezidentom Obamom na otázkach, ktoré majú vysokú prioritu.

Dovoľte mi ukončiť moje vystúpenie pár slovami o konkrétnom prvku, ktorým Komisia prispieva k reakciám EÚ na krízy, konkrétne o nástroji stability. Prvé dva roky bol nový nástroj úspešný, čo sa týka implementácie rozpočtu, operačnej kvality a politickej koordinácie medzi Radou a Parlamentom. Zatiaľ bolo poskytnutých 220 miliónov EUR na 59 akcií po celom svete v rokoch 2007 a 2008, najväčší podiel smeroval do Afriky, potom do Ázie a na Blízky východ, tiež do Kosova a Gruzínska. Naše priority pre rok 2009 s určitou zahŕňajú, ako už povedal Javier Solana, Afganistan, Pakistan a Blízky východ.

Chcem povedať, že sa prostredníctvom nástroja stability a v úzkej spolupráci so sekretariátom Rady angažujeme v niekoľkých aktivitách, a že zohrávame stále dôležitejšiu úlohu pri organizovaní školení pre personál misií, pre zásobovanie a finančnú administratívu a pri školeniach tímov civilnej reakcie v rámci EBOP. V oblasti civilného krízového manažmentu sme v súlade so školiacimi štandardmi OSN vyškolili 600 policajných expertov, čo prispelo k zvýšeniu sily, flexibility a funkčnej spolupráce policajných zložiek EÚ.

Chcela by som dodať – a myslím si, že je to veľmi dôležité napríklad pre Afganistan – že zároveň potrebujeme zabezpečiť, aby boli požiadavky a podmienky služby pre podporný a zmluvný personál z členských štátov dostatočne atraktívne a aby sme tak prilákali do našich misií kvalifikovaných kandidátov v dostatočnom počte. Myslím si, že k tejto oblasti sa budeme musieť vrátiť. To znamená, že náš vklad do krízového manažmentu je stále žiadaný a očakávanie toho, čo EÚ dokáže, sú vysoké. Ale budeme sa snažiť pokračovať a konať tak, ako sa od nás očakáva.

Valdis Dombrovski, *spravodajca stanoviska Výboru pre rozpočet*. – (LV) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, vzhľadom na výročnú správu (2007) o hlavných aspektoch a základných možnostiach spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky by som chcel zdôrazniť niektoré dôležité otázky a postoje Výboru pre rozpočet. Po prvé, chcem hovoriť o transparentnosti rozpočtových výdavkov v spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike. Prax uplatňovaná Európskou komisiou, týkajúca sa prenášania nevyužitých vyhradených prostriedkov v kapitole spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, ktoré Európska komisia považuje za alokované príjmy, spôsobuje obavy. Výbor pre rozpočet požiadal Komisiu o poskytnutie informácií o finančných postupoch a odporučil, aby bola táto otázka preskúmaná počas jedného z pravidelných stretnutí zaoberajúcich sa spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou. Po druhé, chcel by som hovoriť o presunoch rozpočtových položiek medzi rozpočtovými kapitolami s odlišnými názvami týkajúcimi sa spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky. V tejto oblasti je celkom určite potrebná flexibilita, aby sme boli schopní rýchlo reagovať na krízy v nečlenských krajinách. Komisia by však mala zvýšiť transparentnosť a tým i demokratickú kontrolu nad oblasťou spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky prostredníctvom informovania parlamentu o vnútorných transferoch v mierových časoch. Toto je dôležité predovšetkým preto, že väčšina misií spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, konkrétne monitorovacia misia Európskej únie v Gruzínsku a EULEX v Kosove, je politicky citlivá. Po tretie, v otázke pravidelných stretnutí o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike, ktorých konanie stanovuje Medziinštitucionálna dohoda zo 17. mája 2006 o rozpočtovej disciplíne a vhodnom finančnom manažmente sa Výbor pre rozpočet domnieva, že tieto stretnutia by mohli byť efektívnejšie po stanovení naplánovaných opatrení v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a v strednodobých a dlhodobých stratégiách Európskej únie v nečlenských krajinách a tiež ak by bola pripravená pozícia rozpočtovej autority pred zmierovacími rokovaniami. Ďakujem za vašu pozornosť.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, v mene skupiny PPE-DE. – (ES) Vážený pán predsedajúci, chcel by som sa poďakovať trom spravodajcom Európskeho parlamentu – pánovi Saryuszovi-Wolskimu, pánovi von Wogauovi a pánovi Vatanemu – za ich správy a zdôrazniť, tak ako to urobili pani Ferrerová-Waldnerová a pán Solana, že významne prispeli k úlohe Parlamentu rozvíjať silnú, viditeľnú a efektívnu zahraničnú a bezpečnostnú politiku. Táto politika musí zaistiť obranu našich záujmov vo svete a musí ochraňovať a poskytovať bezpečnosť našim občanom. Musí prispieť k vytvoreniu takej Európskej únie, ktorá má svoje postavenie v efektívnom multilaterálnom systéme a predovšetkým, pán predsedajúci, ktorá pomáha zaistiť, aby ľudské práva a demokratické hodnoty prevládali v každej časti sveta.

Verím, že Lisabonská zmluva a správy, ktoré sme dnes dostali z Írskej republiky – kde má podľa prieskumov Zmluva 60 % podporu – a z Českej republiky – kde bola Zmluva ratifikovaná parlamentom – ukazujú, že Európska únia vstupuje do novej éry, keď hovoríme o jej zahraničnej a bezpečnostnej politike. Toto všetko musí prispieť k tomu, že keď budú naše vlády čeliť krízam, bude ich myslenie viac európske.

Verím, že Európska únia musí rozvinúť vlastné strategické myslenie – toto je zjavné a pojednáva o tom nová bezpečnostná stratégia – ale bez toho, aby sme zabudli na to, že transatlantické spojenie je vryté v genetickom kóde Európskej únie. Cez Severoatlantickú alianciu boli Spojené štáty garantom európskej bezpečnosti a doposiaľ neexistuje žiadne alternatívne spojenie.

Okrem toho verím, že ustanovenie Európy ako „mocnosti“ bude možné len ak sa sama vymedzí nie voči Spojeným štátom, ale po ich boku, ako dvaja partneri, ktorí zdieľajú rovnakú víziu sveta a navzájom sa rešpektujú. Samozrejme to neznamená, že Európska únia musí dať Spojeným štátom *carte blanche*: musíme brániť naše záujmy a hodnoty, kedykoľvek to považujeme za primerané. Spojené štáty sa musia naučiť rešpektovať pozíciu Európskej únie, pretože ako predpokladá práca pani Ferrerovej-Waldnerovej a pána Solanu, sme inštitúciou, ktorá môže byť rešpektovaná medzinárodne a ktorá má značný potenciál zaangažovať sa v každom regióne na svete.

Helmut Kuhne, v mene skupiny PSE. – (DE) Vážený pán predsedajúci, neplatí to pre Radu, ale my tu v Parlamente, a tým aj v Komisii, smerujeme priamo k ukončeniu tohto volebného obdobia. Z toho dôvodu si myslím, že je rozumné, aby sme ďalej nekonali len ako úradníci kontrolujúci účty európskej bezpečnostnej a obrannej politiky, ale aby sme zaujali zásadnejšie postavenie.

Musím pripustiť, že som vnútorne úplne rozpoltený medzi týmito dvomi prístupmi. Trhám si vlasy, keď sa musíme zaoberať každodennými nevyhnutnosťami, keď misii hrozí, že neuspeje, pretože potrebuje šesť helikoptér, keď neexistuje politická vôľa vo viacerých hlavných mestách, alebo keď sme rozdelení z dôvodu technologických projektov.

Avšak, keď sa pozerám na veci z pohľadu histórie, všetko vyzerá inak a pán Solana si v tejto súvislosti zaslúži veľké ocenenie. Mali by sme mať na pamäti, že európska bezpečnostná a obranná politika existuje len okolo desať rokov a dokument o bezpečnostnej stratégii bol vypracovaný len v roku 2003. Z historického hľadiska je rozvoj, ktorým sme v tejto oblasti prešli, značný. V prípade pochybností som si ja, ako historický optimista, zvolil druhý uhol pohľadu.

Druhý bod, ktorého sa chcem ja, ako sociálny demokrat dotknúť, sa vzťahuje na niečo, za čo ani Európska únia ani NATO nenesú zodpovednosť, ale čo ovplyvňuje nás všetkých ako Európanov. Týka sa to vývoja v súvislosti s protiraketovým systémom v Poľsku a Českej republike. My, sociálni demokrati, veľmi radi počujeme, že veci, ktoré sme predložili, sú v súčasnosti implementované, a to v súvislosti so zmenami v Spojených štátoch.

Vždy sme hovorili, že nemá zmysel uponáhľať rozhodnutie o umiestnení zariadenia, keďže v súčasnosti neexistuje žiadna hrozba, napríklad z Iránu. Minulý týždeň Hillary Clintonová povedala, že ďalšie americké rozhodnutia budú prijaté v súvislosti s tým, k čomu dôjde v Iráne. Joe Biden povedal, že všetko závisí od technických možností a finančných aspektov. Toto sú veci, ktoré vítame. Aspoň nebudeme poslednou, na zánik odsúdenou brigádou stále mávajúcou vlajkou protiraketového systému.

Annemie Neyts-Uyttebroeck, v mene skupiny ALDE. – (NL) Dnešná diskusia, ktorá vychádza z troch správ ukazuje, že v rozpore s tým, čo tvrdia mnohí europesimisti a euroskeptici, európska obranná a bezpečnostná politika a európska zahraničná politika nadobúdajú stále väčší rozmer a vykazujú stále väčšie známky konzistencie. Jasne to demonštrovali rečníci, ktorí vystúpili predtým mnou.

Mala by som, najprv a predovšetkým, poďakovať trom spravodajcom za spôsob, akým zobrali do úvahy názory tieňových spravodajcov z radov liberálov, keď písali svoje správy. Sme potešení že sa v týchto správach

odráža veľa našich názorov. Z môjho pohľadu považujem za trochu nešťastné, že ku správe pána Vatenena o NATO, ktorý nezobral do úvahy všetky názory a prístupy, ktoré mohol, boli pozmeňujúce a doplňujúce návrhy predložené skupinou Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a Európskych demokratov a Socialistickou skupinou v poslednej chvíli, čo vzbudzuje dojem, že jej tieto dve skupiny chceli vtlačiť vlastnú pečať.

Napriek tomu ju podporíme, pretože veríme – a toto sa týka správy – že zdôrazňuje správne aspekty a tiež sa vyznačuje dostatočným realizmom. Napríklad uznáva, hoci elegantným spôsobom, že skutočne existuje konkurencia medzi Európskou úniou a NATO. Veci, ako táto, sú väčšinou ignorované aj keď v skutočnosti sú také, aké sú.

Po druhé, pozmeňujúci a doplňujúci návrh predložený pánom Duffom a mnou, v ktorom jasne definujeme komplikácie, ktoré spôsobujú svojimi postojmi Turecko, Grécko a Cyprus v NATO a Európskej únii, bol tiež prijatý. Väčšinou sa nedostaneme ďalej ako za uhladené narážky.

Na záver je tu požiadavka komplementarity stratégií Európskej únie a NATO vo vzťahu k obrane a bezpečnosti, ktorá, dámy a páni, je absolútne nevyhnutná.

Konrad Szymański, v mene skupiny UEN. – (PL) Vážený pán predsedajúci, liberálny koniec dejín predpovedaný v deväťdesiatych rokoch sa ukázal byť iba fantáziou. Máme nárok cítiť sa stále viac izolovaní. Preto k spolupráci medzi Európskou úniou a NATO neexistuje žiadna alternatíva. Žiadna alternatíva neexistuje ani voči väčšiemu zapojeniu sa Európy a USA do otázok medzinárodnej bezpečnosti. Inak by boli princípy medzinárodného poriadku *de facto* diktované Kóreou, Iránom a teroristami z Hamasu.

Energia, nerastné suroviny, pirátstvo a bezpečnosť internetu si vyžadujú špeciálnu pozornosť. Nedávno sme sa v Poľsku naučili, že lepšia koordinácia pri zachraňovaní rukojemníkov je tiež veľkým problémom. Ani skutočnosť, že rozhodnutia sú prijímané spoločne neznamena, že budú správne. Preto nebudem preceňovať úlohu Lisabonskej zmluvy. Obmedzenia svojej efektívnosti nachádzame v európskych hlavných mestách. Práve tam, nie v procedúrach, by sme mali hľadať politickú vôľu k presadzovaniu spoločnej svetovej politiky.

Angelika Beer, v mene skupiny Verts/ALE. – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, témou je rýchly rozvoj európskej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, ktorý sme zaznamenali v posledných rokoch. Avšak musíme pripustiť, že existuje rovnako rýchly vývoj a zmena vo vzťahoch ku hrozbám a krízam akéhokoľvek druhu.

Moja skupina namieta proti úmyselnému prehliadaniu našej vlastnej práce. Z toho dôvodu ani ja nie som pripravená chváliť správy, ktoré tu dnes máme pred sebou. Pán Saryus-Wolski vytvoril vyváženú správu a tú budeme podporovať. V tejto súvislosti je strategická dilema jasná. Pán Solana, máte úplnú pravdu. Práve ste nám povedali, že európska spolupráca musí byť posilnená na strategickej úrovni. Avšak najmä a predovšetkým to, o čo sa musíme usilovať a to, čo potrebujeme vymyslieť, je spoločná európska stratégia v zahraničnej a bezpečnostnej politike – niečo, čo stále nemáme.

Hovorím to preto, že sme sa ocitli v historicky dôležitej chvíli. Tieto správy – predovšetkým správa pána Vatanena – o NATO sa potácajú v tieni novej americkej vlády. Pán Vatanen sa vo svojej správe odmietol zaoberať otázkou jadrového odzbrojenia, o ktorej budeme zajtra opäť hlasovať. Tak čo je to, o čom všetci hovoríme?

Prejdem teraz na správu pána von Wogau. Táto správa pojednáva o novej koncepcii: SAFE. Toto je pekná slovná hračka – Synchronizované ozbrojené sily Európy – ale táto koncepcia jednoducho neexistuje. Preto ďalej nevidíme dôvod, pre ktorý by sme to mali podporovať, keďže táto koncepcia ešte neexistuje. Pán von Wogau vo svojej správe opomenul humanitárnu bezpečnosť. Moja skupina trvá na tom, že my, ako Európska únia, musíme jasne začleniť tento cieľ do medzinárodnej politiky. Rovnako pozabudol uviesť, že hovoríme o partnerstve pri budovaní mieru alebo o vytvorení civilných mierových zborov. Myslím, že tieto dôvody mi umožňujú povedať, že táto správa je úplne neadekvátna, ak veríme, že Európa musí konať teraz, v nasledujúcich mesiacoch, od dnes a toto sa jasne ukázalo na bezpečnostnej konferencii v Mníchove.

Po voľbách v Spojených štátoch na to máme vhodnú príležitosť. Nevieť, ako dlho budeme túto príležitosť mať. Ako Európania musíme dnes sformulovať naše strategické záujmy a začleniť ich do aliancie – NATO – a musíme zároveň špecifikovať našu definíciu bezpečnosti, ako ukázala pani Ferrerová-Waldnerová, vzhľadom k Rusku. Inak to, k čomu v nasledujúcich mesiacoch dôjde, bude to, že americká administratíva bude konať progresívnejšie ako my a počas bilaterálnych rozhovorov s Ruskom rozhodne o základných

pozíciách strategickej bezpečnosti bez toho, že by európska moc – či už politická, alebo tá v prevencii konfliktov – bola schopná ovplyvniť túto opätovnú stabilizáciu transatlantickej bezpečnostnej politiky.

Z toho dôvodu nás i ostatných vyzývam, aby sme sa zriekli zmýšľania typického pre studenú vojnu a aby sme si zvolili jeden tábor a držali sa ho a posúvali ho ďalej. Európa má povinnosť voči svojim občanom nadviazať bezpečnostné partnerstvo, ktoré prináša mier, nie opak.

Tobias Pflüger, v mene skupiny GUE/NGL. – (DE) Vážený pán predsedajúci, správy pána von Wogau a pána Vatanena sú jednoznačné a jasné a posúvajú stále viac dopredu militarizáciu Európskej únie. Správy žiadajú *de facto* transformáciu Európskej únie vo vojenskú mocnosť. Správa pána von Wogau o Európskej bezpečnostnej stratégii požaduje „integrovanú európsku vojenskú silu“. Nezdíelame názor, že toto je cesta vpred. Navyše, správa presadzuje *inter alia* vytvorenie operačného štábu EÚ a spoločného trhu s obrannými zariadeniami.

Správa pána von Wogau dokonca spätne podporuje nehorázne predražený program Eurofighter. V správe sa uvádza, že Lisabonská zmluva, ktorá prinesie veľkú inováciu v oblasti EBOP, má kľúčový význam. Toto je kľúčovým dôvodom našej opozície voči Lisabonskej zmluve.

Správa pána Vatanena vyzýva k vytvoreniu permanentných štruktúr pre spoluprácu medzi EÚ a NATO. Myslíme si, že toto je nesprávne. Každá nová vojenská misia EÚ je problematická. NATO nie je alianciou pre mier – vedie vojny, v Juhoslávii a teraz v Afganistane. Aké vojny budú nasledovať? NATO predstavuje politiku vojny. Správa nazýva NATO „jadrom európskej bezpečnosti“. Nie! NATO predstavuje nedostatok bezpečnosti! Zmiešavanie NATO a EÚ by bolo vysoko problematické, hlavne s ohľadom na tieto dve stratégie.

My v Konfederatívnej skupine Európskej zjednotenej ľavice/Nordickej zelenej ľavici zastávame civilnú Európsku úniu a stavíme sa proti NATO. Čo je potrebné, je rozpustenie NATO. NATO chce uskutočniť oslavy svojej šesťdesiatročnej existencie v Štrasburgu, Baden-Badene a Kehli. Dnes odtiaľto z Európskeho parlamentu vyzývam na protest proti tomuto samitu NATO! Šesťdesiat rokov NATO je šesťdesiat rokov navyše.

Ako parlamentná skupina sme podali menšinové správy ako reakciu na správy pánov von Wogau a Vatanena, a moji kolegovia budú bližšie hovoriť o konkrétnych problémoch v spojitosti s Ruskom. Ako doteraz, odmietame protiraketový obranný systém a odmietame vyjadrenia v tejto správe, ktoré sa týkajú Cypru. Budeme preto hlasovať proti týmto dvom správam.

Bastiaan Belder, v mene skupiny IND/DEM. – (NL) Keď som sa pred menej ako rokom spolu s delegáciou Európskeho parlamentu dozvedel o aktivitách policajnej misie EÚ na Západnom brehu Jordánu, živil som zrnko nádeje, že Palestínska samospráva bude naozaj presadzovať svoju autoritu prostredníctvom účinného policajného a bezpečnostného systému. Odsek 25 tejto správy pána Saryusza-Wolskeho preto víta obnovenie mandátu policajnej misie EÚ na palestínskych územiach.

Zároveň som v poslednom čase videl zopár veľmi nepriaznivých správ o verejnej bezpečnosti na Západnom brehu Jordánu, ktoré zahŕňajú vydieračské praktiky členov palestínskej bezpečnosti pôsobiacich v noci ako mafiánski lídri, alebo dokonca mená členov teroristických skupín, ktorí sú na výplatnej páske Palestínskej samosprávy.

Rád by som sa opýtal Rady a Komisie, či sú tieto správy pravdivé. Ide o fikciu? V skratke, aké sú najnovšie správy o policajnej misii EÚ na palestínskych územiach? To je nakoniec podstatné. Pokiaľ sledujú ako cieľ životaschopný palestínsky štát, potom musí byť na Západnom brehu Jordánu najskôr obnovené právo a poriadok.

Luca Romagnoli (NI). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, ja by som rád argumentoval, že Severoatlantická Aliancia je zastaraným obranným inštrumentom, a že v niektorých prípadoch nebola prospešná našim vzťahom napríklad s Ruskom. Myslím si, že by sme mali udržiavať naše vzťahy s Ruskom a využiť ich na vydláždenie cesty k privilegovanému partnerstvu.

Súhlasím s vyjadrením pani Ferrerovej-Waldnerovej, že spoločná bezpečnostná politika by nemala prehliadať skutočnosť, že v poslednom čase sa NATO ukázalo ako najužitočnejší varovný nástroj alebo prostriedok nastoľovania mieru.

Verím, že Európa je dnes vyspelá a má politickú potrebu načrtnúť svoju vlastnú nezávislú bezpečnostnú stratégiu. To neznamená prijať protichodné stanovisko k NATO. Môžeme existovať vedľa seba – ako

argumentovali iní členovia Parlamentu – bez toho, aby sme naďalej boli vystavení tomu, čo často nie je záujmom Európy. Z tohto dôvodu nemôžem podporiť predkladané správy.

Javier Solana, *Vysoký predstaviteľ pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku. – (ES)* Vážený pán predsedajúci, dovoľte mi čo možno najrýchlejšie spomenúť pred Parlamentom tri alebo štyri otázky, ktoré sa vynárajú po vypočutí vystúpení, keďže príspevky rôznych rečníkov boli vo všeobecných rysoch podobné.

Na úvod otázka zdrojov a nástrojov. Predkladatelia týchto rôznych správ povedali, že je pravdou, že máme problémy so zdrojmi a s nástrojmi, a že lepšie využívanie národných prostriedkov by mohlo byť pre nás vhodnou cestou. Avšak ja by som povedal, že máme k dispozícii aj niektoré prostriedky, ktoré nevyužívame najlepšie ako by sme mohli a toto by som rád pred vami zdôraznil.

Verím, že bolo dobré vytvoriť Európsku obrannú agentúru dohodou s Európskou radou, bez potreby uplatniť alebo prijať Lisabonskú zmluvu. Verím, že táto agentúra môže vykonávať výbornú prácu koordináciou národných politík, a dodať vyššiu pridanú hodnotu všetkým prijatým opatreniam.

Niektorí hovorili o helikoptéroch. Helikoptéry sú potrebné pre všetky možné druhy misií: civilné misie, vojenské misie, rôzne druhy misií, na prepravu. Helikoptéra sa dnes stala neodmysliteľným nástrojom riadenia kríz.

Lepšia koordinácia toho, čo máme, jednak v oblasti hardvéru a takisto lepšie využívanie softvéru pre helikoptéry, by nám umožnila ich lepšie využitie a v skutočnosti by nám priniesla viac ako máme v každodennom nasadení.

Tiež by som rád povedal, že v posledných týždňoch sa naše strategické vzťahy so Spojenými štátmi americkými a Ruskou federáciou posunuli o veľký krok vpred.

Pani Beerová hovorila o mníchovskej bezpečnostnej konferencii, ktorá bola podľa môjho názoru dôležitou udalosťou, a na ktorej bol dosiahnutý pokrok v neplánovaných rozhovoroch, pretože nešlo o politické fórum pre prijímanie rozhodnutí, ale o veľmi dôležité fórum pre reflexiu. Verím, že otázkou, ktorou sa budeme zaoberať v budúcich mesiacoch a rokoch, budú naše vzťahy so Spojenými štátmi z hľadiska stratégie v nasledujúcich rokoch, a s Ruskom. Takto to bolo v Mníchove, ako aj neskôr keď sme s pani Ferrerovou-Waldnerovou boli v Moskve a viedli rozhovory s lídrami Ruskej federácie na základnú tému, ktorou sú nové názory na bezpečnosť Európy.

Európa nechce byť vojenskou mocnosťou. Ja som toho názoru, že Európa – Európska únia je civilnou mocnosťou s vojenskými prostriedkami, čo je veľmi odlišné od vojenskej moci, a verím, že takto by to malo zostať. Táto práca a všetky dokumenty, ktoré tvoríme, a ktoré Parlament a Komisia alebo ja sám vytvárame, pôsobia smerom k tomuto cieľu.

Niekoľko slov k polícii na palestínskych územiach, téme, ktorej sme sa venovali počas predošlého zasadania. EUPOL (policajná misia EÚ) je jedným z najdôležitejších prostriedkov, ktorý máme z hľadiska dôveryhodnosti a práce v oblasti bezpečnosti Palestínčanov a bezpečnosti na okupovaných územiach, a naďalej zostane dôležitým prostriedkom Európskej únie, ktorý sa teší všeobecnému uznaniu: zo strany Palestínčanov, Izraelčanov a okolitých krajín. Preto vás uisťujem, že urobíme všetko, čo môžeme, aby sme pokračovali v práci smerom k tomuto cieľu.

Elmar Brok (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, pán Solana, rád by som poďakoval všetkým trom spravodajcom, a rád by som komentoval len niekoľko parciálnych aspektov. Obzvlášť rád by som povedal, že šesťdesiat rokov existencie NATO znamenalo šesťdesiat rokov mieru a slobody pre moju generáciu: toto by malo byť uvedené.

Pokiaľ sa nám teraz podarí posilniť zahraničnú, bezpečnostnú a obrannú politiku EÚ, v čase kedy je multilaterálny prístup opäť na vzostupe – ako práve povedal Vysoký predstaviteľ pán Solana – to znamená, pokiaľ sa nám podarí v tomto čase multilateralizmu vo väčšej miere začleniť našu víziu preventívnych opatrení a mäkkej sily do spoločnej transatlantickej stratégie, mala by náš čakať lepšia budúcnosť.

Návrat Francúzska do integrovaného vojenského velenia NATO zároveň posilňuje pozíciu Európy. Bezpečnostná konferencia v Mníchove bola v tomto ohľade veľavravná: po vysvetleniach premiéra Tuska, kancelárky Merkelovej a prezidenta Sarkozyho – za prítomnosti Joea Bidena, viceprezidenta Spojených štátov – prešlo vytvorenie európskych bojových jednotiek v rámci NATO prakticky bez námietok. Aspoň z môjho pohľadu bolo senzáciou zistenie, že zo strany Američanov nedošlo k žiadnym protestom. V transatlantických vzťahoch môžeme urýchliť aj rozvoj spoločných postojov vo vojenskej oblasti tak, aby tieto potom mohli byť dôveryhodne stelesnené v rámci NATO. Z tohto dôvodu by sme mali použiť našu

víziu vojenského potenciálu s dôrazom na mäkkú silu a prevenciu pri riešení novej agendy, ktorá už raz existovala ale bola vyjasnená v Mníchove, pretože politika prezidenta Obamu nám umožňuje vstúpiť do novej éry rokovaní o odzbrojení. My, Európania, v nich môžeme zohrať úlohu prostredníctvom dohody START (zmluva o znížení a obmedzení strategických jadrových zbraní), zmluvy NPT (zmluva o nešírení jadrových zbraní), ktorú je potrebné opätovne prerokovať, a hlavne prostredníctvom zmluvy CFE (zmluva o konvenčných ozbrojených silách v Európe), ktorá má v Európe zvláštny význam keďže máme určité problémy aj s Ruskom.

Pokiaľ toto všetko vrátane protiraketového štítu bude zahrnuté, poskytne nám to nové, lepšie príležitosti pre vedenie spoločnej transatlantickej politiky so Spojenými štátmi ako naším spojencom a Ruskom ako naším strategickým partnerom: politiky smerom k záujmom Európy v mieri. Môžeme využiť túto príležitosť len ak sa my sami staneme silnejšími a vplyvnejšími, a táto politika teda pôjde správnym smerom.

Ioan Mircea Pașcu (PSE). – Vážený pán predsedajúci, správa o úlohe NATO v bezpečnostnej štruktúre EÚ odrážala rôzne prístupy v Európskom parlamente. Na jednej strane medzi názormi, ktoré naďalej ponímajú NATO ako organizáciu ponúkajúcu najväčšiu záruku bezpečnosti svojim členom a názormi, ktoré, naopak, vnímajú čoraz nižšiu potrebu NATO vo svete, v ktorom zjavne neexistujú závažnejšie hrozby, aspoň nie také, ktoré by sa dali porovnávať s bývalou sovietskou hrozbou.

Avšak doteraz žiaden z členov oboch organizácií nebol ochotný vzdať sa bezpečnostnej záruky NATO, aj keď EÚ posilňuje svoje obranné a bezpečnostné úsilie a zaviedla ekvivalent článku 5 Washingtonskej zmluvy: ustanovenie o solidarite v Lisabonskej zmluve.

Podľa môjho názoru, vzťah medzi NATO a EÚ – najdôležitejšou zložkou širšieho transatlantického vzťahu – by mal byť prirodzene doplňujúci a vzájomne výhodný pre oboch partnerov, ktorí sú nútení spolupracovať pri riešení dnešných množiacich sa a čoraz komplexnejších problémov. S týmto cieľom by existujúce mechanizmy – ako dohody Berlín plus – mohli byť zlepšené a nové – ako návrh operačného štábu EÚ – by mali byť zväznené, prekážky – ako negatívny účinok cyperského problému – by mali byť prekonané, a hlavne by určite malo byť zlepšené vzájomné vnímanie. Preto by sme mali prestať vnímať na jednej strane NATO ako protivníka, a na druhej strane EÚ ako prívesok NATO.

Ako už bolo spomenuté, pravdou je, že v praxi by mohli obaja partneri veľmi dobre spolupracovať, vzájomne doplňujúc jeden druhého. Preto bola správa pozmenená a výsledok sa stal, dúfajme, akceptovateľný pre mnohých z nás.

Andrew Duff (ALDE). – Vážený pán predsedajúci, viacerí rečníci dávajú dnes poobede veciam hrdinskú podobu. Faktom je, že nie všetky misie EBOP sa ukazujú ako úspešné: viaceré nemali jasný cieľ, viaceré sú nedostatočne financované a je stále možné, že zlyháme v afganskej misii. Takže je dobré, že Parlament predkladá výrazný príspevok k definovaniu spoločnej bezpečnosti a teraz musíme omnoho jasnejšie určiť kritériá pre misie EBOP.

K otázke integrácie našich síl: pokrok je slabý a nemôžem veriť, že zrážajúce sa francúzske a britské ponorky sú práve to, čo sme očakávali!

Ryszard Czarnecki (UEN). – (PL) Vážený pán predsedajúci, keď existuje príliš veľa prezidentov, v skutočnosti neexistuje žiadny. Keď hovoríme o otázke bezpečnosti, mali by sme hovoriť veľmi jasne a konkrétne o niečom, čo je naliehavou a významnou záležitosťou. To, čo sa minulý rok stalo na Kaukaze, v tesnej blízkosti Európskej Únie, ukazuje, že určite musíme klásť dôraz na východnú politiku, a pristupovať k nej ako ku konkrétnej investícii do bezpečnosti Európy a EÚ. Z tohto dôvodu si takisto myslím, že partnerstvo s krajinami na východ od EÚ je životne dôležité, a aj keď som rád, že toto partnerstvo existuje, som aj znepokojený, pretože rozpočet na Východné partnerstvo bol znížený skoro trojnásobne. Myslím si, že toto je najdôležitejšia otázka a verím, že bude konkrétnou štandardou Európskej únie, nielen vo vzťahu k jej najbližším susedom, ale aj pre krajiny ktoré ležia ďaleko za Bieloruskom, Ukrajinou alebo Gruzínskom.

Satu Hassi (Verts/ALE). – (FI) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, ďakujem všetkým trom spravodajcom. Avšak musím nanešťastie povedať, že nezdieľam nekritický názor na NATO, ktorý vyjadruje najmä správa pána Vatanena.

Samozrejme NATO nie je také isté ako počas studenej vojny, ani Európa nie je rovnaká, a spolupráca medzi NATO a EÚ je vynikajúca vec. Nezdieľam však názor, že by bolo problémom, keby nie všetky členské štáty EÚ boli členmi NATO.

Musíme uznať fakt, že niektorí boli schopní hodnotne prispieť k mierovým aktivitám práve preto, že zostali mimo vojenských aliancií, ako je to v prípade mojej krajiny, Fínska. Keďže Fínsko nepatrí do žiadnej vojenskej aliancie, skoro nikde nie je vnímané ako nepriateľské alebo ako hovorca nepriateľa. Toto napomohlo mnohým Fínom, aby mohli konať ako mieroví vyjednávači. Príkladmi sú náš bývalý predseda vlády pán Holker v Severnom Írsku, náš bývalý prezident pán Ahtisaari v Namíbii, Indonézii, v provincii Aceh a v Kosove, náš bývalý minister pán Haavisto v Sudáne.

Aj keď väčšina občanov EÚ žije v členských krajinách NATO, napriek tomu musíme uznať, že existencia nezúčastnených krajín je hodnotným nástrojom pre budovanie mieru. Nemôže byť zamietaná v mene nejakého cieľa harmonizácie vojenskej politiky v rámci EÚ.

Vladimír Remek (GUE/NGL). – (CS) Pôvodne som chcel hovoriť o nebezpečenstve militarizácie vesmíru, pretože cítim, že k tomu mám ako bývalý kozmonaut blízko. Ale v predložených dokumentoch je okrem iného zdôraznená potreba využiť bezpečnostnú politiku v záujme občanov EÚ. Pritom úplne ignorujeme napríklad ich názor na plánované budovanie nových cudzích základní na území EÚ. Konkrétne v Poľsku a v Českej republike pokračujú prípravy na umiestnenie prvkov systému americkej protiraketovej obrany. A konkrétne v mojej vlasti, v Českej republike, sú úplne prehliadané záujmy a názory verejnosti. Z Európskej únie nezaznel jediný oficiálny hlas na podporu záujmov občanov, pre ktorých tu azda EÚ existuje. Pritom dve tretiny ľudí v Českej republike dlhodobo odmietajú cudziu základňu. A to aj napriek viac ako dvojročnej informačnej a presvedčovacej kampani. Podľa mňa nie je s EÚ niečo v poriadku, keď sa záujmy ľudí neodrážajú v našich dokumentoch, keď ich názory nemôžu byť v záujme demokracie brané do úvahy. Nedivme sa potom, že ľudia sa od politiky Únie odvracajú, nepovažujú ju za svoju, alebo ju rovno odmietajú.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM). – Vážení pán predsedajúci, občania Európy potrebujú silnú Úniu s konkurencieschopnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou. K tomu nedôjde, pokiaľ naša Únia zostane nečinne stáť na jednom mieste. Čína a India rastú nielen v zmysle ekonomickej sily, ale aj v zmysle vojenskej moci.

Konkurenčná výhoda Európy by mala byť založená na vedomostiach a inovácii. Tieto by mali byť rozvíjané a podporované všetkými z nás. V rámci účinnej bezpečnostnej stratégie by naše európske sily mali mať prístup k vybaveniu a zdrojom najvyššej kvality. Kým Spojené štáty americké míňajú trilióny dolárov na bezpečnosť, my v Európe sme pomalí alebo nečinní pri rozvíjaní našej vlastnej stratégie. V čase krízy zatvárame naše továrne na výrobu strelných zbraní ako napríklad továreň v Radome v Poľsku. Namiesto toho by sme mali investovať do progresívnych technológií, ako napríklad bezzákladové technológie, ktoré sú v Poľsku vyvíjané práve teraz. Inovácia vytvára nový biznis a pracovné miesta. Európske kapacity sa nedajú budovať tým, že zatvárame naše vlastné továrne.

Roberto Fiore (NI). – (IT) Vážení pán predsedajúci, dámy a páni, principiálne som určite za myšlienku európskeho vojska, ale musíme definovať, aký typ vojska by to bol a s akými obmedzeniami.

Je v skutku vysoko protirečivé, že máme proti sebe dve bojové sily – turecké vojsko a grécke vojsko – ktoré sú členmi tej istej aliancie. Som si istý, že zástupcovia Rady navštívili Severný Cyprus a mohli zhodnotiť škody spôsobené tureckými vojakmi a tureckou okupáciou tomuto ostrovu, ktorý určite patrí k Európe.

Takisto je nutné povedať, že aliancia so Spojenými štátmi americkými je jasne alianciou, ktorá veľmi často prináša vážne problémy. Spojené štáty nás zatiahli do niekoľkých vojen, do niekoľkých konfliktov – mám na mysli Srbsko, Irak a Afganistan – ktorých jadro predstavovali záujmy, ktoré určite neboli záujmami Európy.

Namiesto toho by sme sa mali spojiť s Ruskom a Bieloruskom, ktoré sú v skutočnosti historicky, nábožensky, vojensky a geopoliticky európske. Toto je budúcnosť európskeho vojska: teda vojsko určite nie vo vojne so Spojenými štátmi, ale udržiavajúce si zdvorilý odstup; vojsko bez Turecka, pretože kým sa nepreukáže opak, Turecko patrí do Ázie a v Stredomorí je, nanešťastie, v konflikte s krajinou patriacou do Európy; a vojsko spojenecké a úzko prepojené s Ruskom a Bieloruskom.

Geoffrey Van Orden (PPE-DE). – Vážení pán predsedajúci, nebudete prekvapení, keď vyjadrím obavy týkajúce sa hlavnej myšlienky správ o EBOP, konkrétne správy pána von Wogau, ktorá je plná chybných hypotéz pokiaľ ide o povahu Európskej únie a ambície vytvoriť európske vojsko pod vedením EÚ. Považuje, a cítujem tento výraz „synchronizované ozbrojené sily Európy“ ako prvý krok na ceste k „integrovanej Európskej vojenskej sile“. Inými slovami určite európske vojsko. Ako všetci vieme, EBOP nevytvára žiadnu vojenskú pridanú hodnotu. Ide o politický nástroj presadzovania integrovanej Európy. Mala by byť považovaná za to, čím je.

Dlho som tvrdil, že Európska únia by mohla zohrávať užitočnú úlohu zabezpečením civilných nástrojov pre riadenie kríz a obnovu po konfliktoch. Toto by naozaj bolo užitočné. Mimochodom, žiadni vojenská dôstojníci, ktorých poznám, si nepredstavujú, že konflikty ako ten v Afganistane môžu byť vyriešené výlučne vojenskými prostriedkami. Nie je nič nové na tom, čo teraz módne nazývame „komplexný prístup“. Niekedy sme to volali „srdcia a mysle“. Je teda dosť nesprávne, v skutku klamlivé, aby sa EÚ snažila zdôvodňovať svoje zapojenie do vojenských záležitostí odvolávaním sa na komplexný prístup viac ako snažením sa pre seba – ako nejakým predajným artiklom výhradným pre EÚ. Úprimným a zmysluplným prístupom by pre EÚ bolo vzdať sa obrannej ambície EBOP a sústrediť sa na jej civilný komponent. Potom by sa možno Európa a jej spojenci boli schopní sústrediť na svoj vojenský príspevok do NATO, revitalizovať transatlantickú alianciu pre ťažké časy pred nami bez toho, aby boli rozptyľovaní duplicitnou agendou EÚ.

Akútnym problémom je, že ambície EÚ začínajú kontaminovať NATO a som vážne znepokojený tým, že toto ovplyvní spôsob akým prebehnú oslavy šesťdesiateho výročia. Zároveň máme doma v Spojenom kráľovstve ministrov, ktorí odmietajú uznať, že toto sa deje.

Martí Grau i Segú (PSE). – (ES) Vážená komisárka, pán Solana, dámy a páni, najskôr by som rád poďakoval všetkým trom spravodajcom za ich prácu. Ako tieňový spravodajca pre správu o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike (SZBP) budem hovoriť konkrétne o tomto dokumente. Na začiatok by som chcel zablahoželať pánovi Saryuszowi-Wolskemu k výsledkom jeho práce a k jeho spolupráci s inými parlamentnými skupinami v záujme dosiahnutia konsenzuálneho výsledku.

Podobne ako Parlament často požadoval, aby Európskej únii boli poskytnuté nástroje potrebné pre zabezpečenie jej jednohlasnosti vo svete, tento Parlament je takisto schopný vytvoriť jednotný front pri hodnotení a dodaní impulzu hlavným prioritám spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky.

Úsilie našej skupiny – Socialistickej skupiny v Európskom parlamente – bolo zamerané na dva úzko prepojené ciele. Po prvé, zaviesť alebo posilniť veľké témy, ktoré sú podľa nás nápomocnými vo všetkých oblastiach zahraničnej politiky, ako napríklad boj s klimatickými zmenami, presadzovanie mieru po celom svete, alebo záväzok ľudského rozvoja. Po druhé, navrhovať cesty obnovenia rovnováhy medzi geografickými prioritami SZBP tak ako boli pôvodne uvedené v texte, ak boli, alebo ich zaviesť ako nový komponent ak neboli uvedené.

Z tohto dôvodu sme presadzovali napríklad väčšie spresnenie aktivít medzi inštitucionálnym a kooperatívnym rámcom v novo definovanej východnej dimenzii. Argumentovali sme za väčšiu diverzifikáciu vzťahov a prikladanie väčšieho dôrazu na vzťahy s Afrikou, kontinentom na ktorý si často spomenieme iba keď vypuknú obzvlášť násilné vojny, a v mnohých prípadoch ani vtedy nie.

Čo sa týka Latinskej Ameriky, chceli sme, aby boli zvážené súčasné rokovania o dohodách o pridružení – prvé dvojstranné regionálne rozhovory, ktoré Európska únia uzavrie vo svojej histórii.

V súvislosti so Stredomorím sme namietali proti zjednodušujúcemu zblíženiu sa, ktoré sa zameriava len na bezpečnosť. Namiesto tohto prístupu chceme zahrnúť bohaté politické, hospodárske a socio-kultúrne dedičstvo obsiahnuté v barcelonskom procese.

Čo sa týka doplňujúcich a pozmeňovacích návrhov na plenárne zasadnutie, naša skupina nepredložila žiadne, pretože veríme, že týmto spôsobom bude posilnená rovnováha dosiahnutá prostredníctvom kompromisov. Budeme teda hlasovať proti väčšine doplňujúcich a pozmeňovacích návrhov, aby sme nepoškodili kompromis dosiahnutý vo Výbore pre zahraničné veci.

Janusz Onyszkiewicz (ALDE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, ako raz povedal Tony Blair, aj keď Európska únia by nemala byť superštátom, mala by byť superveľmocou. Mohli by sme dodať: nielen hospodárskou superveľmocou, pretože tou už je, ale významným hráčom na svetovej scéne, pretože si to vyžadujú záujmy vrátane záujmov hospodárskych, všetkých členských štátov.

Hovorí sa, že Henry Kissinger raz žiadal o telefónne číslo, na ktoré by mohol zavolať, aby zistil, aký je postoj Európskej únie v dôležitých otázkach medzinárodnej politiky. Dnes je to číslo Vysokého predstaviteľa pre SZBP. Napriek tomu problémom zostáva, že keď telefón zazvoní, pán Solana musí vedieť čo povedať. Je preto nevyhnutné vybudovať spoločnú zahraničnú politiku zahŕňajúcu bezpečnostnú a energetickú politiku a teda aj spoločnú politiku voči Rusku.

Rád by som sa vrátil k stále opakovanému návrhu, ktorý sa týka potreby, aby všetky krajiny Európskej únie hovorili v dialógu s Ruskom jednotným hlasom. Aby sa toto uskutočnilo, presne definovaná politika voči Rusku by mala byť rozpracovaná čo najrýchlejšie, politika dodržiavaná spoločne a založená na solidarite. To vytvorí jasný rámec nielen pre rozhovory medzi EÚ a Ruskom, ale aj pre bilaterálne rozhovory

s jednotlivými členskými štátmi. Pri vytváraní tejto politiky by mala byť pridelená dôležitá úloha Európskemu parlamentu vzhľadom na mandát, ktorý získal prostredníctvom demokratických volieb, a na ktorý môže byť hrdý.

Adamos Adamou (GUE/NGL). – (EL) Spáva o úlohe NATO v Európskej únii bola využitá ako zámienka na nastolenie otázky vstupu Cypru do Partnerstva za mier a do NATO. Je potrebné rešpektovať postoj Cyperskej republiky. Zasahovanie do vnútorných vecí zvrchovaného členského štátu pre dosiahnutie integrácie, ktorú nevyžaduje žiadna zmluva, nie je legitímne.

V čase, keď sa Cyperská republika nachádza uprostred rokovaní na vyriešenie cyperskej otázky, sú otvárané fronty, ktoré majú veľmi nepriaznivý vplyv na tento proces. Úplná demilitarizácia materskej krajiny okupovanej Tureckom a zabezpečenie udržateľnosti budúceho riešenia musí byť jediným cieľom pre všetkých. Toto je navyše postoj, ktorý Európsky parlament zastáva v iných správach.

Vyzývame vás, aby ste podporili doplnujúce a pozmeňujúce návrhy 22, 23 a 24, a aby ste hlasovali proti tým bodom, ktoré predstavujú zasahovanie do vnútorných vecí zvrchovaného štátu. Vyzývame vás, aby ste potvrdili, že princíp rešpektovania zvrchovaných práv členských štátov je neporušiteľný, nezávislý od vášho všeobecného názoru na Partnerstvo za mier alebo NATO. My sme si vybrali demilitarizáciu a dodržiavanie zásad medzinárodného práva.

Georgios Georgiou (IND/DEM). – (EL) Vážený pán predsedajúci, v zmysle medzinárodného práva „mám štát“ znamená, že kontrolujem určité územia, nad ktorými zriadim vládu, ktorá vykonáva obrannú a zahraničnú politiku. Teraz sa vás pýtam na „štát Európa“, ktorý rôzni ľudia hlásajú. Rád by som vedel, kde sú jeho hranice, kde sú tie jeho územia, a kde je jeho obrana, keď jeho obrana je v rukách veľkého – nanešťastie amerického – vojska. A kde je jeho zahraničná politika, keď Blízky východ je v plameňoch ako teroristický skleník exportujúci terorizmus, ktorého utečenci a obeť nie sú na ceste do Alabamy alebo Arizony, alebo Kentucky, ale nanešťastie prichádzajú do Grécka, na Cyprus, do Nemecka a do Španielska?

Z tohto dôvodu musím povedať, že som začal pochybovať o možnosti podporovať myšlienky vychádzajúce z týchto návrhov od pánov, ktorí pred nás predložili svoje správy a rozmýšľam, že zajtra budem hlasovať proti nim.

PREDSEDÁ: PANI ROURE

podpredsedníčka

Jim Allister (NI). – Vážená pani predsedajúca, tí, ktorí predstierajú, že superštát EÚ nie je budovaný pred našimi očami, by mali vysvetliť veľa vecí vzhľadom na obsah týchto impérium budujúcich správ.

Tvrdenia, že spoločná obranná politika – teraz považovaná za danú – a to, čo je nazývané strategická autonómia EÚ, si vyžadujú integrované Európske ozbrojené sily a samostatný a stály operačný štáb EÚ – spolu s požiadavkami na rovnocennosť s NATO – nenechávajú žiadne miesto pochybnostiam o tom, že v rámci našej spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky žiadajú tí, ktorí presadzujú tento európsky projekt, nielen viac politickej ale aj vojenskej moci. Toto všetko by muselo prísť na úkor zníženia kompetencií, práv a nezávislosti členských štátov. Takúto nadštátnosť a centralizované vojsko pre Európu ja zavrhum takisto ako Lisabonskú zmluvu, ktorá by to všetko umožnila.

Tunne Kelam (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, odkazom našich dnešných spravodajcov by mohlo byť, že vibrujúce euro-atlantické partnerstvo je najlepšou zárukou bezpečnosti a stability v Európe.

Ja v skutku podporujem prijatie novej transatlantickej agendy a zriadenie novej sústavy euro-atlantických inštitúcií, ktorých výsledkom by nakoniec bol komplexný spoločný transatlantický trh.

Pán Ari Vatanen naliehal na zapojenie všetkých členských štátov EÚ a NATO do užšej spolupráce bez ohľadu na to, do ktorej organizácie patria. Myslím si, že toto je veľmi praktická myšlienka, takisto ako jeho myšlienka stáleho operačného štábu EÚ, ktorý by dopĺňal, a samozrejme by nekonkuroval, štruktúram velenia NATO.

Ďalším veľmi dôležitým bodom je, že čerpáme z toho istého fondu národných zdrojov. Pán Jacek Saryusz-Wolski povedal, že SZBP má vážny nedostatok zdrojov a je preto zásadné, aby sme sa vyhlili duplicitu a zvýšili efektívnosť. Otázkou pre členské štáty je: Čo poskytujú pánovi Solanovi pre uskutočnenie našej spoločnej obrannej politiky?

Po tretie, nastal čas zaoberať sa novými problémami pre našu bezpečnosť. V skutočnosti sa budú budúce konflikty bojovať a možno aj rozhodovať v kybernetickom priestore, kde každý štát musí reagovať a brániť sa sám, niekedy v časovom rozpätí, ktoré nepresahuje sekundu. Európsky parlament by tiež mal prevziať iniciatívu a prispieť k riešeniu tohto dramatického problému nového tisícročia, problému, ktorý je založený na demokratizácii modernej technológie.

Hannes Swoboda (PSE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, nacionalistickí, úzkoprsí poslanci tohto Parlamentu bezpochyby naozaj veria, že národy samotné môžu zvládať riziká a problémy tohto sveta na individuálnej úrovni.

Pán Allister je typickým príkladom. Naozaj si myslí, že sa dá bojovať proti terorizmu vo svete spoliehajúci sa iba na národnú obranu jeho krajiny? Naozaj si myslí, že problémy energetickej bezpečnosti môžu byť vyriešené, ak ich bude riešiť každý sám? Tento prístup je zastaraný. Tak často kritizovaná Lisabonská zmluva by samozrejme mohla priniesť veľký úžitok, umožňujúc nám spolupracovať trochu viac, napríklad v otázkach energetickej politiky a spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, aby sme mohli efektívne čeliť nebezpečenstvám a rizikám tohto sveta.

Nová vláda Spojených štátov pod vedením prezidenta Obamu je spokojná, že táto spoločná európska politika existuje, pretože to znamená, že Spojené štáty majú partnera pri riešení mnohých z týchto problémov. Navyše – niečo, čo jasne ukazuje častá prítomnosť ruských zástupcov v tomto Parlamente – Rusko si takisto teraz uvedomilo, že starý prístup, kedy viedli rozhovory iba s jednotlivými krajinami a potom ich postavili proti sebe, už jednoducho naďalej nefunguje. Rusko si uvedomilo, že musí hovoriť s Európskou úniou, ak majú byť dosiahnuté spoločné riešenia, napríklad v záležitostiach energetickej bezpečnosti.

V skutku, toto je tiež opakovane uvedené v správe pána Saryusza-Wolskeho. Ako sa môžeme snažiť vyriešiť tieto problémy spoločne: napríklad problémy energetickej bezpečnosti? Veľmi ma teší, že Vysoký predstaviteľ pre SZBP a jedna osoba z jeho personálu budú v budúcnosti naďalej zintenzívňovať ich úsilie v tejto oblasti, pretože nám to umožní predviesť našim občanom, ako spoločná zahraničná a bezpečnostná politika berie do úvahy ich konkrétne záujmy, a ako chceme zabrániť tomu, aby sa Európania v budúcnosti nemuseli znovu triasť. O tomto to je a z tohto dôvodu uprednostňujeme spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku pred nacionalistickou zahraničnou politikou.

Philippe Morillon (ALDE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, gratulujem našim trom spravodajcom za pozoruhodné zhrnutie súčasného stavu našej spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky.

Pán Solana, vy viete lepšie ako ktokoľvek iný, že od Európy sa očakáva, že zaujme miesto na svetovej scéne na základe svojej hospodárskej a demografickej sily a vysokých demokratických a ľudských hodnôt.

Je potrebné povedať, že istý pokrok sa za posledných desať rokov dosiahol, to vám môžem uznať, ale tiež je potrebné povedať, že napriek vôli, ktorú, ako ste povedali, pravidelne prejavujú viac ako dve tretiny našich európskych spoluobčanov, takáto Európa ešte stále neexistuje.

Neochota Európy riešiť novú tragédiu na Strednom východe je toho nedávnym príkladom. Prítomnosť Európy v Gaze bola a stále je potrebná. Európa by tam mala hrať aktívnu úlohu, mala by pomáhať obyvateľstvu prežiť a obnoviť krajinu a pomáhať v boji proti pašovaniu zbraní, ktoré spôsobilo, že toto územie sa zmenilo na základňu pre vystreľovanie rakiet rôzneho kalibru.

Napriek záplavám slov na konferenciách v Šarm Al-Šajchu a v Jeruzaleme sa v tomto smere ešte nič neurobilo. Chcel by som sa znova opýtať otázku, ktorá už bola položená v čase libanonskej krízy: kedy môžeme, pán Solana, očakávať vyslanie európskej flotily do Stredomoria, ako to bolo v prípade problému s pirátstvom? Máme na to prostriedky. Budeme jedného dňa mať aj vôľu?

Mirosław Mariusz Piotrowski (UEN). – (PL) Vážená pani predsedajúca, Európska únia musí konať v záujme bezpečnosti občanov všetkých členských štátov. Predovšetkým by mala prijať určitú zodpovednosť za vojnu proti terorizmu a mala by ostro konať proti každému prejavu terorizmu.

Vražda poľského inžiniera hnutím Taliban, ktorý bol v Pakistane držaný ako rukojemník, má v poslednej dobe ďalekosiahle následky. Takzvaná európska diplomacia sa nezúčastnila predchádzajúcich rozhovorov, ktorých cieľom bolo dosiahnuť jeho prepustenie. Preto žiadam, aby sa tento šokujúci prípad, ktorý je súčasťou širšieho problému bezpečnosti, stal témou samostatnej parlamentnej rozpravy, ktorá by mala viesť k prijatiu konkrétnych opatrení. V súčasnosti je prioritou dosiahnuť vrátenie tela zavraždeného Poliaka a poskytnúť pomoc jeho rodine. Tieto nevyhnutné, ale krátkodobé opatrenia však nemôžu nahradiť komplexný prístup k problematike terorizmu a potrebu vyššieho diplomatického tlaku na také krajiny, ako je Pakistan.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL). – (PT) Portugalsko sa v zahraničných vzťahoch riadi princípmi národnej nezávislosti, rešpektovaním ľudských práv a práv národov, rovnosťou štátov, mierovým riešením medzinárodných konfliktov, nezasahovaním do vnútorných záležitostí iných štátov a spoluprácou všetkých ľudí na dosiahnutí zrovnoprávnenia a pokroku ľudstva.

Portugalsko presadzuje zrušenie imperializmu, kolonializmu a všetkých foriem agresie, kontroly a vykorisťovania vo vzťahoch medzi ľuďmi, ako aj komplexné, súbežné a kontrolované odzbrojovanie, zrušenie politických a vojenských blokov a vytvorenie systému kolektívnej bezpečnosti zameraného na vytvorenie medzinárodného poriadku, ktorý umožní zabezpečiť mier a spravodlivosť vo vzťahoch medzi ľuďmi.

Chcel som poukázať na znenie článku 7 Ústavy Portugalskej republiky, aby som vám ukázal, ako veľmi je Európska únia vzdialená od týchto zásad. Tým, že EÚ na seba prevzala úlohu európskeho piliera NATO v partnerstve so Spojenými štátmi a tým, že čoraz viac podporuje militarizáciu medzinárodných vzťahov, preteky v zbrojení, zasahovanie a agresiu zameranú na zabezpečenie kontroly a rozdelenia trhu a prírodných zdrojov medzi najsilnejšie štáty, EÚ koná v úplnom rozpore s týmito zásadami.

Gerard Batten (IND/DEM). – Vážená pani predsedajúca, toto sú správy z vlastnej iniciatívy a preto sa môžu zamietnuť ako prázdne reči. Ale my veľmi dobre vieme, že takéto správy sú niekedy používané ako prostriedok na predstavenie politických ambícií EÚ.

Pán von Wogau bol predsedom Výboru pre hospodárske a menové veci a bol veľmi nápomocný pri zavádzaní jednotnej európskej meny. Teraz je predsedom Podvýboru pre bezpečnosť a obranu a ak napíše správu, v ktorej sa hovorí, že Európska únia potrebuje vlastné ozbrojené sily, potom si môžeme byť istí, že presne to Európska únia plánuje urobiť v budúcom období.

Tieto správy žiadajú, aby EÚ vybudovala vlastné ozbrojené sily prostredníctvom spoločného obstarávania zbraní, spoločného komunikačného systému a autonómnej spoločnej štruktúry velenia a riadenia. Pán von Wogau presadzuje založenie stálej armády EÚ s počtom 60 000 vojakov, ktorá by bola nepretržite k dispozícii. EÚ chce vlastných vojakov, zbrane, tanky, lietadlá a bomby, aby „splnila svoju zodpovednosť vo svete“.

A o akú zodpovednosť presne ide? Aby sme to zistili, budeme musieť počkať či bude Lisabonská zmluva úplne ratifikovaná a prinesie „spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku, ktorá povedie k spoločnej obrane“. Nikto nemôže povedať, že nebol upozornený na vojenské ambície EÚ.

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Vážená pani predsedajúca, napriek nášmu priateľstvu so spravodajcami, pánom Vatanenom a pánom von Wogauom, nemôžeme súhlasiť s ich správami.

Po prvé preto, lebo Severoatlantická aliancia (NATO) bola založená v roku 1949 ako odpoveď na obrovskú hrozbu, ktorú pre západnú Európu predstavoval komunizmus. Jej úloha bola užitočná a dokonca rozhodujúca. Tento strašný komunistický systém sa však už zrútil a Varšavská zmluva zanikla.

NATO sa však neustále rozširuje. Jej aktivity sa rozšírili mimo jej geografického rámca. Afganistan, pokiaľ viem, neleží na brehoch severného Atlantiku. A takisto ani Kosovo, kde prispela k etnickým čistkám Srbov v nespravodlivej vojne, ktorá nič nevyriešila. NATO tak porušuje Chartu Spojených národov.

Dámy a páni, úplne si odporujete. Chcete vytvoriť silnú a nezávislú Európu, ale dovolíte, aby európskej obrane dominoval systém Spojených štátov. Ako potom Rusko a ostatné národy môžu v tom všetkom vidieť niečo iné ako agresívny postoj?

NATO je príčinou, že sme sa podrobili politike Spojených štátov amerických. Sme ich priatelia, ale nechceme byť ich podriadenými a ešte menej ich prisluhovačmi. Musíme s tým skončiť a zbaviť sa tohto ovládania. NATO svoju úlohu splnilo.

Hubert Pirker (PPE-DE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, pán komisár Solana, všetci dobre vieme, že rizikové scenáre sa neustále menia. Zmluva sa mení tiež a s ňou aj podmienky na uplatnenie Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky. Čo však zostáva rovnaké, je túžba ľudí po bezpečnosti a stabilite, po silnej únii a odzbrojení, predovšetkým nukleárnom odzbrojení.

Európsky parlament prostredníctvom týchto troch správ, o ktorých sa tu dnes diskutuje, jasne naznačuje, ako chce dosiahnuť tieto ciele a zabezpečiť bezpečnosť. Po prvé, je tu správa o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike, ktorá sa zameriava na oblasť bezpečnosti na Balkáne, stability v Afrike a mieru na palestínskych územiach. Po druhé, je tu správa o spolupráci s NATO, ktorá kladie dôraz na užšiu spoluprácu

medzi EÚ a NATO a lepšiu koordináciu. Jadrom tretej správy je ďalší rozvoj Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky s cieľom dosiahnuť väčšiu účinnosť a lepšiu koordináciu v súvislosti s výdavkami na obranu a s dosahovaním strategickej autonómie pre celú úniu, čím sa zmierni zaťaženie členských štátov.

Ak si uvedomujeme tieto ciele, musíme podporiť výzvy týchto správ: napríklad, výzvy na spoločný výskum a rozvoj, vývoj spoločných noriem a spoločných systémov obstarávania, s cieľom zabezpečiť interoperabilitu. Toto tiež znamená optimálnu spoluprácu medzi ozbrojenými silami členských štátov, spoluprácu medzi políciou a ozbrojenými silami a tiež vytvorenie trvalých vojenských štruktúr a zriadenie operačného štábu a/alebo Rady ministrov obrany.

Som presvedčený, že toto nám poskytne jedinečnú príležitosť na vytvorenie politickej únie a únie bezpečnosti, ktorá verejnosti poskytne to, čo od únie očakáva: trvalú bezpečnosť, stabilitu a mier.

Predseda júca. – Vážené dámy a páni, doteraz rečníci dodržiavali svoj rečnícky čas. Naozaj nemáme dostatok času. Preto vás chcem poprosiť, aby ste dodržiavali rečnícky čas.

Jan Marinus Wiersma (PSE). – Vážená pani predsedajúca, SZBP sa stala takmer čímkoľvek a preto sa dá v takejto rozprave povedať naozaj čokoľvek. V minulosti sme diskutovali len o otázkach týkajúcich sa bezpečnosti, dnes dokonca diskutujeme aj o zmene klímy, energiách atď. Preto budem selektívny a poviem niečo o vzťahoch EÚ a Spojených štátov a o odzbrojovacom programe, ktorý podľa môjho názoru môžeme tento rok posunúť vpred.

Nová vláda Spojených štátov začala veľmi pozitívne, a aj symbolicky; vyhlásením o zatvorení Guantánama. Myslím, že touto otázkou by sme sa mali zaoberať spoločne, aby sme vyriešili niektoré z problémov, ktorým Američania čelia.

Druhou základnou rozpravou tohto roku bude otázka hospodárskej bezpečnosti: budú Spojené štáty a Európa schopné riešiť túto krízu spoločne alebo budú konať samostatne, čo by znamenalo rýchly rozvoj protekcionistických opatrení?

Otázka Afganistanu je tiež veľmi dôležitá. Budeme alebo nebudeme schopní prispôsobiť sa zvýšenému úsiliu Američanov, a ak áno, tak za akých podmienok? Dobrým znamením je tvrdenie Američanov, že si uvedomujú potrebu politického riešenia problému, keďže sa nedá riešiť vojenskou cestou. V takom prípade sa Európska únia ihneď zapojí.

Potom tu je odzbrojovací program: Vážený pán Solana, v decembri minulého roku ste v Parlamente predniesli veľmi dobrý prejav, v ktorom ste vyjadrili vaše myšlienky, ako aj myšlienky Rady a Únie o podpore veľmi pozitívneho programu opätovným prerokovaním Zmluvy o znížení počtu strategických zbraní (START) medzi Spojenými štátmi a Ruskom a spoluprácou s Američanmi na ratifikácii Zmluvy o úplnom zákaze jadrových skúšok. Budeme tiež podporovať odstránenie zvyšných technických nukleárných zbraní v Európe, čo podporí plány na medzinárodnú kontrolu palivových cyklov, aby sme sa uistili, že krajiny, ktoré chcú rozvíjať nukleárnu energetiku, k nim majú nerušený prístup, ale nebudú ich môcť zneužiť na vojenské účely.

Boli by sme radi, keby Európska únia podporovala takýto druh programu, keďže vieme, že aj prezident Obama má takéto predsavzatia. Keď vo svojom inauguračnom príhovore rozprával o zahraničných veciach, najskôr spomenul Irak a Afganistan a potom spomenul aj nukleárne odzbrojovanie.

Samuli Pohjamo (ALDE). – (FI) Vážená pani predsedajúca, vyjadrím sa k správe pána Vatanena, ale v prvom rade mu chcem poďakovať za otvorenosť, ktorú preukázal pri príprave tejto správy.

Myslím si však, že Parlament vysiela nebezpečný signál, ak trvá na posilnení svojej vojenskej organizácie a zdôrazňuje dôležitosť vojenskej sily, ktorá je závislá od NATO spôsobom, akým to navrhuje táto správa. Zárukou mieru a stability by mal byť životaschopný európsky model, ktorým je spolupráca a partnerstvo, demokracia a ľudské práva a tento by sa mal používať vo všetkých krízových oblastiach sveta. Navyše čelíme prehĺbujúcej sa hospodárskej kríze, ekologickým problémom a problémom spôsobeným zmenou klímy, a z týchto problémov sa ani jeden nedá riešiť vojenskou silou.

Podľa môjho názoru je dôležitejšie zdôrazniť význam Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ a zamerať sa na prevenciu konfliktov a odstránenie príčin kríz: napríklad na odstránenie chudoby a na podporu demokracie, ľudských práv a občianskej spoločnosti.

Nakoniec by som chcel všetkým pripomenúť, že členmi Európskej únie sú aj štáty, ktoré nie sú členmi NATO a majú na to svoje dôvody. Tieto štáty musia dostať možnosť samostatne sa rozhodnúť, bez akéhokoľvek

vonkajšieho tlaku, o spôsobe riešenia svojej bezpečnostnej politiky. Napríklad Fínsko úspešne rieši vlastné otázky obrany a je už po desaťročia zapojené do mierových operácií v rôznych častiach sveta. Obsah správy vylepšilo mnoho pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, ktoré však nezmenili jej základnú myšlienku.

Mario Borghezio (UEN). – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, má Európa vlastnú geopolitiku? Nezdá sa mi, že by to tak bolo. Keby Karl Haushofer ešte žil, dal by tejto Európe bez chrbtovej kosti lekciu o potrebe námornej stratégie v Atlantickom, Tichom a Indickom oceáne a o potrebe spolupráce s krajinami severu, kde Severný ľadový oceán má obrovské a mimoriadne cenné zdroje energie. V tejto oblasti sú aktívne dve veľmoci, Spojené štáty a Rusko, ale nie Európa.

Boj proti terorizmu znamená aj boj proti tým, ktorí šíria nástroje terorizmu, a proti tým, ktorých teroristi využívajú. Práve teraz je Lampedusa v plameňoch, pretože niekto podpálil záchytné centrá pre nelegálnych prisťahovalcov. Európa by mala podporovať taliansku vládu, ktorá sa snaží predchádzať invázii nelegálnych prisťahovalcov, ktorých využívajú mafia a teroristi. Nevidím však žiadny dôkaz o pevnom a praktickom prístupe, ktorý je v tejto veci potrebný. Európa sa musí pred touto hrozbou brániť, nie však slovami, ale činmi, tak, ako to robí pán Maroni a talianska vláda.

Rihards Pīks (PPE-DE). – (LV) Vážená pani predsedajúca, pani Ferrerová-Waldnerová, pán Solana, všetky tri správy našich kolegov sú veľmi profesionálne, vyvážené, a čo je najdôležitejšie, boli pripravené v správnom čase. Bez toho, aby som zachádzal do veľkého množstva presných faktov, posúdení a návrhov, chcel by som zdôrazniť dva body. Po prvé, je dôležité, aby sa každých päť rokov vykonala revízia európskej bezpečnostnej stratégie, pretože ako vidíme v posledných rokoch, otázky bezpečnosti, ako napríklad energetická bezpečnosť, bezpečnosť vo virtuálnom priestore a klimatická bezpečnosť sa stali veľmi aktuálne a okrem toho, oblasti možných konfliktov sa presunuli z jedného regiónu do druhého. Po druhé, Európska únia musí výrazne zvýšiť úsilie pri prevencii konfliktov. Myslím si, že toto bolo možné aj pri konflikte v južnom Kaukaze, ale podľa môjho názoru bol postoj Európskej únie v čase pred ozbrojeným konfliktom príliš zdržanlivý. Európska únia má právo a povinnosť vykonávať preventívne aktivity a sprostredkovacie misie, pretože Európska únia je mierovým projektom a túto úlohu vykonáva už 50 rokov. Aby sme boli schopní reagovať na problémy a prijímať preventívne opatrenia, potrebujeme v prvom rade politickú vôľu a po druhé, musíme vytvoriť a vylepšiť spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku a inštitucionálne nástroje Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky. Jedným z takýchto nástrojov je Východné partnerstvo, ktoré vo svojej správe spomínal pán Saryusz-Wolski, a vytvorenie Spoločného parlamentného zhromaždenia EURONEST. To by zlepšilo chápanie a rozvoj demokracie aj za našimi východnými hranicami. Nakoniec by som chcel vyjadriť spokojnosť so zaradením odseku 33 do správy pána Wogaua, keďže udalosti na Kaukaze a rastúci nacionalizmus v susediacich krajinách vyvolávajú v mojej krajine vážne obavy. Ako vraví staré múdre porekadlo ľudí z mojej krajiny: „vždy dúfaj v najlepšie, ale priprav sa na najhoršie, a Boh pomáha tým, ktorí pomôžu sami sebe.“ Ďakujem.

Ana Maria Gomes (PSE). – (PT) Rada by som poďakovala spravodajcom, Arimu Vatanenovi a Karlovi von Wogauovi, za ich prácu a úsilie dosiahnuť konsenzus, predovšetkým pokiaľ ide o zložitú otázku nukleárnej politiky, ktorú musí Európska únia a NATO súrne prepracovať v čase, keď sa prezident Obama snaží oživiť cieľ na oslobodenie sveta od nukleárných zbraní a keď dve európske nukleárne ponorky takmer spôsobili katastrofu.

Správy pána Vatanena a pána von Wogaua zdôrazňujú potrebu politicky, strategicky a operatívne nezávislej Európskej únie a toto bude možné prostredníctvom ambiciózne Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky (EBOP). Na to, aby sme dosiahli tieto ciele potrebujeme inštitucionálne, finančné a funkčné nástroje. Toto si vyžaduje úzku spoluprácu medzi NATO a EÚ, založenú na rešpektovaní politickej nezávislosti oboch organizácií a ich vzájomné dopĺňanie. Z tohto dôvodu žiadame zriadenie trvalého operačného štábu EÚ v Bruseli, ktorý bude oprávnený samostatne plánovať a vykonávať vojenské operácie v rámci EBOP. Preto žiadame členské štáty EÚ, aby sa viac usilovali o uváženejšiu a efektívnejšiu spotrebu svojich vnútroštátnych rozpočtov na obranu európskejšim spôsobom, pretože toto sa samostatne nedá náležite dosiahnuť.

Parlament odoslal jasný odkaz, ktorý slúži ako varovanie. Ak sa Európa nebude brániť, jej obrana bude ohrozená. Naš obranný priemysel môže byť ohrozený. Právomoci, ktoré Európa potrebuje na to, aby splnila svoju zodpovednosť ochrany civilného obyvateľstva a aby predchádzala masakrom a genocídami, môžu byť ohrozené. Úloha Európy ako hlavného aktéra v krízovom riadení môže byť ohrozená. Rozšírenie Európskej politickej integrácie o bezpečnosť a obranu, ako je stanovené v Lisabonskej zmluve, je naliehavé a musí sa urýchliť. Toto nie je len v záujme Európskej únie, ale aj v záujme NATO, pretože obidve organizácie získajú výhody z pozície Európy, ktorá je lepšie vybavená na riešenie rastúceho množstva otázok týkajúcich sa bezpečnosti Európanov a globálnej bezpečnosti.

Andrzej Tomasz Zapałowski (UEN). – (PL) Vážená pani predsedajúca, Severoatlantická aliancia (NATO) sa osvedčila ako medzinárodná bezpečnostná organizácia v čase relatívneho mieru v Európe. Samozrejme, že pocit bezpečia, ktorý nám poskytuje, je výrazne obmedzený tempom rozhodovania v orgánoch, ktoré riadia alianciu, a aj samotnými rozhodnutiami. Napriek tomu však NATO pôsobí na svetovú bezpečnosť stabilizačne. Pokusy o „zmiernenie“ vplyvu NATO tak, že sa oslabí jej pozícia rozšírením vojenských štruktúr Európskej únie, sú mylné. Európska únia má v súčasnosti problém dosiahnuť dohodu v oblasti náročných politických rozhodnutí, o vojenských rozhodnutiach ani nehovoríac.

EÚ by sa mala zamerať na posilnenie vnútornej bezpečnosti a na zvýšenie obranných schopností členských štátov, hlavne tých, ktoré hraničia s krajinami, kde sú veľmi populárne nacionalistické ideológie alebo tých členských štátov, ktoré vzbudili záujem teroristických skupín. EÚ by sa nemala príliš zapájať do opatrení zameraných na vytvorenie veľkých expedičných síl určených na operácie mimo Európy.

Alojz Peterle (PPE-DE). – (SL) Pán Solana, Vysoký predstaviteľ pre Spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku, nám správne pripomenul, kde sme sa nachádzali v roku 1990. Bolo by však ešte zaujímavejšie spýtať sa samých seba, aký druh spoločnej politiky sme mali na začiatku 90. rokov.

V tom čase Európske spoločenstvo nemalo žiadnu moc. Neskôr sme videli, ako želania nahrádzajú predstavy, stratégie, politická vôľa a schopnosti, ktoré nás podnietili konať, a to nie len na európskej, ale aj na globálnej úrovni. Počas tých rokov, a hlavne po historickom rozšírení v roku 2004, sa kontext a ambície Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky veľmi zmenili.

Pred desiatimi rokmi sme ešte stále boli do veľkej miery zaujatí našimi vlastnými záujmami. Ale dnes, pri pohľade na úspechy, ktoré sme dosiahli, je nemožné predstaviť si SZBP alebo európsku bezpečnostnú a obrannú politiku bez globálneho rozmeru. Z tohto dôvodu nie som prekvapený, že všetky tri správy, ako aj mnohí naši kolegovia žiadali, aby sme venovali pozornosť novej situácii, potrebe strategických zmien, väčšej jednotnosti a väčšej medziinštitucionálnej spolupráci.

Toto všetko sa podporuje konkrétnymi návrhmi na zlepšenie našich operatívnych štruktúr a nášho politického rozhodovacieho procesu, čo veľmi schvaľujem. Súhlasím s tým, že sme dosiahli nové štádium, pokiaľ ide o spoločnú politiku a v tomto ohľade by som chcel upozorniť na dve záležitosti.

Po prvé, musíme sa dôkladnejšie pozrieť na to, ako môže finančná a hospodárska kríza ovplyvniť kontext našej spoločnej politiky. Som pevne presvedčený, že musíme venovať väčšiu pozornosť možným politickým následkom krízy, predovšetkým takým následkom, ktoré môžu vzniknúť v prípade ešte väčšieho prehĺbenia menovej krízy.

Po druhé, počas niekoľkých rokov som si všimol prekvapujúcu skutočnosť, že mnohí z našich partnerov si želajú, aby Európska únia mala jednotnú zahraničnú politiku a obrannú identitu, ktorá sa ľahšie definuje a je silnejšia. Inými slovami, Európska únia v pozícii hlavného aktéra je žiaducim riešením. V tomto duchu sa mi zdá dôležité, aby bol pohľad na naše bilaterálne partnerstvá globálnejší ako ten, ktorý bol doteraz prijatý a mali by sme tiež vyvinúť inovačný prístup k multilaterálnym partnerstvám, ktorý by bral do úvahy bilaterálne záujmy a slúžil aj na stabilizáciu širších regiónov.

Maria Eleni Koppa (PSE). – (EL) Vážená pani predsedajúca, medzinárodný systém je v prechodnej fáze a my všetci stojíme pred obrovskými úlohami. Preto musíme prehodnotiť a zlepšiť vzťahy medzi Európskou úniou a NATO, aby sme mohli čeliť spoločným hrozbám, akými sú terorizmus, šírenie zbraní hromadného ničenia, rast medzinárodného pirátstva a nové problémy spôsobené zmenou klímy.

Zároveň sa však domnievam, že teraz je ten správny čas na to, aby sme potvrdili úlohu Bezpečnostnej rady OSN ako základného ručiteľa medzinárodného mieru a bezpečnosti. Keďže v súčasnosti existuje naliehavá potreba reformy organizácie, podnikli sme kroky na realizáciu tejto reformy, aby OSN mohla efektívnejšie odpovedať na dôležité úlohy.

Je tiež dôležité zdôrazniť, že všetky štáty a medzinárodné organizácie vrátane NATO, by sa mali zdržať hrozby alebo použitia akéhokoľvek spôsobu násilia, pretože to nie je v súlade s cieľmi a zásadami zakladajúcej charty OSN. NATO a Európska únia majú spoločné záujmy a preto by ich vzájomné vzťahy nemali byť založené na súťaživosti. Potrebujeme vyrovnané partnerstvo, založené na lepšej koordinácii činnosti a silnejšej spolupráci. Pokiaľ však ide o rozhodovanie, obidve strany musia rešpektovať nezávislosť rozhodovania druhej strany a zaručiť, aby aj v prípade odlišných vojenských hodnotení medzi nimi existovalo vzájomné porozumenie.

Nakoniec by som rada zdôraznila, že je nevyhnutné rešpektovať práva štátov na neutralitu, a v tomto bode chcem požiadať, aby sa vymazala výzva na vstup Cyperskej republiky do Partnerstva za mier. Takéto rozhodnutie je zvrchovaným právom každého štátu a Cyprus je nezávislý a suverénny štát, ktorý je schopný sám sa rozhodnúť o svojej vlastnej budúcnosti.

Jana Hybášková (PPE-DE). – (CS) Oslávme šesťdesiate výročie založenia NATO. Máme pred sebou veľké samity USA-EÚ-NATO. Návrat Francúzska do vojenských štruktúr NATO spolu s energiou venovanou európskej bezpečnostnej a obrannej politike je vynikajúcou príležitosťou na zladenie európskej bezpečnostnej stratégie s možnými novými stratégiami NATO. Dnešná ratifikácia Lisabonskej zmluvy v poslaneckej snemovni Českej republiky vytvára nový kvalitatívny stupeň pre európsku obranu a bezpečnosť. Postavme európske spoločné veliteľstvo. Racionalizujme európsky obranný trh. Venujme prostriedky do vedy a výskumu, do Európskej obrannej agentúry, vytvorme štatút európskeho vojaka, zamedzme duplicitám a doslova obídme turecký syndróm. Využime šance novej americkej administratívy na skutočnú spoluprácu v Afganistane a na protiraketovú obranu v Európe. Máme pred sebou veľkú šancu európskej bezpečnostnej a obrannej politiky, ktorá je motorom ďalšej integrácie a bezpečnosti Európy. Nepremárnime ju.

Libor Rouček (PSE). – (CS) Rád by som povedal niekoľko slov ku vzťahom EÚ a Ruska. Podľa môjho názoru vytvorenie spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky nie je možné dosiahnuť bez dialógu s Ruskom. Európska bezpečnostná agentúra, ktorá spája USA, NATO, Organizáciu pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE) a medzinárodné dohody o odzbrojení, by mala do dialógu zahŕňať aj Rusko.

Chcel by som preto vyzvať Radu a Komisiu, aby zaujali konštruktívny a otvorený postoj k prípadným rozhovorom medzi Európskou úniou, Spojenými štátmi a Ruskom o obnovení transatlantického dialógu v oblasti bezpečnosti založeného na helsinskom procese.

Podľa môjho názoru by tieto rozhovory mali zahŕňať aj diskusie na tému protiraketovej obrany. Európska únia by mala v tejto otázke hrať oveľa väčšiu úlohu ako doteraz. Podľa mňa by sa dohoda nemala nechať iba na Spojených štátoch a Rusku. Toto od nás európska verejnosť očakáva.

Józef Pinior (PSE). – (PL) Vážená pani predsedajúca, Parlament súhlasí so spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou Európskej únie. O tej existuje medzi hlavnými politickými silami konsenzus. Problémom, skutočným politickým problémom je, ako dosiahnuť ten zásadný cieľ.

Po prvé, je potrebná okamžitá ratifikácia Lisabonskej zmluvy. Politickí predstavitelia, ktorí oddaľujú proces ratifikácie zmluvy, oslabujú vývoj spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky Európskej únie. Ťažko sa dá vážne hovoriť na tému spoločnej bezpečnostnej politiky Európskej únie bez Lisabonskej zmluvy.

Po druhé, chcel by som zdôrazniť otázku ľudských práv v oblasti vývoja vonkajšej politiky EÚ. Politika musí podporovať medzinárodné právo, konkrétne medzinárodné humanitárne právo, liberálnu demokraciu a právny štát.

Po tretie, táto politika si vyžaduje náležitý rozvoj európskej obrannej politiky, rozvoj vojenských štruktúr Európskej únie a rozvoj obranného priemyslu Európskej únie.

Adrian Severin (PSE). – Vážená pani predsedajúca, chcel by som sa vyjadriť k dvom témam. Po prvé, k téme hodnôt. Európska únia je úniou hodnôt. Tieto hodnoty sú kritériami prístúpenia k EÚ. Riadia naše správanie. Sú prostriedkom na vybudovanie interoperability s našimi vonkajšími partnermi. Avšak, priestor pre našu vonkajšiu politiku by sme nemali vytvárať exportom našich hodnôt. Naopak, musíme sa naučiť pracovať v rôznorodom svete a rešpektovať právo druhých myliť sa.

Po druhé, k téme inštitúcií. Dnešné medzinárodné inštitúcie a medzinárodné právo vznikli v čase, keď svet bol úplne iný ako dnes. Každý deň si uvedomujeme, že nie sú prispôbené novým výzvam, novým príležitostiam a novým hrozbám dnešného sveta. Preto si myslím, že na vytvorenie nového priestoru pre bezpečnosť a spoluprácu by Európska únia mala podporovať novú konferenciu o bezpečnosti a spolupráci v Európe v širšej Európe, od Vancouveru až po Šanghaj, nielen po Vladivostok. Myslím si, že toto by mala byť jedna z našich najvyšších priorít a nemali by sme sa obávať toho, že niektorí na to možno majú iný názor.

Luis Yañez-Barnuevo García (PSE). – (ES) Vážená pani predsedajúca, v prvom rade by som chcel vyjadriť všeobecnú podporu trom správam, o ktorých tu diskutujeme.

Po druhé, chcem pani Ferrerovej-Waldnerovej zablahoželať, predovšetkým kvôli tomu, čo povedala o úzkej spolupráci jej tímu s tímom pána Solanu. Po tretie, chcem zablahoželať pánovi Solanovi, pretože bez jeho charakteru a tvorivosti by Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika nebola tým, čím je dnes: právny

a dokumentačný základ by aj napriek vylepšeniu strategického dokumentu z roku 2003 nestačil na to, aby sme v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky urobili taký veľký pokrok, ako za posledných niekoľko rokov. Po štvrté by som chcel povedať, že Lisabonská zmluva, o ktorej tu dnes odzneli dobré správy, že by čoskoro mohla byť ratifikovaná, je bezpochyby oveľa väčším a oveľa lepším nástrojom v jeho rukách a v rukách tých osôb Európskej únie, ktoré premenia túto úniu na to, čím by mala byť: globálnym aktérom v plnom zmysle slova.

Na záver spomeniem myšlienku, ktorú on sám vyjadril: Európa musí byť civilným aktérom s vojenskými prostriedkami a nie vojenskou silou.

Proinsias De Rossa (PSE). – Vážená pani predsedajúca, keďže som sa cez víkend vrátil z Gazy, budem počas mojich 60 sekúnd hovoriť o závažnom probléme, ktorý tam podľa môjho názoru existuje. Princíp ľudskej bezpečnosti je princípom, ktorý nás zaväzuje reagovať na humanitárnu krízu, ale zároveň nás aj zaväzuje reagovať a povedať Izraelu, že už stačilo, a že Európa už viac nebude zatvárať oči nad zneužívaním práva Palestínčanov na sebaurčenie.

Najzávažnejším zneužitím toho práva je vytrvalé a zámerné izraelské osídľovanie Západného brehu a východného Jeruzalema. Teraz je tam 500 000 osadníkov, ktorí sa usádzajú na území, ktoré má byť súčasťou hlavného územia navrhovaného nezávislého Palestínskeho štátu. Je čoraz ťažšie veriť tomu, že Izrael naozaj podporuje nezávislý Palestínsky štát, keď aj naďalej zaberá viac a viac palestínskeho územia a robí tak dodnes.

Vyhlasenia, že Európa a USA sú odhodlané presadzovať riešenie dvoch štátov, ktoré zahŕňa suverénny a životaschopný palestínsky štát, nemajú ani takú cenu ako papier, na ktorom sú napísané, kým nepoviemme Izraelu, že musí skončiť s osídľovaním. Osídľovanie sa musí zastaviť a sídla sa musia postupne odstrániť, pretože v opačnom prípade, pán Solana, na Strednom východe nikdy nebude udržateľný mier.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE). – (RO) Rád by som vyjadril uznanie naším trom spravodajcom. Ukázalo sa, že úloha NATO je pre bezpečnostnú štruktúru Európy nevyhnutná, a nielen doteraz, ale aj pre zvyšok 21. storočia ponúka skutočné perspektívy. Myslím si, že Európska únia a NATO musia navzájom spolupracovať a vyhnúť sa akémukoľvek druhu potenciálneho súperenia.

Silné a produktívne transatlantické vzťahy a zároveň rešpektovanie zásad demokracie, ľudských práv, právneho štátu a dobrého riadenia, sú najlepšou zárukou mieru, bezpečnosti a stability v Európe. Nachádzame sa v historickej chvíli, kedy sa transatlantická spolupráca stala nevyhnutnou pre spoločné vypracovanie novej bezpečnostnej stratégie Európskej únie a nového strategického plánu NATO.

Na samite NATO, ktorý sa konal v Bukurešti v apríli 2008, spojenci privítali politickú úlohu Európskej únie, ktorú bude mať, ak zlepší svoju schopnosť konať v oblasti bezpečnosti a obrany. Program Partnerstvo za mier, ktorý predložila aliancia NATO, a projekt Východného partnerstva, ktorý predložila Európska únia, sú životne dôležité v súvislosti s rozvojom demokracie a právneho štátu a takisto s prechodom na účinné trhové hospodárstvo v určitých krajinách oblasti Čierneho mora.

Rosa Miguélez Ramos (PSE). – (ES) Vážený pán Solana, som tu už od 15. hod., aby som s vami hovorila o probléme námorného pirátstva a aby som vám mohla zablahoželať k začatiu európskej vojenskej námornej operácie proti námornému pirátstvu vo vodách Indického oceánu. Viete, že vláda mojej krajiny je v plnej miere zapojená do tejto misie. Chcem vám pripomenúť, že v apríli sa začína rybárska sezóna a našich rybárov veľmi zaujíma, aké je momentálne geografické rozloženie síl v Indickom oceáne. Chceli by, aby ochrana bola situovaná bližšie k oblasti, kde budú loviť, teda ďalej na juh. Rada by som počula vaše stanovisko k tejto problematike.

Chcem vám tiež povedať, že mám veľký záujem o to, aby táto operácia trvala aj nad časový rámec, ktorý bol pre ňu určený. Myslím, že by bola škoda, keby sa toľko spoločného úsilia, ktorý zahŕňa všetky tri piliere, náhle skončilo na konci jedného roku, hlavne ak vezmeme do úvahy, že situácia v Somálsku a v tom regióne sa z takejto krátkodobej alebo strednodobej perspektívy pravdepodobne nezlepší ani nezmení.

Marios Matsakis (ALDE). – Vážená pani predsedajúca, NATO je základným pilierom európskej obrany a pokiaľ ide o bezpečnosť našej únie, spoliehame sa na sily NATO. Ale sily NATO na Cypre, turecké sily NATO, nie sú silou za slobodu, ale okupačnou silou: okupačnou silou na území EÚ. Nielenže tieto turecké sily spôsobili smrť a deštrukciu, keď v roku 1974 napadli ostrov, ale aj naďalej rozdeľujú členský štát EÚ, čo vyvoláva strach a pocit útlaku gréckych aj tureckých Cyperčanov, a bránia v súčasných rokovaniach, ktoré na ostrove prebiehajú medzi dvoma predstaviteľmi Spoločenstva.

A preto je v diskusii o dôležitej úlohe NATO v európskej obrane potrebné pripomenúť, že EÚ doteraz nevyvinula potrebný tlak na Turecko, aby bezpodmienečne a okamžite stiahlo svoju invazívnu armádu z Cypru. Súhlasíte so mnou, pán Solana? Možno nepočúva. Súhlasíte s tým, že turecká armáda by mala z Cypru okamžite odísť?

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, chcela by som spomenúť príklad Gruzínska, aby som poukázala na to, ako veľmi sme vzdialení od predsavzatia, ktoré sme si určili v otázke spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, napriek úsiliu pána Vysokého predstaviteľa a pani komisárky Ferrerovej-Waldnerovej.

Teraz, pán Solana, samozrejme, žiadate viac schopností a väčšiu pomoc. Chcela by som za seba položiť nasledujúcu otázku: je Európska únia v súčasnosti schopná splniť svoje záväzky, hlavne v súvislosti s dohodou o prímerí, ktoré sme navrhli Rusku?

Samozrejme, rozumiem pani komisárka. Vieme, do akej miery bola Európska únia prítomná a vieme, že rýchlo zasiahla, ale dnes si musíme uvedomiť, že Gruzínci sú ohrozovaní ruskou armádou prítomnou v Abcházsku a Južnom Osetsku. V žiadnom prípade nespochybňujem pozoruhodnú prácu civilnej pozorovateľskej misie na tomto území. Ale čo môžu naši pozorovatelia spraviť pre to, aby ochránili civilistov od každodenného násillia? Okrem toho, že sú svedkami tohto násillia, nemôžu urobiť veľa.

Navyše sa cieľ SZBP v prípade Gruzínska bude posudzovať podľa toho, či napokon nájdeme odvahu na to, aby sme tam vyslali mierové sily a stabilizovali región, ktorý je zahrnutý v našej susedskej politike.

Alexandru Nazare (PPE-DE). – (RO) V troch správach, o ktorých tu dnes diskutujeme, som si všimol niekoľko dôležitých a užitočných bodov na definovanie budúcej politiky Európskej únie ako svetového hráča.

Chcel by som poukázať na tri zistenia. Po prvé, chcem zdôrazniť dôležitosť transatlantického aspektu pre zahraničnú politiku EÚ. Musíme využiť súčasnú situáciu vo vzťahoch so Spojenými štátmi a začať v tejto oblasti novú kapitolu, aby sme oživilí našu silu na globálnej úrovni.

Po druhé, bezpečnostné rozmery Európskej únie a NATO sa musia zosúladiť, aby sa predišlo zdvojenému úsilliu a nedostatku prostriedkov.

Po tretie, som presvedčený, že Európska únia musí využiť európsku bezpečnostnú politiku a politiku spolupráce na posilnenie stability na západnom Balkáne, a na objasnenie štatútu Kosova. Kosovo je podľa osobitného predstaviteľa, Petera Faitha, momentálne vo fáze „kontrolovanej nezávislosti“. Napriek tomu, že počas nedávneho vypočutia pán Faith odmietol definíciu Kosova ako „protektorátu EÚ“, uznal, že cesta k „úplnej nezávislosti“ je dlhá a náročná. Pán Faith povedal: „Bol by to zázrak, keby sa nám podarilo ukončiť našu misiu do dvoch rokov“.

Ja si však myslím, že musíme určiť presný časový rámec angažovanosti EÚ v Kosove. A preto vítam iniciatívu Komisie na vypracovanie štúdie o Kosove, ak to prispeje k úspechu misie Európskej únie na podporu právneho štátu v Kosove (EULEX).

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – Vážená pani predsedajúca, dovoľte mi uviesť niekoľko pripomienok, a najmä jednu: Myslím, že táto rozprava ukázala, že súhlas s prístupom Európy ku krízovému riadeniu a k prevencii konfliktov je stále väčší. Mníchovská konferencia o bezpečnosti potvrdila tento komplexný prístup, pretože bezpečnosť ba mala byť sprevádzaná rozvojom, nemôžeme mať jedno bez druhého. Som presvedčená, že takýto európsky prístup je hlavným prvkom našej stratégie na podporu mieru a bezpečnosti v našom susedstve, a aj za našimi hranicami.

Funguje to, ale vyžaduje si to primerané prostriedky, takže budeme musieť pracovať na našich možnostiach a schopnostiach v civilnej a vo vojenskej oblasti, a prinajmenšom sa budeme snažiť zohrať svoju úlohu v tejto veci čo najlepšie.

Rada by som však aj odpovedala na vaše otázky, predovšetkým na otázku pána Saryusza-Wolskeho, predsedu Výboru pre zahraničné veci, o znížení financovania rozpočtu SZBP. Je pravda, že rozpočet sa na tento rok znížil, to by však, ako dúfame, nemalo byť prekážkou v našich politických cieľoch civilnej EBOP, v prípade, že sa tento rok nepodniknú žiadne významné misie. Nesmieme zabúdať, že len niektoré náklady sa hradia z rozpočtu SZBP, napríklad náklady na zariadenie, zmluvný personál, špeciálne príspevky, napríklad pre osobitných predstaviteľov, ale členské štáty platia aj náklady na svoj vyslaný personál. Ako viete, rozpočet sa zvýši na 400 miliónov EUR, nie však tento rok, ale v roku 2013.

Čo sa týka prevodu medzi rozpočtovými položkami, ktoré spomínal pán Dombrovskis, Komisia zahŕňa informácie o prevodoch do rozpočtu SZBP a podáva štvrtročné správy rozpočtovému orgánu. V posledných rokoch boli všetky finančné prostriedky z rozpočtu SZBP viazané.

Dovoľte mi pár pripomienok ku dvom konkrétnym otázkam: po prvé, k otázke bezpečnosti ľudí. Bezpečnosť ľudí, napríklad právo na dôstojný život a právo na život bez strachu, je niečo, na čom mne osobne veľmi záleží a musí byť podporovaná, pretože je to prínos zahraničnej a bezpečnostnej politiky. O tomto sa hovorilo aj v správe z roku 2008 o európskej bezpečnostnej stratégii (EBS), ktorú sme obidvaja spomínali aj predtým. Správa EBS navyše uznáva, že bez rozvoja a bez odstránenia chudoby sa nedosiahne udržateľný mier. Preto je to veľmi dôležité a takisto aj podpora ľudských práv, ktorá je súčasťou tejto rovnosti.

Nakoniec, dovoľte mi vyjadriť sa k systému včasného varovania a prevencii konfliktov, o ktorých rozprával pán Píks. Všeobecne súhlasím, že ako Európska únia sa musíme viac sústrediť na začiatkové fázy cyklu konfliktov, teda na včasné varovanie, prevenciu konfliktov a preventívnu diplomáciu. So strany Komisie prijímame v tejto oblasti jednu iniciatívu, a to posilnenie prepojenia s mimovládnyimi organizáciami (MVO) ako súčasť partnerstva na budovanie mieru a takisto zlepšenie využitia verejných zdrojov informácií. V budúcnosti sa však budeme snažiť posilniť systém včasnej prevencie. Vieme, že je to veľmi dôležité.

Javier Solana, *Vysoký predstaviteľ pre SZBP*. – Vážená pani predsedajúca, budem veľmi stručný. Chcel by som poďakovať tým členom Parlamentu, ktorí sa zapojili do rozpravy, poznačil som si ich pripomienky a otázky. V každom prípade s vami ostanem v kontakte, aby som mohol odpovedať aj tým, ktorí potrebujú podrobnejšie odpovede.

Chcel by som povedať, že toto je už druhý krát, čo máme rozpravu takéhoto druhu v európskom Parlamente, takmer trojhodinovú diskusiu na tému európskej bezpečnosti. Myslím si, že táto téma je veľmi dôležitá a pevne dúfam, že to tak zostane i v budúcnosti. Čo sa týka troch spravodajcov, chcem vám poďakovať za vašu prácu a môžem vás ubezpečiť, že aj v budúcnosti bude naša spolupráca pokračovať.

Jacek Saryusz-Wolski, *spravodajca*. – Vážená pani predsedajúca, toto bola veľmi rozsiahla a pre mňa uspokojivá rozprava o úspechoch, nedostatkoch a prebiehajúcich akciách. V podstate táto problematika závisí od uhla pohľadu, niekto vidí pohár poloprázdny a niekto poloplňný, podľa toho, kto sa na to pozerá.

Niektoré otázky boli zodpovedané v hlavnom prúde tých, ktorí sa k téme vyjadrili. Nastal v tejto oblasti nejaký pokrok? Áno. Je to postačujúce? Nie. Existuje väčšia konvergencia medzi inštitúciami ako sú Parlament, Rada, Komisia a členské štáty? Áno, určitý pokrok tu nastal, aj keď tento široký záber zahraničnej politiky únie nie je dostatočne veľký, a tu sa odvolávam na vaše slová o peniazoch, pani komisárka Ferrerová-Waldnerová. Keby sme mali viac peňazí alebo aspoň toľko, koľko navrhuje Komisia pre širokopásmové internetové pripojenie vo vidieckych oblastiach, teda 1,5 miliardy EUR, možno by sa členské štáty ochotnejšie zúčastňovali na akciách SZBP, keďže by nemuseli platiť. Viete, že Parlament žiada, aby sa to hradilo z rozpočtu Únie.

Vážia si občania túto zahraničnú politiku? Odpoveď je znova „áno“. Využívame zahraničnú politiku dostatočne na to, aby sme legitimizovali úniu? Odpoveď je „nie“. Schopnosti: v širšom význame termínu, čo sa týka riadenia prevencie kríz a rýchlej reakcie, máme, čo sa nám podarilo dosiahnuť a dokonca viac, a očakávam, že aj pán Solana s tým súhlasí. Už som sa zmienil o financiách. Čo sa týka právnych a inštitucionálnych nástrojov Lisabonskej zmluvy, každý bude so mnou súhlasiť, že potrebujeme viac a lepšie vybavené nástroje v rámci pravidiel stanovených v Zmluve.

Na tejto konvergencii sa pracuje diskretným spôsobom, a tu by som chcel oceniť diskkrétne akcie a diplomáciu pána Vysokého predstaviteľa, nielen externe, ale aj vo vnútri. Ako dosiahneme toto podobné zmýšľanie? Aby ste, pán Solana, boli schopný, hovoriť v mene celej Únie, musí sa vopred konať akcia na to, aby ste všetkých presvedčili a dostali všetkých do hry.

Spomínala sa aj otázka hodnôt. Súhlasíme s týmito hodnotami? Áno, súhlasíme, ale máme rôzne postupy a táto os hodnôt tvárou v tvár záujmom je tiež prítomná a najlepším príkladom je otázka, ako ich predložiť v Strednej Ázii: táto otázka bola súčasťou rozpravy o situácii v Strednej Ázii.

Na záver chcem povedať, že na mňa veľmi zapôsobil výrok pána Solanu, ktorý povedal, že prostredníctvom zahraničnej politiky si EÚ vytvára vlastnú identitu. Získava väčšiu identitu. A naším prístupom v Parlamente jej pridávame väčšiu legitimitu a tým aj väčšiu moc. Z tohto dôvodu môže byť neodmysliteľnou súčasťou európskej integrácie. Prevládajúca časť tejto rozpravy poukázala na to, že túžba po zapojení väčšej časti

Európy do zahraničnej politiky je obrovská a že je potrebné väčšie spojenie európskeho politického a materiálneho kapitálu.

Predseda júca. – Doteraz sme nechávali spravodajcom trochu viac času, ale keďže teraz nemáme dostatok času, nemôžeme v tom pokračovať.

Karl von Wogau, spravodajca. – (DE) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, chcel by som sa vyjadriť k niekoľkým bodom.

Po prvé, chcel by som vysvetliť prečo som nezahrnul zásady „bezpečnosť ľudí“ a „zodpovednosť na ochranu“, do mojej správy. Je to veľmi kontroverzné. Podľa môjho osobného názoru sú tieto koncepcie, ktoré sme vyvinuli, veľmi dôležité, ale nehodia sa pre bezpečnostnú politiku, keďže môžu byť zneužitú na zdôvodnenie vojenských zásahov na celom svete. Toto je skutočné riziko, ktoré predpokladám. Preto podporujem tieto dve koncepcie, ale nie ako súčasť bezpečnostnej politiky.

Tiež bolo povedané, že vytváram európsku armádu a že toto žiadam v mojej správe. Chcel by som vás požiadať, aby ste si znova prečítali celú správu, s určitosťou tam slová „európska armáda“ nenájdete. Čo však správa hovorí, je, že peniaze daňových poplatníkov by mali byť v tejto oblasti vynaložené lepšie, ako tomu bolo doteraz.

Potom tu je európska bezpečnostná stratégia, ktorá má dnes podporu všetkých. Práca na tejto stratégii trvala niekoľko rokov a bola veľmi úspešná. Podľa môjho názoru musí ďalším krokom byť vypracovanie dokumentu o vykonávaní bezpečnostnej politiky, bielej knihy o bezpečnostnej politike. Toto je úloha pre nasledujúce parlamentné obdobie.

V neposlednom rade si myslím, že ďalšie rozhovory na túto tému sa musia zaoberať otázkou pomocnej hraničnej misie Európskej únie na hraničnom priechode v Rafahu (EUBAM v Rafahu): akým spôsobom oživiť túto misiu a ako ju rozšíriť.

Ari Vatanen, spravodajca. – Vážená pani predsedajúca, zopakujem to, čo povedal prezident Wilson v roku 1917 a čo povedal náš kolega, pán Swoboda, pred pol hodinou: národ nedokáže riešiť problémy samostatne. Tento Parlament a EÚ sú toho dôkazom. Musíme sa učiť z vlastných chýb. Musíme navzájom spolupracovať, v každej oblasti života: v skutočnom svete nejde o vyberanie si toho najlepšieho, ani o zneužívanie systému. Nemôžeme klásť záťaž iba na niektoré plecia: musíme sa o ňu podeliť, pretože sme demokratické národy. To je našou šľachetnou úlohou.

Niekedy celkom nerozumiem tomu, prečo vždy, keď sa spomenie slovo NATO, ľudia sú okamžite proti, či už kvôli ich protiamerickému cíteniu, alebo kvôli protivojenskej orientácii. Áno, my sme pacifisti. Kto nie je pacifistom? Každý, kto má zdravú myseľ, je pacifista. Kto si želá utrpenie a vojnu? Musíme však mať prostriedky na to, aby sme im predchádzali. Musíme byť aktívni: S takýmto prístupom sa vojny budú začínať aj končiť, ale my musíme aktívne budovať mier.

Naozaj oceňujem, že väčšina členov Parlamentu opäť dokázala, že konštruktívny a zodpovedný prístup a zdravý rozum zvíťazí a že tento Parlament je takým, akým má byť: Parlamentom, ktorý sa pozerá do budúcnosti, pretože kým nebudeme schopní spolupracovať, bude tým trpieť práve mier.

Dovoľte mi ešte jednu pripomienku. Pán Platini, futbalový majster, má práve v tejto chvíli príhovor v inej sále. Bol som vo Francúzsku v tom čase, keď sa na Rwande odohral masaker, a vtedy fakt, že pán Zidane má na kolene bradavicu, doslova upútal viac pozornosti, ako masaker na Rwande, a toto nie je namierené proti Francúzsku, je to skôr pripomienka k tomu, ako médiá podávajú správy. Nie, nemôžeme mlčať: musíme byť aktívni, inak vlastne ospravedľňujeme takýto druh udalostí vo svete.

Predseda júca. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 19. februára 2009.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Alexandra Dobolyi (PSE), písomne. – (HU) Ako má Európa reagovať na skutočnosť, že na jej východných hraniciach silnie postavenie Šanghajskej organizácie pre spoluprácu, regionálnej organizácie, ktorú tvoria viaceré nové veľmoci a štáty, ktoré majú bohaté zdroje energie? SCO hraničí cez Rusko s EÚ a preto si tá organizácia nevyhnutne zaslúži našu pozornosť. Z analýz členov a pozorovateľov SCO môžeme rozhodne skonštatovať, že tieto krajiny vlastnia výrazný podiel svetových zásob ropy a plynu.

Vzhľadom na túto skutočnosť sa musí nevyhnutne riešiť otázka novej stratégie v oblasti Ruska a Strednej Ázie a musí zahŕňať aj hodnotenie politického rizika, špecifického pre každú krajinu.

Dovoľte mi tiež zdôrazniť, že súčasná zraniteľnosť a značná energetická závislosť EÚ, ktorých názorným príkladom je rusko-ukrajinský spor o plyn, oslabujú vývoj autentickej, účinnej a konzistentnej spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky.

Navyše krajiny reagujú rôznym spôsobom, na základe svojich historických skúseností a finančných záujmov. Dnes je mimoriadne dôležité, viac ako kedykoľvek v minulosti, aby sme prijali jednotné politické opatrenia a aby sme harmonizovali nezrovnalosti v národných záujmoch a postojoch.

Je nevyhnutné, aby EÚ zlepšila efektívnosť a konzistentnosť svojich činností na svetovej scéne. Ratifikácia Lisabonskej zmluvy a v nej predložené nástroje zahraničnej politiky môžu vo veľkej miere prispieť k tomuto cieľu.

Zvýšená potreba efektívnejšieho a pohotovejšieho fungovania EÚ a udalosti, ktoré čoraz naliehavejšie potrebujú intelektuálne odpovede, si vyžadujú revíziu organizačných a rozhodovacích mechanizmov, ktoré riadia našu zahraničnú politiku a vyžadujú aj poskytnutie vhodných štrukturálnych odpovedí.

Glyn Ford (PSE), písomne. – Gratulujem pánovi Vatanenovi k jeho správe, s ktorou súhlasím. Predovšetkým podporujem myšlienku na zriadenie operačného vojenského štábu EÚ. Samozrejme, že NATO by mala byť, a aj je, prvým prístavom v prípade, keď je ohrozená bezpečnosť. Počas diskusií medzi Bushom a Goreom, pred viac ako desiatimi rokmi, George Bush povedal, že keby on bol prezidentom, nezasahoval by do situácie v Kosove.

Napriek mojej antipatii k zahraničnej politike Bushovej administratívy sa mi zdá, že je to pre Busha úplne logická pozícia, aby presadzoval vlastné záujmy Spojených štátov. Ale toto nie je postoj, ktorý by EÚ mohla alebo mala nasledovať. Napriek silnému morálnemu argumentu, že je našou zodpovednosťou ochraňovať tých, ktorí čelia genocíde Srbov, sme museli niesť následky desaťtisícov až stoviek tisícov utečencov. Musíme byť schopní angažovať sa aj bez Američanov, v našom vlastnom, aj v ich záujme. Aby sme to dosiahli, musíme vynaložiť len malé úsilie na to, aby sme mali trvalý Operačný vojenský štáb EÚ, ktorý by bol v prípade takejto udalosti v pohotovosti.

Anneli Jäätteenmäki (ALDE), písomne. – (FI) Vážená pani predsedajúca, Fínsko sa nemusí hanbiť za to, ako rieši svoju bezpečnostnú politiku. Fínsko nie je členom NATO, ale je v dobrej spoločnosti Švédska, Rakúska a Švajčiarska. Je veľmi jednoduché identifikovať sa s nimi. Neangažovanosť v súvislosti s NATO je modernou alternatívou pre vyspelý štát.

Po tom, ako v Spojených štátoch nahradil „vojnychtivého“ prezidenta „mierumilovný“, začali sme hovoriť o miernejšej NATO. Očakáva sa, že nadšené prejavy o miernejšej NATO pod vládou Obamu a ministerky zahraničných vecí Hillary Clintonovej budú častejším fenoménom. Doprajme tomu však čas a uvidíme, ako sa situácia v NATO vyvinie.

Podľa môjho názoru sa základná povaha NATO od zlyhania bipolárneho bezpečnostného systému, vôbec nezmenila. Na druhej strane, propaganda o miernej NATO bola veľmi úspešná.

Obyčajný pohľad smerom k Rusku (Rusko, Rusko, Rusko) alebo čakanie na novú studenú vojnu nikam nevedie. Ani NATO však nie je tou správnou odpoveďou na väčšie problémy, prevažne hospodárskeho charakteru, ktorým Fínsko bude čeliť v blízkej budúcnosti.

Adrian Manole (PPE-DE), písomne. – (RO) Pred hodnotením úlohy aliancie medzi NATO a EÚ si treba uvedomiť, že politický obraz Európy a Spojených štátov sa v súčasnej dobe zásadne zmenil a Európska únia zohráva legítimnú úlohu v globálnej bezpečnosti.

Táto situácia si vyžaduje, aby sa aliancia opätovne politizovala a stala sa fórom pre otvorenú diskusiu hlavných bodov, do ktorých bude zapojená. Otvorený transatlantický dialóg, napríklad o potrebnom prístupe k riešeniu terorizmu, sú absolútne nevyhnutné, predovšetkým preto, lebo spojenci majú odlišný pohľad na to, akým spôsobom budú odpovedať na spoločné problémy, ktorým čelia.

V momentálnej situácii, keď členské štáty čelia neustále rastúcej rozmanitosti problémov globálnej bezpečnosti, od medzietnických konfliktov v bezprostrednej blízkosti svojich území, po globálne teroristické siete a šírenie zbraní hromadného ničenia, musia venovať osobitnú pozornosť úvahám a dialógu o tejto problematike a podporovať reformačné procesy aliancie. Hovorím predovšetkým o bezpečnostných

problémoch, ktoré postihujú hlavne oblasti v bezprostrednej blízkosti, kde aliancia môže zohrať kľúčovú úlohu vo vytváraní demokratických inštitúcií obrany a bezpečnosti na Balkáne a v rozšírenom regióne Čierneho mora.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), písomne. – (RO) Potrebujeme spoločnú, koherentnú a aktuálnu európsku bezpečnostnú politiku, ktorá pomôže posilniť našu európsku identitu a umožní EÚ vyjadrovať sa v medzinárodnej aréne jediným, dôveryhodným hlasom.

Súčasná realita, ktorej čelíme, plná veľkých problémov ako hospodárska kríza, energetická bezpečnosť, zmena klímy a riadenie migrácie, si vyžaduje spoluprácu a zodpovednosť členských štátov pri ochraňovaní ich spoločných záujmov a podporovaní mieru, bezpečnosti a rešpektu územnej integrácie.

EÚ môže mať vplyv len ak sa vyjadruje jediným hlasom, má dostupné potrebné nástroje a efektívne ich využíva a pomáha posilniť spoluprácu so susediacimi štátmi.

Musíme myslieť strategicky, aktívne sa zapájať a jednotne konať na globálnej úrovni. Potrebujeme regionálnu bezpečnosť a úzke prepojenie s príslušnými regionálnymi hráčmi.

Strategické partnerstvo so susednými krajinami na východ od EÚ je nevyhnutné a preto musíme investovať do vzťahov s Ruskom a vyvinúť koherentnú stratégiu so spoločnými a obojstranne prospešnými záväzkami.

Musíme investovať do susedných krajín, hlavne do krajín na východ od EÚ a ponúknuť im potrebné stimuly, aby pokračovali v reformách a tak umožnili EÚ posilniť jej prítomnosť v tejto oblasti. Máme k dispozícii nové nástroje, napríklad Východné partnerstvo, ktoré nám pomôžu vytvoriť nový, konsolidovaný prístup k našim partnerom v regióne na vyššej úrovni.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN), písomne. – (PL) Medzinárodná bezpečnosť je jednou z najvyšších hodnôt vo všetkých oblastiach medzinárodných vzťahov. V súčasnosti sme svedkami opätovného definovania tejto myšlienky a posúvania ťažiska smerom k nevojenským faktorom, ktoré ohrozujú stabilitu a medzinárodnú bezpečnosť. Príkladmi takýchto hrozieb sú organizovaný zločin, terorizmus na internete, piráctvo (toto je viditeľné pri brehoch Somálska), zmena klímy a nebezpečenstvo vyplývajúce zo svetovej hospodárskej krízy. Pozornosť Európskej únie smeruje na budovanie spoločných vojenských nástrojov ako sú Eurocorps, európska letecká flotila a stály operačný štáb EÚ, ale nesmie sa zabúdať ani na ďalšie hrozby, ktoré sú tiež závažné. Viac pozornosti je potrebné venovať budovaniu orgánov a inštitúcií, ktoré umožnia prekonávať finančnú situáciu spôsobenú svetovou hospodárskou krízou a ochraňovať prírodné prostredie a biologickú rozmanitosť. Nesmie sa zabúdať ani na vnútorné hrozby, ako napríklad drogy, chudoba v spoločnosti a internetový zločin.

Všetky tieto prvky sú dôležitými faktormi, ktoré ovplyvňujú medzinárodnú bezpečnosť, bezpečnosť Európskej únie a každého národa. Ak sa nenájde riešenie na tieto zásadné otázky, vytvorenie stabilnej európskej bezpečnostnej stratégie nebude možné.

Flaviu Călin Rus (PPE-DE), písomne. – (RO) Spoločná bezpečnostná politika je témou, o ktorej sa veľa hovorilo a veľa napísalo. Európska únia ju čoraz významnejšie podporuje na regionálnej a globálnej úrovni. Práve preto si myslím, že Európska únia musí byť viditeľne aktívna v rámci svojho územia a aj v ktorejkoľvek oblasti na svete.

Po preskúmaní dnešných troch správ: výročnej správy za rok 2007 o hlavných aspektoch a základných možnostiach SZBP, Európskej bezpečnostnej stratégie a EBOP a o úlohe NATO v bezpečnostnej štruktúre EÚ, myslím, že môžeme dospieť k týmto záverom:

1. Európska únia musí mať spoločnú bezpečnostnú politiku, schopnú podporovať demokraciu v rámci svojho územia a partnerstvo s krajinami, ktoré s ňou susedia.
2. Európska únia musí vytvoriť obraz jednotného celku a potrebuje silu rýchlej reakcie, schopnej kedykoľvek zasiahnuť v snahe podporiť mier, demokraciu a ľudské práva.
3. Európska únia musí konsolidovať svoju pozíciu na globálnej úrovni a naďalej podporovať stabilitu a vyváženosť medzi hlavnými mocnosťami sveta.

Katrin Saks (PSE), písomne. – (ET) Vážená pani predsedajúca, chcela by som poďakovať môjmu kolegovi, pánovi Vatanenovi, za jeho kvalitnú správu o synergii medzi EÚ a NATO. Celkové zintenzívnenie spolupráce a partnerstva, primerané využívanie prostriedkov a zamedzenie duplikácií, výzva, aby členovia boli viac

flexibilnejší, orientovaní na cieľ a pragmatickí – táto správa obsahuje všetko to, čo sme my v Európe a tiež v Európskom parlamente neustále zdôrazňovali v našich postojoch.

Medzi ďalšími dôležitými prvkami správy som našla odporúčanie, že kandidátskym krajinám EÚ, ktoré sú zároveň členskými štátmi NATO, by malo byť udelené dočasné postavenie v Európskej obrannej agentúre (EDA). Toto by z pohľadu NATO rozhodne bolo riešením pre tureckú otázku.

Správa o EBOP a EBS, ktorú vypracoval náš kolega, pán von Wogau, je opodstatnená. Správa o EBS, ktorú Rada schválila v decembri, odpovedala na väčšinu položených otázok. Nové hľadiská, ktoré správa predložila, a postoje, ktoré usmerňujú činnosti týkajúce sa bezpečnosti EÚ, jej pomôžu efektívnejšie obhajovať bezpečnostné záujmy tak, ako to odporúča správa pána von Wogaua. Orientácia správy smerom k hľadaniu spolupráce EÚ s ďalšími partnermi je chválhodná.

Ďakujem.

Theodor Dumitru Stolojan (PPE-DE), písomne. – (RO) Chcel by som vyjadriť podporu správe pána Saryusza-Wolského, ktorá správne zdôrazňuje, že úloha zaistenia energetickej bezpečnosti pre európskych občanov sa musí stať hlavnou prioritou v spoločnej bezpečnostnej a zahraničnej politike EÚ.

Chcel by som nahlas a jasne povedať: ak nevybudujeme plynovod Nabucco, bezpečnosť našich energetických dodávok a predovšetkým diverzifikácia zdrojov dodávok plynu zostanú len krásnym snom.

Celá EÚ musí prijať projekt Nabucco ako strategický cieľ. Vyžaduje si to náležité množstvo finančných investícií a predovšetkým, efektívnu európsku zahraničnú a bezpečnostnú politiku. Efektívna politika zaistí regionálnu stabilitu v oblasti, cez ktorú tento plynovod povedie. S týmto cieľom na pamäti musíme vyvinúť maximálne úsilie na to, aby sme vytvorili koherentnú a efektívnu štruktúru spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, ktorá je zúfalo potrebná na dosiahnutie hmatateľných výsledkov.

Napríklad si myslím, že EÚ potrebuje vyššieho úradníka pre zahraničnú energetickú politiku, ktorý bude mať silnú politickú podporu a bude mať k dispozícii potrebné nástroje na to, aby mohol konať.

Oceňujem, že EÚ chce vyčleniť dostatočné množstvo finančných a ľudských zdrojov na to, aby spoločná zahraničná a bezpečnostná politika dosiahla konkrétne výsledky, ktoré od nás európski občania očakávajú.

Daniel Stroz (GUE/NGL), písomne. – (CS) Zásadne odmietam správu o Európskej bezpečnostnej stratégii a Európskej bezpečnostnej a obrannej politike v predloženom znení (A6-0032/2009). Táto správa je typickým prejavom militarizácie EÚ a dôkazom toho, že v bezpečnostnej sfére Európskej únie majú vojenské prostriedky a opatrenia nahrádzať a dokonca vytláčať potrebné opatrenia politického charakteru. Mnoho záverov a požiadaviek obsiahnutých v správe je v priamom rozpore s tým, že Európska únia mala byť budovaná ako mierový projekt. Nedivme sa potom, že občania EÚ, pokiaľ môžu vyjadriť svoje stanovisko, stavajú sa proti Lisabonskej zmluve, okrem iného aj z dôvodu, že zakotvuje militaristický charakter EÚ. Úplne chybné a nebezpečné je stanovisko obsiahnuté v správe, ktorá na jednej strane hovorí o bezpečnostných záujmoch EÚ a na druhej strane kritizuje Rusko za to, že bráni svoje úplne legitímne bezpečnostné záujmy na Kaukaze.

Dushana Zdravkova (PPE-DE), písomne. – (BG) Dámy a páni, skutočnosť, že v Parlamente diskutujeme o týchto troch správach súvisiacich s bezpečnosťou a obranou, je v predvečer samitu NATO prejavom našej veľkej politickej zodpovednosti voči európskym občanom. Zavedený postup prijímania uznesení o hlavných aspektoch a rozhodnutiach v súvislosti so správou Rady o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike je vynikajúcou príležitosťou na vyzvanie členských štátov, aby uplatnili takýto postup na vnútroštátnej úrovni.

Predovšetkým je dôležité vyvinúť samostatné akademické schopnosti na analýzu a hodnotenie európskej bezpečnostnej a obrannej politiky spolu s vnútroštátnymi bezpečnostnými politikami. Toto vytvorí základ pre verejnú rozpravu o EBOP prostredníctvom siete centier pre analýzu, ktoré sa budú nachádzať v členských štátoch.

Nie je možné pracovať na bielej knihe o bezpečnosti a obrane EÚ, pokiaľ členské štáty netransponujú tento dokument do ich národných stratégií. Toto zahŕňa posilnenie analytických schopností a schopností na počítačové vzdelávanie a prípravu na vnútroštátnej úrovni, s cieľom otestovať a pochopiť nové koncepcie spolupráce v civilnej a vojenskej oblasti.

Musíme podporovať členské štáty v tom, aby vykonávali spoločnú strategickú revíziu v oblasti bezpečnosti, aby sa vytvoril zdravý základ pre vzájomné pôsobenie medzi EÚ a NATO v procese vývoja nového strategického plánu NATO v kontexte EBOP.

20. Barcelonský proces: Únia pre Stredozemie (rozprava)

Predseda júca. – Ďalším bodom programu je správa A6-0502/2008 pani Napoletanovej v mene Výboru pre zahraničné veci o barcelonskom procese: Únia pre Stredozemie (2008/2231 (INI)).

Pasqualina Napoletano, spravodajkyňa. – (IT) Vážená pani predsedajúca, vážená pani Ferrerová-Waldnerová, vážený pán Vondra, vážené dámy a páni, prostredníctvom tejto správy má Parlament v úmysle konštruktívne prispieť k upevneniu Euro-stredomorského partnerstva.

Návrhy vyplývajúce z parížskeho samitu, ktorý sa konal 14. júla minulý rok, dávajú do popredia dva ciele zasluhujúce si našu pozornosť. Prvým z nich je dať praktickú podobu projektom hospodárskej, regionálnej a environmentálnej integrácie a dosiahnuť ich účinnosť vytvorením sekretariátu povereného touto úlohou a za pomoci financovania z verejného a súkromného sektora. Druhým cieľom je upevniť politický dialóg v rámci celého procesu prostredníctvom nových inštitúcií, ako sú spoločné predsedníctvo, samit hláv štátov alebo vlád a pravidelné schôdze ministrov zahraničných vecí. V tejto súvislosti by som chcela vyzdvihnúť úlohu Euro-stredomorského parlamentného zhromaždenia, ktoré bolo uznané vo vyhláseniach z Paríža a Marseille.

Parlament chce pomôcť pri hľadaní cesty z mŕtveho bodu, ktorý nasledoval po tragických udalostiach v Gaze. Veľa však záleží na stratégii, ktorú prijme nová izraelská vláda vytvorená po voľbách. Zároveň chcem pripomenúť, že v blízkej budúcnosti sa stretne Európsko-stredomorské parlamentné zhromaždenie a ukáže, akú úlohu musia zohrávať parlamenty aj v takejto ťažkej situácii.

Chceli by sme upozorniť na význam inštitúcií, v ktorých je zapojená Európska únia a krajiny južného a východného Stredozemia a zároveň pripomenúť nevyhnutnosť predísť tomu, aby sa celý proces obmedzil výlučne na medzivládny prístup. Veríme v širokú účasť občianskej spoločnosti a sociálnych partnerov, a to hlavne preto, že hospodárska kríza môže zhoršiť už aj tak neúnosné problémy, ako sú nezamestnanosť a zvyšujúci sa migračný tlak, a tým ešte viac sťažiť zvládnutie tohto javu. Vyžadujeme, aby sa viac pozornosti venovalo problematike ľudských práv, ktorá vo väčšej alebo menšej miere ovplyvňuje správanie všetkých partnerských krajín.

Pokiaľ ide o inštitúcie, majme na pamäti, že so začiatkom platnosti Lisabonskej zmluvy si môže Európska únia zabezpečiť jasné a štruktúrované zastúpenie prostredníctvom nových osobností vo funkcii predsedu Rady a európskeho ministra zahraničných vecí. Medzitým by bolo prospešné zaistiť kontinuitu v európskej prítomnosti, prinajmenšom v spoločnom predsedníctve. Vieme, že české predsedníctvo je tomu prístupné a dúfame, že aj švédске predsedníctvo bude ochotné tento odkaz prijať.

Vážená pani predsedajúca, vážené dámy a páni, chcela by som sa poďakovať všetkým svojim kolegom a predstaviteľom jednotlivých politických skupín a výborov za ich názor. Všetci prispeli k vypracovaniu tejto správy, ktorá má podľa môjho názoru širokú podporu.

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Vážená pani predsedajúca, som vďačný za túto príležitosť prispieť do dnešnej diskusie týkajúcej sa otázky barcelonského procesu: Únie pre Stredozemie. Viem, že Parlament ho sleduje s osobitným záujmom. Treba pochváliť hlavne pani Pasqualinu Napoletanovú. Výsledkom je návrh uznesenia, o ktorom budete neskôr hlasovať a ktorý je významným príspevkom k našej spoločnej práci.

Na parížskom samite, ktorý sa konal v júli minulý rok, bola vytvorená Únia pre Stredozemie a ustanovené partnerstvo postavené na existujúcom barcelonskom procese. Prioritou súčasného rotujúceho predsedníctva je upevňovanie tohto partnerstva. Hoci Lisabonská zmluva ešte nevstúpila do platnosti, môžem vás uistiť, že v duchu spoluzodpovednosti venujeme osobitnú pozornosť rozvoju tejto iniciatívy a najmä regionálnym projektom. Tie sú dôležité. Občanom daných regiónov ponúkajú konkrétne signály o tom, že partnerstvo pracuje v ich prospech.

Únia pre Stredozemie nie je jediným mechanizmom spolupráce. Bilaterálny rozmer pretrváva v Európskej susedskej politike. V niektorých prípadoch ho dopĺňa predstupový rámec a, ako v prípade Mauritánie, aj rámec AKT.

Všetky tieto snahy podporujú reformu v jednotlivých krajinách a posilňujú regionálnu spoluprácu. Prirodzene, susedská politika má aj dôležitý východný rozmer a my veľmi vítame paralelný rozvoj tejto politiky.

Parížsky samit odsúhlasil pokračovanie iniciatív v štyroch kľúčových oblastiach: zníženie znečistenia Stredozemného mora, budovanie námorných ciest a pozemných diaľnic, civilná ochrana a rozvoj alternatívnych zdrojov energie, napríklad prostredníctvom Plánu pre odvetvie slnečnej energie v Stredozemí.

Osobitná pozornosť sa venuje aj vyššiemu vzdelávaniu a výskumu, ako aj podpore podnikania pomocou stredozemskej iniciatívy pre rozvoj podnikov. Ako bolo odsúhlasené minulý rok v Marseille, technickými aspektmi návrhov projektov predložených v tejto oblasti sa bude zaoberať sekretariát, ktorý má byť zriadený v Barcelone.

Okrem týchto konkrétnych projektových oblastí sa budú ministerské konferencie Únie pre Stredozemie zaoberať viacerými globálnymi problémami, ktoré sa dotýkajú nás všetkých. K nim patrí dosiahnutie mieru a bezpečnosti v tomto regióne, sociálny a geopolitický dosah hospodárskej krízy, environmentálne obavy, riadenie migračných tokov a úloha žien v našich spoločnostiach.

Viem, že pre tento Parlament sú dôležité dve konkrétne oblasti spolupráce, ktoré majú aj našu plnú podporu. Prvou z nich je medziparlamentná spolupráca prostredníctvom vytvorenia Euro-stredomorského parlamentného zhromaždenia a jeho výborov. Táto iniciatíva je kľúčovou vo formovaní silného parlamentného rozmeru Únie pre Stredozemie. Ako sa uvádza v našom uznesení, poslúži na upevnenie jeho demokratickej legitimity. Zároveň pomôže propagovať základné hodnoty, ktoré sú podstatou Európskej únie. Veľmi vítame spôsob, akým ste vy a váš predseda prijali túto iniciatívu a ponúkame vám plnú podporu.

Druhou oblasťou, o ktorej som presvedčený, že by mala byť našou osobitnou prioritou, je rozvoj medzikultúrnych vzťahov. Je to rozhodujúce, ak máme podporovať lepšie porozumenie medzi kultúrami v regióne Stredozemného mora. Treba do toho zapojiť občiansku spoločnosť, sociálnych a tiež regionálnych partnerov. Mimoriadne dôležitú úlohu v tejto oblasti zohráva Nadácia Anny Lindhovej.

Únia pre Stredozemie nám ponúka potenciál na rozvoj lepších vzťahov medzi jej členmi. Nedávne udalosti ukázali, že to nie je jednoduché, zároveň však podčiarkli význam pokračovania našej práce v tomto smere. Sme si iba dobre vedomí ťažkostí, ktorým čelí obyvateľstvo tohto regiónu v dôsledku krízy v Gaze. Ako viete, viedli k oddialeniu stretnutí Únie pre Stredozemie. Predsedníctvo je však presvedčené, že regionálna spolupráca a dialóg sú cestou k dosiahnutiu mieru, budovaniu dôvery a vytváraniu prosperity. Určite chceme, aby sa čo najskôr pokračovalo v práci v rámci Únie pre Stredozemie.

Z tohto dôvodu práve teraz české predsedníctvo EÚ a spoločné francúzske predsedníctvo Únie pre Stredozemie v mene členských štátov EÚ, ktoré sú aj členmi Únie pre Stredozemie, a pravdepodobne v spolupráci s egyptským spoločným predsedníctvom pripravujú diplomatický demars adresovaný našim arabským partnerom. Jeho cieľom je žiadať o okamžité obnovenie všetkých činností Únie pre Stredozemie, ku ktorému by malo automaticky a bez akéhokoľvek podmieňovania dôjsť po samite Ligy arabských krajín v Dauhe koncom marca. Chceme využiť konferenciu darcov pre Gazu, ktorá sa bude konať 2. marca v egyptskom Šarm-el-Šejchu, ako príležitosť na ďalšiu diskusiu medzi tromi ministrami zahraničných vecí: Karlom Schwarzenbergom, českým ministrom zahraničných vecí, Bernardom Kouchnerom, francúzskym ministrom zahraničných vecí a egyptským ministrom zahraničných vecí.

PRESEDÁ: PÁN SIWIEC

podpredseda

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – (FR) Vážený pán predsedajúci, vážená pani Napoletanová, dovoľte mi najprv zablahoželať vám k vykonanej práci, pretože jej výsledkom je správa, ktorá je skutočne významná vo viacerých rovinách.

Po prvé, pretože je vskutku pozitívnym a konštruktívnym príspevkom Európskeho parlamentu k vymedzeniu koherentnej euro-stredomorskej politiky. Je to úloha, v ktorej sme hlboko zaangažovaní.

Ďalej, ako ste správne zdôraznili, Úniu pre Stredozemie treba rozšíriť. Nesmie zostať výhradne medzivládnu, ale musí byť vhodne dopĺňaná, a teda prístupná účasti iných subjektov, ako sú miestne a regionálne orgány. Je dôležité posilniť jej parlamentný rozmer prostredníctvom upevnenia úlohy parlamentného zhromaždenia a tiež zaistiť trvalé zapojenie občianskej spoločnosti.

Je pravda, že úlohou Únie pre Stredozemie je na inštitucionálnej a politickej úrovni prispieť k rozvoju paritného charakteru regionálneho partnerstva vyžadujúceho si opätovné naštartovanie. Je však tiež pravda, že sa to dá dosiahnuť iba na základe *acquis* z Barcelony, ktorý je potrebné rozšíriť a zjednotiť.

Súčasťou tohto *acquis* je financovanie regionálnej spolupráce zo strany Komisie. Preto dnes nie je dôvod na jej spochybňovanie. Naopak, Komisia podporuje a zabezpečuje súdržnosť krokov Európskej únie v tomto regióne, keďže jej ciele sú plne zlučiteľné s cieľmi Európskej susedskej politiky, ktorá je hlavným rámcom našich bilaterálnych vzťahov s krajinami tohto regiónu.

Vzhľadom na to, že Únia pre Stredozemie je iniciatívou, ktorá predstavuje neoddeliteľnú súčasť európskeho rámca, to isté platí aj pre dodržiavanie metód Spoločenstva týkajúcich sa mechanizmu rozhodovania a stanovenia priorit v rámci Európskej únie.

Vážený pán predsedajúci, ustanovujúci samit Únie pre Stredozemie mal, ako iste viete, trojaký cieľ spočívajúci v obnovení politickej vitality euro-stredomorských vzťahov, zmene inštitucionálneho riadenia vzťahov v prospech spoločného vedenia tejto iniciatívy a nakoniec v upevnení mnohostrannej spolupráce medzi Európskou úniou a partnerskými krajinami Stredozemia v rámci projektov v oblasti štrukturálnych opatrení, ktoré budú viesť k subregionálnej integrácii a môžu zmierniť rozdiely medzi oboma pobrežiami Stredozemného mora.

Nepochybne musíme zmierniť tieto rozdiely, a to pomocou sociálneho a hospodárskeho rozvoja, zvýšením obchodu a investícií. Na ideologický radikalizmus, pre ktorý je nedostatok rozvoja a pocit nespravodlivosti živnou pôdou, musíme odpovedať dialógom a politickými riešeniami konfliktov. Musíme sa venovať zodpovedným a jednotným migračným politikám, ako ste povedali, aby sme mohli ťažiť z demografickej stability v Európe a demografického rozvoja krajín Stredozemia. Máte tam niekoľko príkladov úloh, ktorým musíme v rámci Únie pre Stredozemie čeliť spolu s našimi partnermi.

Samozrejme vieme, že tieto ciele nemôžeme dosiahnuť bez parlamentnej podpory Európskeho parlamentu a Euro-stredomorského parlamentného zhromaždenia. Podľa toho pracujeme a sme pevne presvedčení, že vo všetkých týchto otázkach sa Európska komisia bude môcť spoliehať na vašu spoluprácu. Za to by som sa vám už vopred chcela poďakovať.

Prirodzene, tiež vieme, že vzhľadom na veľmi znepokojujúcu situáciu na Blízkom východe, ktorá nasledovala po vojne v Gaze a o ktorej sme dnes diskutovali, máme skutočný problém: nemôžeme nechať Úniu pre Stredozemie v politickom vákuu. Vždy sme to hovorili. Je to naozaj pravda.

Viedlo to k súčasnému prerušeniu práce, čo mi je osobne veľmi ľúto. Dúfame však, že sa opäť do nej pustíme niekedy v nasledujúcom období. Veľmi dôležité bude stretnutie, ktoré sa má konať v Šarm-el-Šejchu a na ktorom má Komisia významný podiel ako spoluorganizátor. Verím, že po ňom budú nasledovať ďalšie stretnutia. V podstate sa už urobilo veľa práce a keď sa Komisia niečomu venuje, robí to veľmi vážne.

Okrem toho sa urobilo veľa v oblasti pravidiel upravujúcich prácu sekretariátu, ktoré sú už v platnosti a ktoré by mali umožniť začatie jeho činnosti.

Vural Öger, spravodajca Výboru pre medzinárodný obchod požiadaného o stanovisko. – (DE) Vážený pán predsedajúci, vážená pani Napoletanová, vážené dámy a páni, Únia pre Stredozemie by mala oživiť barcelonský proces, ktorý začal v roku 1995. Žiaľ, dnes sa musíme vyrovnáť s tým, že nedávna kríza na Blízkom východe spôsobila, že projekt nebol realizovaný. Otvorenie sekretariátu v Barcelone sa odsunulo na neurčito a sľúbené peniaze nemôžu byť poskytnuté.

Doteraz nemáme žiadny hmatateľný výsledok, čo ma veľmi mrzí. Sám seba sa pýtam, či sme sa príliš nesústredovali iba na inštitúcie a či to nie je dôvodom súčasnej bezvýhodiskovej situácie. Podcenili sme dosah politických kríz na Úniu pre Stredozemie?

Ako môžeme zabezpečiť pokračovanie projektov? V histórii európskej integrácie sme boli veľmi úspešní v hospodárskej a obchodnej sfére. Práve z tohto dôvodu sme vo Výbore pre medzinárodný obchod premýšľali, ako by sa dali tieto fungujúce mechanizmy využiť u našich susedov v južnej Európe. Jedným z cieľov je do roku 2010 vytvoriť oblasť voľného obchodu. Aj tu však existujú dôvody na zastavenie tejto snahy. Keďže politické konflikty tento proces blokujú, mali by sme posilniť hospodársku oblasť.

Medzinárodný obchod by mohol mať prospešný vplyv nielen na hospodárku, ale tiež – a najmä – na politickú a sociálnu situáciu v regióne. Z tohto pohľadu je regionálna hospodárska integrácia kľúčová. Rovnako musia naši južní susedia užšie vzájomne spolupracovať.

Krajiny, ktoré už majú sieť dvojstranných obchodných vzťahov, by sa mali zároveň presvedčiť o pridanej hodnote viacstranného rozmeru. Dôležitú úlohu bude hrať sprostredkovanie výhod hospodárskej integrácie miestnych občanom. Bol by to krok k stabilizácii situácie v južnej oblasti Stredozemia. Kvôli nám všetkým, ale predovšetkým občanom tohto regiónu by som bol rád toho svedkom.

Íñigo Méndez de Vigo, spravodajca Výboru pre ústavné veci požiadaného o stanovisko. – (ES) Báseň nie je nikdy dokončená, je iba prerušená, povedal stredomorský básnik, ktorý sa narodil v Sète. Domnievam sa, že niečo podobné sa stalo aj v prípade barcelonského procesu: neskončil sa, ale bol prerušený – prinajmenšom šťastí.

Z tohto dôvodu je Parlament presvedčený, že úsilie zamerané na oživenie barcelonského procesu vyvinuté počas francúzskeho predsedníctva je významné. Práve preto sme vo Výbore pre ústavné veci aktívne spolupracovali na správe pani Napoletanovej, ktorej chcem týmto poďakovať za trpezlivosť a pochopenie.

Prečo sa Výbor pre ústavné veci zaujímal o túto tému, pán predsedajúci? Z niekoľkých dôvodov. Prvým je zaistiť spojitosť barcelonského procesu s Úniou pre Stredozemie. Druhým, vyhnúť sa opakovaniu štruktúr a zakotviť tento proces do inštitucionálneho rámca Únie. A tretím, ako už uviedla pani Ferrerová-Waldnerová, je potreba povedať, že nejde iba o medzivládny proces a zdôrazniť jeho parlamentný rozmer.

Práve z tohto dôvodu sme vo Výbore pre ústavné záležitosti takí neústupní v otázkach, ktoré 13. júla 2008 vzniesol pán predseda Pöttering. Týkajú sa každoročných zasadnutí parlamentného zhromaždenia, vytvárania skupín na základe politických rodín a vypracovania konzultačných správ.

Rovnako sme sa snažili pomôcť Rade pri prijímaní dôležitých rozhodnutí. Vážený pán Vondra, tento Parlament chce spolupracovať s Radou. Stanovili sme kritériá, ktoré musí spĺňať sídlo sekretariátu novej Únie pre Stredozemie. Zhodou okolností týmto kritériám vyhovovalo mesto v krajine, ktorú dobre poznám a v podstate Výbor pre ústavné záležitosti rozhodol, že Barcelona by mohla byť dobrým sídlom sekretariátu. Okrem toho ju ministri krátko nato uznali, čo, pán predseda, opäť odzrkadľuje snahu spolupracovať s Radou.

Začal som citovaním Paula Valéryho, dovoľte mi teda skončiť jeho veršom: „*Tu n’as que moi pour contenir tes craintes!*”

Som presvedčený, že na utíšenie strachu na obidvoch pobrežiach Stredozemného mora neexistuje nič lepšie ako úspech Únie pre Stredozemie. Vážený pán predseda, verme, že to tak bude a pani Napoletanová, ešte raz ďakujeme za vaše porozumenie a pomoc.

Vito Bonsignore, v mene skupiny PPE-DE. – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, blahoželám pani Napoletanovej k úsiliu a vyváženosti, ktorú vniesla do tejto problematiky a ďakujem pani Ferrerovej-Waldnerovej, ktorá vždy venuje pozornosť našej činnosti, za dôležitú prácu, ktorú vo svete robí.

Musíme ukázať veľkú jednotnosť, pretože problémy a úlohy, ktorým v Stredozemí čelíme, sú mimoriadne zložité. Ak zvažíme, že strategicky sme bok po boku so Spojenými štátmi, musíme sa usilovať o významnejšiu a vplyvnejšiu pozíciu Európy.

Skupina Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov robí už roky všetko pre to, aby mala Európa skutočne najsilnejšiu a najaktívnejšiu pozíciu. Financovanie nestačí. Samotné financovanie je nedostačujúce. Je potrebné skutočné, obnovené politické konanie. Jednou z mnohých spoločných úloh je riešenie prisťahovalectva do Európy. S týmto problémom sa nedá vyrovnáť prostredníctvom spolupráce s politickými protivníkmi, ani pomocou populizmu. Vyžaduje si to skôr prísnu kontrolu dodržiavania zákonov a Európskeho dohovoru o ľudských právach.

Únia pre Stredozemie, Euro-stredomorské parlamentné zhromaždenie a spoločná zahraničná politika vo vzťahu k juhu sú vynikajúcimi a legitímnymi nástrojmi, ktoré sa môžu použiť pri budovaní silnejšieho, významnejšieho a presvedčivejšieho postavenia Európy.

Z tohto dôvodu bude moja politická skupina hlasovať proti pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom predloženým krajinou ľavicou. Myslíme si, že sú príliš sporné a málo konštruktívne. Moje politické krídlo sa snaží dodať nový podnet tejto významnej činnosti, ktorá sa v blízkej budúcnosti stane nevyhnutnou. Práve preto podporujeme opätovné zavedenie Euro-stredomorského parlamentného zhromaždenia, nie však ako jednoduchého diskusného fóra, ale miesta, kde sa budú robiť významné spoločné rozhodnutia týkajúce sa našej budúcnosti a budúcnosti všetkých, ktorí žijú na pobreží Stredozemného mora.

Carlos Carnero González, v mene skupiny PSE. – (ES) V prvom rade by som chcel v mene Socialistickej skupiny zablahoželať pani Napoletanovej k vynikajúcej správe, ktorú nám dnes popoludní predložila

a predovšetkým preto, lebo sa stala Euro-stredomorským *da prima ora*. Bez jej práce a podnetov by sme si najprv nevedeli predstaviť Euro-stredomorské parlamentné fórum a následne ani Euro-stredomorské parlamentné zhromaždenie. Rovnako by sme dnes neboli v pozícii požadovať postavenie, ktoré by v tom, čo sa snažíme presadiť, mali mať zástupcovia občanov.

Chcel by som nasledovať svojho kolegu pána Méndeza de Vigu, ktorý často cituje veľké literárne osobnosti, a pripomenúť výrok zo Shakespearovho Kráľa Leara. Hovorí sa v ňom: „Pokiaľ si môžeme povedať že je najhoršie, ešte nie je najhoršie.“ Snažili sme sa robiť opak, pretože v čase, keď je situácia na Blízkom východe horšia ako kedykoľvek predtým, sme vytvorili nástroj určený nato, aby tento región ako celok prispel k politickému, hospodárskemu a sociálnemu rozvoju ako základného rámca pre riešenie konfliktov. Koniec koncov tým Únia pre Stredozemie je. Je to Únia pre Stredozemie, ktorá nie je *ex novo*, ale má svoje korene v barcelonskom procese a vytvára nové inštitúcie ako stály sekretariát, ktorý sa bude nachádzať v Barcelone. Je tým, čo ako občania Európy, Stredozemia, Španielska a tiež ako zástupcovia Parlamentu, ktorí o to žiadali, vítame. Je to prijatie Euro-stredomorského parlamentného zhromaždenia čím má byť: možnosťou pre poslancov a občanov vyjadriť sa v rámci Únie.

EMPA musí dostať čo si zaslúži: úlohy týkajúce sa konzultácií, monitorovania a návrhov. Únia pre Stredozemie musí vychádzať zo spoločného riadenia, musí mať dostatočné financovanie a zameriavať sa na regionálnu integráciu, ako aj zaisťovať potreby občanov. Týmto spôsobom budeme môcť vytvoriť Stredozemie mieru, solidarity a tiež alianciu civilizácií.

Marios Matsakis, v mene skupiny ALDE. – Vážený pán predsedajúci, aj ja by som chcel zablahoželať pani Napoletanovej, a to nielen k vynikajúcej správe, ale tiež k cennej spolupráci, ktorú ponúkla tieňovým spravodajcom. Predmet tejto správy je mimoriadne významný, keďže sa zaoberá možnosťou vytvorenia Euro-stredomorskej únie štátov, ktoré viaže priateľstvo a spolupráca a ktoré majú spoločný cieľ, a to zabezpečiť mier, stabilitu a prosperitu pre všetkých občanov.

Nie je to ľahká úloha, hlavne preto, lebo regionálne konflikty ako je izraelsko-palestínsky problém sa niekedy ťažko riešia, prípadne zvládajú. Napriek tomu nikdy nesmieme stratiť nádej, lebo Únia pre Stredozemie môže byť nápomocná iba vtedy, ak si nádej zachováme. Ktovie, možno pomôže premeniť nádej na skutočnosť vo forme dlhodobej stability a trvalých riešení regionálnych problémov.

V tejto rozprave treba upozorniť na cenný príspevok francúzskej vlády k spusteniu navrhovaného projektu a tiež treba zopakovať, že vytvorenie Únie pre Stredozemie nie je alternatívou k plánovanému pristúpeniu Turecka k EÚ. Musíme sa presvedčiť, že občania Turecka to vedia a uvedomujú si, že nejde o žiadny skrytý cieľ alebo podvod.

Napokon, pokiaľ ide o pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, ktoré máme pred sebou, skupiny ALDE a PSE sa dohodli na piatich kompromisných návrhoch s cieľom vylepšiť túto správu. Päť dodatočných pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, ktoré predložila skupina GUE/NGL nepovažujeme za prínosné, a preto ich moja skupina nepodporí.

Ešte raz blahoželám pani spravodajkyňi.

Salvatore Tatarella, v mene skupiny UEN. – (IT) Vážený pán predsedajúci, vážené dámy a páni, bezvýhradne podporujem každú iniciatívu zameranú na vytvorenie Únie pre Stredozemie.

Z tohto pohľadu verím, že pozícia Euro-stredomorského parlamentného zhromaždenia sa posilní aj prostredníctvom zintenzívnenia jeho vzťahov s partnerskými krajinami Stredozemia, ako aj tým, že bude môcť dávať odporúčania schôdzam ministrov zahraničných vecí a ako pozorovateľ sa zúčastňovať na stretnutiach hláv štátov a vlád, ministerských stretnutiach a prípravných stretnutiach organizovaných vyššími úradníkmi.

Chcel by som zdôrazniť potrebu podporiť úlohu a iniciatívy Nástroja pre euro-stredomorské investície a partnerstvo a tiež vytvoriť Euro-stredomorskú investičnú banku, čo bolo už pred nejakým časom ohlásené, ale zatiaľ sa neuskutočnilo.

Podporujem návrh na vytvorenie Euro-stredozemského zhromaždenia regionálnych a miestnych samospráv podľa vzoru podobných európskych inštitúcií s cieľom ešte viac zapojiť regióny a mestá, ako aj vytvorenie Euro-stredozemského hospodárskeho a sociálneho výboru s cieľom zapojiť sociálnych partnerov a občiansku spoločnosť.

V rámci politiky zameranej na realizáciu veľkých projektov v oblasti obnoviteľnej energie a energetickej infraštruktúry vítam tiež návrh na zriadenie Euro-stredozemského energetického spoločenstva.

Okrem toho dúfam, že táto únia bude vždy zohrávať efektívnu úlohu v hľadaní mieru, riešení konfliktov, posilňovaní demokracie, ochrane náboženskej slobody, ako aj v boji proti terorizmu, obchodovaniu s drogami, organizovanému zločinu a obchodovaniu s ľuďmi.

A napokon, únia sa spolu so zainteresovanými štátmi nesmie vyhýbať úlohe týkajúcej sa riadenia migračných politík a tokov v oblasti Stredozemného mora. Už sa nemôže zameriavať iba na bezpečnosť, právny štát a potláčanie nelegálneho prisťahovalectva, ale predovšetkým musí upriamiť svoju pozornosť na aktívnu politiku, zdroje spoločných pravidiel a cieľov a trvalo udržateľnú zamestnanosť.

David Hammerstein, v mene skupiny Verts/ALE. – (ES) Ďakujem pani Napoletanovej za túto vynikajúcu správu. Pár dní pred vypuknutím vojny v Gaze som zastupoval Parlament a Euro-stredomorské parlamentné zhromaždenie (EMPA) na poslednej ministerskej konferencii v Jordánsku, ktorá sa konala pred opätovným prerušením aktivít následkom násilia na Blízkom východe. Bola to konferencia o vode. Bola to ministerská konferencia o jednom z kľúčových problémov, ktorý si vyžaduje spoluprácu v celej oblasti Stredozemia, ktorý bude príčinou konfliktov a ktorý je otázkou prežitia, ako aj zameraním pre možné veľké projekty v Stredozemí týkajúce sa slnečnej energie, prepravy vody a mnohých iných záležitostí.

Také rozhodujúce to je. Tieto činnosti Únie pre Stredozemie boli prerušené. Dúfam, že onedlho budú obnovené a povedú k posunu v situácii na Blízkom východe.

V oblasti Stredozemia máme niekoľko veľmi náročných cieľov. Výsledky sú však oveľa skromnejšie, najmä pokiaľ ide o oblasť ľudských práv, demokracie a životného prostredia.

Tiež musíme podporiť trh juh-juh a spoluprácu medzi krajinami juhu a nie byť posadnutý myšlienkou veľkého voľného trhu v oblasti Stredozemia, ktorému nepredchádzala spolupráca medzi krajinami s pevne zakorenenými konfliktami prichádzajúcimi jeden po druhom.

Zároveň musíme riešiť energetickú krízu. Tá je spolu so súčasnou hospodárskou krízou príležitosťou pokračovať v projektoch, ktoré sú dôležité pre Európu a tiež jej južných susedov. Ide najmä o plány týkajúce sa solárnych tepelných elektrární (vysokoteplotných) a vytvorenia spoľahlivých, čistých sietí, ktoré budú spájať severnú Afriku, Blízky východ a Európu v boji proti zmene klímy a hospodárskej kríze.

Willy Meyer Pleite, v mene skupiny GUE/NGL. – (ES) Vážený pán predsedajúci, v prvom rade by som chcel poďakovať pani Napoletanovej za jej prácu. Po druhé, by som chcel povedať, že ako tieňový spravodajca som požiadal svoju skupinu, aby nehlasovala v prospech tejto správy, a to z dvoch základných dôvodov.

Prvým je skutočnosť, že nedávny konflikt, nedávny izraelský útok na Gazu je taký závažný, že nemôže ostať nepotrebaný. Nie je to prvýkrát a všetko má svoje medze. Tento útok na suverenity Palestíny je však taký kritický, že znemožňuje uskutočnenie dohody z Annapolisu a blokuje plán vytvorenia palestínskeho štátu, ktorý je jedinou možnosťou na to, aby Únia pre Stredozemie pracovala v mieri a solidarite.

Druhým dôvodom môjho odporúčania nehlasovať za túto správu bola skutočnosť, že v prípade voľného obchodu sa neprihliada na regionálne rozdiely. Podľa nás je nevyhnutné, aby sa z hľadiska rovnakého zaobchádzania s každým brali v rámci obchodných záležitostí do úvahy regionálne rozdiely a individuálne črty každej krajiny.

Luca Romagnoli (NI). – (IT) Vážený pán predsedajúci, vážené dámy a páni, premýšľam, že ja, naopak, budem hlasovať za návrh uznesenia pani Napoletanovej. Podľa môjho názoru je strategicky dôležité identifikovať významné projekty, ktoré sa majú realizovať a tiež je rovnako užitočné zdôrazniť potrebu prijať prístup takzvaných programových paktov, aby sa tak mohlo stať. Tieto pakty by však mali vychádzať – a som presvedčený, že to treba vyzdvihnúť – zo zásady subsidiarity.

Úprimne povedané, tak trochu ma mátie výzva dodať riadeniu spoločných migračných politík nový impulz, hoci chápem význam spolupráce medzi členskými štátmi. Nielen to. Spolupráca s krajinami na južnom pobreží Stredozemného mora je nesporne dôležitá a treba ju realizovať.

Pravdupovediac, mám tiež obavy týkajúce sa hospodárskych a obchodných iniciatív, ktoré majú pripraviť pôdu pre vytvorenie euro-stredomorskej oblasti voľného obchodu. Nie je to preto, že som zaujatý, ale preto, lebo by som ocenil objasnenie jej vzájomnej prospešnosti.

Ioannis Kasoulides (PPE-DE). – Vážení pán predsedajúci, v prvom rade chcem zablahoželať pani Napoletanovej k jej správe. Prirodzene, čo sa týka snáh o vytvorenie Euro-stredomorského partnerstva, Únia pre Stredozemie je významným krokom vpred. Doposiaľ bola jednou z prekážok tohto partnerstva informovanosť: schopnosť obyvateľov partnerských krajín uznať význam barcelonského procesu a našej Únie pre Stredozemie.

Dovoľte mi uviesť príklad. Požiadali ma, aby som vypracoval správu o znižovaní znečistenia v stredomorskej oblasti, do ktorého sú zapojené nasledujúce programy: investičný program pre závažné problémy v oblasti Stredozemia, stratégia pre vodu v Stredozemí, stratégia EÚ pre oblasť mora, Stredozemský akčný plán UNEP (Program OSN pre životné prostredie), stredozemská stratégia pre udržateľný rozvoj, stredozemský program technickej a environmentálnej pomoci, iniciatíva EÚ a Stredozemia o vode a MYIS, ktorý je zastrešovaný programom Horizont 2020. Informovanosť nesie následky tejto rozdrobenosti.

Ďalšou prekážkou je problém na Blízkom východe. Vzdávam poctu stanovisku pána Solanu, že Kvarteto bude tentoraz pracovať ináč ako v minulosti. Nie je to pre nedostatok vôle na strane Európskej únie, ale z dôvodu predchádzajúcej politiky americkej administratívy. Dúfam, že vďaka vyslaniu pána Mitchella do tejto oblasti tentoraz dosiahneme politický pokrok. Urobili sme veľa v tejto problematike. Nedávno som navštívil Libanon a videl som, že misia UNIFIL za účasti európskeho kontingentu zabráňuje opakovaniu útokov v južnom Libanone a Izraeli.

Jamila Madeira (PSE). – (PT) Chcela by som poďakovať svojej kolegyni pani Pasqualine Napoletanovej za jej vynikajúcu správu. Štrnásť rokov po Barcelone a päť rokov po prvom Euro-stredomorskom parlamentnom zhromaždení máme Úniu pre Stredozemie s hospodárskou a parlamentnou kompetenciou, občianskou spoločnosťou a hlavami vlád, ktoré rozhodujú spolu. Každý chce urobiť viac a niečo lepšie v regióne, kde 720 miliónov občanov predstavuje skutočný potenciál pre rozvoj a mier vo svete. Obmedziť sa pritom iba na hospodársku a podnikateľskú stránku je očividne mylné. Krízy v oblasti hospodárskeho rastu si, pochopiteľne, vyžadujú politickú reakciu, ale reakcia na humanitárne krízy, mimoriadne situácie a vojenské konflikty akých sme boli svedkom koncom roka 2008 a začiatkom roka 2009, je prvoradá.

Politici aj občania musia odpovedať na problémy tohto sveta. Svet nás požiadal o reakciu a my, občania a politici zvlášť na takej platforme, akou je Únia pre Stredozemie, sa aj po niekoľkých mesiacoch stále s odpoveďou neponáhľame. Dúfam, že toto obdobie krízy nás minimálne prinúti poučiť sa a pohnúť sa vpred. Hoci sa môžeme poučiť len z vlastných chýb, je nevyhnutné, aby sme sa posunuli vpred tým, že našu reakciu urýchlíme.

Miguel Portas (GUE/NGL). – (PT) Pani komisárka Ferrerová-Waldnerová vo svojom prejave zhrnula ciele novej únie. V skutočnosti sa táto únia zrodila počas francúzskeho predsedníctva v hviezdnom znamení chýb. Prvou chybou bolo odstránenie konfliktov v tomto regióne – hlavne izraelsko-palestínskeho konfliktu a konfliktu v Západnej Sahare – z jej agendy. Druhou chybou je, že sa únia snaží presadiť pomocou spoločných hospodárskych a environmentálnych projektov bez toho, aby spochybnila kontext voľného obchodu, do ktorého je zasadená. Tretou chybou je nahovárať si, že je možné do tejto únie presunúť žiadosť Turecka o vstup do Európskej únie.

Správa pani Napoletanovej sa prvou chybou nezaobera a to obmedzuje jej záber. Žiadna hospodárska a regionálna integrácia sa neuskutoční, ak únia nemá odvahu vyrovnať sa s existujúcimi konfliktami a ak to neurobí na základe medzinárodného práva. Na druhej strane, správa obsahuje jasné odporúčania týkajúce sa druhej a tretej chyby, ktoré sú namierené správnym smerom.

Únia pre Stredozemie nemôže slúžiť ako čakáreň alebo zadné dvierka pre Turecko za predpokladu, že splní podmienky pre vstup do EÚ a bez politiky sociálnej integrácie tiež nemôže byť doplnením európskej stratégie voľného obchodu.

Tieto odporúčania správy sú dôležité: únia, ktorá má občiansky a parlamentný rozmer zahŕňajúca Ligu arabských štátov; regionálne projekty so sociálnym rozmerom a rozšírenie zamerania projektov na oblasti nevyhnutné pre život ľudí, a to voda, poľnohospodárstvo a vzdelávanie. Tiež obsahuje jasné pravidlá týkajúce sa programových paktov a Euro-stredomorskej investičnej banky.

Táto únia sa zrodila s chybami, ale aspoň existuje. Podporujem túto správu, lebo som presvedčený, že únia sa stane tým, čo z nej urobíme. Z tohto dôvodu sa k správe prikláňam.

Luís Queiró (PPE-DE). – (PT) Mnohé dôležité politické problémy súvisia so stredozemskou oblasťou. Iniciatíva týkajúca sa Únie pre Stredozemie si zaslúži našu podporu, keďže môže poskytnúť nový impulz

tomuto procesu, ktorý je nevyhnutný a zároveň užitočný a ktorý nedosahuje potrebný úspech a zviditeľnenie. Otázka je, ako môžeme uskutočniť tento plán. Barcelonský model nepriniesol očakávané výsledky. Prinesie ich nové partnerstvo?

Správa pani Napoletanovej ide proti tejto predstave. Nechceme, aby únia zápasila s rovnakým problémom ako barcelonský proces. Zjavne totiž pokrýva mnoho projektov a mnoho oblastí činnosti, ale nemá správne usporiadané priority. Potom, ako sa toľko hovorilo o iných sektoroch a iných otázkach, zanecháva presunutie otázky porozumenia medzi obyvateľstvom regiónu, pokiaľ ide o kultúrne a spoločenské aspekty, do odseku 26, ponechanie problematiky presadzovania demokracie a ľudských práv v odseku 27 a problematiky migračných tokov v odseku 28 mylný dojem o tom, aké sú priority tohto partnerstva alebo aké majú byť.

Potrebujeme jasnú stratégiu. Podľa nášho názoru by mala našim susedom ponúknuť väčší prínos a viac spolupráce, ale zároveň od nich žiadať viac výsledkov v hospodárskej, sociálnej a demokratickej rovine. Mala by sa zároveň zameriavať na jasné definovanie a možno aj menší počet sektorov s cieľom predísť tomu, aby mali všetky oblasti rovnakú dôležitosť, čo môže mať za následok, že nakoniec žiadna z nich prioritnou nebude. Pochopiteľne, to sa dá dosiahnuť iba s náležitou podporou a financovaním. Uznanie potreby investičnej banky pre oblasť Stredozemia musí byť nakoniec prijaté pozitívne. Je nutné, aby sme boli nároční, a teda dôkladne robili všetko v rámci našej právomoci.

Napokon, pán predsedajúci, sa musím zmieniť o konflikte na Blízkom východe. Tento proces, aj keď nie ako alternatíva mierových rokovaní, môže a musí prispieť k lepšiemu porozumeniu, vzájomnej závislosti a vzájomnému rešpektu medzi znepriatelenými stranami. Všetci si veľmi dobre uvedomujeme, že to sú nevyhnutné predpoklady dosiahnutia mieru v tejto oblasti.

Predsedajúci. – Všetci rečníci podľa zoznamu vystúpili. Sú tu štyri žiadosti z Parlamentu o povolenie vystúpiť podľa postupu „catch the eye“.

Christopher Beazley (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, mohla by pani komisárka vo svojej odpovedi Parlamentu presnejšie vysvetliť, akým spôsobom zostáva novšie nazvaná Únia pre Stredozemie – na rozdiel od Stredomorskej únie – politikou EÚ? Podľa môjho názoru by mala brať do úvahy aj ostatné moria v EÚ: Čierne more a spoluprácu v jeho oblasti, ako aj Baltské more a spoluprácu v tejto oblasti.

Moju krajinu zaujíma Stredozemné more. Myslím, že máme aj štatút pozorovateľa. Členské štáty sú tiež členmi Spoločenstva národov a – hoci nemám v úmysle provokovať svojich španielskych kolegov – Gibraltár, pokiaľ viem, je technicky stále súčasťou domínií Jej Veličenstva.

Je veľmi dôležité, aby táto únia nebola iba nejakým regionálnym vyčlenením štátov, na ktorom nebude ostatná časť EÚ v plnom rozsahu zainteresovaná, keďže dúfam, že Baltské a Čierne more sa bude v plnom rozsahu dotýkať aj ich.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Hospodársky a sociálny rozvoj, ako aj prosperita občanov v štátoch Únie pre Stredozemie musia byť trvalo udržateľné. Domnievam sa, že novovytvorená Únia pre Stredozemie musí riešiť aj problém zmeny klímy.

V európsko-stredomorskom regióne, ktorý produkuje tretinu svetového HDP, žije približne jedna miliarda obyvateľov. V oblasti odstraňovania hrozieb pre životné prostredie je regionálna spolupráca skutočne nevyhnutná.

Nárast počtu obyvateľov a zníženie množstva zrážok v tomto regióne v dôsledku klimatických zmien spôsobuje, že sa pitná voda stáva jedným z najohrozenejších prvkov v tejto oblasti. Nedostatok vody, jej znečistenie, nedostatok čističiek odpadových vôd, ropné škvrny zavinené námornými nehodami, odlesňovanie a erózia pôdy musia dominovať medzi záujmami partnerstva pre oblasť Stredozemia.

Domnievam sa, že jednou zo základných hodnôt presadzovaných v rámci Únie pre Stredozemie musí byť ochrana životného prostredia a boj proti zmenám klímy, a to pokiaľ ide o prispôbenie sa týmto zmenám a tiež odstraňovanie príčin ich vzniku.

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, vážený pán minister, vážená pani komisárka, chcela by som sa poďakovať pani Napoletanovej. Zatiaľ čo počas prvej diskusie o Únii pre Stredozemie som bola dosť skeptická, a hoci stále tak trochu som, teraz už verím, že je tu nádej.

Problémy sú nepochybne obrovské. Máme zdroje, aby sme im mohli čeliť? Vieme, že nie. Ciele sú nesporne vznešené: životné prostredie, energetika, boj proti rozširovaniu púšte, prisťahovalectvo a tak ďalej. Nesmieme

však sklznúť do zoznamu oddelených problémov, ktorý na druhej strane Stredozemného mora prinesie iba sklamanie.

Ak dovolíte, pani komisárka, rada by som sa zmienila o konkrétnej krajine, ktorá nepatrí k pobrežným štátom Stredozemného mora, ale sa jej to týka. Ide o krajinu AKT a zároveň člena Únie pre Stredozemie. Tou krajinou je Mauritánia, ktorá v súčasnosti prechádza veľmi vážnou politickou krízou. Som presvedčená, že si ako partner v Únii pre Stredozemie, ako krajina AKT a tiež v mene susedskej politiky zaslúži našu podporu pri prekonávaní tejto krízy.

Domnievam sa, že práve o to nás obidve strany v tomto konflikte žiadajú a našou zodpovednosťou je pomôcť im dostať sa z tejto politickej krízy.

Avril Doyle (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, voda je kľúčovou otázkou spolupráce v oblasti Stredozemia. A verím, že rovnako aj paneurópska rozvodná supersieť alebo HVDC prepojenie (prenos elektrickej energie jednosmerným prúdom pri veľmi vysokom napätí) vrátane prepojenia medzi Španielskom a severozápadným pobrežím Afriky.

Je veľmi dôležité venovať pozornosť využitiu obnoviteľnej energie, a teda aj využitiu veternej, vodnej a solárnej technológie. Zabezpečenie jej spoľahlivosti počas špičky závisí od možnosti využitia čo najväčšieho počtu vstupov do našich sietí, aby mohol výstup vždy zodpovedať dopytu. Ak nebude fúkať vietor pri severozápadnom pobreží Írska – a pokiaľ ide o veternú energiu, Írsko je označované za Saudskú Arábiu Európy – tak bude pri severozápadnom pobreží Afriky alebo to budú solárne tepelné prevádzky v oblasti Stredozemia predovšetkým v Španielsku, odkiaľ bude sieť zásobovaná. Ako zdroj môžu byť použité aj fotovoltacké zariadenia, ktoré sa budú nachádzať v celom regióne.

Tento scenár je víťazstvom pre región Stredozemia, energetickú bezpečnosť a hlavne pre zníženie emisií oxidu uhličitého, ktoré sú dôsledkom našej súčasnej závislosti od fosílnych palív v oblasti priemyslu, dopravy, ako aj zabezpečovaní kúrenia a chladenia.

Predseda júci. – Pridala sa k nám pani Figueiredová, ktorá prednesie stanovisko Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť podľa postupu „catch-the-eye“.

Ilda Figueiredo, spravodajkyňa Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť požiadaného o stanovisko. – (PT) V stanovisku Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť všetkým členským štátom pripomíname potrebu venovať viac pozornosti ratifikácii Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien, ako aj ostatným nástrojom v oblasti ľudských práv vydaných Organizáciou Spojených národov a Medzinárodnou organizáciou práce. Zároveň v ňom upozorňujeme na situáciu žien s vyjadrením poľutovania nad skutočnosťou, že v oznámení Komisie a hlavne v oblasti projektov sa jej nevenuje osobitná pozornosť. Tieto projekty by mali zahŕňať podporu geografickej, hospodárskej a sociálnej súdržnosti a zároveň by mali prihliadať na otázku rovnakých príležitostí pre mužov a ženy a tiež rodové hľadisko.

V závere by som chcela iba vyzdvihnúť znepokojenie nad chudobou a sociálnym vylúčením, ktoré sa žien vážne dotýka. Moje posledné slová sa budú týkať vážnych prípadov z Palestíny a Západnej Sahary, kde sú ženy a deti hlavnými obeťami vojny a zneužívania, inak povedané, celého procesu diskriminácie, ktorý postihuje týchto ľudí a ktorý vážne postihuje ženy a deti.

Alexandr Vondra, úradujúci predseda Rady. – Vážený pán predsedajúci, v prvom rade sa chcem poďakovať za túto prospešnú rozpravu, ktorá priniesla množstvo podnetov. Pripravili ste skutočne zaujímavý dokument.

Kde sa dnes nachádzame? Vieme, prečo to robíme. Oblasť Stredozemia je kolískou našej civilizácie, a je teda logické, že sa jej Európska únia chce osobitne venovať. Minulý rok to bola iniciatíva Francúzska a teraz je na nás, aby sme udržali chod tohto procesu a rozvinuli jeho potenciál.

Vieme teda, prečo to robíme a čo chceme dosiahnuť. Mnohí z vás vyzdvihli, aké je dôležité, aby sa Stredozemie stalo oblasťou mieru, stability a bezpečnosti, kde sa presadzujú a dodržiavajú demokratické princípy, ľudské práva a základné slobody – vrátane rodovej rovnosti a úlohy žien v spoločnosti.

Vieme tiež, ako to chceme dosiahnuť, a preto máme Úniu pre Stredozemie a široké spektrum aktivít. Ste si dobre vedomí najdôležitejších oblastí, významu obnoviteľnej energie, solárnych programov a programov v oblasti vodného hospodárstva. Iba pred týždňom som navštívil Portugalsko, ktoré môže byť príkladom toho, ako rozvíjať trvalo udržateľný, dynamický plán obnoviteľnej energie, čo je v oblasti Stredozemia veľmi dôležité.

Musíme len podniknúť kroky. Keď sme sa minulý rok stretli v Paríži a Marseille, nemohli sme predvídať situáciu v Gaze. Predsedníctvo spolu s Komisiou však robia dosť pre realizáciu všetkých dohôd, ktoré sme minulý rok dosiahli. Ako som vás už informoval, na základe súčasnej činnosti predsedníctva môžeme očakávať, že sa po skončení marca posunieme vpred.

Program našich aktivít na rok 2009 je dosť bohatý: je naplánovaných asi deväť sektorových ministerských konferencií. Máme zdroje, ktoré, pokiaľ viem, predstavujú viac ako 1 miliardu EUR. Domnievam sa teda, že sme pripravení. Určité skutočnosti spojené so situáciou v Gaze spôsobili zdržanie, ale som presvedčený, že ho dokážeme prekonať.

Srdečne vám za túto prospešnú rozpravu ďakujem. Nepochybne sme pripravení vám aj ďalej pomáhať.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – (FR) Vážený pán predsedajúci, vážené dámy a páni, určite je toho veľa, čo treba povedať, ale začala by som nasledujúcou otázkou: aký to má význam pre Spoločenstvo?

V prvom rade vás môžem uistiť, že význam pre Spoločenstvo je v tejto veci dôležitý, keďže projekt Únie pre Stredozemie vychádza z barcelonského procesu a tiež prevzal jeho *acquis*. Takže je tam celý *acquis*. Intenzívne sme na tom pracovali.

Po druhé, Únia pre Stredozemie je súčasťou rámca susedskej politiky. Tá reprezentuje dvojstrannú politiku a barcelonský proces, zatiaľ čo Únia pre Stredozemie predstavuje viacstrannú súčasť. Pravdaže, môžem vás tiež ubezpečiť, že Čierne a Baltské more sú súčasťou rovnakého rámca, hoci sa nachádzajú na severe. Nemusíte sa teda znepokojovať. Našťastie je tam všetko. V podstate toto chcelo francúzske predsedníctvo, inými slovami, podieľať sa na spoločnom predsedníctve so stredomorskými krajinami – ako som už uviedla – a spolupracovať.

V súčasnosti sa aj my, teda Komisia, zaoberáme všetkými budúcimi projektmi Spoločenstva, keďže je to nevyhnutné a pretože sme tiež pod kontrolou Parlamentu. Iba projekty financované zo súkromných zdrojov sa kontrolujú inak.

Podporu projektov bude mať na starosti sekretariát, ktorý sa bude nachádzať v Barcelone. Takto si to predstavujeme. Následne vyskúšame podporu prostredníctvom súkromného financovania a zvyšok zostane pod kontrolou Komisie. Ako vždy, najprv 27 štátov prijme rozhodnutie a potom, opakujem ešte raz, bude spoločné predsedníctvo môcť spolupracovať so 143 krajinami juhu aj severu.

Vážená pani Béguinová, pokiaľ ide o Mauritániu, podieľa sa iba na viacstranných vzťahoch, a to v rámci Únie pre Stredozemie, nie je však zapojená do susedskej politiky. To je jediný rozdiel.

Z uvedeného vyplýva – môžem ešte dodať – aj napriek dočasnému prerušeniu, že v Komisii konštruktívne pracujeme, aby sme mohli realizovať štyri až šesť projektov, ktoré boli navrhnuté ako prioritné. Týkajú sa civilnej ochrany, zníženia znečistenia Stredozemného mora, budovania námorných ciest a tiež solárneho programu, v rámci ktorého robíme veľa pre obnoviteľnú energiu a najmä solárnu energiu. Tá je spolu s veternou energiou a ostatnými energetickými zdrojmi veľmi dôležitá.

V súčasnosti môže Únia pre Stredozemie využiť finančnú podporu v celkovej hodnote 60 miliónov EUR v rozpočte na obdobie 2008 – 2009, a to hlavne prostredníctvom regionálnych programov. Okrem toho, pre Susedský investičný fond bolo na podporu investičných projektov v regióne vyčlenených 50 miliónov EUR.

Chceli sme tiež podporiť univerzitné výmeny, a preto som sa napríklad rozhodla rozšíriť program Erasmus Mundus aj na krajiny južnej oblasti Stredozemia a ponúknuť im ďalšie univerzitné granty.

Pokiaľ ide o otázku žien, pani Béguinová, nepochybne sa nás týka, keďže je súčasťou barcelonského *acquis*. Spomínam si, že som sa zúčastnila na prvej konferencii o postavení žien v stredomorskej oblasti, ktorá sa konala v roku 2007 v Istanbuli. Prirodzene, aj naďalej sa touto otázkou zaoberáme.

Ako iste viete, stále je tu bilaterálny aspekt týkajúci sa vzťahov s jednotlivými krajinami a multilaterálny aspekt, ktorý je jedným z hlavných záujmov Únie pre Stredozemie.

Rada by som krátko niečo povedala o sekretariáte. Počítame s vytvorením redakčného výboru, ktorý bude v blízkej budúcnosti poverený hlavne zodpovednosťou za prípravu právneho štatútu sekretariátu. Komisia už značne pokročila v prípravných prácach. Na základe tohto štatútu získa sekretariát právnu subjektivitu a ten následne musia úradne schváliť vyšší úradníci Únie pre Stredozemie.

Na záver by som vám chcela pripomenúť, že účasť Euro-stredozemského parlamentného zhromaždenia ako pozorovateľa na schôdzach Únie pre Stredozemie je veľmi dôležitá. Podporujeme posilnenie jeho pozície v rámci Únie pre Stredozemie. Navyše, čo sa týka tejto problematiky, keď pani Kratsaová odchádzala do Marseille, dostala od nás plnú podporu.

Domnievam sa, že som upozornila na najdôležitejšie body. Samozrejme, k tejto téme je stále čo povedať.

Pasqualina Napoletano, *spravodajkyňa*. – (IT) Vážený pán predseda, vážená pani Ferrerová-Waldnerová, vážený pán Vondra, vážené dámy a páni, domnievam sa, že táto rozprava bola veľmi užitočná a objasnila určité aspekty nášho pomerne zložitého systému nástrojov v oblasti dvojstranných a viacstranných partnerstiev s krajinami juhu.

Podporujem vysvetlenie pani Ferrerovej-Waldnerovej, v ktorom zdôraznila, že barcelonský *acquis* ostáva v platnosti. Možno presne z tohto dôvodu by sme v Parlamente uprednostnili prvú definíciu: Barcelonský proces: Únia pre Stredozemie. Možnože by potom bolo jasnejšie, že presadzujeme systém s už vybudovanými základmi.

Rovnako verím – hovorím to otvorene, už nie ako spravodajkyňa, že sa európsky inštitucionálny rámec rozvinie. Prečo? Lebo dúfam, že keď budeme mať európskeho ministra zahraničných vecí, ktorý bude do istej miery zastupovať Komisiu a Radu, nestane sa len dvadsiatym ôsmym ministrom zahraničných vecí, ktorý sa pridá k ostatným. Verím, že aspoň na európskej strane sa členské štáty presvedčia, že ich tento človek zastupuje. Potom už možno nebude potrebné dopĺňať Úniu o ďalšie štáty. Ak budeme mať v osobe ministra zahraničných vecí jedného z najvyšších predstaviteľov, budeme môcť upevniť pozíciu Európskej únie. O to sa všetci snažíme a teda bezvýhradne podporujeme pokračovanie regionálnych programov. Ako pani komisárka vie, Parlament týmto programom, ktoré preukázateľne dosahujú lepšie výsledky, prikladá veľký význam.

Všetkým vám za túto rozpravu ďakujem.

Predseda júci. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 19. februára 2009.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (PSE), *písomne*. – (PL) Úzke partnerstvo medzi Európskou úniou a krajinami stredozemskej oblasti by malo byť predovšetkým založené na dodržiavaní ľudských práv a zásad právneho štátu. Návrh z názvom Barcelonský proces: Únia pre Stredozemie, ktorý bol prijatý 13. júla 2008 v Paríži, prispieva k mieru a prosperite a môže byť významným krokom k hospodárskej a územnej integrácii, ako aj spolupráci v oblasti ekológie a klimatických zmien.

Je škoda, že od začatia barcelonského procesu nedošlo v niektorých partnerských krajinách k žiadnemu výraznému pokroku, pokiaľ ide o dodržiavanie a rešpektovanie niektorých spoločných hodnôt a zásad vyzdvihnutých v Barcelonskej deklarácii z roku 1995, ktorú tieto krajiny podpísali. Týka sa to najmä demokracie, ľudských práv a zásad právneho štátu.

Výskyt chudoby a sociálneho vylúčenia, ktorý vážne zasahuje ženy a deti v krajinách stredozemskej oblasti, je znepokojujúci. Je nevyhnutné, aby členské štáty a rovnako ich partneri zapojení do barcelonského procesu kládli dôraz na začlenenie rodového hľadiska do svojich politík a osobitných opatrení podporujúcich rovnaké príležitosti pre mužov a ženy. Všetky štáty, ktoré sa zúčastňujú Barcelonského procesu: Únia pre Stredozemie by mali čo najskôr ratifikovať Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien (CEDAW), ako aj ostatné dokumenty týkajúce sa ľudských práv, ktoré vydala Organizácia Spojených národov a Medzinárodná organizácia práce.

Tunne Kelam (PPE-DE), *písomne*. – Vítam úsilie zamerané na ďalší rozvoj vzťahov EÚ v euro-stredomorskom regióne, ale zároveň by som chcela zdôrazniť, že EÚ by nemala zanedbávať ani svoje ďalšie dve moria, a to Baltské more a Čierne more. Stratégia pre Baltské more bude jednou z priorit švédskeho predsedníctva. Čiernomorská synergia má tiež strategický význam. EÚ musí dbať o to, aby spoločne prispievala k vyváženému rozvoju všetkých týchto regiónov. EÚ je integrovaným spoločenstvom, a preto má dlhodobý strategický rozvoj všetkých jej oblastí rovnaký význam.

Jednoznačne je tu aj potreba vytvárať úzke partnerstvá s krajinami v stredomorskej oblasti, ktoré nie sú členmi EÚ. Tie musia byť založené na rešpektovaní ľudských práv a zásad právneho štátu. Žiaľ, niektoré

krajiny majú stále v tejto oblasti veľké problémy. Naliehavo žiadam členské štáty EÚ, aby sa s čo najväčšou vážnosťou venovali týmto otázkam.

Zapojenie Arabskej ligy je významnou príležitosťou dať všetky štáty dokopy, aby spoločne hľadali riešenia konfliktov v tomto regióne. Vyzývam členské štáty EÚ, aby zaujali vyvážené stanovisko a skôr prijali úlohu vyjednávača, ako sa v konfliktných situáciách pridali na jednu alebo druhú stranu. Jedine svojou rozvážnosťou môžeme prispieť k dosiahnutiu trvalého mieru na Blízkom východe.

21. Jednominútové vystúpenia k otázkam politického významu

Predsedajúci. – Nasledujúcim bodom sú jednominútové vystúpenia k otázkam politického významu.

Csaba Sógor (PPE-DE). – (HU) V Rumunsku siaha história autonómnosti Sikulska niekoľko sto rokov do minulosti. Zakladajúce listiny moderného rumunského štátu zaručovali regionálnu autonómiu Sikulska, ktorá existovala dokonca aj počas komunizmu.

Vzhľadom na rôzne formy autonómie zaručené v štátoch EÚ, dňa 8. februára 2009 v meste Sepsiszentgyörgy (Sfântu Gheorghe) žiadal dav tvorený niekoľkými tisícmi ľudí od prezidenta, aby stiahol svoje ofenzívne vyhlásenia adresované Maďarom v Transylvánii, aby zaručil proporcionálne zastúpenie etnických skupín v štátnych inštitúciách, aby ukončil cielené presídľovania do oblasti, aby zastavil svojvoľné poškodzovanie hospodárstva Sikulska, aby urýchlil návrat cirkevného a verejného majetku, zastavil rozširovanie vojenských jednotiek, aby zriadil nezávislé maďarské univerzity financované štátom, uznal maďarčinu ako oficiálny jazyk regiónu a aby uznal spoločné práva a regionálnu autonómiu Sikulska.

Iliana Malinova Iotova (PSE). – (BG) Musíme zablahoželať dolnej snemovni českého parlamentu k ratifikácii Lisabonskej zmluvy. Je to ďalšie víťazstvo európskej myšlienky a ďalší dôkaz toho, že stále viac ľudí verí v európske hodnoty. Preto vyzývam nás všetkých, aby sme sa oddelili od tých, ktorí by chceli zasiahnuť do týchto hodnôt a zničiť našu vieru v ne.

Ako môžeme zapísať naše základné práva zlatými písmenami do Charty, keď zároveň tolerujeme to, že nimi niekto opovrhne a kritizuje ich? Hovoríme o náboženskej a etnickej tolerancii, o práve starších osôb na dôstojný život a na aktívnu účasť na ňom a pritom predseda bulharskej politickej strany, právoplatný člen Európskej ľudovej strany, zatiaľ vymedzuje rôzne etnické a vekové skupiny a vnucuje myšlienku rôznych tried ľudí? Ako by sme sa mali stavať k takýmto predsedom? Moja otázka smeruje do pravej časti tohto Parlamentu, pretože predseda PPE, pán Martens, odporučil práve túto osobu do funkcie premiéra mojej krajiny. Odmietnime dvojité štandardy a rešpektujme svoje vlastné skutky a slová a nezabúdajme, že to, čo nás pred viac než 50 rokmi spojilo, boli ľudské práva.

Filiz Hakaeva Hyusmenova (ALDE). – (BG) Plán hospodárskej obnovy Európy je v platnosti. Kríza je všeobecným problémom, no vkráda sa doň protekcionizmus a podpora národných priemyslov a zamestnanosti. Základné práva voľného pohybu pracovnej sily a voľného obchodu sú vystavené skúške. V rôznych krajinách kríza postupuje rôzne. V krajinách, ktoré sa v poslednom období stávali hospodárskymi tigrami Európskej únie, medzi ktoré patrí aj Bulharsko, je bankový systém relatívne stabilný, miery nezamestnanosti nie sú veľmi vysoké, majú vysoko kvalifikovanú pracovnú silu a stabilné meny. Na základe dynamického vývoja krízy vyzývam, aby sa plán obnovy aktualizoval tak, aby viac zohľadňoval skutočné hospodárstvo. V čase krízy kapitál vyhladáva oblasti s nízkym rizikom a je tu šanca investovať do nových technológií „na zelenej lúke“ namiesto do neživotaschopného priemyslu. Potenciál hospodárstiev, ktoré vstúpia do fázy recesie ako posledné, by sa mal využiť na to, aby sa oživil ako prvý, a s pomocou tohto financovania a znalostí by sa mohli stať centrami stability, pomocou ktorých by sa hospodársky a finančný systém Európskej únie mohol obnoviť rýchlejšie.

Andrzej Tomasz Zapalowski (UEN). – (PL) Vážení páni predsedajúci, v čase rozširujúcej sa krízy chcem zablahoželať Európskej komisii k zničeniu poľských lodeníc. Egoistický prístup európskej elity, ich radosť z toho, že viac než 100 000 ľudí stratilo pracovné miesta v lodeniach a vo firmách, ktoré s nimi spolupracujú, určite povedie k tomu, že veľká časť týchto zamestnancov sa objaví v blízkej budúcnosti na trhoch práce v západnej Európe. Toto rozhodnutie len prehĺbilo európsku krízu.

Som zvedavý, ako sa bude európska elita správať, či ukáže solidaritu s členskými štátmi, kde sa kríza prehĺbila do obrovských rozmerov, alebo či bude sledovať len svoje vlastné záujmy? Práve v čase krízy uvidí európska spoločnosť, či sú vyhlásenia a zásady, ktoré sú základom Európskej únie, pravdivé, alebo či je to len hra niektorých štátov voči iným v rámci inštitúcie, ktorá bola založená na ušľachtilých zásadách. V tejto súvislosti

ma prekvapuje nedostatočná reakcia Komisie na opatrenia, ktoré v súčasnosti mnohé členské štáty EÚ prijímajú a ktoré porušujú prevládajúce zásady, pričom Poľsko bolo za podobné opatrenia potrestané.

Rebecca Harms (Verts/ALE). – Vážený pán predsedajúci, minulý týždeň som zo Severného Írska dostala zvláštne správy. Hovorila, že pán Sammy Wilson, minister pre životné prostredie v regionálnej vláde, zakázal informačnú kampaň Spojeného kráľovstva o energetickej účinnosti, ktorú organizuje vláda Spojeného kráľovstva. Nechce sa mi veriť, že dobré dôvody, ktoré nás vedú k našim spoločným cieľom v oblasti klímy a energie, teda o 20 % nižšie emisie CO₂, 20 % zvýšenie využívania obnoviteľných zdrojov a 20 % zvýšenie energetickej účinnosti regionálna vláda jedného členského štátu neakceptuje.

Žiadam preto Komisiu, aby zistila, aké dôvody má tento zvláštny a celkom bizarný zákaz v Severnom Írsku. Myslím, že dokonca aj skeptik v oblasti klímy ako pán Wilson by sa mal starať o občanov a podporovať energetickú účinnosť a snahy o zníženie nákladov na energiu.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Dnes by som chcela poukázať na škandalóznú situáciu, do ktorej je zapojená spoločnosť Corticeira Amorim v Portugalsku. Zisky spoločnosti za posledné dva roky dosiahli sumu viac než 30 miliónov EUR, pričom v roku 2008 bolo vykázaných viac než 6 miliónov EUR. Napriek tomu však spoločnosť Corticeira Amorim tento mesiac oznámila, že prepustí takmer 200 zamestnancov. Zvažuje to na vplyv krízy. Spoločnosť však zabúda, že práve títo zamestnanci jej pomohli vybudovať skupinu, ktorá má hodnotu miliónov EUR, ktorá získala verejnú pomoc vrátane fondov Spoločenstva, aby mohla zarobiť milióny v podobe ziskov, ktoré stále dosahuje. Chcem preto protestovať v tomto Parlamente a vyjadriť svoje rozhorčenie z tohto oznámenia, ktoré je škandalom. Dúfam, že sa všetci spoja, aby odsúdili spoločnosť, ktoré ťažia z krízy, aby mohli prepúšťať zamestnancov, aj keď stále dosahujú obrovské zisky.

PRESEDÁ: PÁN McMILLAN-SCOTT

podpredseda

Predsedaajúci. – Predtým, než pozvem ďalšieho rečníka, chcem s potešením oznámiť, že pána Aymana Noura, poslanca egyptského parlamentu, ktorého pred niekoľkými rokmi uväznili na základe dôvodov, ktoré Rada EÚ označila za nie závažné, dnes prepustili. Bol predmetom mnohých uznesení Európskeho parlamentu, a preto ma veľmi teší, že môžem oznámiť jeho prepustenie.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM). – (PL) Vážený pán predsedajúci, Poľsko vyslala poslancov do Európskeho parlamentu, no ich schopnosť konať v ich vlastnej krajine je obmedzená. Poľské právne predpisy neposkytujú poslancovi EP žiadne právne nástroje, ktoré by zaisťovali účinné plnenie ich mandátu. Týka sa to významných otázok, ako sú vyvíjanie účinného vplyvu na správne orgány ústrednej aj miestnej vlády.

Senátori a poslanci národného parlamentu majú celý rad práv: právo získať informácie od štátnych orgánov, právo žiadať o informácie od správnych orgánov ústrednej a miestnej vlády a povinnú 40-dňovú lehotu, počas ktorej musia dostať odpoveď. V Poľsku sotva niekto prikladá význam poslancovi EP okrem médií, keď hľadajú lacné senzácie. Na svojej webovej stránke som informoval voličov o nedostatku zákonných foriem konania, ktoré môžu poslanci EP využiť. Legislatívna povrchnosť postupných skupín zákonodarcov je v Poľsku v tomto prípade dobre známa. Domnievam sa, že by mal Európsky parlament žiadať väčšie možnosti pre svojich zástupcov, aby tí mohli konať vo svojich vlastných krajinách.

Jim Allister (NI). – Vážený pán predsedajúci, rozdeľovanie fondov EÚ na základe lotérie „kto prv príde, ten prv melie“ je nesprávne. Áno, práve to som tento týždeň videl v Severnom Írsku. Ministerka, ktorá rozhodla o povýšeneckom rozdeľovaní fondov vidieckeho rozvoja EÚ na tomto základe, čo viedlo k poníženiu a bizarnému pohľadu na poľnohospodárov stojacich dva dni v rade, aby získali časť zo svojich vlastných regulovaných peňazí späť, nie je ministerkou, ktorá je hodná zastávať svoj úrad. Svojím rozhodnutím jedným dychom ponížila ťažko pracujúcich poľnohospodárov a zároveň ukázala obmedzenú ignoranciu základných požiadaviek na rozdeľovanie fondov EÚ.

Zdrojom týchto ťažkostí je svojvoľné odmietnutie prideliť dostatočné financie na rozvoj vidieka zo strany ministerky. Na os 1 pridelila žalostných 50 miliónov GBP, z čoho len 15 miliónov GBP na fond modernizácie. To vyvolalo utorkové udalosti.

Dovoľte mi vyjadriť sa ešte k inej záležitosti, na obranu pána Wilsona, ministra životného prostredia v Severnom Írsku, že som rád, že sa nehodí do stereotypu, ktorý očakávajú nemysliace osoby hystericky sa vyjadrujúce k zmene klímy v tomto Parlamente.

Colm Burke (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, posledný prieskum verejnej mienky uverejnený v pondelkovom vydaní denníka Irish Times poukázal na rastúcu podporu Lisabonskej zmluvy v Írsku, pričom 51 % voličov sa vyjadrilo, že by teraz, v momente nestálosti írskeho hospodárstva, hlasovalo pozitívne. Ide o nárast o osem bodov od posledného prieskumu verejnej mienky, ktorý denník Irish Times uskutočnil v novembri minulého roka. Zároveň poklesol aj počet hlasov proti Zmluve o šesť bodov na úroveň 33 %.

Vzhľadom na náš napätý vzťah s Európskou úniou a nedostatočné vedenie súčasnej vlády je potrebné skúsiť sa zaoberať hlavnými príčinami periodického rozčarovania írskych voličov z EÚ. Musí dôjsť k rozumnému stretnutiu s írskym ľudom s cieľom znovu vybudovať pochopenie a podporu európskeho procesu. Deficit komunikácie možno prelomiť voľným tokom pozitívnejších informácií o tom, aké výhody prináša členstvo v EÚ.

Domnievam sa, že je dôležité, aby sa pozitívna úloha Európy zdôrazňovala v našich systémoch vzdelávania. To by nemalo platiť len pre Írsko, ale aj pre všetky členské štáty. Naliehavo žiadam, aby sme sa do problému komunikačného deficitu pustili čím skôr.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). – (BG) Chcela by som upriamiť vašu pozornosť na problém obnoveného rozkolu v bulharskej pravoslávnej cirkvi. Tento rozkol vznikol v čase, keď bola krajina veľmi spolitizovaná, v čase, keď bulharská pravoslávna cirkev, podobne ako mnohé iné štruktúry, musela obhajovať svoju pozíciu v demokratickom obraze Bulharska. Viedlo to, bohužiaľ, k takzvanej druhej synode bulharskej pravoslávnej cirkvi aj napriek bulharskému zákonu o náboženských vyznaniach. Táto legislatíva je veľmi liberálna a umožňuje v Bulharsku zaregistrovať akékoľvek náboženstvo pod podmienkou, že neslúži neľudským účelom. Takzvaná druhá synoda sa však chce zaregistrovať ako Svätá synoda bulharskej pravoslávnej cirkvi. Zákon uvádza, že bulharská pravoslávna cirkev je pre Bulharsko tradíciou a má výnimku z registrácie. Voľba patriarchu a členov Svätej synody nepodlieha legislatívnemu aktu. Vyzývam všetkých tých, ktorí si vážia slobodu, aby vyznávali náboženstvo v súlade s vlastnými duchovnými potrebami a aby nepodľahli manipulačným definíciám takzvanej druhej synody. Túto synodu nemožno zaregistrovať a nemá žiaden právny základ.

Toomas Savi (ALDE). – Vážený pán predsedajúci, minulotýždňové voľby v Izraeli ukázali, že väčšina občanov podporuje strany, ktoré považujú za najlepší spôsob ochrany krajiny posilnenie armády. Aj keď centristická strana Kadima získala najväčší počet hlasov, skutočnosť, že strany pravého krídla teraz majú 65 kresiel v izraelskom parlamente v porovnaní s 50 po predchádzajúcich voľbách, odráža meniaci sa postoj izraelských občanov k izraelsko-palestínskemu konfliktu. Tieto strany uprednostňujú prijatie tvrdej línie, nie spoliehanie sa na zdanlivo nekonečné a neúčinné mierové rozhovory.

Blízky východ musí byť jednou z hlavných priorít spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky Európskej únie a stabilita celého regiónu vo veľkej miere závisí od izraelsko-palestínskych vzťahov. Je preto absolútne rozhodujúce, aby Európska únia pokračovala v mierových rozhovoroch a aby obnovila nádej Izraelčanov a Palestínčanov, že mierové spolunažívanie je možné.

Mirosław Mariusz Piotrowski (UEN). – (PL) Vážený pán predsedajúci, prezident Českej republiky, Václav Klaus, zajtra navštívi Európsky parlament. Vzhľadom na škandál, ktorý prepukol na Hradčanoch, dúfame, že prezident štátu, ktorý vykonáva predsedníctvo Európskej únie, bude prijatý dôstojne a s primeranou úctou. Oprávnené názory, ktoré prezident Václav Klaus vyjadril k Lisabonskej zmluve, sa stali terčom pokusov urobiť okolo nich rozruch a zakryť tak skutočnosť, že hlavným zdrojom opozície voči zavedeniu Zmluvy by mohlo byť Nemecko. Kľúčom bude rozhodnutie ústavného súdu v meste Karlsruhe. Podľa správ v médiách má polovica jeho sudcov vážne pochybnosti a domnieva sa, že Zmluva môže porušiť štátnu ústavu. Poukazuje to na to, že pokiaľ ide o takéto dôležité rozhodnutie, netreba sa ponáhľať. A tomu rozumie nielen český prezident, ktorý nás príde navštíviť.

László Tőkés (Verts/ALE). – (RO) Po jesenných voľbách v Rumunsku a vytvorení novej vlády zažívame rázny návrat protimaďarských podnetov do politického života v Rumunsku, podobne ako na Slovensku.

Demonštrácia, ktorá sa konala 9. februára v meste Sfântu Gheorghe a ktorú organizovali maďarské cirkvi, bola práve na protest proti týmto podnetom. V petícii, ktorá bola na demonštrácii prednesená, protestovali tisíce miestnych obyvateľov oblasti Sikulská proti zmene etnických pomerov v oblasti, ktoré vznikajú ako následok priameho zaľudňovania regiónu skupinami Rumunov z iných oblastí.

Prezident Traian Băsescu absurdne obvinil Maďarov v tomto regióne z etnických čistiek. V tom istom čase, počas volieb do orgánov samosprávy v Kluži, letáky demokratov navádzali na nenávisť voči maďarským

kandidátom, pričom používali rovnaké očierňovanie. Po desaťročiach diskriminácie a popierania práv, kto tu koho obviňuje?

Chcel by som nasmerovať pozornosť Parlamentu na skutočnosť, že v Rumunsku ešte aj dnes rafinovane prebieha proces homogenizácie a snahy o to, aby bola Transylvánia rumunská umelou zmenou etnických pomerov.

Gerard Batten (IND/DEM). – Vážený pán predsedajúci, dňa 12. februára 2009 bol holandskému poslancovi, pánovi Geertovi Wildersovi, zamietnutý vstup do Spojeného kráľovstva na základe príkazu ministra vnútra. Nikdy predtým sa nestalo, že by bol demokraticky zvolenému politikovi, ktorý zastupuje demokratickú stranu z demokratickej európskej krajiny, zamietnutý vstup.

Je čudné, že britská vláda dokáže nájsť zákonné prostriedky, ako zakázať vstup pánovi Wildersovi, je však bezmocná v tom, aby zabránila vstupu rôznych teroristov, politických a náboženských extrémistov, gangstrov, zločincov, násilníkov a pedofilov z Európskej únie a širšieho okolia.

Možno má zákaz pre pána Wildersa niečo spoločné s údajnou hrozbou britského šľachtica, lorda Ahmeda, že ak sa pán Wilders objaví v Snemovni lordov, vonku sa objaví 10 000 islamských demonštrantov. Bol to ústupok voči ideológii temného veku a zdá sa, že tak celkom nemáme slobodný pohyb myšlienok cez hranice Európskej únie.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, k téme Lisabonskej zmluvy. Môj kolega hovoril o náraste podpory v prospech Zmluvy u írskych voličov, no rada by som varovala, že jedna lastovička leto nerobí. Myslím, že to musíme porovnať s výsledkami posledného prieskumu verejnej mienky Eurobarometra, podľa ktorých podpora írskeho členstva v EÚ poklesla o 10 percentuálnych bodov zo 77 % na jar 2006 na 67 % na jeseň 2008. Áno, treba vykonať veľa práce na presvedčenie írskych voličov o pozitívnych vplyvoch Európskej únie.

Preto mám obavy z tých, ktorí požadujú skorší dátum druhého referenda v Írsku. Myslím, že musíme byť opatrní, musíme poskytnúť dostatok času na objasnenie otázok, ktoré trápia írskych voličov, a potrebujeme čas, aby sme tieto otázky prebrali úplne a s verejnosťou a aby sme poskytli voličom primeraný čas na vyjadrenie ich stanoviska.

Vasilica Viorica Dăncilă (PSE). – (RO) Súčasná hospodárska a finančná kríza je významným testom pre Európu, ktorá musí teraz viac než kedykoľvek predtým ukázať jednotu pri prijímaní opatrení, ktoré umožnia obnovu hospodárstva v najkratšom možnom čase.

Rozpočty členských štátov čelia veľkému tlaku na pozadí týchto problémov, preto je potrebné nájsť najlepšie nástroje a akcie, aby sa zabránilo veľkému prekročeniu limitov, ktoré Komisia predpokladá v rámci rozpočtového deficitu, a aby sa zabránilo tomu, že budú niektoré členské štáty prijímať protekcionistické opatrenia či uprednostňovať súkromných výrobcov.

Takéto rozhodnutia musia rýchlo prejsť procesom prijímania, aby sa zabránilo predlžovaniu krízy a aby sme predovšetkým umožnili obnovu dôvery vo finančné trhy a aby sme sa vyhli predĺženiu krízy aj z politického pohľadu, aj vzhľadom na blížiacu sa voľbu do Európskeho parlamentu.

Jedným z možných riešení financovania verejných výdavkov by mohla byť emisia európskych dlhopisov. Musíme však zohľadniť riziko, že sa na základe prijatých opatrení celkom zadlžíme a len ťažko sa potom vyhneme situácii, že budúcim generáciám zanecháme na pleciach platbu týchto dlhov.

Ignasi Guardans Cambó (ALDE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, pred rokom a pol sme prijali smernicu o audiovizuálnych mediálnych službách. Jadrom textu bola zásada rešpektovania krajiny pôvodu, ktorú sme považovali za zásadnú v záujme zaistenia voľného pohybu audiovizuálnych informácií v rámci Európskej únie.

Smernicu však nemožno uplatňovať v mojej krajine, v Španielsku, pretože pokiaľ ide o situáciu vo vnútri členského štátu, autonómny región Valencia uplatňuje presne opačnú zásadu a z politických dôvodov si vynucuje uzatvorenie zosilňovačov, ktoré až doteraz umožňovali občanom prijímať signál verejnoprávnej televízie z Katalánska.

Inými slovami, existuje úplná sloboda obehu audiovizuálnych informácií medzi členskými štátmi Európskej únie, no zároveň je potrebné poukázať na to, že v Španielsku sa niektoré úrady obávajú tej istej kultúrnej slobody, ktorá je pritom taká zásadná. Je taká zásadná, že sa ju podarilo uplatniť v Európe. No napriek tomu

sa v Španielsku niektorým ľuďom bráni prijímať vysielanie televíznych programov z iného regiónu. To je paradox, o ktorý som sa s vami chcel podeliť.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN). – (PL) *(mikrofón bol v úvode vypnutý)* tragické obdobia v histórii ľudstva. Počas ich trvania našli smrť desiatky miliónov ľudí. Mnohé z týchto obetí prišli o život v jednom z viac než dvanástich tisícov nemeckých táborov smrti, v koncentračných táboroch, ktoré fungovali na území Tretej ríše a v okupovaných krajinách. Dnes sa odohrávajú pokusy o prekrútenie pravdy o týchto tragických rokoch a šíria sa informácie, že tieto tábory neboli nemecké, ale poľské či lotyšské. Vodcom týchto iniciatív je nemecká tlač. Noviny Die Welt nedávno uverejnili informáciu, že Majdanek bol poľský koncentračný tábor.

V súvislosti s tým som pripravil návrh uznesenia, ktorého zámerom je štandardizovať označenie koncentračných táborov tak, že sa k ich názvom pridajú slová „nemecký“ alebo „nacistický“ koncentračný tábor. Moju iniciatívu prevzala Skupina Únie za Európu národov, no dostal som, bohužiaľ, informáciu, že ju zablokovala konferencia predsedov.

Dámy a páni, Európska únia môže pretrvať a rozvíjať sa len vtedy, ak ju vedie historická pravda a rešpektovanie ľudských práv. Preto predkladám požiadavku na svojich kolegov poslancov, aby podporili iniciatívu skupiny UEN, aby už nikto nikdy neprekrúcal históriu ani nerobil katov z obetí a obeť z katov.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE). – (RO) Keďže niektorí z mojich maďarských kolegov poslancov sa v poslednej dobe sťažujú na to, že ich práva sa v Rumunsku nerešpektujú, rád by som uviedol niekoľko faktov.

Blížiaci sa volebná kampaň by nemala byť dôvodom vzniku útokov a urážok zameraných na legitímny štát, ktorý prostredníctvom svojich právnych predpisov ponúkol model v oblasti medzietnických vzťahov. Rumunská ústava zaručuje uznávanie práv menšín.

Občania maďarského pôvodu sú v miestnych správnych štruktúrach zastúpení pomerne. Strany maďarských menšín majú napríklad 195 starostov a štyroch predsedov v regionálnych radách, 2 684 členov mestskej rady a 108 členov regionálnej rady. Keďže tvoria väčšinu v mestských a regionálnych radách spomínaných vyššie, spravujú miestne rozpočty podľa svojho uváženia. Práve to znamená miestna autonómia.

Na parlamentnej úrovni má maďarská menšina troch poslancov EP v Európskom parlamente, 22 poslancov a 9 senátorov v národnom parlamente a zúčastňuje sa na vládnutí v Rumunsku posledných 12 rokov. Prednesené sťažnosti sú otvorenou politickou volebnou agitáciou.

Luis Yañez-Barnuevo García (PSE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, referendum vo Venezuele sa skončilo víťazstvom kampane „áno“, ktorú demokratická opozícia taktne uznala.

Rovnako je pravdou aj to, že počas kampane nepanovala rovnosť príležitostí, že vedúca strana mala obrovskú podporu celého štátneho aparátu, pričom opozícia bola sústavne prenasledovaná a bola pod sústavným nátlakom.

Dokonca aj za týchto podmienok sa krajina prakticky rozdelila na polovice a bude veľmi ťažké vybudovať budúcnosť len s jednou z týchto skupín. Európska únia musí podporovať dialóg, začlenenie a konsenzus medzi venezuelskymi politickými a spoločenskými vodcami pre dobro krajiny.

Intuitívny prístup, odsúdenie a urážky nie sú spôsob, ako pomôcť Venezuele nájsť demokratickú, pluralistickú a slobodnú cestu.

Kritizujeme preto rozhodnutie venezuelskej vlády vykázať španielskeho poslanca a najmä spôsob, akým k nemu došlo. Naliehavo však vyzývame tento Parlament, aby svojim zástupcom pri návšteve tretích krajín zabránil robiť vyhlásenia, ktoré porušujú aktuálnu miestnu legislatívu a najmä tie, ktoré urážajú hlavu štátu bez ohľadu na to, v akej miere si túto kritiku zaslúži. Takýto prístup ohrozuje budúce misie Európskeho parlamentu do iných krajín.

Marian Harkin (ALDE). – Vážený pán predsedajúci, chcem hovoriť o problematike transparentného a presného označovania na potravinách, najmä pokiaľ ide o hydinu a bravčové mäso.

V súčasnosti možno mäso dovážať z krajín mimo EÚ do EÚ vo výrazne zmenenej podobe – a tým myslím obalené v strúhanke alebo v cestíčku – a potom označené a predávané ako výrobok EÚ. Je to absolútny nezmysel a zámerom takéhoto označovania je oklamať spotrebiteľov. Musíme mať označenie uvádzajúce krajinu pôvodu, aby sa mohli spotrebiteľia rozhodovať na základe informácií.

Rovnako sme sa stretli so situáciou, keď bolo bravčové mäso či hydina zamrazené, potom odmravené, označené a predávané ako čerstvé. Nielenže ide o príklad nepresného označovania, ale aj o možné riziko pre ľudské zdravie.

Zaznamenala som, že Hilary Benn, minister Spojeného kráľovstva pre životné prostredie, a tieňový minister vyzvali na jasnejšie označovanie. Som si istá, že by to podporilo mnoho predstaviteľov v celej EÚ. Nikto totiž nechce klamať spotrebiteľov. Žiadam Komisiu, aby túto záležitosť riešila ako naliehavú.

Hanna Foltyn-Kubicka (UEN). – (PL) Vážený pán predsedajúci, Skupina Únie za Európu národov na svojom dnešnom stretnutí jednohlasne prijala návrh uznesenia, ktoré vyzýva, aby bol 25. máj určený ako Deň hrdinov boja proti totalite. Text tohto uznesenia čoskoro zašleme zástupcom najvyšších orgánov EÚ vrátane pána Pötteringa. Výber 25. mája pritom nie je náhodný. Práve v tento deň v roku 1948 sovietske úrady zavraždili rotmajstra Witolda Pileckého, poľského vojaka, ktorý sa stal dobrovoľne väzňom v koncentračnom tábore Osvienčim, aby tam vybudoval hnutie odporu. Neskôr sa mu podarilo uniknúť a na konci vojny bojoval proti nacistom a potom, keď sovietska armáda vstúpila do Poľska, začal tajný boj proti ďalším okupantom. Pilecki bol len jedným z mnohých Európanov, ktorí prišli o svoj život v boji proti brutálnym totalitným systémom. Mnohí z nich zostávajú neznámi, no statočnosť a oddanosť všetkých z nich si zaslúži, aby sme si ich pripomenuli. Preto Vás žiadam, vážený pán predsedajúci, aby ste podporili iniciatívu tejto skupiny.

Alexandru Nazare (PPE-DE). – (RO) Najnovšia história Európskej únie nám ponúka vzhľadom na ochranu práv menšín úspešné príbehy. Týka sa to aj maďarskej menšiny v Rumunsku. Táto menšina požíva rôzne práva vrátane správnych funkcií a rumunský prezident, pán Traian Băsescu, tieto práva sústavne podporuje.

V iných oblastiach máme však ešte stále veľa práce a rád by som teraz hovoril o probléme komunity Rómov. Je to test schopnosti Európskej únie integrovať skupiny s vysokým rizikom vylúčenia.

Prípad rumunského hádzanára, Mariana Cozmu, ktorého brutálne zavraždili dvaja členovia maďarskej komunity Rómov, nám znovu ukazuje, že zločin nepozná hranice a že ignorovanie problémov tejto komunity je kontraproduktívne.

Situáciu tejto menšiny, ktorá je vo svojej podstate nadnárodná a spája sa s ňou vysoké riziko vylúčenia, možno zlepšiť len prijatím koordinovanej politiky na európskej úrovni. Vzhľadom na to som spolu so svojim kolegom Rareșom Niculescu predložil uznesenie o vytvorení Európskej agentúry pre Rómov. EÚ má stratégiu venovanú rómskej menšine, nemá však agentúru, ktorá by stratégiu súvisle a účinne vykonávala.

Ak má EÚ zostať významným aktérom na medzinárodnej scéne a pritom si zachovať vnútornú súdržnosť, musí byť schopná vytvoriť celoeurópske prostredie tolerancie.

Vicente Miguel Garcés Ramón (PSE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, práve som sa vrátil z Venezuely, kam ma pozval volebný úrad ako člena medzinárodnej volebnej podpornej skupiny na referendum konané 15. februára.

Európski členovia skupiny predložili Národnej volebnej rade správu obsahujúcu celkové pozitívne hodnotenie procesu z pohľadu jeho organizácie, transparentnosti, účasti, slobody, tajného hlasovania a bezpečnosti vo všetkých jeho fázach.

Pokiaľ ide o vyhlásenia poslanca Herrera vo venezuelskej televízii, môžem vám povedať, že slúžili na zníženie autority volebného procesu, obsahovali závažné obvinenia smerované voči demokratickým inštitúciám v tejto krajine a hraničili so zásahmi do vnútornej politiky zvrchovanej krajiny.

Parlament by nemal podporovať žiaden druh konfrontácie s demokratickými inštitúciami vo Venezuele. Pán Herrero však sám môže vysvetliť Parlamentu svoje konanie, ktoré nás všetkých ovplyvnilo.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE). – (RO) Chcem vyvrátiť obvinenia vznesené mojimi kolegami poslancami, pánom Csabom Sógorom a pánom Lászlóm Tökésom, proti Rumunsku.

Rumunsko je členským štátom Európskej únie, NATO, Rady Európy, Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe a v súlade s európskymi normami rešpektuje ľudské práva a práva osôb patriť k národným menšinám. Rumunsko v tejto oblasti uplatňuje znenie a charakter všetkých relevantných medzinárodných zmlúv.

Maďarčina sa na základe zákona používa v správnych konaniach na všetkých miestach a v regiónoch, kde osoby patriace do maďarskej menšiny tvoria viac než 20 % obyvateľstva. Taká je situácia *de facto* aj *de iure*. Rumunsko ponúka Maďarom rozsiahle vzdelávacie možnosti v ich rodnom jazyku v škôlkach, na základných

školách, stredných a odborných školách, na univerzitách, až po získanie magisterského či doktorandského titulu. V oblastiach, kde etnická skupina Maďarov žije spolu s Rumunmi, sa rešpektuje pravidlo, že na školách existujú časti vyučované v maďarčine pre všetky deti maďarského pôvodu. A len pre prípad, že by na to boli nejako zabudli, univerzita Babeş-Bolyai v meste Kluž má tri odbory ponúkajúce vyučovanie v rumunčine, maďarčine a nemčine a zároveň sa tu rozrastajú židovské štúdiá, ako aj špeciálne miesta pre Rómov.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (HU) Vážený pán predsedajúci, chcel by som zablahoželať tvorcom oficiálnej webovej stránky Európskeho parlamentu, tlačovej služby EP, za rešpektovanie viacjazyčnosti a za uvedenie názvov miest v národnom jazyku každej webovej stránky. Umožní to občanom EÚ získať informácie o ostatných 26 štátoch v ich rodnom jazyku. Česká stránka o Nemecku zobrazuje mesto Köln ako Kolín a francúzska stránka ho uvádza ako Cologne. Na slovenských stránkach o Maďarsku sa uvádzajú názvy miest v slovenčine a tak by to malo byť. Práve tak by malo byť prirodzené, aby mohli Maďari žijúci na Slovensku označovať dedinu alebo mesto, kde sa narodili, v ich rodnom jazyku, v maďarčine.

Vítam preto skutočnosť, že slovenský parlament schválil právny predpis o verejnom vzdelávaní, ktorý umožňuje, aby sa geografické názvy uvádzali v učebniciach jazyka menšiny v jazyku menšiny. Ak bude teda právny predpis implementovaný, bývalý status quo sa môže obnoviť a Maďari budú môcť znovu používať maďarské názvy miest.

James Nicholson (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, rád by som upriamil vašu pozornosť na situáciu, ktorá sa včera stala v mojom volebnom obvode, keď boli poľnohospodári nútení stať v zástupoch pred úradom vlády, v niektorých prípadoch až dve noci, aby mohli požiadať o grantovú schému Európskej únie na modernizáciu fariem.

Naša miestna ministerka poľnohospodárstva sa rozhodla rozdeľovať tieto granty systémom „kto prv príde, ten prv melie“. Toto sa nedá opísať inak ako neprimeraný spôsob pridelenia finančných prostriedkov EÚ určených na rozvoj vidieka. Preto som rád, že som sa do počul o tom, že predstaviteľ Komisie včera spochybnil právoplatnosť tohto procesu pridelenia.

Sme si vedomí toho, že tento finančný balík nemôžu využívať všetci poľnohospodári. Myslím si však, že situácia jasne ukazuje na veľké problémy odvetvia poľnohospodárstva, v mojom regióne určite, ak poľnohospodári musia čakať vonku v radoch celé dni počas zimných mesiacov, aby sa pokúsili zabezpečiť si skromné sumy z financií EÚ.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Implementácia balíka opatrení v oblasti energetiky a zmeny klímy predpokladá významné investície do opatrení zameraných na zníženie emisií skleníkových plynov.

Budovy sú zodpovedné za 40 % spotreby primárnej energie. Zvyšovanie energetickej účinnosti budov pomáha znižovať spotrebu primárnej energie a úroveň emisií oxidu uhličitého.

V budúcom roku, uprostred obdobia rokov 2007 – 2013, zhodnotí Komisia spolu s členskými štátmi operačné programy a mieru čerpania štrukturálnych fondov. Vyzývam členské štáty, aby revidovali spôsob využívania štrukturálnych fondov a aby kládli prioritu na energetickú účinnosť budov a mestskú mobilitu na obdobie rokov 2010 – 2013.

Naliehavo vyzývam Európsku komisiu a členské štáty, aby zvýšili sumu pridelenú každému členskému štátu z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) na krytie nákladov spojených so zvyšovaním energetickej účinnosti v budovách a využívaním obnoviteľnej energie o 3 až 15 %. Tento nárast poskytne členským štátom väčšiu flexibilitu vo využívaní štrukturálnych fondov a zároveň urýchli ich čerpanie, obzvlášť počas súčasnej hospodárskej krízy.

Ryszard Czarnecki (UEN). – (PL) Vážený pán predsedajúci, rád by som s veľkým smútkom a hnevom povedal, že jeden z našich krajanov, poľský inžinier, nedávno zahynul v Pakistane a bol ďalším z občanov EÚ, ktorí zahynuli v tomto regióne. Je to ďalšia smrť, ktorá poukazuje na existenciu sveta plného záporných hodnôt, sveta ľudí, ktorí neuznávajú nič, čo sa v iných civilizáciách považuje za posvätné – ľudský život.

Myslím, že táto ďalšia dramatická skutočnosť by pre nás mala byť rozhodne ďalším dôležitým signálom a stimulom na to, aby sme sa spojili v boji proti svetu záporných hodnôt a aby sme sa spojili aj v politickom boji a v kontexte – a toto je treba povedať priamo – spoločného frontu proti terorizmu. Myslím si, že tí politici Európskej únie, ktorí si myslia, že teror je možné poraziť bez použitia násilia, sa mýlia.

Oldřich Vlasák (PPE-DE). – (CS) Rastúca hospodárska kríza postihuje všetky štáty Európskej únie. Stúpajúca nezamestnanosť však v žiadnom prípade nie je dôvodom na to, aby sme začali porušovať základné zásady

spoločného trhu. Rád by som sa tu, na tejto pôde, ohradil voči výrokom francúzskeho prezidenta Nicolasa Sarkozyho, v ktorých vyzval na presťahovanie francúzskej značky Peugeot z továrne v Kolíne, v Českej republike, naspäť do Francúzska. Takéto výroky politikov, ktorí by chceli v čase krízy ochraňovať a obmedzovať firmy, sú úplne neospravedlňiteľné. Pokusy o protekcionizmus a uzatváranie krajín do seba sú nežiaduce a ohrozujú zmysel Európskej únie.

Richard Fisher, prezident pobočky Federálnej rezervnej banky v Dallase, povedal:

„Protekcionizmus je pre ekonomiku ako dávka kokaínu. Môže vás povzniesť, ale je návykový a vedie k ekonomickej smrti.“ Zamyslime sa nad tým, odolajme populistickým tlakom a nestráčajme hlavu tvárou v tvár kríze. Dbajme na dodržiavanie priorít českého predsedníctva a presadzujme myšlienku otvorenej Európy bez bariér.

Iuliu Winkler (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, v Rumunsku sa po voľbách v novembri minulého roka vytvorila veľká vládna koalícia so 73 % parlamentným podielom v dvoch snemovniach rumunského parlamentu.

Jedným z prvých opatrení, ktoré táto koalícia prijala, bolo vypracovanie schémy, na základe ktorej si navzájom rozdelila vedúce pozície vo verejných inštitúciách kontrolovaných štátom a v rumunskej verejnej správe.

Táto situácia je neprijateľná z dvoch dôvodov. Po prvé vedie k obnove slepej oddanosti politickým stranám v štátnej administratíve, čo odporuje zákonu o postavení zamestnancov štátnej správy. Po druhé v regiónoch, kde tvorí maďarská populácia väčšinu, má toto opatrenie aj stránku namierenú proti menšinám, pričom maďarskí zamestnanci štátnej správy sú nahrádzaní Rumunmi. Dňa 8. februára sa v meste Sfântu Gheorghe/Sepsiszentgyörgy v Rumunsku konalo verejné zhromaždenie, na ktorom protestovalo viac ako 3 000 ľudí proti politickým hrám rumunských strán a žiadalo, aby boli rešpektované práva maďarských komunít.

Nicodim Bulzesc (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, čo sa týka správy o právach pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti, rád by som zdôraznil problém týkajúci sa práva pacientov na informovanosť o dostupných liekoch a možnostiach liečby. Európski pacienti by mali mať prístup ku kvalitným zdravotníckym informáciám o najnovších dostupných liekoch, možnostiach liečby doma a v zahraničí, právnych a finančných aspektoch zahraničnej liečby, úhrade liečebných nákladov a mnohých ďalších oblastiach. V súčasnosti tento typ kvalitných informácií nemáme. Možno máme niekoľko národných iniciatív, ale nemáme nič také, čo by mohlo byť účinné na európskej úrovni.

Problémy, ktorým čelíme, sú európske. Preto podporujem myšlienku založenia európskej siete zdravotnej gramotnosti. Táto sieť by mala pozostávať z organizácií pacientov zo všetkých členských štátov a mala by úzko spolupracovať so zdravotným sektorom a politickými činiteľmi. Inicialoval som písomné vyhlásenie o zdravotnej gramotnosti v nádeji, že si Komisia uvedomí potrebu lepšej informovanosti pre 150 miliónov európskych pacientov. Všetci sme boli niekedy pacientmi a nikdy nevieme, kedy sa nimi znovu staneme.

Maria Petre (PPE-DE). – (RO) Dnes a zajtra narazíte v našej budove na niekoľko mladých študentov z Moldavskej republiky. Prišli do Európskeho parlamentu, pretože vo svojej vlastnej krajine nemôžu prehovoriť. Ak by tak totiž urobili, môžu očakávať odvetné opatrenia.

Všetky správy Európskej komisie, naše vypočutia v Komisii o ľudských právach a správy od občianskej spoločnosti v Moldavsku naznačujú, že sloboda prejavu sa často porušuje a že masmédiá nemôžu byť nezávislé. V roku 2008 bolo množstvo mladých ľudí, ktorí využívali internetové fóra na vyjadrenie svojich názorov, vyšetrovaných a zastrašovaných záznamom v trestnom registri.

Prosím, prejavte svoj záujem o nich, pozvite ich do svojich kancelárií, počúvajte ich a podpíšte písomné vyhlásenie č. 13/2009, ktoré bolo vypracované pre nich, aby sa mohla táto generácia z východnej hranice našej zjednotenej Európy slobodne vyjadrovať.

Avril Doyle (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, podľa smernice 2000/84/ES sa letný čas začína v poslednú marcovú nedeľu a končí sa v poslednú októbrovú nedeľu. Rada by som navrhla, aby sa toto obdobie predĺžilo v záujme maximalizácie mnohých hospodárskych, bezpečnostných a environmentálnych výhod, ktoré sa spájajú s obdobím letného času.

V roku 2005 zaviedli Spojené štáty americké program rozšírenia obdobia letného času o štyri týždne, dodatočné tri týždne na jar a dodatočný jeden týždeň na jeseň. Už existuje jasný dôkaz, že to pomohlo znížiť spotrebu energie, ako aj emisie oxidu uhličitého. Podľa správy Ministerstva energetiky Spojených štátov

amerických predĺženie obdobia letného času o štyri týždne ušetrilo toľko energie, že by mohla zásobiť niekoľko 100 000 domácností ročne. Podobne aj nedávna štúdia University of Cambridge poukazuje na to, že predĺženie letného času by viedlo k zníženiu spotreby energie a emisií oxidu uhličitého, pretože v čase najväčšej spotreby, každý deň od 16.00 hod. do 21.00 hod., je zapnutých mnoho nákladnejších pomocných elektrární, ktoré vypúšťajú oxid uhličitý.

Ako spravodajkyňa revízie systému obchodovania s emisnými kvótami v EÚ, ktorá sa stala základným kameňom klimatického a energetického balíka EÚ prijatého v decembri minulého roka týmto Parlamentom, vás naliehavo vyzývam, aby ste zvážili tento návrh ako podporu dosiahnutia cieľa 2 °C. Prosím teda o revíziu smernice o letnom čase.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Vážený pán predsedajúci, chcel by som predniesť dva návrhy. Dnes sme opakovane spomínali Lisabonskú zmluvu. Od tohto Parlamentu by sme mali očakávať, že bude prinajmenšom schopný rozlíšiť oponenta Lisabonskej zmluvy a oponenta EÚ. A okrem toho, ak majú Íri znovu hlasovať, je potrebné, aby dostali spravodlivú šancu, a nie aby boli manévrovaní smerom k podkopávaniu pravidiel, ktoré až doteraz platili, podľa ktorých majú rovnakú šancu povedať na verejnosti áno aj nie, čo sa bude potom oslavovať ako triumf demokracie. Alebo čoho?

Druhou myšlienkou je, že Parlament sa, samozrejme, stáva viditeľne vystatovačným vo vzťahu k blížiacim sa voľbám. Navrhol by som prešetrovanie toho, aký konkrétny prístup zaujal tento Parlament voči problémom globálnej finančnej krízy počas uplynulých rokov a kto ako hlasoval. Len potom by sme zistili, že väčšina z tých, ktorí sa teraz hrajú na hasičov, v skutočnosti pomohla oheň založiť.

Danutė Budreikaitė (ALDE). – (LT) V januári tohto roku poskytla Európska komisia balík dodatočných návrhov na financovanie projektov týkajúcich sa energetiky a širokopásmových sietí stanovených v pláne hospodárskej obnovy Európy. Na tieto projekty sa navrhuje vyčlenenie 5 miliárd EUR, pričom 3,5 miliardy EUR sa využije z rozpočtu na poľnohospodárstvo na rok 2008. Napriek tomu tento návrh Komisie zablokovalo minulý týždeň 6 štátov. Očividne sú to presne tie krajiny, ktoré pripravujú súčasný finančný výhľad a ktoré požiadali o zníženie platieb do rozpočtu EÚ na úroveň 1 % HDP. Vraciame sa k nacionalizmu a protekcionizmu, ktoré boli 50 rokov dôsledne odmietané od prvého založenia Spoločenstva. Vážení kolegovia, len solidarita medzi štátmi nám môže pomôcť čeliť problémom finančnej a hospodárskej krízy a zaistiť budúcnosť EÚ.

Predsedajúci. – Týmto uzatváram tento bod rokovania.

22. Revízia nástroja európskej susedskej politiky a politiky partnerstva (rozprava)

Predsedajúci. – Ďalším bodom je správa (A6-0037/2009) pána Konrada Szymańskiego v mene Výboru pre zahraničné veci o revízii nástroja európskeho susedstva a partnerstva (2008/2236(INI)).

Konrad Szymański, spravodajca. – (PL) Vážený pán predsedajúci, veľmi rád by som oslovil aj zástupcu Rady, ale tá sa rozhodla nevyslať do tejto rozpravy nikoho. Myslím si, že je to škoda a že je to zlý zvyk. A myslím si, že by mal pán predsedajúci na túto situáciu reagovať.

Ale vráťme sa k téme susedstva. Musíme pripustiť a zároveň si uvedomiť, že krajiny obklopujúce Európsku úniu sa dynamicky menia. Preto sú potrebné zmeny v susedskej politike. Iniciatíva Únia pre Stredomorie je našou odpoveďou na potreby juhu a iniciatíva Čiernomorskej synergie je odpoveďou na problémy, ktoré sa vystupňovali s posledným rozšírením Európskej únie. Iniciatíva Východné partnerstvo je včasnou odpoveďou na očakávania našich európskych susedov na východe.

Ak chceme dosiahnuť ciele, ktoré sme si stanovili v posledných rokoch v oblasti susedskej politiky, občania susedných krajín musia pociťovať reálne politické a hospodárske zblíženie s EÚ. Práve preto sa prikladá taký význam budovaniu zóny skutočného voľného obchodu a rýchlemu konaniu smerujúcemu k zníženiu vízových poplatkov spolu s návrhom na liberalizáciu víz pre podstatnú časť týchto krajín ako konečnému cieľu. Zahrnutie problematiky energie do najdôležitejších cieľov v oblasti susedskej politiky by malo byť naším spoločným cieľom, naším spoločným záujmom. Súčasťou je poskytnutie našich finančných prostriedkov do modernizácie nezávislých energetických prepravných sietí, najmä na východe a na juhu. Len takým spôsobom dosiahneme politické zblíženie s Ukrajinou, Gruzínskom, Moldavskom, Arménskom a napokon aj s Azerbajdžanom a v budúcnosti aj s piatimi republikami strednej Ázie pri udržaní primeranej rovnováhy.

Ak hovoríme o východnom susedstve, nevyhnutne sa dostávame k problému s Ruskom a s partnerstvom s touto krajinou. Dnes, keď stojíme na prahu rokovaní o novej dohode, však môžeme povedať len jednu vec: Rusko predstavuje problém pre bezpečnosť nášho spoločného susedstva. Je veľmi ťažké si predstaviť Rusko ako partnera v tejto oblasti. Dostávame sa k zásadnému politickému problému expanzie EÚ smerom na východ. Proces susedstva, samozrejme, nenahradí prístupový proces, nemožno ho však oddeliť od perspektívy členstva v prípade európskych krajín. Bez tejto perspektívy bude naše úsilie značne oslabené.

Využívam túto príležitosť veľmi pekne sa poďakovať všetkým koordinátorom zahraničných vecí politických skupín, pomocným spravodajcom a tiež sekretariátu Výboru pre zahraničné veci, bez pomoci ktorých by nebolo možné pripraviť správu, ktorá sa dnes teší širokej podpore, čo sa dá usúdiť podľa veľmi malého počtu pozmeňujúcich a dopĺňujúcich návrhov predložených na plenárnom zasadnutí. Táto skutočnosť významne uľahčí zajtrajšie hlasovanie.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – Vážení páni predsedajúci, pred dva a pol rokom Parlament a Rada prijali návrh Komisie na zjednodušenie vonkajších finančných nástrojov. Zefektívnili sme množstvo rozličných nástrojov a jedným z nich bol nástroj európskej susedskej politiky a politiky partnerstva (ENPI). Ide o veľmi dôležitý nástroj, pretože naša vonkajšia spolupráca je vďaka nemu silnejšia, viac politicky motivovaná a umožňuje lepšie zacielenie financovania pri podpore kľúčových sektorov.

Veľmi ma potešilo, keď som čítala poznámky pána Szymbalského a videla som, že považuje nariadenie o ENPI za primerané a opodstatnené na účely spolupráce s našimi susednými krajinami. Predbežné zistenia našej revízie poukazujú presne na to isté.

Štátne programy ENPI sú oporou pre vykonávanie akčných plánov ENPI a odzrkadľujú ambíciu EÚ a partnerských krajín. Istým spôsobom sa stali hnacím mechanizmom politickej a hospodárskej reformy, ktorú sa prostredníctvom ENPI snažíme podnietiť. Nástroje ako Twinning a TAIEX navyše poskytujú podporu pre budovanie inštitúcií, aproximáciu práva a regulačný súlad. Podporné kroky v rámci sektorov a rozpočtov sa využívajú na podporu schváleného reformného programu. Rôzne regionálne prístupy a dimenzie v rámci ENPI sa podporujú prostredníctvom konkrétnych regionálnych programov. Bol vytvorený viacnárodný program, najmä na vykonávanie veľmi viditeľných iniciatív spoločných pre všetky susedné krajiny, ako napríklad TEMPUS, Erasmus, Mundus alebo CIUDAD. Úspešne sa podarilo spustiť inovačnú zložku cezhraničnej spolupráce.

Všetky tieto skutočnosti jasne ukazujú, že dohoda z roku 2006 o nariadení o ENPI nám poskytla nástroj umožňujúci prinášať a vytvárať hmatateľné výsledky. Stále máme čo zlepšovať a ja som vždy vďačná za návrhy.

Dovoľte mi tiež v prvom rade povedať, že správa zdôrazňuje potrebu ďalej rozvíjať konzultácie s občianskou spoločnosťou a miestnymi úradmi a práve to už robíme.

Po druhé som zaregistrovala vašu výzvu na ešte ambicioznejšie kroky v oblasti demokracie, právneho štátu a ľudských práv. Ako viete, tieto témy sú už na predných miestach v rámci našej spolupráce s partnerskými krajinami a politické reformy a dobrá správa sú jadrom európskej susedskej politiky (ESP). Projekty sme nasmerovali aj na posilnenie súdnictva.

Buďme však úprimní. Keďže naši partneri čelia dôležitým štrukturálnym problémom, nemôžeme očakávať, že sa veci zmenia zo dňa na deň. Ako raz povedal Lord Patten: „demokracia nie je instantná káva“. Myslím si, že je to naozaj pravda.

Po tretie vidím, že správa žiada viac prostriedkov. Je jasné, že viac prostriedkov znamená väčší vplyv. To je pravda. V priebehu prvých dvoch rokov sme sa museli niekoľkokrát obrátiť na rozpočtový orgán a žiadať o potrebné doplnkové finančné prostriedky napríklad pre Palestínu a Gruzínsko. Preto sme navrhli čerpanie z nových fondov určených na ambiciózne východné partnerstvo, čo bude čoskoro predmetom rokovania v Parlamente.

Na záver mi dovoľte povedať, že som veľmi rada, že správa víta nedávny návrh Komisie o východnom partnerstve, ktoré má podľa nás veľmi dôležitý multilaterálny aspekt spolu s Úniou pre stredozemie a čiernomorskou synergiou. Dúfam, že budem mať vašu podporu a pochopenie aj naďalej.

Danutė Budreikaitė, spravodajkyňa Výboru pre rozvoj požiadaného o stanovisko. – (LT) Nástroj ENPI vytvorený po rozšírení EÚ v roku 2004 sa vzťahuje na 17 krajín, z ktorých 15 sa radí medzi rozvojové krajiny. Nástroj zahŕňa nových východných susedov EÚ ako Arménsko, Azerbajdžan, Gruzínsko, Ukrajinu, Moldavsko a Bielorusko.

Bezpečnosť našich východných susedov, najmä energetická bezpečnosť v Ukrajine a Bielorusku, je súčasťou bezpečnosti EÚ. Ukázala to ukrajinsko-ruská plynová kríza na nový rok, ktorá sa už stala tradíciou. Vojenský konflikt v Gruzínsku, ku ktorému došlo minulé leto, nás všetkých donútil uvažovať nad bezpečnosťou štátov EÚ a ohrozením nezávislosti.

Na základe tejto situácie navrhujem, ako som to urobila už aj predtým, aby sa vytvorilo parlamentné zhromaždenie východných susedných krajín, Euroeast, s účasťou Európskeho parlamentu a na základe princípov zhromaždení Euromed a EuroLat s cieľom vykonávania ENPI v krajinách východnej Európy.

Teší ma, že toto bolo v správe tiež schválené.

Zhromaždenie Euroeast by poskytlo Európskemu parlamentu príležitosť venovať rovnakú pozornosť všetkým susedným a rozvojovým krajinám.

Tunne Kelam, *spravodajca Výboru pre regionálny rozvoj požiadaného o stanovisko*. – Vážený pán predsedajúci, chcel by som poblahoželať svojmu kolegovi, pánovi Szymańskému, k jeho veľmi dobrej správe. V mene Výboru pre regionálny rozvoj vítam zahrnutie cezhraničnej spolupráce do pôsobnosti nariadenia o ENPI ako nástroja na rozvoj spoločných projektov a posilnenie vzťahov medzi krajinami ESP a členských štátov EÚ.

Zároveň by som chcel zdôrazniť potrebu pravidelného monitorovania riadenia a vykonávania spoločných operačných programov na oboch stranách hraníc EÚ. Cezhraničná spolupráca by mala prispieť k jednotnému udržateľnému rozvoju medzi susednými regiónmi. Žiadame Komisiu, aby pripravila podrobný prehľad všetkých spoločných operačných programov, ktoré boli schválené na súčasné finančné obdobie, spolu s hodnotením rešpektovania zásad transparentnosti, účinnosti a partnerstva. Toto hodnotenie spolu so súpisom najčastejších problémov, ktorým čelia riadiace orgány, by malo prispieť k nájdeniu vhodnejších riešení na budúce programové obdobie.

Tiež by som chcel podnietiť Komisiu, aby zjednodušila výmenu skúseností a osvedčených postupov. A to v rámci cezhraničnej spolupráce medzi programami a projektmi ESP, ako aj medzi krokmi prijatými v rámci cieľa európskej územnej spolupráce a už ukončenej iniciatívy Spoločenstva Interreg IIIA.

A napokon, Výbor pre regionálny rozvoj sa domnieva, že nástroj ENPI by sa mal zameriavať na vyváženú stratégiu medzi východom a juhom so špecifickými prístupmi pre obe oblasti.

Ioannis Kasoulides, *v mene skupiny PPE-DE*. – Vážený pán predsedajúci, chcel by som zablahoželať pánovi Szymańskému k jeho komplexnej správe, ktorú zajtra v hlasovaní naša skupina podporí.

Rovnako chcem zablahoželať pani komisárke Ferrerovej-Waldnerovej k jej úspechu v prípade nástroja európskej susedskej politiky a politiky partnerstva, ako aj v prípade projektov, ktoré sú pred nami a ktoré si vyžadujú východné partnerstvo so zapojením najmä našich východných susedov a partnerov, ako aj čiernomorskú synergiu. Po ich vytvorení a po tom, čo získajú svoju vlastnú identitu (napríklad vo forme parlamentného zhromaždenia, ako to funguje v prípade Stredomoria), možno všetky preberú zreteľnú identitu, dokonca aj v rámci spôsobu, akým budú financované.

Vidím však istý druh rivality, alebo povedzme, že znepokojenia, medzi poslancami. Práve sme počuli o tom, aby sa nevytvárala jedna vec tak, že bude predstavovať finančnú škodu pre inú vec. To by sa nemalo stať. Vieme, že iniciatívy Únia pre Stredomorie, Východné partnerstvo a Čiernomorská synergia sú v záujme Európskej únie. Tieto opatrenia by nemali byť dôvodom, aby sa krajinám snažiacim sa o vstup do Európskej únie znovu a znovu hovorilo, že toto nie je alternatíva členstva, čoho sa niektorí obávajú.

PRESEDÁ: PÁN DOS SANTOS

podpredseda

Maria Eleni Koppa, *v mene skupiny PSE*. – (EL) Vážený pán predsedajúci, nástroj európskej susedskej politiky a politiky partnerstva je potrebné revidovať, aby sa zaistili jednoduchšie postupy a zároveň sa zlepšila transparentnosť. Základom európskej susedskej politiky je vytvorenie prostredia dôvery v bezprostrednej blízkosti Európskej únie.

Je v záujme nás všetkých, aby sa v našich okolitých krajinách dosiahol silnejší hospodársky rast a stabilita, a to tak smerom na východ, ako aj v oblasti Stredomoria. Musíme však definovať kritériá a prístupy samostatne pre každú krajinu v závislosti od jej politických priorít v oblasti ľudských práv, demokracie, právneho štátu,

práv menších a podobne. Rovnako dôležité je aj to, aby sa pomoc Spoločenstva dostala k všetkým zainteresovaným skupinám občanov. Práve preto je potrebné podporovať možnosti nástroja susedskej politiky správnym spôsobom.

Ak sa majú tieto ambiciózne ciele dosiahnuť, je potrebné rovnomerne vyvážiť rozdelenie fondov medzi krajiny východnej Európy a Stredomoria, ako sa to uvádza vo finančnom rámci na roky 2007 – 2013. Európska susedská politika by mala dopĺňať barcelonský proces a ciele musia byť jasne definované.

Hlavne teraz, keď hospodárska kríza ovplyvňuje všetky krajiny získavajúce výhody z nástroja susedskej politiky, musíme jasne ukázať, že Európska únia pomáha riešiť krízu prostredníctvom tejto finančnej pomoci. Preto by mala Európska komisia uverejniť vyhodnotenia k tejto otázke.

Na záver by som rada spomenula iniciatívu Čiernomorskej synergie. Tento región je potrebné zahrnúť do európskej susedskej politiky. Podpora tejto regionálnej spolupráce zo strany Európskej únie musí byť zameraná na vytváranie hmatateľných výsledkov v určitých prioritných sektoroch, ako sú energetika, doprava, prisťahovalectvo a boj proti organizovanému zločinu.

Metin Kazak, v mene skupiny ALDE. – (FR) Vážený pán predsedajúci, v plnej miere podporujem správu pána Szymańskiego, konkrétne návrh na zvýšenie finančného balíka v nástroji európskej susedskej politiky a politiky partnerstva. Musíme sa viac zapojiť do spolupráce s našimi susedmi, najmä po troch konfliktoch, ku ktorým došlo v priebehu posledných šiestich mesiacov v Gaze, na Ukrajine a v Gruzínsku.

Výbor pre zahraničné veci prijal veľkú časť pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov od našej skupiny vrátane 11 pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, ktoré som navrhol ako tieňový spravodajca. Teraz by som však chcel predložiť ďalšie dva pozmeňujúce a doplňujúce návrhy v mene Skupiny Aliancie liberálov a demokratov za Európu.

Súhlasím síce s myšlienkou ďalšej spolupráce s Tureckom a Ruskom v záujme vyriešenia určitých pretrvávajúcich sporov a v záujme posilnenia prepojení medzi krajinami oblasti Čierneho mora, znenie odseku 39 by však mohlo vyvolať zmätok. Spolupráca s oblasťou Čierneho mora sa realizuje na štyroch rôznych úrovniach: členské štáty, kandidátske krajiny na vstup, štáty, ktoré sú súčasťou európskej susedskej politiky, a Rusko ako strategický partner.

Turecko ako kandidát na vstup nie je súčasťou európskej susedskej politiky a namiesto nástroja európskej susedskej politiky získava výhody z nástroja predvstupovej pomoci. Európska susedská politika preto určite neposkytne primeraný základ pre spoluprácu s Tureckom.

Platformy na spoluprácu s krajinami čiernomorskej oblasti už existujú. Možno by sme sa mali pokúsiť vytvoriť prepojenia s týmito regionálnymi iniciatívami v snahe posilniť túto synergiu, a nie hľadať nové formy spolupráce.

Druhý pozmeňujúci a doplňujúci návrh sa zaoberá otázkou energetiky. Odsek 44 správy hovorí len o Ukrajine a Moldavsku, pričom väčšina z našich susedov predstavuje dôležité krajiny z pohľadu energetického sektora ako zdrojové krajiny alebo ako tranzitné krajiny. Myslím konkrétne na Gruzínsko a Azerbajdžan, ktorých význam stúpne spustením projektu Nabucco. Ten bol predmetom medzinárodnej konferencie v januári. Preto si myslím, že opatrenia v oblasti energie by sa mali týkať všetkých krajín v našom susedstve.

Hanna Foltyn-Kubicka, v mene skupiny UEN. – (PL) Vážený pán predsedajúci, európska susedská politika bola vypracovaná s cieľom integrovať krajiny zapojené do programu so štruktúrami Európskej únie. To predpokladá silnú spoluprácu v oblasti hospodárstva, kultúry a politiky bez toho, aby boli niektoré krajiny uprednostňované na úkor druhých. Preto je ťažké pochopiť rozdiely, ktoré sa vyskytujú v rozdelení finančných prostriedkov medzi štátmi Stredomoria a východnými štátmi, pričom druhá spomínaná skupina je znevýhodnená.

Myšlienka oddelenia európskej susedskej politiky (ESP) podľa týchto regiónov je oprávnená z pohľadu rozdielných problémov, ktorým tieto regióny čelia. To však nemôže oprávňovať nerovnosť pri rozdeľovaní finančných prostriedkov. Je to mimoriadne neopodstatnené hlavne vzhľadom na tragédiu, ktorá nedávno zasiahla jednu z krajín obsiahnutú v ESP, Gruzínsko. Práve teraz potrebujú občania Gruzínska našu pomoc a pocit, že k nim pristupujeme rovnako ako k ostatným štátom, ktoré spolupracujú s Európskou uniou.

Ďalším dôležitým cieľom, ktorý by mala ESP dosiahnuť, je energetická bezpečnosť. Súčasná kríza v Európe je však jasnou ukázkou nesúladu zásad spolupráce v rámci susedskej politiky. Kríza nepochybne poukázala na potrebu identifikovať opatrenia v rámci tejto politiky a na potrebu posilnenia energetického sektora ako

súčasťou východného partnerstva. Som rada, že si Európska komisia všimla tento problém a že chce práve takúto politiku zaviesť.

Cem Özdemir, v mene skupiny Verts/ALE. – (DE) Vážený pán predsedajúci, vážená pani komisárka, dámy a páni, tiež by som chcel poďakovaním spravodajcovi, pánovi Szymańskému, za veľmi dobrú správu. Nástroj európskej susedskej politiky a politiky partnerstva (ENPI) sa môže stať účinným nástrojom len vtedy, keď poskytnie stimuly pre demokratickú reformu a keď bude podporovať udržateľný ekologický a spravodlivý rozvoj.

Ak má byť možné overiť účinnosť tohto nástroja, je potrebné definovať jasné, konkrétne a merateľné ciele pre všetky akčné plány v rámci európskej susedskej politiky (ESP). My v Skupine zelených/Európskej slobodnej aliancii preto v súvislosti s akčnými plánmi ESP obzvlášť vyzývame na koherenciu v rámci všetkých nástrojov v oblasti ľudských práv, ako aj na dôsledné prešetrenie všetkých projektov v oblasti spravodlivosti, ktoré sú podporované prostredníctvom ENPI.

Ďalším dôležitým bodom, ktorý je v správe správne zdôraznený, je zvýšená angažovanosť občianskej spoločnosti v procese návrhu a monitorovania ENPI. Vojna v Gruzínsku v lete 2008 jasne ukázala, že až dovtedy Európska únia nemala vypracovanú a nevykonávala žiadnu udržateľnú politiku riešenia konfliktov v kaukazskom regióne.

Zmrazené konflikty, ako napríklad konflikt v Náhornom Karabachu, stále brzdia rozvoj ESP v regióne južného Kaukazu. Preto vyzývame Radu, aby aktívnejšie pracovala v oblasti riešenia konfliktov. Tento nástroj dáva Európskej únii príležitosť zohrávať aktívnu úlohu v susediacich štátoch s cieľom posunúť ďalej demokratickú reformu a udržateľný rozvoj.

Vzhľadom na zachovanie dôveryhodnosti Európskej únie, našej dôveryhodnosti, musí EÚ začať brať vážne ustanovenia o demokracii a ľudských právach v dohodách s tretími krajinami a začať primerane konať v ideálnom prípade pozitívne, ak to však bude potrebné, aj negatívne.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, ďakujem nášmu kolegovi poslancovi, pánovi Szymańskému, za dobrú správu a rád by som sa podelil s úvahou o tom, prečo je pre nás susedská politika taká dôležitá. Musíme si odpovedať na túto otázku. Po prvé, ani Európska únia, ani Európa nie sú izolované ostrovy. EÚ sa nachádza v Európe a to je dôležité pre nás všetkých, o to viac, že sme ambiciózni a chceme „vyviezť“ naše hodnoty, naše myšlienky a naše skúsenosti do ostatných krajín.

Myslím, že popri väčších rozhodnutiach týkajúcich sa dopravy, energie, voľného trhu a vzájomnej výmeny existujú aj menšie veci, ktoré sú veľmi dôležité, ako napríklad vzdelávanie, vedecká a kultúrna výmena a predovšetkým osobné kontakty. Ja vidím Európsku úniu ako rodinu ľudí, ktorí spolu navzájom komunikujú. Európa – a tak to vidím ja – bude silná vtedy, ak každá jej časť bude mať úlohu, ktorú bude môcť plniť a ktorú bude schopná plniť, a to sa musí vzťahovať nielen na štáty EÚ, ale aj na jej susedov.

Vážená pani komisárka, myslím, že dnes sme vo veľkej miere dokončili budovanie partnerstva Euromed, čo je zaujímavá štruktúra. Dávame veľký objem peňazí, azda aj príliš veľa, ako povedali naši kolegovia poslanci zo Skupiny Únie za Európu národov, a teraz by sme mali posilniť myšlienku partnerstva Euroeast. Je to veľmi dôležité a myslím, že po nedávnej energetickej kríze nikto nepochybuje, že táto dimenzia je pre nás veľmi, veľmi dôležitá. Ide o programy Spoločenstva a regionálne programy, ktoré by sme mali podporovať, ktoré si však, bohužiaľ, vyžadujú finančnú podporu. Na tento účel by sa mali vyčleniť primerané sumy. Musíme tu prijať dobré rozhodnutia, ktoré štáty a susedské štáty sa zapoja do spolupráce na spoločných projektoch.

Aloyzas Sakalas (PSE). – Vážený pán predsedajúci, v roku 2008 sa v rámci európskej susedskej politiky začalo niekoľko regionálnych iniciatív. Hoci bol finančný nástroj navrhnutý v roku 2006, ukázal sa byť dostatočne účinný vzhľadom na svoju orientáciu do budúcnosti.

EÚ sa rozhodla posilniť multilaterálnu a regionálnu spoluprácu so susednými krajinami a medzi nimi. Nástroj už umožňuje EÚ prijímať spolufinancovanie z iných medzinárodných organizácií a spolupracovať s inými multilaterálnymi organizáciami vo svojom susedstve. Využime tieto príležitosti aktívne.

Moja druhá poznámka sa týka rozdeľovania finančných prostriedkov medzi našich susedov na južnom a východnom pobreží Stredozemného mora a susedov na východe. Táto otázka sa v konečnom dôsledku týka dôveryhodnosti politiky EÚ. EÚ preto potrebuje dodržiavať svoje záväzky a zachovať geografické rozloženie finančných príspevkov, ako je to ustanovené vo finančnom výhlade na roky 2007 – 2013.

Medzi susedmi existuje však ďalšia dôležitá medzera v pridelovaní prostriedkov. Mám na mysli medzeru v pridelovaní prostriedkov vynaložených na programy v budúcich demokratických zriadeniach v súvislosti s dodržiavaním zásad právneho štátu a ľudských práv. V priebehu rokov 2007 až 2010 bolo z celkových finančných prostriedkov poskytnutých východným susedom 21 % finančných príspevkov vynaložených na podporu demokratického rozvoja, ale v prípade južných susedov bolo využitých na tento cieľ iba 5 %. Žiadam Komisiu, aby zohľadnila uvedené údaje.

Grażyna Staniszevska (ALDE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, iniciatívy financovania určené pre oblasť Stredozemného mora a na budúce Východné partnerstvo v rámci nástroja európskej susedskej politiky by sa nemali uskutočňovať v súčasnej podobe, na úkor ktoréhokoľvek z uvedených regiónov. Dôležité je zohľadniť osobitné charakteristické vlastnosti východných a južných partnerských krajín.

Nedávne geopolitické udalosti týkajúce sa našich východných susedov jasne ukázali nevyhnutnosť lepšieho prispôsobenia európskej susedskej politiky potrebám regiónu. Ako príklad môže slúžiť Ukrajina. Najväčšiemu východnému susedovi Európskej únie by mali byť ponúknuté osobitné podnety a výhody v rámci Východného partnerstva, čo bude mať na krajinu s európskymi ambíciami motivačný vplyv. Okrem toho by bolo dôležité urýchliť vytvorenie oblasti voľného obchodu a uzavrieť rozhovory s Ukrajinou o oslobodení od vízovej povinnosti.

Európska susedská politika (ESP) nezahŕňa len činnosti vlád a národných politikov. Som preto rada, že v správe bola zdôraznená potreba intenzívnejšej sociálnej účasti zo strany občanov a miestnych orgánov v súvislosti s plánovaním a realizáciou ESP. Nemali by sme tiež zabúdať na to, že na zabezpečenie dobrej, účinnej a vzájomne prospešnej spolupráce s našimi susedmi, je mimoriadne dôležité a prínosné zaviesť výmenu skúseností a osvedčených postupov, ako aj vytvorenie iniciatív týkajúcich sa odborného vzdelávania vrátane programov na štúdium jazykov susedných krajín.

Pierre Pribetich (PSE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, najprv by som rád zablahoželel svojmu kolegovi, pánovi Szymańskemu, za jeho vyváženú správu o revízii nástroja európskeho susedstva a partnerstva.

Nezabudnime, že hlavným cieľom tejto správy je vyhnúť sa nutnosti nových deliacich čiar, alebo v horšom prípade, úplnému oddeleniu rozšírenej Európskej únie od jej najbližších geografických susedov, ale tiež podporiť stabilitu a bezpečnosť uvedenej oblasti ako celku.

Šírenie mieru je často opakovaná túžba, ale je to túžba, ktorej veľmi často prekážajú v ceste nenávisť a netolerancia. V dôsledku toho je správne fungovanie tejto politiky čiastočne ovplyvnené medzinárodným geopolitickým postavením Európy.

Ako môžeme účinne prehodnotiť tento nástroj európskeho partnerstva a susedstva? Hlavný spôsob možno zhrnúť v jednom slove: ambícia.

Naozaj, vyššie ambície v rozhovoroch s občianskou spoločnosťou a miestnymi orgánmi s cieľom zvýšiť ich zapojenie v rámci koncepcie a kontroly plnenia uvedeného nástroja.

Vyššie ambície pri podpore pomoci s cieľom zvýšiť administratívne, miestne a regionálne možnosti v susedných krajinách a tiež s cieľom podporovať výmenné programy pre občiansku spoločnosť.

Vyššie ambície v oblastiach demokracie, právneho štátu a ľudských práv.

Táto rozpočtová podpora však musí byť predmetom výberového konania, aby bola prístupná iba tým, ktorí ju budú schopní využiť, musí byť uskutočňovaná na základe špecifického prístupu k jednotlivým krajinám z hľadiska politických podmienok a bez toho, aby sa zabúdalo na skvalitnenie vyhodnotenia politik. Je tiež nevyhnutné objasniť vzťah medzi európskou susedskou politikou, rámcovou politikou *par excellence* a regionálnymi iniciatívami, ako napríklad Čiernomorská synergia, Únia pre Stredozemie a budúce Východné partnerstvo.

Obmedzením politik na čoraz menej geografických území v skutočnosti riskujeme stratu celkového smerovania, viditeľnosti a transparentnosti susedskej politiky, ktorú chce Európska únia plniť.

V tom spočíva cena za zvýšenie súdržnosti a zosúladenia Únie. Naše účelové rozpočtové prostriedky budú komplexne rozdelené želaným smerom a Európska únia konečne v plnej miere prevezme svoju úlohu centra stability.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE). – (RO) Nástroj európskeho partnerstva a susedstva predstavuje značný prínos k rozvoju vzťahov so susednými štátmi Európskej únie.

Jedna z možností financovania spočíva v susedskom investičnom fonde, v ktorom majú členské štáty EÚ okrem sumy pridelené z nástroja európskeho susedstva a partnerstva príležitosť zúčastniť sa poskytnutím darov. V tejto štúdii si uvedomujeme, že financovanie, z ktorého nástroj európskeho susedstva a partnerstva profituje, nestačí na splnenie ambiciózných cieľov pre túto oblasť.

Naliehavo žiadame Európsku komisiu, aby vykonala analýzu v súvislosti s ďalším prideľovaním primeranejších súm na tento nástroj, predovšetkým v situácii, keď iné iniciatívy, ako napríklad Čiernomorská synergia, tiež potrebujú podporu vo forme primeraného množstva finančných prostriedkov. Rumunsko podporovalo a bude podporovať význam čiernomorského regiónu pre Európsku úniu na základe zrejmých príležitostí, ktoré región ponúka pre stabilitu, hospodársky rozvoj, energetickú bezpečnosť, bezpečnosť svojich občanov a ochranu životného prostredia.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Nástroj európskeho susedstva a partnerstva sa môže a musí využívať v čiernomorskom regióne vo väčšej miere. Podľa môjho názoru je synergia v čiernomorskom regióne pozitívnym momentom, ale domnievam sa, že tento región je z geostrategického hľadiska mimoriadne dôležitý a zaslúži si štruktúrovanejší rámec spolupráce založený na modeli rovnakého rozsahu ako je severský model alebo ako má iniciatíva Únia pre Stredozemie.

Nástroj európskeho partnerstva a susedstva by mal viac prispieť k rozvoju dopravných spojov medzi Európskou úniou a oblasťou Čierneho mora, ako aj medzi Európskou úniou, Moldavskou republikou a Ukrajinou. Rumunsko by rado rozvinulo viac programov spolupráce medzi mestami v Rumunsku a Moldavskej republike. Vitám začatie programu CIUDAD, ktorý je podnetom pre rozvoj dialógu medzi mestami.

Rozvoj prístavov Spoločenstva na pobreží Čierneho mora, vybudovanie zariadení pre skvapalnený zemný plyn, ako aj rozvoj železničných a cestných spojení medzi štátmi v čiernomorskom regióne a členskými štátmi, sa musí stať jednou z priorít, na uskutočnenie ktorých sa tento nástroj použije. Okrem toho sa domnievam, že tento nástroj musí byť využitý aj na spoluprácu v energetickom odvetví, ako aj na rozšírenie a integráciu infraštruktúry na prepravu elektrickej energie do regiónu západného Balkánu.

Predseda. – Musím sa ospravedlniť pánovi Alexandruovi Nazaremu, pretože v dôsledku chyby predsedníctva sme mu neposkytli priestor na vyjadrenie v riadnom čase aj napriek tomu, že bol uvedený v zozname. Priestor na vyjadrenie dostane po postupe „catch-the-eye“.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN). – (PL) Vážený pán predseda, rád by som upozornil na tri otázky v tejto rozprave. Po prvé, je nevyhnutné zachovať geografické rozdelenie vzhľadom na finančnú pomoc z rozpočtu EÚ pre krajiny Stredozemia a krajiny východnej Európy v súlade s ustanoveniami finančného výhľadu na obdobie 2007 – 2013 a tiež pokračovať v poskytovaní pomoci týmto krajinám v podobe úverov Európskej investičnej banky. Orientčné podstopy úverov týmto krajinám odhadované EIB na roky 2007 – 2013 predstavujú sumu 8,7 miliardy EUR pre krajiny Stredozemia a iba 3,7 miliardy EUR pre krajiny východnej Európy a Rusko. Uvedené sumy sa zdajú byť nepriaznivé z hľadiska krajín východnej Európy v tom zmysle, že nezodpovedajú ich potrebám.

Po druhé, je nevyhnutné podporiť spoluprácu v oblasti energetiky s uvedenými krajinami v rámci Východného partnerstva a vytvoriť podmienky, ktoré zabezpečia dodávky energetických zdrojov z týchto krajín do Európy. Európe sa tak vytvoria alternatívy v súvislosti s jej dodávkami energie. Po tretie a na záver, je nevyhnutné prehĺbiť hospodársku integráciu EÚ s krajinami Východného partnerstva rozšírením oblasti voľného obchodu s cieľom zahrnúť uvedené krajiny, ako aj prostredníctvom sociálnej integrácie s konečným cieľom zrušenia vízovej povinnosti pre obyvateľov krajín ENPI.

Daniel Petru Funeriu (PPE-DE). – (FR) Vážený pán predseda, dámy a páni, pri navrhovaní politiky pre susedné štáty Európskej únie nesmieme prehliadať demokratický deficit týchto krajín. Tento demokratický deficit pochádza z ich minulosti. Ak chceme vytvoriť demokratickú spoločnosť, musíme zabezpečiť, aby všetci občania týchto krajín boli o demokracii informovaní.

Správa odôvodnene obsahuje zmienku o medziľudských kontaktoch. Preto sa pýtam, aký je lepší spôsob vytvorenia týchto medziľudských kontaktov, ak nie ten, že sa občanom uvedených krajín umožní slobodne cestovať do Európskej únie?

Vyzývam preto Radu, aby umožnila občanom Moldavskej republiky, ktorá je okrem iného jedinou krajinou s oficiálnym jazykom jednej z krajín Európskej únie, cestovať v rámci Únie bez víz. V rámci tohto opatrenia

by som samozrejme požiadal Komisiu, aby uskutočnila všetky potrebné kroky a vytvorila „spoločné centrum pre víza“ v Kišiňove. Musíme ísť príkladom.

Corina Crețu (PSE). – (RO) Už šesť mesiacov čelí Európska únia celému radu problémov, ktoré priniesli otázky vzhľadom na jej rolu, súdržnosť a schopnosť konať a reagovať.

Kríza v Gruzínsku a plynová kríza nás upozornili, že nemôžeme neprestajne čeliť hrozbám prichádzajúcim z východu, ktorých terčom je medzinárodná stabilita a naša energetická bezpečnosť.

Mám radosť z Východného partnerstva, ktoré je také ambiciózne, aké sa navrhuje v tejto správe, najmä ak sa zameriava na efektívnejšiu spoluprácu a podporuje rekonštrukciu Gruzínska a zároveň navrhuje založiť v budúcnosti zónu voľného obchodu a zrušiť vízové požiadavky voči Európskej únii.

Myslím si však, že väčší význam by sme mali pripisovať situácii v Moldavskej republike, z ktorej dostávame znepokojivé signály o slobode vyjadrovania a regulárnosti volieb, ktoré sa majú uskutočniť na jar.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE). – (RO) Nástroj európskeho susedstva a partnerstva je základom úspechu európskej susedskej politiky, najmä Východného partnerstva a spolupráce v oblasti Čierneho mora.

Projekt Východného partnerstva môže uspieť len vtedy, ak bude mať dostatok financií na dosiahnutie jasných cieľov. Zároveň musíme zefektívniť mechanizmy hodnotenia vplyvu činnosti a financovania Východného partnerstva, aby niektoré vlády nespreneverili a nezneužili európsku pomoc proti politickej opozícii.

Našu činnosť musíme zakaždým dobre naplánovať, aby si občania boli vedomí konkrétnych výhod, ktoré z neho plynú. Myslím si, že európske financovanie, ktoré nástroj európskeho susedstva a partnerstva poskytuje, by sa malo zamerať v prvom rade na opatrenia týkajúce sa cezhraničnej spolupráce v oblasti, na ktorú sa Východné partnerstvo zameriava.

Konkrétnou úlohou cezhraničnej spolupráce je čo najviac prispievať k regionálnemu rozvoju, budovaniu dôvery medzi susediacimi štátmi a harmónie medzi jednotlivými etnikami, a pritom uľahčovať cezhraničný pohyb ľudí a obchodné toky, čo môže mať mimoriadne pozitívne multiplikačné účinky.

Alexandru Nazare (PPE-DE). – (RO) Nástroj európskeho susedstva a partnerstva je nevyhnutný na zabezpečenie stability, demokracie a prosperity v danej oblasti. Tento nástroj navyše mení koncepciu hranice, oblasť obmedzenia a vylúčenia na oblasť spolupráce a politických väzieb.

Nedávne udalosti v oblasti na východ od EÚ, ktoré tu už boli zmienené, menovite plynová kríza a kríza v Gruzínsku, zase raz ukázali, že potrebujeme stratégiu, ktorá by dokázala zaručiť, aby Európska únia hrala v tejto geopolitickej oblasti aktívnu rolu. K oblasti na východ od našich hraníc si musíme osvojiť premyslenejší prístup. Potrebujeme jasné ciele, ktoré podporujú záujmy EÚ a špecifické potreby našich partnerov.

Som veľmi rád, že vznikli iniciatívy, ako sú napríklad Čiernomorská synergia a Východné partnerstvo, lebo konsolidujú spoluprácu medzi krajinami v danom regióne, najmä medzi Moldavskou republikou a Ukrajinou, ale aj medzi štátmi na Kaukaze a v kaspickej oblasti. Musíme sa tiež aktívnejšie angažovať v čiernomorskej oblasti, aby sme mohli poskytnúť základ pre konsolidáciu vzťahov s Tureckom a Ruskom, keďže táto oblasť sa nachádza v blízkosti Európskej únie, Turecka a Ruska.

Toto partnerstvo vítajú aj zúčastnené krajiny, ktoré sa budú chcieť uchádzať o štatút členského štátu Európskej únie, ako je napríklad Moldavská republika. Toto partnerstvo výrazne zvyšuje úroveň záväzkov oboch zúčastnených strán.

Ďalej by som rád povedal niekoľko slov aj k iniciatíve EURONEST, ktorá je jedným z príkladov konkrétného riešenia, ako zlepšiť uplatňovanie nástroja európskeho susedstva a partnerstva v štátoch ako Arménsko, Azerbajdžan, Gruzínsko, Moldavsko, Ukrajina či Bielorusko.

Uplatňovanie tejto politiky sa nedá zlepšiť bez väčšej finančnej pomoci. Okrem potreby zväčšiť tento finančný balík musíme venovať rovnakú pozornosť aj spôsobu, akým sa tieto finančné prostriedky vynakladajú.

Myslím, že je nevyhnutné zaručiť transparentnosť, čo sa týka mechanizmov pridelenia finančných prostriedkov. Tiež si myslím, že tieto zdroje je potrebné pridelať s cieľom zapojiť občiansku spoločnosť v partnerských krajinách do spoločných projektov a podporiť mobilitu občanov týchto krajín, čo zahŕňa aj miernejšie vízové požiadavky.

Benita Ferrero-Waldner, *členka Komisie*. – Vážení páni predsedajúci, myslím si, že táto rozprava o nástroji ENPI sa vlastne týka ďalšieho oznámenia Komisie o Východnom partnerstve. Veľa myšlienok, ktoré tu odzneli, sú v oznámení o Východnom partnerstve a som si istá, že keď ho dostanete, budete celkom spokojní.

Chcem povedať len pár vecí. Som samozrejme veľmi vďačná za mnoho návrhov. Myšlienkou tohto Východného partnerstva je, že chceme pracovať s našimi východnými partnermi – Ukrajinou, Moldavskom, Bieloruskom – ak to bude potrebné, na demokracii a ľudských právach, ale aj s tromi kaukazskými krajinami na obchode, aby sme sa mohli pokúsiť vytvoriť lepšie asociačné dohody, a po druhé, na energii, a po tretie, na lepšej mobilite. S ohľadom na vaše návrhy o bezvízovom styku začneme s miernejšími vízovými požiadavkami, hoci ani to nie je jednoduché, keďže veľa členských štátov sa tomu stále veľmi bráni. Potom je tu samozrejme veľa druhov rôznych platforiem, o ktorých som sa už zmienila – napríklad platforma pre občiansku spoločnosť, energiu a dopravu – ale samozrejme aj tie, pri ktorých sa dajú vymieňať osvedčené postupy.

Čo sa týka financovania, môžem povedať len toľko, že nanešťastie nemám viac dostupných zdrojov. Samozrejme, že – ako to vždy hovorievam ako matka politiky susedstva – by som ich rada mala viac. Ste veľmi dôležitým rozpočtovým orgánom, tak nám prosím dajte v budúcnosti šancu a naozaj nás v tom podporujte. Týka sa to Únie pre Stredozemie na juhu, ako aj Východného partnerstva a nástroja ENPI na východe.

Finančné údaje v súčasnosti predstavujú 3,6 EUR na osobu ročne na východe a 3,4 EUR na osobu ročne na juhu. Takže, ako vidíte, sú skoro na tej istej úrovni. Zároveň to však nikdy nie je dosť, pretože je tu veľa potrieb a problémov. Z toho dôvodu sme zrealizovali aj myšlienku tzv. NIF – susedského investičného fondu – ktorý sa môže využiť pri väčších projektoch.

To je všetko, čo vám môžem v tejto fáze povedať, ale možno v ďalšej fáze, keď začneme rokovať o Východnom partnerstve, môžeme prebrať všetky podrobnosti. V každom prípade vám ďakujem za túto rozpravu a za návrhy. Sú takmer v úplnom súlade so smerom, ktorým sa uberáme.

Konrad Szymański, *spravodajca*. – (PL) Vážení páni predsedajúci, rád by som k tejto rozprave vyjadril niekoľko svojich pripomienok. Zjednodušenie postupov, sledovanie, ako sa susedská politika implementuje a dozorná úloha Európskeho parlamentu sú veci, ktorými sa zaoberáme už od roku 2005, a vyzerá to tak, že v tomto ohľade už viac neurobíme. Dnes je však určite dôležité, aby sme našej susedskej politike dodali politický obsah. Takýto politický obsah zahŕňa otázky ako víza, spoločný trh a energia. Ak tieto problémy nezvládneme, možno prideme o šancu vytvoriť susedstvo za našich vlastných podmienok. Čas hrá proti nám. Krajiny, ktoré sú dnes našimi susedmi, môžu stratiť svoju stabilitu a prikloniť sa k iným zásadám regionálneho usporiadania. S takýmto výsledkom nebudeme spokojní a takáto príležitosť sa nám možno už nikdy nenaskytne. Takéto udalosti ovplyvnia aj našu vlastnú bezpečnosť, a preto by sme sa na tento problém mali pozeráť z čisto sebeckého hľadiska, najmä z hľadiska záujmov Európskej únie, aby bolo naše susedstvo oblasťou stability a blahobytu.

Čo sa týka rozpočtu, dobre viem, že s ohľadom na reformovanie susedskej politiky sa mnohí prítomní zhodujú vo veci financovania konkrétnych oblastí tejto politiky, ako aj niektorých konkrétnych regiónov, ale nemali by sme zabúdať, že susedská politika je len jednou časťou rozpočtu a že finančné vyhladky sa vôbec nemenia. Ak dokážeme dobre financovať stredozemské, východné a čiernomorské susedstvo, všetci budeme víťazmi. Nemôžeme dosiahnuť úspech v jednej časti susedstva na úkor inej časti, lebo rozpočet EÚ má takú štruktúru, aby sa tomu predišlo. Mali by sme sa radšej koncentrovať na reformovanie rozpočtu EÚ, aby mohli z finančných prostriedkov v budúcnosti profitovať všetky časti (stredozemská, východná aj čiernomorská).

Marcin Libicki (UEN). – (PL) Vážení páni predsedajúci, je mi ľúto, že zhrnutie vynikajúcej správy pána Szymańskiego žiaľbohu nepočula pani Ferrerová-Waldnerová, pretože je zaneprázdnená inými vecami.

Predsedajúci. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Alin Lucian Antochi (PSE), *písomne*. – (RO) Jednoznačne podporujem ustanovenia uvedené v správe s cieľom zvýšiť úroveň politických záväzkov Európskej únie voči štátom, na ktoré sa zameriava nástroj ESP, ako aj perspektívu podpísania dohôd o pridružení, ktoré sú prispôbené každej krajine.

Dotyčné štáty sa musia plne angažovať v procese demokratickej reformy spoločnosti, aby sa táto politika mohla účinne realizovať. Účinná realizácia reforiem, hlavne tých, ktoré sa týkajú oblasti demokracie, právneho štátu a slobody prejavu, zostáva pre tieto krajiny vážnym problémom a závisí od politickej vôle ich orgánov, ako aj od stupňa záväzkov zo strany občianskej spoločnosti a ich občanov.

Je dôležité, aby obyvatelia týchto krajín pochopili, že európska integrácia neponúka len príležitosť legálne prekročiť hranice, ale aj skutočnú šancu dostať krajinu z bezvýhodiskovej situácie. V tejto súvislosti musia európske projekty poskytnúť viac konkrétnych podmienok a špeciálnych finančných prostriedkov na informovanie obyvateľstva.

Oboznámenie obyvateľstva s výhodami, ktoré so sebou prináša integrácia, ako aj so záväzkami, ktoré krajina prevezme na seba, keď vstúpi do EÚ, bude mať za následok ich aktívne začlenenie do procesu demokratizácie spoločnosti a značne obmedzí schopnosť elity, ktorá je pri moci, použiť nátlakové opatrenia proti opozičným politickým stranám a občianskej spoločnosti.

Adam Bielan (UEN), písomne. – (PL) Vážení pán predsedajúci, iniciatíva, ktorú Poľsko a Švédsko podporili len pred rokom, dnes už nie je témou rozpravy. Užšia spolupráca s našimi susedmi spoza východnej hranice nie je len prínosom pre obe strany, ale je dôležitá a strategická aj v prípade bezpečnosti Európy.

Politická a hospodárska situácia za našimi východnými hranicami má priamy vplyv na situáciu v celej EÚ, našu hospodársku rovnováhu a bezpečnosť. Minulý rok bol skúškou pre dôveryhodnosť Ruska v súvislosti s jej vzťahmi so susednými krajinami. Skúškou, v ktorej Kreml jednoducho neobstál.

Toto je dôvod, prečo rozvoj európskej susedskej politiky vyžaduje našu aktívnu angažovanosť v situácii v oblasti južného Kaukazu a udalostiach týkajúcich sa našich najbližších susedov. Táto angažovanosť je podmienkou našej spolupráce v konkrétnych oblastiach. V tomto prípade mám na mysli podporu občianskej spoločnosti, demokratických a inštitucionálnych reforiem a garantovanie energetickej bezpečnosti Európy. Ukážme, že sa na Východe môžeme stať hlavným hráčom a že nedovolíme Rusku zaviesť jeho vlastný plán neoimperialistickej hry.

Janusz Lewandowski (PPE-DE), písomne. – (PL) Použitie nástroja európskeho susedstva a partnerstva (ENPI) na financovanie južnej a východnej európskej susedskej politiky by nemal byť implementovaný v neprospech ktoréhokoľvek z týchto dvoch regiónov. V súvislosti s použitím finančných prostriedkov je obzvlášť dôležité, aby sa zaistila transparentnosť ostatných zdrojov vrátane súkromných peňažných prostriedkov

Počas rokovaní o novej dohode medzi EÚ a Ruskom by sme sa mali zamerať na väčšiu spoluprácu zo strany Ruska, pokiaľ ide o stanovenie jasných priorít spolupráce v oblasti financovania, čo by viedlo k lepšiemu viacročnému plánovaniu a programovaniu pomoci. Ďalej na záruky, že akákoľvek finančná pomoc poskytnutá ruským úradom prispeje k posilneniu demokratických princípov v tejto krajine a k zabezpečeniu väčšieho počtu spoločných projektov vyčlenených na financovanie.

Chcel by som tiež zdôrazniť, že musíme vytvoriť účinné politické podmienky a záruky, aby sme zaistili, že pomoc Bielorusku bude mať bezprostredný a priamy vplyv na jeho obyvateľov a že ho nezneužijú bieloruské orgány proti svojim politickým oponentom. Európska únia by mala poskytnúť účinnejšiu podporu občianskej spoločnosti a politickým stranám, ktoré bránia demokraciu.

Nedávne geopolitické udalosti vo východnom susedstve Európskej únie zdôrazňujú, že je dôležité ďalej rozvíjať politiku európskeho susedstva. Je potrebné prispôbiť ju účinnejšie potrebám našich partnerov, čo si bude vyžadovať väčšie angažovanie EÚ v oblasti Čierneho mora.

Marianne Mikko (PSE), písomne. – (ET) Ako predsedníčka delegácie Európskeho parlamentu pre Moldavsko sa samozrejme zaujímam o vývoj východnej dimenzie nástroja ESP.

V plnej miere chápem a podporujem záujmy južných členských štátov Európskej únie pri presadzovaní južnej dimenzie ESP. Zároveň som presvedčená o tom, že nemôžeme zanedbávať našich východných susedov. Z hľadiska bezpečnosti a blahobytu nášho spoločného domova sú pre nás rovnako dôležití východní, ako aj južní susedia.

Na základe súčasného systému, ktorý platí do roku 2010, sú finančné prostriedky nástroja ESP rozdelené nerovnomerne – 70 % ide do krajín južnej a len 30 % do krajín východnej dimenzie. V tomto roku sa začnú nové rokovania o financovaní. Úprimne dúfam, že počas týchto rokovaní bude súčasný systém zmenený a doplnený a že finančné prostriedky sa v budúcnosti odôvodnene rozdelia rovnakým dielom.

Kvôli udalostiam, ktoré sa odohrali v lete minulého roku – mám na mysli rusko-gruzínsky konflikt, naši východní susedia podľa môjho názoru oprávnene očakávajú, že sa EÚ bude vo väčšej miere podieľať na zabezpečení stability. Angažovanie EÚ sa nesmie obmedziť len na deklaratívnu politickú podporu, ale musí tiež zahŕňať naozaj reálnu spoluprácu a pomoc pri implementácii reforiem.

Som nesmierne šťastná, že Estónsko sa stalo jedným z 15 zakladajúcich členov nedávno založeného susedského investičného fondu (NIF). Pridelenie 1 milióna EUR v súčasnej hospodárskej recesii považujem za dostatočne veľké – a konkrétne – gesto.

Toomas Savi (ALDE), písomne. – Vážený pán predseda, oceňujem názor, že „Východné partnerstvo by nemalo brániť susedným krajinám v uchádzaní sa o členstvo v EÚ“, ako uvádza správa. Možné budúce stimuly pre členstvo sú neoddeliteľnou súčasťou Východného partnerstva, pretože tvoria základ úspešného podmieňujúceho prístupu.

Hoci sa pokrok smerom k zavŕšeniu demokratickej transformácie mení od krajiny ku krajine – kým na Ukrajine a v Gruzínsku boli prijaté niektoré významné kroky, v Bielorusku sa udiali len veľmi malé pokroky, Európska únia by mala vždy zachovať možnosť, aby krajiny Východného partnerstva vstúpili do EÚ, pretože snahy o vytvorenie funkčnej demokracie, právneho štátu a rešpektovanie ľudských práv môžu byť niekedy vyčerpávajúce a môže prísť k recidíve.

Hlavným cieľom nástroja európskeho susedstva a partnerstva, ako aj prístupového stimulu voči Arménsku, Azerbajdžanu, Gruzínsku, Moldavsku, Ukrajinu a Bielorusku je zabezpečiť neustály pokrok na ceste ku konsolidovaným demokraciám v týchto krajinách.

23. Financovanie iných činností než oficiálnej rozvojovej pomoci v krajinách spadajúcich do rozsahu pôsobnosti nariadenia (ES) č. 1905/2006 (rozprava)

Predseda. – Ďalším bodom programu je správa (A6-0036/2009) pána Bermána v mene Výboru pre rozvoj o financovaní iných činností než oficiálnej rozvojovej pomoci v krajinách spadajúcich do rozsahu pôsobnosti nariadenia (ES) č. 1905/2006 (2008/2117(INI)).

Thijs Berman, spravodajca. – (NL) Som tiež rád, že pán Deva si sadol, pretože teraz si ma pani Ferrerová-Waldnerová môže vypočuť, čo mi spôsobuje veľkú úľavu.

Táto hospodárska kríza, ktorá nemá obdobu a ktorá nás tvrdo zasiahla, znamená pre rozvojové krajiny ďalšiu katastrofu. Táto kríza vedie k poklesu cien surovín, nižším investíciám, menšiemu objemu obchodných úverov a peňazí, ktoré vystaňovalci posielajú domov. Hrubý domáci produkt všetkých bohatých krajín zatiaľ rýchlo klesá, čo znamená, že rozpočet pre rozvojovú spoluprácu predstavujúci 0,7 % HDP sa takisto znižuje alebo aspoň si to myslíme, a dokonca ani za týchto okolností nie je väčšina krajín schopná dodržať svoje sľuby.

Toto je kontext diskusie o novom nástroji, ktorá sa tu vedie. Ak španielski študenti dostanú štipendium na niekoľkomesačné štúdium v Latinskej Amerike alebo naopak, potom je takáto výmena užitočná, potrebná a vhodná, ale projekty ako tento nemôžu byť financované výlučne z finančných prostriedkov určených na boj s chudobou. Zatiaľ čo sú finančné prostriedky EÚ v tejto oblasti vítané, nebojujú s chudobou. Je to frustrujúce, keď musíme stiahnuť takéto projekty len preto, lebo neexistuje žiadny právny základ, o ktorý by sa opierali.

To je dôvod, prečo sme hľadali jednoduchý nástroj, ktorým by EÚ mohla v rozvojových krajinách zaviesť politiku nespádajúcu výlučne do oblasti boja s chudobou. Musíme zriadiť finančné zdroje a právny základ, ktorý nespadá do oblasti rozvojovej politiky. Z tohto dôvodu sa právny základ nemôže zakladať na článku 179 Zmluvy z Nice, pretože to je práve právny základ pre rozvojovú politiku, ktorému sa v tomto prípade treba vyhnúť.

Vlastné záujmy EÚ – poskytovať európskym študentom študijné pobyty – by nemali byť financované na základe článku 179. Okrem toho, ak EÚ čerpá prostriedky z rozvojových fondov, musí spĺňať kritériá predpísané zákonom v súvislosti s rozvojovou spoluprácou, konkrétne podmienku, aby tieto prostriedky boli určené na boj s chudobou.

S trochou predstavivosti by sme našli aj iné zdroje. Rozširovanie nástroja priemyselných krajín je možnosť, ktorú predkladá Výbor pre zahraničné veci a ktorú podporuje aj môj vlastný výbor. Ďalšou možnosťou je kombinácia článkov 150, 151 a 170 o vzdelávaní, kultúre a výskume. Ak by sme použili tento kombinovaný

právny základ, Európsky parlament by si v súvislosti s týmto nástrojom zachoval úplné spolurozhodovanie a peniaze, ktoré v súčasnosti predstavujú 13 miliónov EUR, by sa nečerpali z fondu rozvojovej politiky. Nečerpali by sa ani z fondu zahraničnej politiky.

Ako spravodajca – a Výbor pre rozvoj mi dá v tomto určite za pravdu – nemôžem súhlasiť s článkom 179 ako právnym základom. Ak by sa ním stal, tento nový nástroj by sa stal neúčinným, pretože jeho presným cieľom je zabrániť, aby sa rozvojové fondy používali na iné účely. Z tohto dôvodu by pre tento nástroj nemal existovať právny základ, ktorý by to nariaďoval.

Preto naliehavo žiadam skupinu Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov, aby stiahli svoj pozmeňujúci a dopĺňajúci návrh. Je to v rozpore s našou spoločnou túžbou ochrániť rozpočet rozvojovej spolupráce aj v čase hospodárskej krízy.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – Vážení pán predsedajúci, v prvom rade by som chcela potvrdiť záväzok, ktorý som dala v mene Komisie, vykonať strednodobú revíziu finančných nástrojov v roku 2009. Bola to reakcia na žiadosť Parlamentu počas záverečných rokovaní o nástrojoch.

Táto revízia bude predložená vo forme oznámenia, ktoré budú v prípade potreby sprevádzať legislatívne návrhy. Prijatie oznámenia je predbežne stanovené na apríl 2009 a je obsiahnuté v legislatívnom pláne práce Komisie.

Revízia sa týka implementácie nástrojov. Mala by sa odlišovať od inej strednodobej revízie, ktorá v súčasnosti prebieha – a tiež je stanovená v nariadeniach – a ktorá sa týka programovacích a strategických dokumentov pre obdobie rokov 2011-2013. Tento nový program vyvolá ďalšie kolo demokratickej kontroly, ako to bolo v prípade prvého programu pre obdobie rokov 2007-2010.

Tieto dva programy sa od seba odlišujú, ale vzájomne sa dopĺňajú. Pred začiatkom nového programovacieho obdobia je dôležité, aby sme si presne stanovili otázky, ktoré sa týkajú nástrojov. Strategická a programovacia revízia sa vykoná v roku 2009, aby ju Parlament mohol podrobiť demokratickej kontrole v roku 2010.

Čo sa týka nástroja rozvojovej spolupráce (DCI), predbežne uvažujeme o otázke, ktorá bude podstatou revízie: o legislatívnej medzere v súvislosti s aktivitami, ktoré nie sú súčasťou oficiálnej rozvojovej spolupráce ODA v krajinách obsiahnutých v nástroji rozvojovej spolupráce (DCI).

Aké sú tieto aktivity, ktoré nie sú súčasťou oficiálnej rozvojovej pomoci? Sú rôznej povahy, ale súčasné štyri prípravné akcie, ktoré inicioval Parlament, poskytujú dobrý obraz toho, o čom diskutujeme: spolupráca s krajinami so strednými príjmami v Ázii a Latinskej Amerike, ktorá nie je pokrytá nástrojom rozvojovej pomoci (DCI) a obchodné a vedecké výmeny s Čínou a Indiou.

V prípade týchto aktivít súhlasíme s vami, že potrebujeme legislatívu, ktorá by obsahovala opatrenia na podporu záujmov EÚ v krajinách nástroja rozvojovej pomoci (DCI). Toto by sme mohli dosiahnuť buď prostredníctvom nového právneho nástroja alebo pomocou zmeny a doplnenia už existujúceho nariadenia o nástroji priemyselných krajín (ICI).

Keď sme v roku 2006 pripravovali nové nástroje pre vonkajšie vzťahy, zhodli sme sa na tom, že by mali obsahovať aj vonkajšiu dimenziu našich vnútorných politík. Súhlasili sme, že by sme to mohli dosiahnuť aj prostredníctvom právneho základu pre vonkajšie činnosti. V porovnaní s predchádzajúcou situáciou išlo o významné zjednodušenie.

Pre Komisiu bude ťažké pokračovať v tomto prístupe. Myslíme si, že právny základ musí odrážať ciele a obsah nástroja. Uznávame, že existujú ťažkosti s aktivitami, ktoré nie sú súčasťou oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA). Charakter týchto aktivít spôsobuje, že nespĺňajú podmienky rozvojovej pomoci. Ako ste už uviedli, z tohto dôvodu návrh, ktorý sa zaoberá len podobnými aktivitami, nemôže spadať do rozvojovej spolupráce – do článku 179.

Vzhľadom na to, že sa chceme zaoberať známymi aktivitami oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA), zdá sa, že článok 181a Zmluvy bude najvhodnejším právnym základom, pretože obsahuje hospodársku, finančnú a technickú spoluprácu. Avšak v súvislosti so stanoviskom Parlamentu Komisia pred prijatím akéhokoľvek návrhu dôkladne zváží túto otázku. Pomohlo by nám, keby Parlament poskytol svoje stanovisko, aby sme mohli dokončiť naše návrhy pred voľbami, ako sme to sľúbili.

Napokon vidím, že správa žiada viac prostriedkov. Budeme sa tým musieť zaoberať. Určite poznáte veľmi napätú situáciu v kapitole 4 finančného rámca. Dalo by sa namietat, že krajiny s rozvíjajúcim sa hospodárstvom sú v prechodnom období a že súčasný balík pomoci by mal sprevádzať tento prechod – čo

je postupný prechod od hlavného zamerania na rozvoj k aktivitám, ktoré nie sú súčasťou oficiálnej rozvojovej pomoci ODA. Preskúmame to ako súčasť revízie.

Toto sú úvodné úvahy Komisie o správe, o ktorej dnes rokujeme. Považujeme to za dobrý základ pre našu spoločnú prácu. Teším sa na pripomienky poslancov k tejto správe.

Vicente Miguel Garcés Ramón, *spravodajca stanoviska Výboru pre rozpočet*. – (ES) Vážený pán predsedajúci, Výbor pre rozpočet si myslí, že je mimoriadne dôležité, aby bol každý rozpočtový nástroj jasne vymedzený. Z tohto dôvodu sa nazdávame, že najrealistickejšou možnosťou by bolo vytvorenie nového nástroja pre činnosti, ktoré sa odlišujú od verejnej rozvojovej pomoci a ktoré by boli určené pre krajiny spadajúcim do nariadenia.

Z hľadiska rozpočtu sa návrh financovania, ktorý predložil Výbor pre rozvoj, nezdá byť vhodným, pretože tieto peniaze neexistujú a tieto položky nemajú finančné prostriedky, ktoré by boli vyčleňované po dobu niekoľkých rokov. Existujú finančné prostriedky na rok 2009, ale nie na dlhšie obdobie.

V každom prípade, vzhľadom na to, že financovanie tohto nového nástroja spolupráce musí byť kompatibilný s finančným rámcom pre obdobie rokov 2007-2013, je dôležité vyzdvihnúť význam strednodobej revízie finančného rámca. Toto by malo umožniť úpravu stropov rôznych kapitol.

Nirj Deva, *v mene skupiny PPE-DE*. – Vážený pán predsedajúci, vrelo vítam vyhlásenie pani komisárky Ferrerovej-Waldnerovej, ktoré odznelo len pred chvíľou a žiadam svoju politickú skupinu, aby stiahla svoj pozmeňujúci a doplňujúci návrh, aby táto správa mohla prejsť. Ak odmietne, budem v dosť ťažkej situácii, ale v tejto otázke budem musieť podporiť spravodajcu socialistov.

Musím povedať, že som presvedčený, že rozvojový nástroj je určený na účely rozvoja. Ale ak sa pozrieme na to, čo rozvojový nástroj – najmä článok 179 – poskytuje aj so všetkými obmedzeniami, nástroj oficiálnej rozvojovej pomoci ODA umožňuje podporu múzeí, knižníc, umenia, hudby v školách, športových zariadení a priestorov – pričom toto všetko predstavuje oficiálnu rozvojovú pomoc ODA. Ale samozrejme nesponzoruje koncertné turné ani cestovné náklady atlétov. Kultúrne programy v rozvojových krajinách, ktorých hlavným cieľom je podpora kultúrnych hodnôt darcu, nemožno považovať za oficiálnu rozvojovú pomoc ODA. Vylučuje vojenskú pomoc, ale nevylučuje udržiavanie mieru. Zahrňuje širokú škálu aktivít – dokonca aj prácu polície, aby poskytla a zvýšila kapacitu odbornej prípravy policajtov, demobilizáciu vojakov, monitorovanie volieb, odstraňovanie mín a nášľapných mín. Všetko toto spadá do oficiálnej rozvojovej pomoci ODA.

V tejto chvíli si tu, v tomto Parlamente, kladieme otázku, koľko anjelov tancuje na špičke ihly, keď nástroj ODA v skutočnosti zastrešuje hlavnú oblasť práce. Z tohto dôvodu vítam vyhlásenie pani komisárky Ferrerovej-Waldnerovej, že článok 181 a je tu preto, aby nám umožnil hľadať finančné prostriedky na realizáciu toho, čo by niektorí moji kolegovia chceli vykonať.

Ana Maria Gomes, *v mene skupiny PSE*. – Vážený pán predsedajúci, je nevyhnutné, aby sme vyriešili súčasnú legislatívnu medzeru týkajúcu sa financovania aktivít, ktoré nie sú súčasťou oficiálnej rozvojovej pomoci ODA v krajinách, ktoré spadajú do nástroja rozvojovej pomoci DCI. Tento návrh nástroja na riešenie medzery musí jednoznačne zachovávať nástroj rozvojovej pomoci DCI ako nástroj pre oficiálnu rozvojovú pomoc ODA a musí zohľadňovať jasné oddelenie finančných zdrojov vyčlenených len na rozvojovú spoluprácu v rámci oficiálnej rozvojovej pomoci ODA od tých, ktoré sú vyčlenené pre iné druhy rozvojovej spolupráce s inými krajinami nespádajúcimi do oficiálnej rozvojovej pomoci ODA. Toto oddelenie samo osebe predstavuje veľmi dôležitý politický odkaz a zviditeľnilo by politiku EÚ v oblasti rozvojovej spolupráce.

Nový alebo revidovaný nástroj by mal byť tiež dostatočne široký na to, aby mohol zastrešiť širokú škálu aktivít, ktoré nespĺňajú smernice OECD/DAC, ale ktoré sú kľúčové pre spoluprácu EÚ s rozvojovými krajinami. Napríklad rozvoj poľí zemného plynu Akkas v Iraku alebo spolupráca s Indiou v oblasti leteckej bezpečnosti. Z tohto dôvodu celkom nesúhlasím s obmedzujúcim právnym základom, ktorý ste navrhli. Plne podporujem pani komisárku Ferrerovú-Waldnerovú v otázke článku 181a, ktorý by mohol byť vhodnejším právnym základom a ktorý by zaistil opatrenia proti podobným obavám, ktoré som zdôraznila. Avšak nie som presvedčená ani o alternatíve, ktorú predkladá pozmeňujúci a doplňujúci návrh skupiny PPE-DE, o ktorom by sme mali hlasovať zajtra.

Preto dúfam, že pod vedením nášho spravodajcu, pána Bermana, si nájdeme viac času na podrobnú diskusiu o tejto otázke a že považujeme o najvhodnejšom právnom základe, ktorý uviedla pani komisárka Ferrerová-Waldnerová.

Toomas Savi, v mene skupiny ALDE. – Vážený pán predsedajúci, chcel by som vyjadriť vďaka pánovi Thijsovi Bermanovi za jeho správu. V oblasti rozvojovej pomoci poukazuje na dôležitý aspekt, ktorým by sa podľa mňa mala vážne zaoberať aj Komisia. Aktivita, ako napríklad výmenné programy v oblasti kultúry, vedy a hospodárstva, vzťahy s občanmi alebo politický dialóg nie sú bohužiaľ obsiahnuté v existujúcej európskej legislatíve. A tom som uviedol len niektoré príklady.

Európska únia pripravila mnoho programov a finančných nástrojov vykonaných rôznymi agentúrami, pričom každý z nich rieši len niektoré obmedzené aspekty problémov, ktorým čelia rozvojové krajiny v súčasnosti. Myslím si, že bez ústrednej agentúry Európskej únie a komplexnej a súdržnej politiky naše snahy zlepšiť situáciu v rozvojových krajinách nedosahujú potrebný rozsah.

Všetci súhlasíme s tým, že cieľom politiky rozvojovej spolupráce Európskej únie je pomôcť čo najväčšiemu počtu ľudí v núdzi, lenže v súčasnosti sme si vybrali skôr nevhodnú cestu k naplneniu tohto cieľa. Čo sa týka rozvojovej pomoci, Európska únia je v súčasnosti inštitucionálne rozdelená a právne obmedzovaná. Táto správa, ktorú všetci veľmi vítame, sa zaoberá práve dôsledkami týchto nedostatkov.

Európska únia a jej členské štáty prispeli vo veľkej miere k oficiálnej rozvojovej pomoci a tento fakt by sme nemali nikdy podceňovať. Avšak treba vykonať ešte veľa práce, aby sme zvýšili účinnosť a efektivitu inštitucionálneho rámca, ako aj zhodu v oblasti legislatívy, ktorá zastrešuje rozvojovú pomoc.

Michael Gahler (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, ak mám byť úprimný, bol som prekvapený, že správa pána Bermana už bola vypracovaná a že návrh bol prednesený predtým, ako sa dokončila súčasná správa pána Mitchella, ktorá má posúdiť skúsenosti získané prostredníctvom nástroja rozvojovej spolupráce (DCI).

Môj kolega pán poslanec sa nemýli, pokiaľ ide o podstatu návrhu. Legislatívnej medzere sme sa, vzhľadom na povahu DCI, nemohli vyhnúť. Podporujem záver, ktorý hovorí, že potrebujeme iný nástroj na vykonávanie aktivít, ktoré nie sú súčasťou oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA). Dokážem si predstaviť obe alternatívy, ktoré predkladá v odseku 3 svojej správy.

Napriek tomu by som rád upozornil, že aktivity, ktoré nie sú súčasťou oficiálnej rozvojovej pomoci, sú rovnako dôležité pre rozvoj krajiny: sporný je len výber právneho základu. Podľa mňa v tomto prípade stojí spravodajca a jeho výbor proti zvyšku sveta. Výbor pre rozvoj sa rozhodol pre užší výklad článku 179, a preto sa musí uchýliť k článkom určeným pre vnútorné politiky ako k právnemu základu. Výbor pre zahraničné veci, Výbor pre právne veci, Právne služby Parlamentu, Európsky súdny dvor, Rada a Komisia si článok 179 vykladajú po svojom.

Dnes sme sa preto my, skupina Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov, rozhodli, že tento návrh zajtra nestiahneme, ani nepodporíme jeho odklad, ale predložíme pozmeňovací a doplňujúci návrh, aby sme mohli zmeniť zvažovaný právny základ, pretože sme sa zhodli, že spornou otázkou v tomto prípade je len právny základ. Z tohto dôvodu som si istý, že v tejto otázke zajtra budeme mať definitívne jasno.

Corina Crețu (PSE). – (RO) Správa nášho kolegu, pána poslanca Bermana, ponúka jasné riešenie na vyplnenie medzery v legislatívnej štruktúre financovania zahraničných aktivít, ktoré nie sú naliehavé a ktoré nespádajú do kategórie rozvojových operácií definovaných nástrojmi rozvojovej spolupráce.

Financovanie takýchto aktivít je z politického hľadiska dôležité, pretože môže zabezpečiť, že Európska únia bude naďalej prítomná v krajinách a regiónoch, ktoré sa už dostali za hranicu počiatočného rozvojového stupňa. Napriek tomu je veľmi dôležité, aby finančné prostriedky používané na financovanie týchto aktivít nepochádzali zo zdrojov vyčlenených pre rozvoj, ale z iných rozpočtových položiek.

Cieľom legislatívneho návrhu, ktorý požaduje táto správa, je podporiť rozvoj a nie ho obmedziť pomocou znížovania finančných prostriedkov dostupných pre rozvojové politiky v prospech iných opatrení. To je dôvod, prečo je nevyhnutné, aby rozdiel medzi aktivitami poskytovanými v rámci nástroja rozvojovej spolupráce a tými, ktoré poskytuje nové legislatívne opatrenie, sa odrazil pri stanovovaní finančných prostriedkov vyčlenených na financovanie týchto aktivít.

Mairead McGuinness (PPE-DE). Vážený pán predsedajúci, v prvom rade by som sa chcela poďakovať spravodajcovi za túto správu. Podporujem jeho poznámku o hospodárskej kríze, jej mimoriadnom vplyve na rozvojové krajiny a vlastne aj o skutočnosti, že sme doposiaľ nedosiahli hranicu 0,7 % pre poskytovanie pomoci. Považujem to za veľmi poľutovaniahodné, pretože keď rozvinuté krajiny prechádzajú recesiou, rozvojové krajiny tým v skutočnosti utrpia ešte viac.

Zúčastnila som sa tejto rozpravy, pretože som si chcela vypočúť argumenty o právnych základoch. Zdá sa mi, že za týmto všetkým stoja obavy, že sa rozpočtové prostriedky príliš rozptýlia. Nazývame veci pravým menom. Dovoľte mi citovať pripomienky jednej organizácie poskytujúcej pomoc, ktorá ma dnes kontaktovala: „Zatiaľ čo podporujeme žiadosť Parlamentu o nástroj financovania aktivít, ktoré nie sú súčasťou oficiálnej rozvojovej pomoci ODA, v rozvojových krajinách, sme pevne presvedčení o tom, že tento nástroj musí byť založený na právnom základe vhodnom pre aktivity, ktoré má v úmysle financovať. Použitie článku 179 ako právneho základu pre aktivity, ktoré nie sú určené pre rozvoj, je evidentne nevhodné a, ako také, bolo by v rozpore so Zmluvou o ES a *acquis communautaire*. Otvára tiež možnosť, že v budúcnosti sa aktivity, ktoré nie sú súčasťou oficiálnej rozvojovej pomoci ODA, budú financovať z rozpočtových položiek, ktoré sú určené na skutočné rozvojové aktivity. Pevne veríme, že pozmeňujúci a dopĺňujúci návrh bude stiahnutý.“

Takže, ako členka skupiny PPE-DE, som tu dnes večer preto, aby som si vypočula obe strany týchto argumentov, ale aj preto, aby som zalobovala v prospech ľudí, ktorí naozaj podporujú pomoc v oblasti rozvoja a ktorých obavy musím riešiť.

Chcela by som zopakovať, že keby sme mali dostatok finančných prostriedkov, náš právny základ by nám nespôsobil toľko ťažkostí. Problém je v tom, že nemáme dosť prostriedkov. Existujú obavy medzi tými, ktorí sa zúčastňujú na rozvojovom programe, teda na hlavnej činnosti. Obávajú sa toho, že dostupné peniaze sa rozložia na príliš veľa aktivít. Napriek tomu zostávam naďalej presvedčená.

Paul Rübig (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka Ferrerová-Waldnerová, dámy a páni, chcel by som diskutovať o základe prežitia a nie o právnom základe. Malé a stredné podniky v tom zohrávajú veľmi špecifickú úlohu. Počas finančných kríz je úverová bonita podnikov obzvlášť dôležitá pre podniky, aby mohli naďalej dostávať mikroúvery.

Rád by som zdôraznil hlavne to, že nástroj mikroúveru sa vo svete veľmi osvedčil a že by sme sa mali zamyslieť nad tým, ako dosiahnuť v rámci rokovaní Svetovej obchodnej organizácie (WHO), ktoré sa, dúfajme, chýlia ku koncu, podstatné uľahčenie obchodu pre príslušné rodiny v týchto oblastiach.

Napokon, prosperita sa vytvára tam, kde sa niečo vyrába a kde ľudia môžu žiť zo svojich príjmov a užiť si svoje rodiny. Navyše, ak by dokázali niečo aj predať, prosperita by tým bola zaručená. Z tohto dôvodu verím, že rozvojová politika naberať správny smer.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – Vážený pán predsedajúci, po vypočutí všetkých rozličných príspevkov je jasné, že hlavnou obavou poslancov je výber právneho základu.

Na úvod som sa zmienila o smere, ktorým sa Komisia snaží ísť, ale tiež budem veľmi rada, ak sa budem môcť zaoberať vašimi návrhmi.

Viete veľmi dobre, že chceme len tú najlepšiu rozvojovú pomoc pre všetky krajiny a že hlavne týmto smerom sa uberá naše zmýšľanie. Dovoľte nám teda spolupracovať, aby sme našli to správne riešenie.

Thijs Berman, spravodajca. – Vážený pán predsedajúci, nie som právnik, ani sa nevyznám v práve, ale viem, že by sme sa mali vyhnúť príliš voľnému výkladu právnych textov. Toho sa práve obávam, ak použijeme článok 181 písm. a), pretože hovorí o hospodárskej a technickej spolupráci, zatiaľ čo my hovoríme o študentoch, ktorí chodia do zahraničia na výmenné pobyty na základe medziuniverzitných zmlúv. Trochu sa zahrávame s ohňom. Nie som proti tomu, ak Komisia v tom vidí východisko z aktivít, ktoré nie sú súčasťou oficiálnej rozvojovej pomoci ODA a ktoré my považujeme za nevyhnutné a dôležité: s tým súhlasím. Možno mám obavy len preto, lebo som novinár. Mám rád texty a slová beriem vážne. Toto je podstata Európy – jej humanizmus, brať slová a jazyk vážne. Pri používaní slov musíte byť veľmi opatrní, a preto článok 181 písm. a) možno pripadá do úvahy, ale nie som tým veľmi nadšený.

Napriek tomu ma potešila pripomienka pani Mairead McGuinnessovej v tom zmysle, že musí byť presvedčená. Je Írka, má svoje presvedčenie a je pevná vo svojich zásadách, ako sme aj my všetci. Ak zajtra nebude možné dosiahnuť dohodu o správnom právnom základe, potom celú vec radšej vrátim svojmu výboru a vezmem si čas na to, aby sme sa rozhodli pre ten pravý právny základ, pretože všetci vieme, že aktivity, ktoré nie sú súčasťou oficiálnej rozvojovej pomoci ODA, sú potrebné.

Ďakujem Komisii za jej pripomienku, že aktivity, ktoré nie sú súčasťou oficiálnej rozvojovej pomoci ODA, sa po čase stanú oveľa dôležitejšími v rozvojových krajinách a v krajinách so strednými príjmami atď. Všetci sa zhodujeme na tom, že sú potrebné, a na tom, že musíme nájsť právny základ. Niektorí z nás sa zhodli na tom, že článok 179 nie je právny základ, ktorý hľadáme.

Ak pred zajtrajším poľudňajším hlasovaním nedosiahnem dohodu so skupinou PPE-DE – čo by bola veľká škoda, požiadam o vrátenie návrhu späť do svojho výboru. Som na to pripravený a urobím tak v prípade, že sa bude zajtra hlasovať za tento pozmeňovací a dopĺňajúci návrh. Veľmi by ma mrzelo, ak by skupina PPE-DE zaujala takéto stanovisko, pretože všetci sa zhodneme na tom, že musíme zachovať rozvojovú pomoc na dnešnej úrovni a tiež vieme, že táto pomoc sa znižuje vplyvom hospodárskej krízy.

Predseda júci. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční zajtra.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Angelika Beer (Verts/ALE), písomne. – (DE) Preskúmanie nových nástrojov financovania zahraničnej politiky odhalilo nedostatky v spolupráci s tretími krajinami, a preto navrhujeme reformu priemyselného nástroja.

Výbor pre zahraničné veci nepovažuje za vhodné obmedziť nový právny základ pre tento nástroj na niekoľko oblastí spolupráce. Navyše oblasti politiky, na ktoré sa v súčasnosti zameriavame (kultúra, mládež, výskum), sme si požičali z vnútornej európskej politiky a zatiaľ sme nemali v úmysle ich použiť na definovanie spolupráce s tretími krajinami. Toto je len jedna z vecí, ktoré zneisťujú Výbor pre zahraničné veci. Čo sa stane, ak napríklad v blízkej budúcnosti bude potrebné spolupracovať s ostatnými krajinami v otázkach klimateckej politiky? Budeme musieť vytvoriť zakaždým nový právny základ pre daný nástroj? Chceme to robiť zakaždým, keď nastane zmena v oblasti spolupráce?

Reforma nástrojov zahraničnej politiky je pre nás všetkých veľmi dôležitá a malo by byť každému jasné, že nebojujeme jeden proti druhému.

Toto je jediný dôvod, prečo v pondelok Skupina zelených/Európska slobodná skupina spolu s druhým spravodajcom z Výboru pre zahraničné veci stiahla tento návrh.

Pokiaľ ide o obsah nášho návrhu, myslíme si, že je predvídateľší a že je ide o návrh, ktorý umožňuje koherentnú zahraničnú politiku. Táto správa je však len odporúčaním pre Komisiu. Uvidíme, čo s ňou Komisia urobí.

Sirpa Pietikäinen (PPE-DE), písomne. – (FI) Vážený pán predseda júci, dámy a páni, Európska únia je najväčším poskytovateľom rozvojovej pomoci na svete. Prispieva vo výške 60 % z celkovej sumy pomoci. V budúcnosti by mala byť ústredná úloha Únie ako kľúčového aktéra v rozvojovej spolupráci ešte posilnená.

Pre stabilizáciu hospodárstiev rozvojových krajín a nastolenie mieru v týchto krajinách je životne dôležité, aby sa Únia pridržala svojho cieľa zvýšiť svoj podiel rozvojovej pomoci o 0,7 % HDP do roku 2015. Tento krok sám osebe však nebude stačiť.

Je nevyhnutné dosiahnuť všeobecnú súdržnosť rozvojovej spolupráce medzi rozličnými inštitúciami. Finančné investície a projekty zamerané na budovanie infraštruktúry a lepšie dodržiavanie ľudských práv je potrebné uskutočňovať takým spôsobom, aby sa navzájom podporovali. EÚ musí vytvoriť nástroje potrebné na realizáciu súdržných opatrení rozvojovej politiky.

Súčasný právny základ Únie pre rozvojovú spoluprácu je však chybný v zmysle legislatívy a to je dôvod, prečo by som chcela poďakovať spravodajcovi za nastolenie tejto dôležitej otázky. Projekty zamerané na zlepšenie sektorov dopravy, technológií a energetiky a dialóg medzi vedeckou komunitou a mimovládnyimi organizáciami sú nevyhnutné pre sociálnu životaschopnosť rozvojových krajín. Hlavným cieľom takýchto projektov však nie je podporovať hospodársky rozvoj a prosperitu v rozvojových krajinách, a preto tieto projekty nespĺňajú kritériá pre oficiálnu rozvojovú pomoc, ktoré stanovila Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj. V budúcnosti by sa mala oficiálna rozvojová pomoc zamerať najmä na odstraňovanie chudoby a zlepšovanie životných podmienok obyvateľov.

24. Právny rámec Spoločenstva pre Európsku výskumnú infraštruktúru (ERI) (rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je správa (A6-0007/2009) pani Riera Madurellovej v mene Výboru pre priemysel, výskum a energetiku o návrhu nariadenia Rady o právnom rámci Spoločenstva pre Európsku výskumnú infraštruktúru (ERI) (KOM(2008)0467 – C6-0306/2008 – 2008/0148(CNS)).

Teresa Riera Madurell, spravodajkyňa. – (ES) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, najskôr by som chcela poukázať na to, že pokiaľ ide o túto správu, vo výbore Európskeho parlamentu pre priemysel, výskum a energetiku sa dosiahlo jednohlasné prijatie. Jednohlasné prijatie bolo možné vďaka kvalitnej práci a spolupráci tieňových spravodajcov, ktorých prínos taktiež veľmi pomohol vytvoriť užitočnú správu o takej významnej otázke, ako je Európska výskumná infraštruktúra.

Musím povedať, že Parlament sa s Komisiou zhoduje v tom, že so zreteľom na globalizáciu výskumu a nástup nových vedeckých a technologických mocností, ako je Čína a India, musíme naliehavo urýchliť budovanie novej európskej výskumnej oblasti a na tento účel poskytovať stimuly.

Je mimoriadne dôležité, aby sme čo najskôr zabezpečili, že sa z Európskej únie stane oblasť, v ktorej sa môžu výskumníci, technológie a poznatky voľne pohybovať, v ktorej existuje efektívna koordinácia výskumných aktivít a v ktorej sa zdroje a prostriedky využívajú najlepším možným spôsobom. Toto si okrem iného vyžaduje, aby sme mali k dispozícii rozsiahle výskumné infraštruktúry na európskej úrovni.

Tieto infraštruktúry môžu ponúknuť aj vynikajúcu príležitosť na spoluprácu rôznych členských štátov s významným vplyvom na vedecké vzdelanie mladých ľudí a výraznými hospodárskymi dôsledkami pre európsky priemysel. Z tohto dôvodu majú podstatný význam pre vedecký pokrok v Európe. Preto musíme uľahčiť ich rozvoj. Parlament teda víta iniciatívu Komisie pri navrhovaní právneho rámca a podmienok pre tento rámec.

Od začiatku sme rozvoj európskych výskumných infraštruktúr vskutku považovali za jeden z pilierov Európskej výskumnej oblasti. Sme si ale neustále vedomí komplikácií, ktoré je potrebné prekonať: nielen preto, že vyžadujú značné finančné prostriedky – treba si pripomenúť, že plány ESFRI určujú 44 projektov, ktoré by sa mali realizovať v priebehu ďalších desiatich rokov – ale aj z dôvodu technickej a organizačnej zložitosti otázky.

K tomuto bodu by som chcela znova uviesť, že pri iniciatíve tohto kalibru mal Parlament zohrávať oveľa rozhodujúcejšiu úlohu. Naliehavosť týchto opatrení a absencia lepšieho právneho základu v súčasnej zmluve ale dostatočne oprávňujú použitie článku 171, ktorý neznižuje význam skutočnosti, že ide o ďalší dôvod upozorňovať na potrebu toho, aby sme novú zmluvu mali k dispozícii čo najskôr.

Stručne poukážem na niektoré prínosy správy. Po prvé, správa objasňuje definíciu „Európskej výskumnej infraštruktúry“, aby sa zabránilo zamieňaniu právneho subjektu a skutočnej výskumnej infraštruktúry. Taktiež objasňuje a dopĺňa požiadavky na tú časť výskumnej infraštruktúry, ktorá sa má pokladať za európsku, a pripája dôležitú otázku, ako je posúdenie dôsledkov návrhu na európskej úrovni, dokladá svoje finančné kapacity a zabezpečuje, že bude existovať vhodná politika prístupu k celej európskej vedeckej komunite.

Taktiež navrhujeme rozšírenie tejto iniciatívy na existujúcu infraštruktúru a plne podporujeme návrh Komisie na oslobodenie od DPH, ktorý je podľa nás zásadnou súčasťou tejto iniciatívy.

Chceme preto Rade vyslať jasný odkaz, aby čo najskôr vyriešila svoje problémy s touto otázkou, a radi by sme ešte raz pripomenuli, že ak chceme podporovať výskum v Európe, musíme ho oslobodiť od daňovej záťaže. Je to krok, ktorý sme odporúčali pri viacerých príležitostiach s cieľom povzbudiť malé a stredné podniky k účasti na úlohách výskumu a vývoja. Teraz ho musíme podporovať v súvislosti s vytváraním rozsiahlych výskumných infraštruktúr na európskej úrovni, pretože majú podstatný význam pre vedecký pokrok.

Na záver by som sa chcela ešte raz poďakovať všetkým tieňovým spravodajcom a Komisii za ich vynikajúci prínos a aj výboru Európskeho parlamentu pre priemysel, výskum a energetiku za pomoc, ktorú mi poskytol pri vypracovávaní návrhu tejto správy.

Janez Potočnik, člen Komisie. – Vážený pán predsedajúci, v prvom rade by som chcel vyjadriť svoju vďaku výboru Európskeho parlamentu pre priemysel, výskum a energetiku a najmä spravodajkyňi, pani Riera Madurellovej, za podporu nášho návrhu o právnom rámci Spoločenstva pre Európsku výskumnú infraštruktúru. Počúvať vás bolo hudbou pre moje uši.

Dovoľte mi taktiež poďakovať tieňovým spravodajcom tohto výboru za ich konštruktívnu podporu.

Spolu sme urobili významný krok k právnemu rámcu, ktorý členským štátom umožní spolupracovať na budovaní nových rozsiahlych výskumných infraštruktúr, ktoré sú čoraz zložitejšie a nákladnejšie a ktoré možno budovať iba vtedy, ak budú spolupracovať viaceré európske krajiny.

O novom právnom nástroji ste diskutovali do hĺbky a predložili ste mnohé pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, ktoré pomôžu objasniť text a dať mu lepšiu štruktúru, najmä vzhľadom na definíciu, rozsah a štatút a tiež zavedením odkazov na Európske strategické fórum pre výskumné infraštruktúry (ESFRI).

Komisia vynaloží maximálne možné podporné úsilie, aby Rada zaviedla tieto pozmeňujúce a doplňujúce návrhy.

Veľmi sa tešíme, že sme sa zhodli na najdôležitejšom aspekte diskusie, ktorá sa práve odohráva v Rade a ktorá by mohla ohroziť prijatie – mám na mysli otázku DPH.

Ako viete, všetky členské štáty sa zhodli na tom, že je potrebné, aby boli výskumné infraštruktúry vytvorené niekoľkými krajinami oslobodené od daní v hostiteľskej krajine.

Na pracovné účely sa o tom veľakrát rozprávalo ako o otázke oslobodenia od daní, čo vedie k určitým nejasnostiam. V skutočnosti sa týka výhradne uplatňovania existujúcej smernice o DPH, na ktorej sa Rada už dohodla a schválila ju. Otázka v skutočnosti znie, či by mal byť Európskej výskumnej infraštruktúre udelený štatút medzinárodných organizácií, ktorý je definovaný v smernici o DPH, a či má byť ako taká oslobodená od platenia DPH. Preto nehovoríme o daňovej harmonizácii, ale o zriadení právnych subjektov spojených s výskumnými infraštruktúrami.

Právne služby Komisie i Rady jednoznačne uviedli, že toto je to správne miesto. Preto ide o čisto politické rozhodnutie o tom, za aké dôležité členské štáty považujú zriadenie nových výskumných zariadení svetovej úrovne v Európe.

Vaša neochvejná podpora v tejto otázke by mohla mať ohromný význam.

PREDSEDÁ: PÁN ONESTA

podpredseda

Paul Rübig, *v mene skupiny PPE-DE*. – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dámy a páni, pán van Nistelrooij raz povedal, že je to o definovaní „piatej slobody“. Piata sloboda je jednoducho slobodou výskumníkov, ktorí nesmú byť viazaní na regionálnu, vnútroštátnu, ani medzinárodnú úroveň.

Musíme jednoducho vytvoriť členenie a právny rámec pre výskumníkov, aby sa mohli venovať práci, ktorú od nich spoločnosť očakáva. Hovoríme tu o výskume uskutočňovanom na univerzitách – akademickom výskume – alebo v priemysle, ale taktiež, a najmä, o výskume uskutočňovanom v malých a stredných podnikoch. Veď je taktiež dôležité, aby tieto výsledky výskumu boli ďalej prezentované a sprístupnené.

Minulý rok sme v tomto Parlamente zaviedli klub pre energetiku (Energy Club) – na ktorom sa zúčastnil pán podpredseda Onesta – a kompetentní šíрили entuziazmus pre vynálezy, ktoré by mali potenciál priniesť nám všetkým mimoriadne veľké výhody. Vytvorenie takýchto výskumných nástrojov je správnou odpoveďou, predovšetkým za súčasnej hospodárskej a energetickej krízy, tak ako umožniť vývoj nových produktov a služieb, ktoré možno následne uviesť na trh po celom svete. Iniciatívu Komisie v tejto záležitosti treba mimoriadne oceniť, pretože organizácia takýchto iniciatív, samozrejme, podporuje možnosti na medzinárodnej úrovni. Obzvlášť medzinárodná spolupráca je čoraz dôležitejšia pre nás v Európe aj pre našich partnerov. Napokon, my v Európe sme sa stali súčasťou sveta s najvyššou kúpnu silou a našich 500 miliónov občanov má právo na to, aby výsledky výskumu boli zostavené čo najrýchlejšie a čo najefektívnejšie. Ďakujem.

Adam Gierek, *v mene skupiny PSE*. – (PL) Vážený pán predsedajúci, cieľom Európskej výskumnej infraštruktúry (ERI) je vybudovať unikátne výskumné strediská, ktoré budú spravovať najrenomovanejší špecialisti pracujúci v konkrétnych oblastiach. Podľa môjho názoru by mali strediská disponovať veľkým množstvom nákladného najmodernejšieho vybavenia a mal by v nich pracovať tím vedcov. ERI sa bude využívať na experimentálne pozorovanie javov sveta okolo nás, najmä s použitím induktívnych metód, s cieľom predkladať praktické riešenia. ERI by malo slúžiť aj na vzdelávanie mladých vedcov.

Myslím si, že účelom Európskeho strategického fóra pre výskumné infraštruktúry nie je kopírovať súčasné špičkové výskumné strediská (tzv. centrá excelencie), ale s použitím štrukturálnych a vnútroštátnych fondov vytvoriť rozličné výskumné jednotky, ktoré budú dopĺňať centrá excelencie a budovať infraštruktúru špecializovaných výskumných jednotiek – jednotnú sieť, ktorá sa bude rozprestierať po celej EÚ. Mladí, ambiciózní európski výskumníci nebudú musieť cestovať do Ameriky, aby realizovali svoje nápady. Podľa môjho názoru teda predpoklady efektívneho fungovania ERI zahŕňajú vysoký stupeň špecializácie a mobility,

pokiaľ ide o výskumné prostredie. Výskum bude efektívnejší, ak sa zavedú časové obmedzenia a ak sa bude uskutočňovať v rámci viacerých lokalít, t. j. ak sa budú základné výskumné úlohy uskutočňovať simultánne vo viacerých medzinárodných špecializovaných jednotkách ERI, ktoré, keďže nie sú hospodárskymi subjektmi, by boli oslobodené od daní.

Ďakujem vám za pozornosť a blahoželám pani Madurellovej. Komisii želám rýchlu realizáciu tejto koncepcie nariadenia, ktoré – hoci je zaujímavé – si vyžaduje spresnenie.

Vladko Todorov Panayotov, *v mene skupiny ALDE*. – (BG) Chcel by som zablahoželať Terese Riera Madurellovej k tejto správe, vďaka ktorej sme bližšie k úspešnému zriadeniu Európskej výskumnej oblasti. Som presvedčený, že vytvorením siete vedeckovýskumných partnerstiev medzi členskými štátmi budeme schopní docieľať konkurencieschopné a rentabilné hospodárstvo založené na znalostiach a inováciách. Výmena vedomostí by nebola možná bez patričnej infraštruktúry, pretože infraštruktúra zohráva kľúčovú úlohu pri budovaní efektívneho prostredia na uskutočňovanie aktuálneho a mimoriadne potrebného výskumu.

Momentálne sa všetky aktivity obmedzujú na spoluprácu medzi jednotlivými výskumnými inštitúciami. Taktiež sme nemali k dispozícii príslušné právne nástroje, ktoré by umožnili vybudovať vhodné partnerstvo účastníkov z rozličných štátov, ktoré je v tejto oblasti naozaj kľúčom k úspechu. Absencia takýchto právnych nástrojov značne brzdila procesy výskumnej integrácie nových členských štátov. Tieto členské štáty majú obrovský výskumný potenciál, ktorý treba začleniť do Európskej únie.

Táto správa nie je len krokom k vytvoreniu právneho základu na vybudovanie výskumnej infraštruktúry. Bude užitočná pri dosahovaní pohybu poznatkov v Európskej únii, čím sa zvýši prestíž a vážnosť európskych výskumných stredísk na svetovej úrovni a zvýši sa zamestnanosť. Taktiež bude prínosom pri hľadaní adekvátnych riešení nových environmentálnych problémov. Rád by som ešte raz zablahoželať spravodajkyni, pani Riera Madurellovej.

Nils Lundgren, *v mene skupiny IND/DEM*. – (SV) Potrebujeme vo výskumnom sektore európsky hospodársky a právny subjekt, alebo ide iba o ďalší príklad úporného boja EÚ proti európskemu pluralizmu? Samozrejme, je pravda, že konkurencia medzi inštitúciami je potrebná na úspešné inštitucionálne reformy. Predstavte si, že by medzinárodný právny výskumný rámec bol ustanovený pred 50 rokmi. Vývoj v tejto oblasti by sa zastavil. Zmena medzinárodných zmlúv je náročná a napreduje príliš pomaly. Pokrok sa dosahuje vtedy, ak krajiny môžu jednoducho reformovať svoje vnútroštátne inštitúcie. Úspešné reformy sa následne šíria do iných krajín.

Návrh Komisie určite nie je „zvieracou kazajkou“. Ponúka alternatívu voči existujúcim vnútroštátnym návrhom a do tej miery predstavuje zlepšenie. Návrh je však úplne znehodnotený skutočnosťou, že Komisia chce regulovať aj zdanenie tohto právneho subjektu na úrovni EÚ. Z tohto dôvodu treba tento návrh zamietnuť.

Erna Hennicot-Schoepges (PPE-DE). – (FR) Vážení pán predsedajúci, pán komisár, mám pocit, že toto je veľmi významný krok vpred v rámci európskej politiky v oblasti výskumu. Ide o výsledok hodnotiacej správy šiesteho rámcového programu, ale aj o úvahu pri vypracúvaní návrhov siedmeho rámcového programu.

Pán komisár, uviedli ste, že niektoré členské štáty teraz môžu spojiť svoje úsilie s ostatnými. Je absurdné – ak to poviem mierne – že je na to potrebné špeciálne povolenie Európskej únie – napriek tomu je to však pokrok. Čo ma znepokojuje, je vaše vyhlásenie, že DPH bude uplatňovaná pri svojej minimálnej sadzbe a že pokiaľ ide o medzinárodný štatút, situácia ešte nie je úplne jasná, aspoň tak som to pochopila.

Na hlasovanie o spoločnom podniku SESAR bol citovaný článok 171. Odvtedy sme o tomto návrhu hlasovali dvakrát. V počiatočnej verzii nebol medzinárodný štatút potvrdený, a preto nebolo možné zriadiť spoločný podnik. Iný spoločný podnik, Galileo, nebol zriadený vôbec.

Moje otázky znejú takto: Aký bude podiel financovania zo zdrojov Spoločenstva? Bude sa financovanie poskytovať tým, ktorí spolupracujú, s cieľom zabrániť plytvaniu prostriedkami určenými na výskumné infraštruktúry a s cieľom povzbudiť ich? Bude nakoniec možné využívať kohézny fond na výskum, aby sa špičkový výskum spojil so súdržnosťou?

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Rok 2009 je Európskym rokom tvorivosti a inovácie.

Budovanie Európskej výskumnej infraštruktúry pôsobiacej na ne hospodárskom základe pomôže zefektívniť výskumné programy Spoločenstva, ako aj distribuovať a optimalizovať výsledky v oblasti výskumu, technologického rozvoja a demonštračných činností na úrovni Spoločenstva.

Oceňujem skutočnosť, že tieto infraštruktúry môžu byť spolufinancované prostredníctvom finančných nástrojov kohéznej politiky v súlade s nariadeniami o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde.

Chcem zdôrazniť, že je veľmi dôležité, aby tieto infraštruktúry vytvorili spojenie medzi výskumnými inštitútmi a štruktúrami, univerzitami, akademickými kruhmi a súkromným sektorom a priemyselnými odvetviami, ktoré ťažia z využívania výsledkov výskumu.

Chcela by som sa ale zmieniť o tom, že predovšetkým počas súčasnej krízy musíme zaistiť, aby na výskum bolo vyčlenené najmenej 1 % HDP členského štátu.

Dragoș Florin David (PPE-DE). – (RO) Predstava spoločnej Európskej výskumnej oblasti a právneho rámca Spoločenstva, ktorý možno uplatňovať na európske výskumné infraštruktúry, bola základným princípom pri dosahovaní cieľov lisabonskej stratégie týkajúcich sa hospodárskeho rastu, vytvárania pracovných príležitostí a budovania dynamického hospodárstva založeného na vedomostiach.

Výskumné infraštruktúry zohrávajú čoraz väčšiu úlohu pri rozvoji poznatkov a technológií vďaka svojej schopnosti mobilizovať ľudské zdroje a investície tak, aby sa dosiahlo ich kritické množstvo, čím rozhodujúcou mierou prispievajú k európskemu hospodárskemu rozvoju. Keďže chceme, aby Európska únia bola špičkovým medzinárodným partnerom v oblasti výskumu, navrhli sme, aby sa výskumu poskytovalo konkurencieschopné financovanie a aby sa zabezpečili primerané infraštruktúry a pravidlá duševného vlastníctva, ako aj efektívna mobilita pre výskumníkov.

Dnes prostredníctvom tohto návrhu nariadenia o právnom rámci Spoločenstva pre Európsku výskumnú infraštruktúru konsolidujeme budovanie piatej slobody v Európe: voľného pohybu poznatkov. Súčasný nariadenie bude pilierom rozvoja v oblasti európskeho výskumu, keďže Európska výskumná infraštruktúra bude zaručovať vynikajúci vedecký výskum v rámci Spoločenstva a konkurencieschopnosť hospodárstva Spoločenstva, založeného na strednodobých a dlhodobých prognózach a vychádzajúceho z efektívnej podpory činností v oblasti európskeho výskumu.

Čo najrýchlejšie zavedenie tohto nariadenia spolu s podporou investícií do výskumu a vývoja, s vytváraním spoločných štandardov v odvetví poznatkov a s modernizáciou vnútroštátnych vzdelávacích systémov poskytne za súčasnej hospodárskej krízy skutočné riešenia zamerané na jej prekonanie.

Mám pocit, že tentoraz musíme svoju pozornosť pohotovo upriamiť na existujúce rozdiely v oblasti rozvoja infraštruktúry pre inovácie a výskum medzi rozvinutými členskými štátmi a štátmi s rozvíjajúcim sa hospodárstvom tak, aby sme nevyvolali veľkú migráciu výskumníkov z hospodárstiev štátov, ktoré sa nedávno pridali k členským štátom, ktorých ekonomiky stoja na čele globálneho hospodárstva. Homogénne rozloženie týchto infraštruktúr a príležitostí na výskum v rámci Európskej únie by bolo prínosom pre celú Európsku úniu a pomohlo by bojovať proti migrácii vedcov z Východu na Západ.

Na záver by som chcel zablahoželať spravodajkyni, pani Riera Madurellovej, a jej kolegom z Výboru pre priemysel, výskum a energetiku za ich prínos pri zostavovaní tejto správy.

Avril Doyle (PPE-DE). – Vážení páni predsedajúci, mohli by ste rozdeliť tých päť minút medzi dve predložené žiadosti? Ak by to bolo v poriadku, mala by som záujem o dve minúty.

Predseda júci. – Nuž, postavili ste ma pred dilemu. Rokovací poriadok hovorí o jednej minúte: máte jednu minútu.

Avril Doyle (PPE-DE). – Vážení páni predsedajúci, pri všetkej úcte, už sme premrhali dve minúty tým, že sme o tom hovorili. Podľa postupu „catch the eye“ je k dispozícii minimálne päť minút. Zúčastnila som sa na ďalších rozpravách, pri ktorých bol možno jeden, dvaja či traja rečníci a čas sa delil. Chcem iba dve minúty – neviem o iných poslancoch.

Pán predsedajúci, ďakujem, že ste mi dovolili zneužiť vašu trpezlivosť.

Plne podporujem ustanovenie právneho štatútu pre nové európske výskumné infraštruktúry pre celoeurópske výskumné projekty a celoeurópske financovanie.

Mám dve stručné pripomienky. Mám pred sebou – a chcela by som pána komisára a jeho spolupracovníkov pochváliť – publikáciu s názvom „A more research-intensive and integrated European Research Area: Science, Technology and Competitiveness key figures report 2008/2009“ (Jednotnejšia Európska výskumná oblasť s intenzívnejším výskumom: kľúčové údaje o vede, technológiách a konkurencieschopnosti pre roky 2008/2009). Domnievam sa, že vzhľadom na pokles HDP v rámci celej EÚ aj v ostatných častiach sveta sú údaje pravdepodobne neaktuálne. Chcela by som poukázať predovšetkým na to, že verejné financovanie výskumu a vývoja môže mať proticyklický efekt, ako sa to stalo v Japonsku a v USA na začiatku deväťdesiatych rokov minulého storočia, resp. na začiatku prvej dekády tretieho tisícročia. Keď klesal ich HDP, investície verejného sektora do výskumu a vývoja rástli.

Mohli by ste z toho, čo v súčasnosti zažívame v EÚ, s tým, čo je dostupné v siedmom rámcovom programe a od členských štátov, s uvažovaním poklesu hospodárskeho rastu – a z globálneho hľadiska nie sme v tom sami – odhadnúť, či budeme schopní vykompenzovať zvýšené verejné financovanie výskumu a vývoja?

Moja druhá pripomienka sa týka hrozivých vyhliadok, pokiaľ ide o podiel EÚ na celosvetovom počte žiadostí o udelenie patentu, ktorý znepokojivo poklesol. Podľa vás by tento jav mohli vysvetľovať vysoké náklady na patenty v Európe. V Európe sú náklady a zodpovedajúce náklady na žiadosti o udelenie patentu o viac ako 20 % vyššie ako v USA a 13-krát vyššie ako v prípade Japonského patentového úradu, zatiaľ čo náklady na zachovanie ochrany patentu sú v 27 členských štátoch viac ako 60-krát vyššie v EÚ ako v USA – čo má desivé dôsledky. Možno by ste nám mohli povedať, pán komisár, ako by sme toto mohli čo najskôr vyriešiť?

Pán komisár, chcela by som vám ešte raz zablahoželať k fascinujúcej publikácii.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN). – (PL) Vážený pán predsedajúci, rád by som poďakoval pani spravodajkyni za jej prácu. Zmienim sa o vyhlásení pani Doylovej. V čase, keď zažívame hospodársky kolaps, by sme si nemali dovoliť urobiť tú chybu, že zanedbáme výskum a vývoj či ľudí, ktorí v týchto oblastiach pracujú. Z tohto dôvodu podporujem opatrenia týkajúce sa ustanovenia právneho rámca pre Európsku výskumnú infraštruktúru.

Musíme si byť vedomí toho, že pre ERI je potrebné disponovať právnymi rámcami a taktiež primeraným financovaním, avšak aj toho, že tieto finančné prostriedky nemôžu pochádzať z príspevkov jednotlivých regiónov či dokonca krajín. V tomto prípade je dôležitá aj otázka primeraného zdanenia. Taktiež si myslím, že je potrebná lepšia spolupráca medzi výskumnými strediskami a hospodárstvom, vrátane malých a stredných podnikov. Som presvedčený, že ak bude ERI vo vhodnom vzťahu s rámcovými programami prispeje aj k zlepšeniu situácie ľudí, ktorí pracujú vo výskume, a najmä mladých ľudí, ako už povedal pán Gierek. Tak by sa v Európe mohlo zabrániť aj odlivu mozgov. Mali by sme si pripomenúť, že lisabonská stratégia počíta s podielom troch percent HDP pre výdavky na výskum a vývoj. V Európskej únii – moje údaje sú za rok 2007 – sa tento ukazovateľ momentálne nachádza na hodnote 1,84 %. Preto verím, že ERI túto situáciu zlepší.

Janez Potočnik, člen Komisie. – Vážený pán predsedajúci, v prvom rade by som sa vám chcel poďakovať za podporu. Podľa môjho názoru všetci chápeme, nakoľko dôležitá je naša rozprava. Možno nebudem postupovať podľa poradia otázok, ale pokúsim sa ich stručne zodpovedať.

Pani Doylová, pokiaľ ide o verejné financovanie, skúsenosti z minulosti ukázali, že v čase krízy sa miera súkromného financovania znižuje. To je dôvod, prečo by sa vo verejnom financovaní nemala urobiť veľká chyba a nemalo by sa postupovať podľa toho modelu, pretože by to bola cesta, ktorá by nás po kríze zaviedla do úplne nevhodnej situácie. To je dôvod, prečo verejné financovanie musí pôsobiť proticyklicky, a je to dôvod, prečo sme dokonca aj v Európe mali podobný príklad. Takýmto prípadom bolo Fínsko začiatkom deväťdesiatych rokov minulého storočia. Domnievam sa, že by sme mali urobiť niečo podobné a mali by sme sa vydať touto cestou.

Pokiaľ ide o náklady na žiadosť o udelenie patentu, je to pozoruhodné. Myslím si, že na to neexistuje jednoduchá odpoveď. „Lepšou“ by určite bola odpoveď, ktorá by bola horizontálnejšia ako čokoľvek, čo by sme mohli urobiť. Minulý rok sme sa snažili urobiť maximum prostredníctvom návrhu na objasnenie tejto podoby patentov vo vzťahu medzi súkromnými a verejnými inštitúciami, avšak toto určite nie je odpoveď na závažnosť problému, ktorému čelíme v oblasti žiadostí o udelenie patentu.

Teraz sa vyjadrím k návrhu o otázkach financovania zo siedmeho rámcového programu. Doteraz sme finančne podporili prípravnú fázu zverejnených projektov. Nie je v pláne inštitucionálne financovať infraštruktúru. Toto bude v kompetencii členských štátov a členské štáty taktiež rozhodnú napríklad o tom,

kde sa bude nachádzať. Keď sa táto časť skončí, určite však budeme financovať granty rovnako ako v prípade ľubovoľnej inej infraštruktúry.

To je jediná skutočná možnosť napredovania. Môžem vám pripomenúť, že pri diskusii o otázke rozpočtu výskumnej infraštruktúry šlo o rozpočet, ktorý bol v percentuálnych bodoch z väčšej časti znížený pre siedmy rámcový program. Som však pomerne optimistický. Napredujeme a myslím si, že legislatíva prináša dobré riešenia.

Pokiaľ ide o DPH, rád by som bol presný. V legislatíve nenavrhujeme oslobodenie od DPH. Domnievame sa, že ak sa k úsiliu o vybudovanie spoločnej infraštruktúry, napríklad medzi Nemeckom a Slovinskom alebo Spojeným kráľovstvom alebo kdekoľvek inde, pridá viac krajín, potom nakoniec žiadna z krajín nebude súhlasiť s platením DPH v danej krajine. A práve o to dnes ide – ale o čo presne ide? V súčasnosti krajiny o tomto type oslobodenia od dane rokujú s hostiteľskou krajinou individuálne. Prostredníctvom tejto legislatívy sa snažíme zabezpečiť štatút medzinárodnej organizácie, ktorý by v konečnom dôsledku zaručoval oslobodenie od platenia DPH vďaka existujúcej legislatíve v oblasti DPH.

To by v podstate znamenalo koniec celej záležitosti, bol však spomenutý čas. Čas je v tomto prípade rozhodujúcou otázkou, takže hovoríme o tom, či môžeme urýchliť a zjednodušiť spôsob, akým spolu budujeme výskumnú infraštruktúru. Bohužiaľ, dnešná situácia v oblasti výskumnej infraštruktúry je taká zložitá, že strácame čas, a tým aj peniaze. Toto je v podstate celý príbeh.

Zabudol som na súdržnosť. Odpoveď znie „áno“.

Na záver: toto je presne ten bod, ktorý musíme zdôrazniť. Potrebujeme infraštruktúru. Potrebujeme ju čo najskôr. Ide o krok, ktorý celý proces urýchli. Ďakujem vám za pochopenie a v tejto súvislosti ďakujem za vašu podporu.

Predseda júci. – Predtým, než slovo odovzdám našej spravodajkyni, rád by som niečo objasnil pani Doylovej. Skúmali sme formálne aspekty.

Pred vyše rokom, 8. januára 2008, ste dostali oznámenie od námestníka generálneho tajomníka o rozhodnutí Konferencie predsedov z 27. októbra 2007. V bode 3(B) sa jednoznačne uvádza, že čas pri postupe „catch the eye“ je maximálne päť minút a je obmedzený na maximálne jednu minútu na každého rečníka.

To je pravidlo, ale bolo potešením počúvať vás, takže sme si veľmi radi vypočuli, čo ste chceli povedať. Teraz prejdeme k našej spravodajkyni, pani Riera Madurellovej.

Teresa Riera Madurell, spravodajkyňa. – (ES) Vážený pán predseda júci, chcela by som sa poďakovať všetkým, ktorí sa zúčastnili na tejto rozprave, za ich príspevky a taktiež by som sa rada poďakovala pánovi komisárovi za jeho slová a uviedla, že plne súhlasím s jeho jasným vysvetlením týkajúcim sa otázky DPH. Na záver by som chcela iba uviesť, že väčšina z nás sa zhodne v základných aspektoch. Posolstvo je jasné: špičkový výskum si vyžaduje výskumnú infraštruktúru vysokej kvality a v postate pre vysoké náklady na vybudovanie a prevádzku je dôležité spoločne znášať veľkú časť tejto výskumnej infraštruktúry. Inak povedané, je viac ako zmysluplné uvažovať o vybudovaní európskej infraštruktúry, ktorá bude môcť slúžiť celej európskej vedeckej komunite.

Strategický plán, ktorý navrhlo ESFRI, bol určite krokom k lepšiemu plánovaniu výskumnej infraštruktúry na európskej úrovni. Teraz musíme tento strategický plán zrealizovať. Jedným z hlavných problémov je istotne financovanie, ako na to upozornili niektorí z mojich kolegov, pretože napriek zvýšeniu financovania prideleného siedmemu rámcovému programu a napriek možnostiam podpory pre infraštruktúry v programoch politiky súdržnosti, ktoré spomenuli aj niektorí kolegovia, rozpočet Európskej únie nepostačuje na to, aby financoval potrebnú infraštruktúru. Z tohto dôvodu je nevyhnutné, aby sme do maximálnej možnej miery zmobilizovali vnútroštátne aj súkromné zdroje financovania, najmä z priemyslu, hoci ako pán komisár správne uviedol, nie je na to práve vhodný čas.

Ďalšou komplikáciou, ktorá je nemenej dôležitá, bola absencia právnej štruktúry. To bol cieľ Komisie pri predkladaní tohto návrhu: ustanoviť právny rámec a vytvoriť potrebné podmienky na rozvoj Európskej výskumnej infraštruktúry. Ide o dobrý návrh, ktorý podľa nášho presvedčenia posilnil Parlament, ako už uviedol pán komisár.

Chcela by som znova požiadať Radu, aby si vypočula naše posolstvo.

Paul Rübiger (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, môžem poprosiť, aby bolo kúrenie do konca rokovania zapnuté, keďže je v parlamente príliš chladno?

Predsedajúci. – Túto poznámku berieme na vedomie. Možno by naše večerné rozpravy mali byť viac oduševnené a vášnivejšie, aby sme zohriali vzduch. Je ale pravda, že táto miestnosť je veľká.

Rozprava o tejto zásadnej otázke, ktorá významnou mierou prispeje k napredovaniu európskeho výskumu, sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 19. februára 2009.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Constantin Dumitriu (PPE-DE), písomne. – (RO) V časoch, keď sa hospodárstvo nachádza v zostupnej špirále, sú úrady v pokušení obmedzovať financovanie výskumu. Teším sa však, že diskusiou o tejto správe o návrhu nariadenia Rady o právnom rámci Spoločenstva pre Európsku výskumnú infraštruktúru vysielame dôležitý signál, že výskum je pre Európsku úniu naďalej prioritnou aktivitou.

Pevne verím, že ustanovenie inštitucionálneho rámca na podporu výskumných aktivít povedie k posilneniu európskeho hospodárstva. Dôvodom je, že tento výskum nie je výstrednosťou, ale nutnosťou, ktorá európskemu hospodárstvu zaručuje konkurencieschopnosť na globálnej úrovni.

Rád by som vyzdvihol jednu mimoriadnu významnú oblasť, kde by výskum mohol zohrávať dôležitú úlohu. V ďalších 25 rokoch sa očakáva, že v dôsledku urbanizácie sa takmer 25 % pôdy prestane využívať na poľnohospodárske účely. Aby sme vykompenzovali toto plošné zníženie, potrebujeme väčšiu produktivitu z menších plôch pri menšom použití vody alebo pesticídov. Riešenie môže prísť zo strany výskumu, najmä v oblasti biotechnológie, pričom treba mať, samozrejme, na pamäti zásadu potravinovej bezpečnosti.

To je ďalší dôvod na podporu väčších výskumných aktivít a na zabezpečenie jednotného európskeho rámca.

Daniel Petru Funeriu (PPE-DE), písomne. – (RO) Víтам správu o vytvorení právneho rámca pre Európsku výskumnú infraštruktúru (ERI), ako aj návrh nariadenia Komisie v tejto oblasti.

ERI je odpoveďou na skutočnú potrebu zo strany európskych výskumníkov a nepochybne pomôže posilniť konkurencieschopnosť v európskej vede.

Jednou z dôležitých zložiek v tomto nariadení je príležitosť pre Európsku úniu investovať do subjektov typu ERI. To dáva Spoločenstvu schopnosť zúčastňovať sa a viesť transeurópske výskumné politiky.

Na základe tohto faktora vyzývam Európsku komisiu, aby mala na pamäti tri body, pokiaľ ide o poskytovanie finančnej podpory pre ERI:

- 1) Zapojenie Spoločenstva výhradne do projektov s mimoriadne vysokým vedeckým potenciálom.
- 2) Podpora vytvárania ERI v regiónoch, ktoré tradične trpia únikom mozgov v rámci aj mimo Spoločenstva.
- 3) Zjednodušenie prístupu spoločností súkromného sektora do ERI.

Politiky Spoločenstva v tejto oblasti musia zlúčiť vedeckú odbornosť spolu s naštartovaním prílevu výskumníkov a účinnej infraštruktúry do krajín, ako sú nové členské štáty Európskej únie z prístupových kôl z rokov 2004 a 2007.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE), písomne. – (RO) Správa vypracovaná pani Teresou Rierou Madurellou je mimoriadne dôležitá, keďže vytvára právny rámec požadovaný na vytváranie výskumných infraštruktúr.

Vytvorenie európskych výskumných infraštruktúr zaručí, že výskum dosiahne vysokú úroveň.

Okrem toho vytvorí nové príležitosti pre užšiu spoluprácu medzi tímami európskych výskumníkov, ku ktorým sa môžu takisto pripojiť početní študenti a technickí pracovníci, čím sa pomôže prilákať mladých ľudí do technologicky špičkového výskumu.

Tento právny rámec musí takisto zabezpečiť lepšiu spoluprácu medzi priemyslom a akademickým výskumom, čím sa uľahčí zavádzanie inovácií.

Podporujem návrh spravodajkyne, ktorým sa od Komisie požaduje pravidelné podávanie správ Európskemu parlamentu o stave týkajúceho sa rozvoja európskych výskumných infraštruktúr.

Náklady na vytvorenie rozsiahlych výskumných infraštruktúr vyžadujú spojenie síl viacerých krajín.

Vytvorenie spoločného právneho rámca je absolútne nevyhnutné na uľahčenie a urýchlenie rozvoja týchto infraštruktúr.

25. Osobitné postavenie problematiky detí v rámci vonkajšej činnosti EÚ (krátke prednesenie)

Predseda júci. – Ďalším bodom je krátke prednesenie o správe (A6-0039/2009) pani Kinnockovej v mene Výboru pre rozvoj o osobitnom postavení problematiky detí v rámci vonkajšej činnosti EÚ (2008/2203(INI)).

Glenys Kinnock, spravodajkyňa. – Vážený pán predseda júci, na začiatku musím povedať, že veľmi vítam oznámenie, ktoré vypracovala Komisia. Myslím si, že je zrozumiteľné a ambiciózne.

V mojej správe, vážený pán komisár, odporúčam, ktoré praktické činnosti, investície a procesy sú potrebné, ak máme určiť toto osobitné postavenie problematiky detí v rámci vonkajšej činnosti. Oznámenie Komisie a Rady a závery o vonkajšej činnosti sa vypracujú na základe vonkajšej dimenzie stratégie EÚ v oblasti práv dieťaťa. Som presvedčená, že je to nevyhnutná práca pre Európsku úniu.

Vážený pán komisár, už teraz sa veľmi teším na tie činnosti určené na splnenie ambície, ktorú vidím. Potrebujeme slová podložiť skutkami. To znamená, že zdroje musia byť dostupné, a som si samozrejme istá, že budete súhlasiť, členské štáty Európskej únie nesmú ustúpiť, pokiaľ ide o záväzky, ktoré prijali s cieľom financovať rozvojové ciele milénia (MDG). Vieme, že väčšina dvoch miliárd detí sveta každý deň bojuje s chudobou a zraniteľnosťou. Je dobre známe, že 98 % detí nášho sveta, ktoré zažívajú extrémnu chudobu, žije v rozvojových krajinách.

Okrem toho je teraz zjavné, že deti a mladí ľudia vážne pocítia vplyv finančnej krízy, napríklad kvôli zníženiu rozpočtu na zdravotníctvo a vzdelanie. Preto si myslím, že je správne urobiť politický záväzok na najvyššej úrovni v mene a spolu s deťmi. EÚ musí vidieť vo svojom partnerstve s rozvojovými krajinami príležitosť ovplyvňovať verejnú politiku, a tak zachraňovať životy detí. Prioritné činnosti pre deti sa musia propagovať, keď Európska komisia rokuje o dokumente o stratégii krajiny a jeho regionálnych a tematických stratégiách, vtedy keď sa vypracovávajú a následne preskúmajú.

Pokiaľ ide o rozpočtovú podporu vrátane rozpočtových zmlúv MDG, mali by sa a musia sa zahrnúť špecifické ciele a ukazovatele týkajúce sa detí. Vítam návrh Komisie vypracovať partnerské národné akčné plány pre deti. Potrebujeme záruky, aby aj deti na okraji spoločnosti vrátane postihnutých detí a sirôt, mali prístup k spravodlivému zdravotníctvu, blahobytu a súdnictvu.

Som presvedčená, že zamestnanci Komisie v Bruseli aj v delegáciách potrebujú ďalšiu a lepšiu odbornú prípravu, najmä pokiaľ ide o spôsob riadenia participácie detí. V Európskej únii potrebujeme znovu radikálne prehodnotiť spôsob, akým zabezpečujeme, že počúvame deti a vyzývame ich k participácii, pretože chápeme, že sú to práve deti, kto dáva život hodnotám, ktoré sú zakorenené v medzinárodnom práve prostredníctvom Dohovoru OSN o právach dieťaťa dohodnutého v roku 1989. Z vlastnej skúsenosti viem, že samotné deti – mladí ľudia – dobre chápu a cítia, a práve z toho môžeme čerpať, ako môžeme zastaviť chudobu a zhoršovanie životného prostredia.

Vítam skutočnosť, že Komisia uznáva dôležitosť konzultácie počas prípravy stratégie EÚ v oblasti práv dieťaťa. Takisto chápem, že sa to naplánovalo na prvú polovicu roka 2009. Pán komisár, mohla by Komisia potvrdiť, kedy tento proces začne? Verím, že nepadne žiadne rozhodnutie o tom, že sa verejná konzultácia vrátane s deťmi pozastaví, kým nová Komisia a Parlament nebude vo funkcii.

Na záver budem citovať Kofihlo Annana: „Nie je na svete svätejšej pravdy ako je tá, že svet drží s deťmi. Neexistuje dôležitejšia povinnosť, ako tá zabezpečiť dodržiavanie ich práv, ochranu ich blahobytu, oslobodenie ich životov od strachu a biedy a aby vyrastali v mieri.“ Myslím si, že všetci budeme súhlasiť, že sú to impozantné ciele.

Janez Potočnik, člen Komisie. – Vážený pán predseda júci, je pre mňa potešením byť dnes tu a rozprávať o deťoch a správe, ktorú čoskoro prijmete.

Dovoľte mi pár minút hovoriť o tom, ako sme sa dostali tam, kde sme teraz a o tom, čo bude v budúcnosti a o participácii detí, ktorá je asi tým najväčším problémom, pokiaľ ide o deti.

Dnes robíme dôležitý krok v dlhom procese, ktorý začal pred niekoľkými rokmi vo vnútri Komisie. Uznávame, že EÚ potrebuje stratégiu, pokiaľ ide o deti. Potrebujeme stratégiu o tom, ako my, Európska únia, budeme spĺňať záväzky. My a zvyšok sveta sme podpísali Dohovor OSN o právach dieťaťa.

Prvým krokom bolo oznámenie Komisie k stratégii EÚ v oblasti práv dieťaťa v roku 2006. Za tým nasledoval v roku 2008 balík oznámení o deťoch v rámci vonkajšej činnosti, ktorý načrtol komplexnejší prístup k deťom zo strany EÚ použitím dostupných nástrojov vonkajšej spolupráce.

Dovoľte mi na chvíľku odbočiť, keďže som presvedčený, že niektorí z vás sa budú pýtať: a čo sa stalo so stratégiou EÚ o právach dieťaťa, ktorá bola ohlásená v uvedenom oznámení? Môžem potvrdiť, že Komisia pracuje na tejto stratégii, ktorú predloží budúca Komisia.

Počas slovinského predsedníctva v máji 2008 Rada prijala závery o podpore a ochrane práv dieťaťa v rámci vonkajšej činnosti EÚ – rozvoj humanitárneho rozmeru.

Výbor pre rozvoj potom začal pracovať na návrhu správy. Teraz sme na konci tohto procesu a zajtra budeme hlasovať o tejto vynikajúcej správe.

Okrem toho, politika EÚ týkajúca sa detí sa zakladá na dvoch usmerneniach – Usmernení o deťoch a ozbrojených konfliktoch a Usmernení o právach dieťaťa – ktoré sa zavádzajú vo viacerých vybraných prioritných a pilotných krajinách. Komisia víta správu, ktorá je vynikajúcim doplnkom k nášmu oznámeniu, a takisto aj závery Rady a usmernenia. Samozrejme to využijeme v našej práci týkajúcej sa detí.

Dovoľte mi upriamiť moje záverečné poznámky na to, čo je dnes pravdepodobne naším najväčším problémom: participácia detí. Ako zabezpečíme, že zapojíme deti do rozhodovaní, ktoré sa ich týkajú? Ako zabezpečíme, že deti budú mať prístup k relevantným informáciám? Ako zabezpečíme rovnaký prístup detí k vyjadreniu svojich názorov? Musíme priznať, že v rámci všetkého, čo sme všetci dohodli v dohode o právach dieťaťa, je to tým najväčším problémom.

Musíme priznať, že sme ešte ďaleko od dosiahnutia niečoho významného v oblasti participácie detí. V Komisii začíname uvažovať o tom, ako navrhnúť a zaviesť participáciu detí, ktorá nie je len pózou. Mala by to byť relevantná, zmysluplná a informovaná participácia detí. Takisto sme zabezpečili príslušné financovanie participácie detí v rámci tematického programu Investovanie do ľudí.

Prečo je to pre nás dospelých zložité? V podstate preto, že spochybňuje to, čo je pre nás zásadné: spôsob, akým sa správame.

Čo urobí Komisia v rámci svojej vonkajšej činnosti na podporu tejto participácie? Komisia sprístupní nástroje na konzultáciu s deťmi pre naše delegácie, ale tieto nástroje nepoužijú len naše delegácie, ale takisto aj partnerské krajiny. Takisto vyvíjame spolu s UNICEF aj súbor nástrojov, ktorý sa netýka len participácie detí, ale takisto aj celkovej ochrany dieťaťa, právnej reformy, zostavovania rozpočtu týkajúceho sa detí.

Okrem tohto súboru nástrojov takisto prepracovávame a posilňujeme našu spoluprácu s UNICEF všeobecne, aby sme boli schopní zlepšovať našu podporu partnerským krajinám v ich úsilí zabezpečiť, že hlas detí sa vypočúje na úrovni krajiny.

Takisto úzko spolupracujeme s rozličnými mimovládnyimi organizáciami, aby sme sa od nich naučili o možných formách, ktoré často zahŕňajú deti a týkajú sa zmysluplnej participácie detí. Vyjadrím sa čestne: nestane sa to zajtra. Je to len začiatok dlhého procesu.

Dovoľte mi ešte jednu pripomienku. V správe sa zdôrazňuje, ako by Komisia mala dbať na participáciu detí, ale, drahí kolegovia, aj vy tak budete musieť urobiť, a môžem vás uistiť, že Komisia s vami bude veľmi rada spolupracovať pri ďalšom postupe v tejto záležitosti. Mali by sme spojiť kolektívnu silu našich dvoch inštitúcií s cieľom pokročiť v tejto dôležitej záležitosti.

Ešte raz mi dovoľte vyjadriť uznanie Komisie, pokiaľ ide o túto správu a zdôrazniť, že urobíme maximum, aby sme uskutočnili tieto odporúčania. Počítame s nepretržitou podporou Parlamentu v tejto oblasti.

Ako odpoveď na otázku pani Kinnockovej, veľmi rád potvrdzujem, že stanovisko Komisie sa nezmenilo. Nápad využiť rok 2009 na konzultácie odštartovala samotná Komisia a pracujeme na tom, aby sme zaviedli podmienky pre konzultačný proces s deťmi, ktorý by využil všetky existujúce nástroje.

Dovoľte mi ešte zdôrazniť, že Komisia by rada zabezpečila konzultačný proces, ktorý plne rešpektuje práva dieťaťa.

Nakoniec, dovoľte mi poďakovať vám, pani Kinnocková, za veľmi plodnú spoluprácu, pokiaľ ide o deti a záležitosti týkajúce sa detí, nielen vzhľadom na túto správu, ale takisto aj v priebehu rokov. Viem, že som hovoril dlho, ale nikdy nehovoríte prídlho, keď rozprávate o právach detí.

Predsedaajúci. – Veľká vďaka, pán komisár. Skutočne, váš prejav bol veľmi zaujímavý a týkal sa problematiky, ktorá bola takisto veľmi dôležitá.

Bod je uzavretý.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 19. februára 2009.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

John Attard-Montalto (PSE), písomne. – Je to smutný deň, keď musíme priznať, že každý deň vo svete zomrie viac ako 26 000 detí mladších ako päť rokov, a to väčšinou kvôli príčinám, ktorým sa dalo predísť.

Je tragické, že sa príslušnými opatreniami, či už zdravotnými alebo finančnými, dalo zachrániť množstvo životov, a že táto situácia sa stále zhoršuje. Musí sa prikladať osobitná pozornosť tým najzraniteľnejším a spoločensky izolovaným chlapcom a dievčatám vrátane postihnutých detí, migrujúcich detí a detí z menšinových rodín.

Správa je chvályhodná. Nesúhlasím len s tými stanoviskami, ktoré sa týkajú interrupcie.

Výbor pre rozvoj prijal správu z vlastnej iniciatívy, ktorú vypracovala Glenys Kinnocková (PES, UK), o osobitnom postavení problematiky detí v rámci vonkajšej činnosti EÚ ako odpoveď na oznámenie Komisie v tejto záležitosti. Výbor privítal oznámenie a štyri hlavné zásady akčného plánu Komisie o právach detí v rámci vonkajšej činnosti, ktoré zahŕňajú holistický a koherentný prístup založený na právach detí.

Bez strácania času musíme:

- (a) vykonať dôkladnú analýzu práv detí;
- (b) dobudovať existujúce mládežnícke a detské siete ako udržateľné platformy na konzultácie s deťmi;
- (c) zabezpečiť, aby medzinárodné dohody medzi EÚ a tretími krajinami obsahovali právne záväzné doložky o ochrane práv detí.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), písomne. – (RO) Je našou povinnosťou zabezpečiť, aby sme boli tými, ktorí budujú lepšiu budúcnosť nielen pre Európanov, ale takisto aj pre rozvojové krajiny.

Práve deti predstavujú budúcnosť a musíme zabezpečiť, aby sa ich práva uplatňovali a rešpektovali v tretích krajinách, ktoré sú financované z Európy.

Ide o otázku priority, aby vo vzťahu k tretím krajinám Európska únia zabezpečila, že sa dodržiavajú práva detí na vzdelanie a prístup k lekárskej starostlivosti.

Je pravda, že práve prechádzame obdobím finančnej krízy, ale nemôžeme prehliadať skutočnosť, že niekde vo svete každé tri sekundy zomrie dieťa a každú minútu zomrie žena pri pôrode.

Vzhľadom na to, že deti tvoria polovicu svetovej populácie, musíme brať do úvahy, že práva dieťaťa sú prioritou rozvojovej politiky Európskej únie.

Každý členský štát by sa mal v rámci svojich možností zapojiť do politik spolupráce s rozvojovými krajinami. Európska komisia by mala vlastne vyvíjať tlak na rozvojové krajiny, aby do vnútroštátnych právnych predpisov zaviedli ustanovenia Dohovoru OSN o právach dieťaťa.

Anna Záborská (PPE-DE), písomne. – (SK) Som rada, že som mohla vo Výbore pre práva žien k tejto správe napísať stanovisko. Vážne som sa zaoberala otázkou práv dieťaťa v rámci vonkajších vzťahov.

Moje stanovisko bolo prijaté jednomyselne. Predovšetkým sa v ňom pripomína, že vonkajšia stratégia EÚ, pokiaľ ide o práva dieťaťa, by mala byť založená na hodnotách a zásadách, definovaných vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv, najmä v článkoch 3, 16, 18, 23, 25, 26 a 29. Tieto sú obzvlášť dôležité pre ľudskú osobu a spoločné dobro. Stanovisko zdôrazňuje, že všetky opatrenia v prospech práv dieťaťa by mali rešpektovať prioritné postavenie rodičov a najbližších príbuzných dieťaťa.

Tým, že Európsky parlament prijal moje stanovisko, podporuje dôležitosť ochrany ľudského života od jeho počatia a dáva každému dieťaťu jeho vlastnú identitu. Bola som schopná zaviesť ustanovenia, ktoré odsudzujú rodovo špecifickú diskrimináciu na základe dedičných vlastností, ktorá je v niektorých krajinách čoraz bežnejšia. Stanovisko žiada Komisiu, aby v rámci rozvojovej politiky Únie zdôrazňovala význam a potrebu registrácie narodenia každého dieťaťa vo všetkých tretích krajinách a aby prepojila svoje programy pomoci s touto požiadavkou.

Podporujem každú snahu, ktorá napomáha rozvojovej pomoci. Trvám však na tom, že humanitárne organizácie a medzinárodné orgány zodpovedné za pridelovanie pomoci zaručia, že primeraná pomoc a potrebné prostriedky sa skutočne dostanú k deťom a nebude sa nimi plytvať.

26. Uplatňovanie smernice 2002/14/ES, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre informovanie a konzultácie so zamestnancami v Európskom spoločenstve (krátke prednesenie)

Predseda júci. – Ďalším bodom je krátke prednesenie správy (A6-0023/2009) pána Cottignyho v mene Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci o uplatňovaní smernice 2002/14/ES, ktorou sa ustanovuje všeobecný rámec pre informovanie a konzultácie so zamestnancami v Európskom spoločenstve (2008/2246(INI)).

Jean Louis Cottigny, spravodajca. – (FR) Vážený pán predseda júci, vážený pán komisár, dámy a páni, v prvom rade by som sa chcel poďakovať viacerým tieňovým spravodajcom za ich nezaujatú prácu počas našej spolupráce na tomto texte vo Výbore pre zamestnanosť a sociálne veci.

Členské štáty musia zlepšiť uplatňovanie smernice, ktorou sa ustanovuje všeobecný rámec pre informovanie a konzultácie so zamestnancami, najmä v súčasnom kontexte finančnej krízy a jej následkov pre spoločnosti, ktoré prechádzajú reštrukturalizáciou, fúziou alebo sa premiestňujú do zahraničia. Toto je odkaz, ktorý sa Výbor pre zamestnanosť snažil poslať v tejto správe z vlastnej iniciatívy.

Európska únia má 23 miliónov spoločností s menej ako 250 zamestnancami. Tie predstavujú 99 % spoločností a zamestnávajú viac ako 100 miliónov ľudí. Práva zamestnancov na informácie a konzultácie sú nevyhnutnými zložkami sociálneho trhového hospodárstva.

Transpozícia smernice 2002/14/ES sa v niektorých členských štátoch značne omeškala. V tejto správe z vlastnej iniciatívy sme poukázali na to, že vplyv tejto smernice je zjavný v krajinách, kde neexistuje žiadny všeobecný systém na informovanie a konzultácie so zamestnancami.

Vyzývam členské štáty na zlepšenie transpozície tejto smernice. Žiadame Komisiu, aby čo najskôr podnikla opatrenia, ktoré umožnia zabezpečiť správnu transpozíciu tejto smernice v členských štátoch a aby začala konania o porušení proti členským štátom, ktoré doteraz smernicu netransponovali alebo nevykonali riadnu transpozíciu smernice.

V správe sa zdôrazňuje, že niektoré členské štáty vo svojich transpozičných opatreniach nezahrnuli niektorých mladých zamestnancov, ženy pracujúce na čiastočný úväzok alebo zamestnancov zamestnaných na krátke obdobie na základe zmlúv na dobu určitú.

Žiadame, aby členské štáty presne definovali termín „informácie“, čím by sa zástupcom zamestnancov umožnilo preskúmať poskytnuté údaje a neuspokojiť sa len s čakaním na koniec informačného postupu, ak rozhodnutia spoločností majú priamy následok na zamestnancov. Od členských štátov bez účinných, primeraných a zastrešujúcich sankcií sa požaduje ich zavedenie. Nakoniec, pri zlepšenej koordinácii rozličných legislatívnych nástrojov vyzývame Komisiu na preskúmanie požiadaviek koordinácie šiestich smerníc a nariadení o informovaní zamestnancov, aby sa tak mohli urobiť pozmeňujúce a dopĺňujúce návrhy na odstránenie prekrývania a rozporov.

Keďže tento typ pokroku, pokiaľ ide o práva zamestnancov, je veľmi priaznivý, sama Únia sa zaväzuje zaručiť, že členské štáty správne a plne zavedú záväzky tejto smernice. Je nevyhnutné, aby všetci európski zamestnanci vedeli, že Európa podporuje ich zapojenie do života ich spoločnosti, do ich každodenného života ako zamestnancov, a to hlavne v súčasnej dobe.

Janez Potočnik, člen Komisie. – Vážený pán predseda júci, náležite zvažujem správu pána Cottignyho o dôležitej smernici, ktorá upevňuje základné sociálne práva zamestnancov na európskej úrovni. Komisia prikladá veľkú dôležitosť informovaniu a konzultáciám so zamestnancami na vnútroštátnej aj na nadnárodnej úrovni, najmä v súčasnom zložitom kontexte finančnej krízy.

Navrhovali sme prepracovať smernicu o Európskych zamestnaneckých radách. To sme úspešne zakončili. Pokračujeme v práci na anticipácii a sociálne zodpovednom riadení reštrukturalizácie a otázkach vyplývajúcich z rokovaní o nadnárodných dohodách na európskej úrovni.

Ako Komisia vysvetlila vo svojom oznámení zo 17. marca 2008, jej hlavným záujmom pri uplatňovaní smernice 2002/14/ES je komplexná a účinná spolupráca s členskými štátmi a dvomi časťami priemyslu, ktoré, ako viete, zohrávajú dôležitú úlohu. Nemalo by sa zabúdať na to, že smernicou sa vytvára len všeobecný rámec, ktorý tieto dve časti priemyslu môžu uplatňovať a rozširovať, a to najmä na úrovni spoločností.

Komisia vedie a podporuje činnosti na zvyšovanie informovanosti, podporovanie výmeny osvedčených postupov a oživenie kapacít všetkých zainteresovaných strán prostredníctvom seminárov, odborných školení, štúdií a finančnej podpory projektov hlavne v rámci osobitnej rozpočtovej položky.

Komisia takisto monitoruje správne uplatňovanie tejto smernice ako ochrankyňa zmlúv: napríklad, ak sťažnosti podávajú odborové organizácie. Doteraz Komisia dostala len veľmi málo sťažností týkajúcich sa uplatňovania tejto smernice.

Predseda júci. – Bod je uzavretý.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 19. februára 2009.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Silvia-Adriana Țicău (PSE), písomne. – (RO) Uplatňovanie smernice 2002/14/ES, ktorou sa ustanovuje všeobecný rámec pre informovanie a konzultácie so zamestnancami v Európskom spoločenstve v niektorých členských štátoch veľmi mešká.

Mám pocit, že je potrebné zvýšiť demokratické zapojenie zamestnancov do prijímania rozhodnutí, ktoré majú vplyv na spoločnosť, majú na pamäti globálny vplyv súčasnej finančnej krízy, ktorá ovplyvňuje členské štáty bez rozdielu na ich hospodársku sieť, a šíri strach z reštrukturalizácie, fúzií alebo presťahovania firmy.

V prípade reštrukturalizovaných podnikov vyzývam, aby sa sprístupnili európske fondy, ktoré by poskytovali pomoc zamestnancom a nielen podnikom. Takisto si myslím, že v situáciách, keď viacnárodná spoločnosť prechádza reštrukturalizáciou, sa na rokovania a konzultácie musia pozvať zástupcovia odborov zo všetkých pobočiek spoločnosti a nielen z tých členských štátov, v ktorých má spoločnosť svoje sídlo.

Myslím si, že je dôležité pravidelne aktualizovať právne predpisy týkajúce sa práv zamestnancov na informácie a konzultácie a zahrnúť tento bod do programu európskeho sociálneho dialógu aj na medziodvetvovej a priemyselnej úrovni.

27. Sociálne hospodárstvo (krátke prednesenie)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je krátke prednesenie správy (A6-0015/2009) pani Toiaovej v mene Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci o sociálnom hospodárstve (2008/2250(INI)).

Patrizia Toia, spravodajkyňa. – (IT) Vážený pán predseda júci, dámy a páni, som potešená a hrdá na to, že Európsky parlament sa zaoberá sociálnym trhovým hospodárstvom a ustanovuje praktické návrhy na zabezpečenie skutočnej podpory pre tento sektor.

Moja správa má tri ciele: Prvý cieľ upriamuje pozornosť a vnáša svetlo do sektora, ktorý má veľký vplyv na viacero oblastí vrátane hospodárstva; 10 % európskych podnikov patrí tohto sektoru, ako aj 9 % až 10 % pracovných miest. Je to sektor tvorený rozličnými prevádzkovateľmi – družstvami, vzájomnými spoločnosťami, nadáciami, sociálnymi podnikmi a združeniami, ktoré majú spoločné špecifické hodnoty a značne prispievajú do HDP. Veríme preto, že mu tak dodáme väčšiu inštitucionálnu viditeľnosť.

Druhým cieľom je potvrdiť, že to nie je len okrajový sektor alebo výnimka, ale skôr, že je pevnou súčasťou trhového hospodárstva s vlastnými pravidlami, ktoré musí vnútorný trh uznávať a rešpektovať. Predstavuje alternatívny spôsob podnikania, výroby, spotreby a poskytovania zamestnanosti, ktorý si predsa len vyslúžil právo stať sa súčasťou trhu. Je to metóda charakterizovaná viacerými typickými znakmi, ktoré sa nesmú prehliadať a ktoré pozostávajú najmä zo želania skombinovať a zlúčiť výrobu a zamestnanosť s hodnotami solidarity, zodpovednosti a ľudskej dôstojnosti vo všetkých oblastiach vrátane sveta práce.

Ako niekto raz povedal, podľa môjho názoru celkom správne, tieto podniky pracujú s kapitálom, ale nie pre kapitál. Toto sú koncepty, ktoré tvoria súčasť ideologického dedičstva Európskej únie – len si spomeňte na Jacquesa Delorsa – odvtedy sme neznáma uznávali sociálne hospodárstvo ako základný kameň európskeho sociálneho modelu, ale v tejto záležitosti sme urobili len veľmi málo.

Teraz je ideálny čas znovu objaviť dôležitosť týchto podnikov, keďže súčasná kríza vo výrobe ukázala, že viaceré tradičné hospodárske subjekty sú veľmi krehké, slabé a niekedy veľmi bezohľadné. Svet sociálneho hospodárstva je na druhej strane viac miestne zakorenený, bližší k reálnemu hospodárstvu a k ľuďom, a teda chránený pred špekuláciami, ako sa to dokázalo na tomto prípade. Je to takisto sektor so širokou škálou subjektov, ktoré robia veľa záslužnej práce, a predstavuje uznávaný stred spoločenského úžitku. Verím, že to v zložitých časoch môže pomôcť udržať naše sociálne systémy.

Tretím cieľom je rozhodnúť, čo môžeme urobiť v praxi na podporu tohto sektora. Len v krátkosti opíšem jeden alebo dva návrhy. Predovšetkým potrebujeme jasnú definíciu, aby sme správne pochopili profily a definície týchto veľmi rôznorodých subjektov. Takisto je dôležité zaznamenávať prínos tohto odvetvia vo vnútroštátnych štatistikách rôznych krajín. Tento sektor nepatrí do kapitalistického hospodárstva ani do verejného hospodárstva, a preto si vyžaduje vlastnú definíciu. Svojou príručkou urobila Komisia v tejto oblasti určitý pokrok, ale je potrebné ju uplatňovať. Som presvedčená, že akademický svet, výskum aj univerzity s tým môžu takisto pomôcť.

Nakoniec, požadujú sa niektoré legislatívne iniciatívy. Vypracovalo sa viacero vecí, ako je napríklad štatút družstiev a štatút nadácií a všimla som si, že Komisia znovu otvorila konzultácie. Takže potrebujeme pochopiť, čo je užitočné a či stojí za to pokračovať týmto smerom. Nechceme, aby sektor, ktorý prosperuje vďaka nápadom, motivácii a slobode uviazol v papierovaní. Kde však je alebo bude v budúcnosti potrebné právo Spoločenstva, bolo by vhodné ho vytvoriť.

Našu poslednou požiadavkou je zahrnúť tento sektor do sociálneho dialógu. Kde a na akej úrovni by sa mala uskutočniť konzultácia a dialóg s Európskou komisiou? A nakoniec, aká priama podpora by sa mala poskytovať prostredníctvom európskych programov – mali by sme mať programy určené len pre sociálne hospodárstvo, alebo vytvoriť pre týchto prevádzkovateľov priestor v rámci existujúcich programov? Je na Komisii, aby to zhodnotila.

Než skončím, rada by som poďakovala vnútroštátnym združeniam a európskym sieťam, ktoré mi preukázali veľkú podporu pri tejto práci, ďalej medziskupine Parlamentu pre sociálne hospodárstvo, ktorá tiež úspešne pracuje, tieňovým spravodajcom, a takisto pánovi Verheugenovi a pánovi Špidlovi, s ktorými sme si otvorene a dôkladne vymieňali názory.

Odvzdváame Komisii túto správu, na ktorej sa do veľkej miery podieľali sociálne subjekty a združenia, s nádejou, že Komisia si napriek krátkemu času, ktorý zostáva do konca tohto volebného obdobia, nájde čas – a vy, pán komisár, tu dnes reprezentujete celú Komisiu – aby dala dokopy niektoré iniciatívy a dala jasný signál, aby tak budúci Parlament a budúca Komisia nemuseli začínať znovu od nuly, ale aby mali pevný základ, od ktorého sa môžu odraziť.

Janez Potočnik, člen Komisie. – Vážení pán predsedajúci, Komisia víta iniciatívu Parlamentu na vypracovanie stanoviska z vlastnej iniciatívy pokiaľ ide o sociálne hospodárstvo. Hlavne v kontexte súčasnej finančnej a hospodárskej krízy si tento dôležitý sektor zaslúži ešte väčšiu podporu.

Podniky sociálneho hospodárstva majú jedinečný spôsob podnikania, keďže kombinujú hospodársku výkonnosť vzájomne medzi členmi a často takisto aj dosahovanie sociálnych a spoločenských cieľov ako účel podnikania. Majú preto veľmi dobrú pozíciu, aby prispievali do politik a cieľov Spoločenstva, najmä v oblasti zamestnanosti, sociálnej súdržnosti, regionálneho a vidieckeho rozvoja, ochrany životného prostredia, ochrany spotrebiteľa a sociálneho zabezpečenia. Podniky sociálneho hospodárstva tvoria neoddeliteľnú súčasť podnikateľskej politiky Komisie. Keďže väčšinou ide o mikropodniky alebo malé a stredné podniky, profitujú zo Zákona o malých podnikoch a zo všetkých činností zameraných na malé podniky.

Pokiaľ ide o sociálne hospodárstvo, naším cieľom je vytvoriť právne a administratívne prostredie na európskej úrovni a v každom členskom štáte, v ktorom môžu podniky sociálneho hospodárstva akejkoľvek formy a veľkosti čeliť a riešiť problémy, ktoré nastoľuje globalizácia a hospodársky pokles. Lepšie povedané, cieľom politiky Komisie je zaručiť, aby podniky sociálneho hospodárstva mohli rásť a prosperovať popri ostatných formách podnikov. Za týmto účelom venuje Komisia osobitnú pozornosť zabezpečeniu, aby všetky ostatné politiky Spoločenstva v oblastiach, ako sú hospodárska súťaž, účtovníctvo, právo obchodných spoločností,

verejné obstarávanie, zdravotníctvo, sociálne záležitosti, poľnohospodárstvo, rybné hospodárstvo, bankovníctvo, poisťovníctvo, verejné a súkromné partnerstvá a regionálny rozvoj, brali do úvahy osobitné potreby, špecifické ciele, úsilia a pracovný štýl v tomto type podniku.

Na záver, zástupcovia Komisie v súčasnosti pracujú na dokumente, ktorý zhodnotí pokrok, ktorý sa od roku 2004 dosiahol v oblasti podpory družstiev. Takisto zhodnotí situáciu ostatných podnikov sociálneho hospodárstva a v prípade potreby navrhne nové činnosti.

Predseda júci. – Bod je uzavretý.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 19. februára 2009.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Iles Braghetto (PPE-DE), písomne. – (IT) Nelukratívne činnosti a neziskové organizácie v Európe zažívajú pretrvávajúci rast.

V tomto čase hospodárskej a finančnej krízy, ktorá má vážne následky na sociálnej úrovni, a posilňuje skôr hospodárstvo založené na sociálnych výhodách ako na zisku, je strategickou voľbou, ktorá nám umožňuje zmierniť dosah krízy a pokračovať v rozvoji lisabonskej stratégie pomocou uskutočňovania jedného zo svojich základných cieľov, a to konkrétne sociálnej zodpovednosti.

Po druhé, sociálne hospodárstvo je schopné vyvolať činnosť na miestnej úrovni, čím sa stáva spoľahlivým partnerom verejnej správy, ktorá musí plánovať opatrenia na podporu zraniteľných v spoločnosti.

Preto by sme mali privítať krok Európskeho parlamentu uznať v právnych predpisoch aj štatistikách tieto organizácie, ktoré fungujú a sú hlboko zakorenené do európskej štruktúry, vďaka ich schopnosti dosahovať sociálne ciele.

Toto je základná vízia, ktorá predstavuje základný prínos pre európsky sociálny model.

Gabriela Crețu (PSE), písomne. – (RO) Sociálne hospodárstvo môže zohrať dôležitú úlohu v európskom hospodárstve prostredníctvom vytvorenia nového typu hospodárstva, ktoré je založené na demokratických hodnotách; hospodárstva, ktoré kladie ľudí na prvé miesto a podporuje udržateľný rozvoj.

Sociálne hospodárstvo však čelí veľkej prekážke: nedostatku inštitucionálnej viditeľnosti v dôsledku skutočnosti, že nie je uznané ako sektor hospodárstva, ktorý je jasne odlíšený od dvoch hlavných: verejného a súkromného.

Vyzývame Komisiu a členské štáty, aby vytvorili právny rámec, ktorým sa sociálne hospodárstvo uzná ako tretí sektor a prijímú sa nariadenia, ktoré jasne stanovia, ktoré subjekty môžu pôsobiť v tomto sektore, aby žiadny iný typ organizácie nemohol profitovať z financovania alebo verejných politík zameraných na podporu podnikov v sociálnom hospodárstve.

Takisto vyzývame Komisiu a členské štáty, aby ponúkli finančnú podporu, vzdelávanie a poradenstvo, a aby takisto zjednodušili postupy na zakladanie podnikov v sociálnom sektore.

Takýmto spôsobom splní sociálne hospodárstvo svoju účinnú úlohu proti všeobecnému poklesu európskeho hospodárstva, a to nielen prostredníctvom boja proti chudobe, ale takisto aj prostredníctvom sprístupnenia zdrojov, práv a služieb, ktoré občanom umožňujú zapojiť sa do spoločnosti.

Gábor Harangozó (PSE), písomne. – V prvom rade by som chcel spravodajkyni, pani Patrizii Toiovej, zablahoželať ku kvalite správy, ktorú dnes predkladá. Pokiaľ ide o definovanie koncepcie sociálneho hospodárstva a zabezpečenie jeho právneho štatútu, je kvôli lepšiemu chápaniu celej problematiky skutočne potrebné čerpať z bohatých skúseností jednotlivých štátov. Sociálne hospodárstvo treba skutočne viac zviditeľniť – lepším poznaním celoeurópskych údajov – kvôli lepšiemu dosiahnutiu cieľov v oblasti solidarity, zamestnanosti, podnikania, rastu, hospodárskej súťaže, sociálnej súdržnosti a dialógu v Únii ako celku. Sociálne hospodárstvo sa stáva čoraz dôležitejším aktérom na miestnej a regionálnej úrovni a hrá dnes viac než kedykoľvek predtým – kvôli vážnym účinkom finančnej krízy – dôležitú úlohu v sociálnom a hospodárskom rozvoji Európy. Únia musí svoje snaženie sústrediť na podporu sociálnej a hospodárskej dynamiky, aby bolo možné prekonať tenkú deliacu čiaru medzi verejným a súkromným sektorom, ak chceme naozaj nájsť nové a inovatívne riešenia a zabezpečiť našim občanom udržateľné pracovné miesta a lepšie životné podmienky s kvalitnými službami všeobecného záujmu v inkluzívnej spoločnosti.

Magda Kósáné Kovács (PSE), písomne. – (HU) Už niekoľko mesiacov sa snažíme zmobilizovať všetky inštitúcie a zdroje EÚ s cieľom zmierniť účinky prehlbujúcej sa krízy. Šťastím v nešťastí je, že je teraz na programe plenárneho zasadnutia správa pani Patrizie Toiovej, keďže iniciatívy zamerané na solidaritu, ako aj sociálnu a regionálnu súdržnosť, sú v týchto dňoch obzvlášť dôležité. Práve toto je cieľom sociálneho hospodárstva, keďže ide o konglomerát organizačných foriem, ktorých cieľom je solidarita a spoločný finančný záujem, nie zisk. Takéto inštitúcie nemožno nahradiť žiadnou trhovou orientovanou organizáciou. Poskytujú príležitosť na zmiernenie účinkov hospodárskej stratifikácie na ľudí žijúcich na okraji spoločnosti, poskytujú ľuďom primeranú prácu a prostredníctvom rôznych foriem, ktoré zahŕňujú, – od samostatnej zárobkovej činnosti až po sociálne družstvá – dokážu výsledky svojej práce opätovne využiť v prospech spoločnosti.

O sociálnom hospodárstve sme toho už povedali a napísali veľa, ale bez európskej štatistickej základne sa nestane viditeľnou súčasťou nášho každodenného života. Ak spoločnosť o tejto koncepcii nevie, nemôže pomôcť svojou solidaritou. Organizácie, ktoré sa na tejto iniciatíve zúčastňujú, sú zase príliš malé, aby boli známe na makroekonomickej úrovni.

Správa pani Patrizie Toiovej môže pomôcť odstrániť podozrenia zákonodarcov a trhových aktérov, že pri peniazoch a produktoch vytvorených sociálnym hospodárstvom ide jednoducho len o organizácie, ktoré chcú obísť pravidlá hospodárskej súťaže.

Správa môže tu a teraz poskytnúť sociálnemu hospodárstvu príležitosť na to, aby účinne pomáhalo čeliť kríze, bez veľkej námahy zabraňovalo zanikaniu pracovných miest a chránilo ľudí pred stratou zdrojov obživy.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), písomne. – (RO) Sociálne hospodárstvo zabezpečuje stabilitu pracovných miest, pretože nepodlieha delokalizácii. Myslím si, že Európska únia a členské štáty by mali podnecovať a podporovať implementáciu sociálneho hospodárstva, napríklad družstiev, vzájomných spoločností, združení a nadácií, do svojich právnych predpisov a politík.

Je potrebné navrhnuť rad opatrení zameraných na rozvoj mikroúverov a financovania z prostriedkov EÚ prispôbeného potrebám, keďže hodnoty sociálneho hospodárstva sa zhodujú s európskymi cieľmi v oblasti sociálnej integrácie a prispievajú k dosiahnutiu zosúladenia rodinného a pracovného života a k zlepšeniu situácie v oblasti rodovej rovnosti a kvality života starších alebo zdravotne postihnutých. Myslím, že treba posilniť úlohu žien v sociálnom hospodárstve vzhľadom na ich angažovanosť v združeniach a dobrovoľných organizáciách.

Naliehavo Komisii žiadam, aby začlenila sociálne hospodárstvo do svojich ďalších politík a stratégií v oblasti sociálneho a hospodárskeho rozvoja, hlavne v súvislosti so Zákom o malých podnikoch, keďže štruktúry sociálneho hospodárstva sú orientované hlavne na malé a stredné podniky a na služby všeobecného záujmu. Týmto snahám by mohlo napomôcť aj vytvorenie štatistického registra podnikov zúčastňujúcich sa na sociálnom hospodárstve v každom členskom štáte a vloženie týchto údajov do databázy európskeho štatistického systému EUROSTAT.

28. Duševné zdravie (krátke prednesenie)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je krátke prednesenie správy (A6-0034/2009) pani Tzampaziovej v mene Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín o duševnom zdraví (2008/2209(INI)).

Evangelia Tzampazi, spravodajkyňa. – (EL) Vážený pán predseda júci, pán komisár, dámy a páni, v súčasnosti sa čoraz viac zvyšuje informovanosť o tom, že bez duševného zdravia neexistuje zdravie ako také. Uvedomujeme si, že problémy duševného zdravia často ovplyvňujú, z ľudského a finančného hľadiska, osobný, rodinný, profesionálny a spoločenský život jednotlivcov a ich rodín a v konečnom dôsledku celú spoločnosť.

Čísla hovoria samy za seba: každý štvrtý človek aspoň raz za život prekoná istú formu duševnej poruchy. Depresia je jednou z najbežnejších porúch a do roku 2020 bude najrozšírenejšou poruchou v rozvinutom svete. V Európskej únii sa každoročne spácha približne 59 000 samovrážd, z ktorých 90 % možno pripísať na vrub duševným poruchám. Výskyt problémov duševného zdravia je oveľa pravdepodobnejší u zraniteľných skupín a skupín žijúcich na okraji spoločnosti, ako sú napríklad zdravotne postihnutí.

V starnúcej Európe sa tiež stále zvyšuje výskyt neurodegeneratívnych porúch. Všetci sa preto zhodneme na tom, že je potrebný spoločný prístup k problémom súvisiacim s duševným zdravím a že sa tieto problémy týkajú nás všetkých. Všetci máme povinnosť chrániť duševné zdravie a zaručenie práv pacientov s duševnými poruchami a ich rodín je ideologickým a politickým postojom, pri ktorom štát poskytuje sociálnu podporu a ochranu tým, ktorí to potrebujú. Prvým krokom bola zelená kniha Komisie; ďalším krokom bola európska konferencia na tému Spolu za duševné zdravie a blaho, na ktorej bol tiež založený Európsky pakt duševného zdravia a blaha.

V súlade s týmto obsahuje správa o duševnom zdraví, ktorú Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť prijal jednohlasne, odporúčania zamerané na podporu duševného zdravia a blaha obyvateľstva, boj proti stigme diskriminácie a sociálneho vylúčenia, posilnenie preventívnych krokov a svojpomoci a poskytovanie pomoci a primeranej liečby ľuďom s problémami duševného zdravia a ich rodinám a opatrovateľom.

V správe zdôrazňujeme potrebu poskytovania kvalitných, dostupných, účinných a univerzálnych služieb v oblasti duševného zdravia a čo najaktuálnejších právnych predpisov. Požadujeme, aby bol kladený dôraz na odbornú prípravu všetkých ľudí v kľúčových pozíciách. Žiadame prístup k primeranému vzdelaniu, odbornej príprave a zamestnaniu a vytvorenie podporujúceho prostredia s osobitným dôrazom na zraniteľné skupiny. Požadujeme, aby bol kladený dôraz na prevenciu duševných ochorení prostredníctvom spoločenských zásahov. Vyzývame členské štáty, aby posilňovali organizácie, ktoré zastupujú ľudí s problémami duševného zdravia. Navrhujeme prijatie platformy na monitorovanie implementácie Paktu. Vyzývame Komisiu, aby predložila závery tematických konferencií. Zdôrazňujeme potrebu vypracovať vhodné ukazovatele s cieľom zlepšiť vyhodnocovanie potrieb na vnútroštátnej aj európskej úrovni.

Zároveň pripravujeme návrhy v rámci piatich prioritných oblastí Paktu. V súvislosti s tým zdôrazňujeme, že za účelom prevencie depresie a samovrážd potrebujeme implementovať mnohoočtové programy a vytvoriť siete, vytvoriť zdravú klímu v školách, zlepšiť pracovné podmienky, prijať opatrenia na zlepšenie kvality života, a nakoniec, čo sa týka boja proti stigmatizácii a spoločenskému vyčleňovaniu, zdôrazňujeme potrebu informovanosti verejnosti a osvetových kampaní. Preto by som sa chcela poďakovať poslancom, ktorí prispeli svojimi návrhmi, a dúfam, že vyšleme správu, že duševné zdravie je cennou spoločenskou komoditou, a že sa ho všetci musíme snažiť podporovať.

Janez Potočnik, člen Komisie. – Vážený pán predsedajúci, blahoželám Európskemu parlamentu a spravodajkyni, pani Tzampaziovej, k tejto správe z vlastnej iniciatívy o duševnom zdraví. Správa úplne správne poukazuje na to, ako veľmi duševné zdravie ovplyvňuje všeobecné blaho, vzdelávanie, učenie a sociálnu súdržnosť v Európskej únii.

Skutočnosť, že Parlament prijíma túto správu iba dva roky po uznesení reagujúcom na zelenú knihu Komisie o duševnom zdraví, svedčí o tom, že v tejto oblasti sú nutné ďalšie kroky.

Podľa mňa sú určité dôvody na optimizmus. V porovnaní s nedávnou minulosťou je vo všetkých odvetviach väčšia osвета v oblasti zdôrazňovania dôležitosti duševného zdravia a blaha. To bolo zrejmé z veľkej podpory konferencii Komisie na vysokej úrovni na tému Spolu za duševné zdravie a blaho a Európskemu paktu duševného zdravia a blaha, pričom o oboch týchto veciach spravodajkyňa hovorila.

Ďalším pozitívnym vývojom je skutočnosť, že mnohé členské štáty prehodnotili svoju stratégiu v oblasti duševného zdravia alebo vypracúvajú akčné plány, napríklad vo Fínsku a v Maďarsku. Sociálno-hospodárska náuka bola včlenená do školských osnov. V Spojenom kráľovstve sú v súčasnosti otázky týkajúce sa života samostatným predmetom na mnohých školách.

Zamestnávateľia si stále viac uvedomujú súvislosť medzi blahom a produktivitou. Európska obchodná sieť pre spoločensky zodpovedné podnikanie – CSR Europe – dokonca vytvorila návod, ako vytvoriť dobré životné podmienky na pracovisku. Niečo si však ujasníme. Nie sú dôvody na spokojnosť a ešte stále toho treba veľa vykonať. Nové riziká pre duševné zdravie môžu vzniknúť zo súčasnej finančnej a hospodárskej krízy. Členské štáty môžu byť v pokušení znížiť rozpočet na duševné zdravie alebo obmedziť svoje snahy o vybudovanie moderných systémov v oblasti duševného zdravia založených na službách v rámci komunity a nie na zastaraných ústavoch.

Hospodárska recesia zhoršuje vyhliadky mladých ľudí do budúcnosti, hlavne tých, čo práve končia školu. Neistota zamestnania a z toho vyplývajúce obavy o stabilný príjem, ako aj rastúca úroveň nezamestnanosti, vytvárajú vážne hrozby pre duševné zdravie.

V priebehu nasledujúcich dvoch rokov zorganizuje Komisia sériu tematických konferencií týkajúcich sa piatich priorít paktu duševného zdravia. Budú to spoločné podujatia predsedníctiev Rady a členských štátov. Prvú medzinárodnú konferenciu o stigmatizácii a psychiatrickej starostlivosti zorganizuje české predsedníctvo 29. mája tohto roku. Prvá tematická konferencia o duševnom zdraví mládeže a duševnom zdraví vo vzdelávacom procese sa bude konať 29. – 30. septembra v Štokholme v spolupráci so švédskym predsedníctvom. Druhá tematická konferencia o predchádzaní depresiám a samovraždám sa bude organizovať v spolupráci s Maďarskom v decembri. V prvej polovici roku 2010 zorganizuje španielske predsedníctvo tematickú konferenciu o duševnom zdraví starších ľudí. Okrem toho komunikujeme s členskými štátmi v súvislosti s dvoma ďalšími konferenciami, z ktorých jedna je venovaná duševnému zdraviu na pracovisku a druhá boju proti stigmatizácii a sociálnemu vylúčeniu.

Správa Parlamentu obsahuje veľa konkrétnych návrhov, ktoré sú veľmi cenným príspevkom do budúcich rozprav na týchto konferenciách. Správa nielen podčiarkuje význam duševného zdravia v Európskej únii, ale tiež ukazuje, že na úrovni Európskej únie existuje veľa príležitostí konať v oblasti duševného zdravia.

Jedným z návrhov obsiahnutých v správe je vytvorenie štruktúry na dohliadanie nad implementáciou Európskeho paktu duševného zdravia a blaha. Súhlasím, že hodnotenie pokroku v plnení cieľov by bolo významnou pridanou hodnotou.

Náležite zvážime, ako by sme čo najlepšie mohli uviesť takúto myšlienku do praxe. Ešte raz by som chcel poďakovať Parlamentu a jeho spravodajkyni za túto veľmi podpornú správu a veľmi významné odporúčania, ktoré obsahuje.

Predsedajúci. – Bod je uzavretý.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 19. februára 2009.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Louis Grech (PSE), písomne. – Duševné zdravie je kľúčovým faktorom v živote ľudí a stále viac sa potvrdzuje jeho vplyv na náš sociálny, hospodársky a právny systém. Túto správu podporujem, pretože komplexne pristupuje k problému, ktorým v oblasti duševného zdravia čelíme, ako je boj proti stigmatizácii, diskriminácii a sociálnemu vylúčeniu, ale aj uznanie potreby preventívnych programov, verejnej podpory a vhodnej liečby ľudí.

Ako relatívne nový vedný odbor sa duševné zdravie všeobecne neuznáva za prioritu, ale technický rozvoj v poslednom období nám umožnil lepšie preskúmať ľudský mozog, čo nám ukázalo cestu k novým liečebným metódam, schopným zmeniť jednotlivcom život. Myslím, že by sme mali intenzívne podporovať ďalší výskum v tejto oblasti, kladúc osobitný dôraz na rastúcu populáciu starších ľudí v Európe, ktorá dúfa v zdravé, dôstojné a aktívne starnutie.

Potrebujeme dostupné štruktúry starostlivosti a liečby duševných chorôb, ale dôležité je tiež vytvoriť podporujúce prostredie, napríklad prostredníctvom programov začleňovania do trhu práce. Duševné zdravie je tiež veľmi dôležité na pracovisku, kde môže výrazne negatívne ovplyvňovať pracovný výkon, takže musíme podporovať osvedčené postupy u zamestnávateľov, aby sa znížil zbytočný stres a zachovalo sa duševné blaho ich zamestnancov.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), písomne. – (FI) Chcela by som sa pani Tzampaziovej poďakovať za jej správu o duševnom zdraví, za ktorú som hlasovala.

Každý štvrtý človek aspoň raz za život trpí problémami duševného zdravia. Odhaduje sa, že do roku 2020 sa depresia stane najbežnejším ochorením v rozvinutom svete a druhým hlavným dôvodom pracovnej neschopnosti. V dôsledku vonkajších faktorov, ako sú napríklad dôsledky súčasnej finančnej krízy, sa stanú ľudia zraniteľnejšími voči týmto problémom. Zlé duševné zdravie nesie so sebou nielen náklady, ktoré sú záťažou pre sektor zdravotníctva a celý sociálny a hospodársky systém, ale tiež zbytočne znižuje kvalitu ľudského života postihnutých a ich rodín.

Aj keď došlo k výraznému pokroku, pokiaľ ide o úroveň starostlivosti a všeobecný postoj k tomuto problému, sú ľudia trpiaci problémami duševného zdravia a ich rodiny stále častejšie odsúvaní na okraj spoločnosti. Rozdiely v úrovni prevencie a zárukách prvotriednej starostlivosti sú príliš veľké, a to medzi jednotlivými členskými štátmi EÚ, ako aj medzi jednotlivými regiónmi v rámci štátov.

Som rada, že správa pani Tzampaziovej sa osobitne venovala aj otázke duševného zdravia mládeže, pričom správa na riešenie tejto problematiky navrhuje vytvorenie medziodvetvových programov. Nemali by sme však zabúdať, že za prevenciu v oblasti duševného zdravia nesú hlavnú zodpovednosť pedagógovia a inštitúcie mimo rodiny a domova. Treba podporovať zdravý životný štýl, načúvať deťom a mladým ľuďom a venovať im pozornosť.

Z vecí, ku ktorým vyzýva správa pani Tzampaziovej, za obzvlášť dôležité pokladám poskytovanie vysoko kvalitných, ľahko dostupných a účinných univerzálnych služieb v oblasti duševného zdravia, ako aj väčšie investovanie do špičkového výskumu. Obzvlášť by sa mal viac financovať výskum spojitosti medzi prevenciou a duševným a telesným zdravím.

Siiri Oviir (ALDE), písomne. – (ET) Poruchy duševného zdravia sú v mnohých krajinách celonárodnými zdravotnými problémami, keďže významne vplyvajú na postihnutých, ich rodiny a spoločnosť ako celok. Poruchy duševného zdravia tiež často vedú k invalidite, čo následne znamená významnú hospodársku záťaž pre spoločnosť.

Podľa rozvojovej správy Svetovej banky z roku 1993 boli štyri z desiatich najbežnejších príčin invalidity duševné a/alebo neurologické poruchy. Zatiaľ čo v roku 1993 zaujímala depresia medzi ochoreniami spôsobujúcimi invaliditu štvrté miesto, ak budú pokračovať súčasné tendencie, do roku 2020 sa môže stať depresia druhou najčastejšou príčinou invalidity obyvateľstva a u žien dokonca najčastejšou príčinou.

Napriek rozsahu a vážnosti dôsledkov porúch duševného zdravia, ešte stále existujú vo svete a v Európe krajiny, kde sa tomuto problému nevenuje dostatočná pozornosť. Takáto situácia je často spôsobená prevládajúcim čiastočne negatívnym verejným a politickým postojom spoločnosti a stigmatizáciou duševne chorých. To zase vedie k nedostatočnej pozornosti venovanej duševnému zdraviu, zníženej dostupnosti služieb, nedostatku alternatívnych liečebných metód a nedostatočnej informovanosti o možnostiach liečby.

Bez ohľadu na skutočnosť, že riešenie problémov duševného zdravia patrí do kompetencie členských štátov, je dôležité, aby sa ďalej zvýšil objem finančnej a vedomostnej pomoci EÚ členským štátom, s cieľom pomôcť im vytvoriť a zdokonaľiť potrebné zdravotnícke, sociálne, opatrovateľské a vzdelávacie služby, ako aj preventívne opatrenia.

Myslím, že podpora duševného zdravia a sociálneho blaha jednotlivcov sa v členských štátoch Európskej únie musí stať cieľom vysokej priority, pretože duševné zdravie jednotlivcov najbezprostrednejšie vplyva na hospodársku produktivitu a zamestnanosť v členských štátoch.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN), písomne. – (PL) Ako všetci vieme, duševné zdravie je základnou hodnotou pre každého človeka a my ako zástupcovia európskych štátov na to nesmieme zabúdať. Myslím, že je dobre, že sme sa dnes vo fóre Európskeho parlamentu venovali tejto otázke. Duševné choroby, záplavy samovrážd a depresia sa stali hrozbou pre súčasnú spoločnosť. Tieto problémy sa netýkajú len ľudí žijúcich pod stálym stresom, ale aj detí, mladých ľudí a starších ľudí. Podľa mňa by sme mali prijať ďalekosiahle opatrenia, aby sme tieto civilizačné choroby porazili. Aj preto podporujem výskum a voľný prístup k výsledkom tohto výskumu, ako aj k odborníkom.

Okrem podakovania za správu o duševnom zdraví by som chcel zároveň vyjadriť obavy v súvislosti s tým, či sú okrem poskytovania pomoci starším ľuďom a boja proti stigmatizácii a sociálnemu vylúčeniu možné tiež projekty zamerané na ľudí, žijúcich na okraji spoločnosti. Takýto ľudia často voči druhým pociťujú antipatiu, cítia sa odcudzení a boja sa, že ich spoločnosť bude odsudzovať. Prvým problémom, na ktorý by sme sa podľa mňa mali zamerať, sú rozsiahle vzdelávacie programy, aby každý človek v núdzi vedel, kam sa má obrátiť, aký druh pomoci je k dispozícii, a čo je najdôležitejšie, že je tiež možné vrátiť sa do normálneho života.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), písomne. – (RO) Duševné zdravie a blaho sú závažnými problémami storočia, v ktorom žijeme. Podľa odhadov Svetovej zdravotníckej organizácie budú duševné poruchy do roku 2020 tvoriť 15 % všetkých ochorení.

Obávam sa najmä o budúcnosť dospievajúcej mládeže a detí, a preto som aj navrhla kroky na dosiahnutie toho, aby si občania uvedomili zhoršujúcu sa situáciu v oblasti duševného zdravia detí, ktorých rodičia odišli do zahraničia, ako napríklad zavedenie programov v školách s cieľom pomôcť týmto mladým ľuďom vyrovnáť sa s psychologickým problémami spojenými s neprítomnosťou ich rodičov.

Trvala som na tom v dôsledku veľkého počtu detí opustených rodičmi, ktorí odišli za prácou do zahraničia, čo je situácia, ktorá sa v strednej a východnej Európe vyskytuje stále častejšie. Stále myslieť na to, ako pomôcť

týmto deťom, som navrhla kroky, ktorých cieľom je vytvoriť v každej strednej škole poradenské funkcie a ponúknuť alternatívne možnosti, ktoré sú dôverné a ktoré nebudú tieto deti stigmatizovať, aby bolo možné vyhovieť ich spoločenským a citovým potrebám.

Majúc na pamäti, že duševné zdravie určuje kvalitu života občanov Európskej únie, treba k tejto otázke pristupovať s rovnakou vážnosťou ako k otázkam telesného zdravia. Je skutočne potrebný európsky akčný plán pre túto oblasť, aby sa reagovalo na problémy, ktoré predstavujú duševné poruchy.

Richard Seeber (PPE-DE), písomne. – (DE) Keď hovoríme o zdraví, zvyčajne máme na mysli telesné blaho. Duševné ochorenie však môže byť pre každodenný život postihnutých rovnakým hendikepom a má rozsiahle nepriaznivé spoločenské dôsledky. Iniciatíva Parlamentu zlepšiť informovanosť v oblasti duševného zdravia je preto veľmi pozitívnym krokom. Treba viac verejnej diskusie o prístupe k duševným poruchám a okrem toho treba širokej verejnosti sprístupniť metódy prevencie duševných ochorení.

Osobitný dôraz treba v tejto súvislosti venovať situácii na pracovisku. Keďže pracujúci ľudia strávia značnú časť času na svojom pracovisku a sú v súvislosti so svojou prácou vystavení stresu, je potrebná podpora duševného zdravia v tomto konkrétnom prostredí. Len motivovaní, vyrovnaní zamestnanci sú schopní splniť na nich kladené požiadavky.

Je preto potrebné v podnikateľskej sfére a verejných orgánoch zvýšiť informovanosť o tejto otázke. Celkovo možno povedať, že uznaním duševných porúch Parlament preukazuje známky moderného chápania zdravia a ponúka mnohým postihnutým pozitívnu dlhodobú perspektívu.

29. Opatrenia nadväzujúce na národné akčné plány energetickej účinnosti: prvé posúdenie (krátke prednesenie)

Predsedaajúci. – Upozornili ste na to, že sme v sále mierne stlmili svetlá. Predpokladám, že je to kvôli úsporám energie.

To je k téme, keďže ďalším bodom programu je krátke prednesenie správy (A6-0030/2009) pána Gyürka v mene Výboru pre priemysel, výskum a energetiku o opatreniach nadväzujúcich na národné akčné plány energetickej účinnosti: prvé posúdenie (2008/2214(INI)).

András Gyürk, spravodajca. – (HU) Vďaka za slovo, vážený pán predsedaajúci. Vážený pán komisár, z plynovej krízy v januári určite vzišla jedna pozitívna vec. V každom členskom štáte oživila totiž dialóg o energetickej politike.

Aj tu, v Európskom parlamente, sa veľa diskutovalo o rôznych alternatívnych prepravných trasách, rozšírení kapacít uskladnenia, ako aj o budúcej úlohe jadrovej energie. Avšak nenáležite málo pozornosti sme venovali energetickej účinnosti. Obzvlášť ma teší, že správa o národných akčných plánoch energetickej účinnosti nám v niekoľkých posledných týždňoch poskytla príležitosť viesť na túto tému diskusiu.

Význam energetickej účinnosti spočíva v jej schopnosti dosiahnuť viditeľné výsledky rýchlejšie než akýmkoľvek iným spôsobom. Ako ne dávno zdôraznil komisár pre energetiku Andris Piebalgs, opatrenia EÚ v oblasti zariadení na reguláciu vypnutého stavu by mohli znížiť straty v pohotovostnom režime o objem rovnajúci sa ročnej spotrebe energie Maďarska.

Treba čo najviac zdôrazniť, že energetická účinnosť môže byť liekom na všetky problémy v oblasti energetickej politiky. V prvom rade môže znížiť energetickú závislosť Európy od tretích krajín. Okrem toho môže mať energetická účinnosť priaznivý vplyv aj na konkurencieschopnosť európskeho priemyslu a môže znížiť zaťaženie nášho životného prostredia. Tiež nesmieme zabúdať, že zlepšením energetickej účinnosti sa môže znížiť zaťaženie najzraniteľnejších spotrebiteľov.

Prirodzene, čo sa týka pomerov a možností, ako aj legislatívnych iniciatív, existujú medzi členskými štátmi veľké rozdiely. Preto súhlasíme so smernicou EÚ z roku 2006, ktorou boli stanovené opatrenia na to, aby členské štáty v národných akčných plánoch zhrnuli svoje plánované opatrenia na zlepšenie energetickej účinnosti.

V danej správe sme sa pokúsili vyvodiť všeobecné závery, pokiaľ ide o spomenuté akčné plány. Zároveň bolo našim cieľom definovať potrebné budúce kroky v oblasti právnych predpisov EÚ. Chcel by som upriamiť vašu pozornosť na niekoľko kľúčových bodov v správe.

Správa predovšetkým vyzýva Komisiu, aby prijala tvrdšie kroky proti oneskoreniam pri príprave národných akčných plánov energetickej účinnosti. Tentoraz treba dôkladne preskúmať, či plány v členských štátoch sprevádza prijímanie praktických krokov. Hlavným nedostatkom niektorých národných akčných plánov je to, že ani zďaleka neodrážajú skutočnú politiku ich vlád.

Po druhé, zdroje venované na zlepšenie energetickej účinnosti treba zvýšiť na vnútroštátnej úrovni, ako aj na úrovni Spoločenstva. V dôsledku finančnej krízy si len málo európskych občanov môže dovoliť investovať do vlastnej energetickej účinnosti. Preto treba ihneď rozšíriť projekty v oblasti stimulov na investovanie do energetickej účinnosti. To nás privádza k budúcnemu sedemročnému rozpočtu Spoločenstva, v ktorom treba ďalej klásiť dôraz na energetickú účinnosť, a ku skutočnému zlepšeniu by mohli prispieť aj daňové prázdny.

Po tretie, stále cítiť potrebu ďalších právnych predpisov v oblasti energetickej účinnosti v Európskej únii. Myslím, že odporúčania Európskej komisie udali v tejto oblasti správny smer. Napríklad, prísnejšie právne predpisy týkajúce sa spotreby energie v budovách by mohli viesť k značným úsporám.

Po štvrté, národné vlády sa musia stať priekopníkmi v oblasti energeticky účinných riešení. Prejavom takýchto snáh musia byť rozsiahle vzdelávacie kampane. Spotrebiteľia sa odhodlajú investovať do svojej energetickej účinnosti, len ak budú plne informovaní o výhodách, ktoré im to prinesie.

Na záver by som sa ešte chcel podeliť o jednu myšlienku. Podľa mňa nemožno k energetickej účinnosti pristupovať ako k druhoradej záležitosti ani v čase recesie. Programami v oblasti energetickej účinnosti by sa naopak mohli v Európe vytvoriť stovky tisíc pracovných miest. V roku masového prepúšťania je tento aspekt sotva nerelevantný.

Janez Potočnik, člen Komisie. – Vážený pán predsedajúci, vítam príležitosť osloviť toto plenárne zasadnutie Európskeho parlamentu, ktoré sa okrem iného zaoberá posúdením národných akčných plánov energetickej účinnosti (NEEAP) Komisiou, ktoré bolo predložené v rámci Druhého strategického preskúmania energetickej politiky v novembri 2008 a predtým v rámci oznámenia Komisie z januára 2008.

Podrobnejšia, technická syntéza posúdenia NEEAP Komisiou bude predložená v dokumente Komisie o NEEAP na jar tohto roku.

Preto by som chcel túto príležitosť využiť na to, aby som poďakoval spravodajcovi, pánovi Gyürkovi, za jeho prácu, ako aj Výboru pre priemysel, výskum a energetiku (ITRE) za cennú diskusiu a pripomienky.

Počas niekoľkých uplynulých rokov Komisia veľmi jasne deklarovala, že energetická účinnosť je hlavnou prioritou energetickej politiky Európskej únie a veľmi významným základným kameňom pre splnenie cieľov stanovených do roku 2020 a národné akčné plány energetickej účinnosti hrajú v tomto smere ústrednú úlohu. Ako viete, Smernica o energetickej účinnosti konečného využitia energie a energetických službách ukladá členským štátom povinnosť predložiť tieto akčné plány a ukázať, ako chcú v praxi dosiahnuť svoje vnútroštátne ciele v oblasti energetickej účinnosti.

Pôvodný konečný termín ich odovzdania členskými štátmi bol 30. jún 2007, ale, ako viete, mnohé členské štáty s odovzdaním meškali. Posledný NEEAP dostala Komisia v júni 2008.

V tomto štádiu už Komisia dokončila všetky jednotlivé posúdenia a všetkým členským štátom zaslala listy obsahujúce výsledky týchto posúdení. V nadväznosti na to sa konalo niekoľko bilaterálnych stretnutí a niekoľko členských štátov vyhlásilo, že by samy chceli počas niekoľkých nasledujúcich mesiacov svoje NEEAP vylepšiť. Ako už poznamenali členovia Výboru pre priemysel, výskum a energetiku, prvé národné akčné plány energetickej účinnosti sa ukázali ako veľmi užitočné dokumenty. Mnohé členské štáty vlastne po prvýkrát vypracovali komplexné plány krokov v oblasti úspory energie. Mnohé z nich potvrdili, že medziodvetvové úsilie potrebné na ich vypracovanie považovali za veľmi užitočné.

Podľa Smernice o energetických službách majú NEEAP len obmedzenú úlohu. Komisia však vo svojom oznámení z novembra 2008 a v iných nedávnych vyhláseniach vždy členské štáty nabádala k tomu, aby ich úlohu rozšírili.

Komisia vypracuje nový akčný plán Európskej únie pre úsporu energie, ktorý posilní a lepšie nasmeruje kroky Európskej únie s cieľom pomôcť členským štátom, podnikom a občanom EÚ nákladovo efektívne šetriť energiu.

Vo vašej správe ste Komisiu naliehavo žiadali, aby v oblasti úspor energie navrhla záväzné ciele. Súčasný cieľ ušetriť do roku 2020 20% primárnej energie je, ako viete, nezáväzným cieľom. Komisia však verí, že

s pomocou energetického a klimatického balíka a návrhov obsiahnutých v Druhom strategickom energetickom preskúmaní môžeme 20 % dosiahnuť.

Správa pána Gyürka tiež správne naznačila, že treba zvýšiť finančnú podporu. Finančné otázky spojené so šetrením energie uznala Komisia v pláne hospodárskej obnovy Európy z 26. novembra 2008 a v iných koordinovaných snahách, ktorých cieľom je pomôcť vytvárať pracovné miesta, hlavne v malých a stredných podnikoch, keďže pri investíciách do energetickej účinnosti, a hlavne do budov, ide väčšinou o renovačné projekty malého rozsahu.

Na záver by som chcel pripomenúť, že počas funkčného obdobia tejto Komisie sa lídri EÚ skutočne k podpore energetickej účinnosti zaviazali. Posilnenie investovania do energetickej účinnosti a s tým súvisiacich nových technológií je významným príspevkom k dosiahnutiu trvalo udržateľného rozvoja a tiež k bezpečnosti dodávok. Dosah energetickej účinnosti ďaleko prekračuje rámec energetickej politiky. Všeobecne pozitívne vplyva tiež na hospodárstvo Európskej únie: zvýšená účinnosť pomáha vytvárať nové pracovné miesta, stimuluje hospodársky rast a zvyšuje konkurencieschopnosť. Ako ste správne uviedli, presne to by sme v týchto ťažkých a problémových časoch mali robiť.

Predseda júci. – Bod je uzavretý.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 19. februára 2009.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Šarūnas Birutis (ALDE), písomne. – (LT) Je jasné, že ceny ropy klesajú, ale keď hospodárska kríza raz pominie, ceny pôjdu znova hore. Preto dovoľte, aby som vám pripomenul, že je potrebné viac diverzifikovať energetické zdroje EÚ a trasy ich dodávok s cieľom zmierniť negatívne dôsledky, ktoré môže spôsobiť budúca ropná kríza.

Závislosť členských štátov EÚ, hlavne „energetických ostrovov“ EÚ, na dodávkach energie a existujúcej infraštruktúre je rôzna. Môžeme hovoriť o jednotnom trhu s energiou, ak napríklad pobaltské štáty vrátane Litvy sú energetickými ostrovmi? Neschopnosť Európy oslovovať hlavných dodávateľov energií jedným hlasom je tiež akútnym problémom. Na papieri vytvárame ambicióznu európsku energetickú politiku, ale v praxi ďalej prevláda bilaterálna energetická politika. Vážení kolegovia poslanci, spolitizovanie odvetvia energetiky k stabilite neprispieva. Situáciu by sme sa mohli a mali pokúšať zmeniť diverzifikáciou a solidaritou. Musíme dokončiť chýbajúce energetické prepojenia a vytvoriť koordinačný mechanizmus EÚ, ktorého cieľom by bolo na podobné krízy reagovať. Je nutné, aby členské štáty, ktoré sú na dodávkach energie závislé najviac, mali dostatočné zásoby týchto energií. Musíme zvažovať nielen krátkodobé opatrenia v oblasti bezpečnosti dodávok energie, ale musíme sa nad týmto problémom zamýšľať tiež z dlhodobého hľadiska. Čo sa týka Európy, tá musí diverzifikovať zdroje energie a zvýšiť bezpečnosť dodávok.

Cristian Silviu Buşoi (ALDE), písomne. – (RO) Energetická účinnosť je v súčasnosti o to dôležitejšia, že čelíme skutočným problémom v oblasti poskytovania dodávok energie do EÚ a musíme vyvíjať konzistentnejšie úsilie s cieľom znížiť emisie kyslíčnika uhličitého. Podporujem taký prístup k problému energetickej účinnosti, ktorý je zlučiteľný s inými politikami EÚ, obzvlášť pokiaľ ide o balík týkajúci sa boja proti zmene klímy a potrebu diverzifikovať zdroje energie.

Som pevne presvedčený, že treba podporovať sektor výskumu a vývoja, keďže ten môže významne prispieť ku zvýšeniu energetickej účinnosti. Komisia a vlády členských štátov by mali viac podporovať projekty zamerané na zvýšenie energetickej účinnosti, či už hovoríme o investovaní do čo najväčšieho zefektívnenia verejnej dopravy, zatepľovaní budov a podobne. Myslím, že vládne zdroje by mali byť orientované skôr týmto smerom než do dotovania cien energií, keďže takéto projekty zároveň poskytujú pomoc zraniteľným spotrebiteľom čeliacim stúpajúcim cenám energií.

Preto členské štáty vyzývam, aby prišli s realistickými akčnými plánmi, aby občanom poskytli čo najviac informácií o energetickej účinnosti a aby spolupracovali prostredníctvom výmeny osvedčených postupov. Takisto dôrazne žiadam Komisiu, aby podporila národné orgány, obzvlášť formou technickej pomoci.

Daniel Petru Funeriu (PPE-DE), písomne. – (RO) Energetická účinnosť je osobitne dôležitá pre krajiny, ktoré zdedili veľké množstvo budov postavených podľa nekvalitných noriem komunistickej éry.

Chcel by som využiť túto príležitosť, aby som požiadal Komisiu o vytvorenie finančných nástrojov a účinných postupov na renováciu vykurovacích systémov týchto budov v súlade s cieľom zvýšiť energetickú účinnosť o 20 % do roku 2020.

Iosif Matula (PPE-DE), písomne. – (RO) Energetická účinnosť je jedným z hlavných cieľov Európskej únie, ktorého dosiahnutie bude znamenať významný krok na ceste k realizácii trvalo udržateľného rozvoja. Preto, aby sa dosiahli lepšie výsledky, musí okrem úsilia členských štátov aktívne sa zapájať do podpory politiky zameranej na zefektívnenie spotreby energie existovať aj koordinácia na úrovni Spoločenstva.

Jeden spôsob, ako dosiahnuť energetickú účinnosť, je budovy zateplíť. Podľa jednej štúdie je na úrovni spoločenstva možné znížiť energetické straty približne o 27 %, čo by v podstate znamenalo zníženie nákladov, ktoré sú občania povinní hradiť.

Jedným problémom, ktorému čelia miestne komunity navrhujúce uskutočnenie projektov renovácie vykurovacích systémov obytných budov, sú zložité postupy, ktoré musia dodržať. Preto sa pri opatreniach, ktoré budú v budúcnosti prijaté, musí uvažovať o zjednodušení týchto postupov. Cieľ zvýšenia energetickej účinnosti zatepľovaním budov by mal byť zameraný na znevýhodnené spoločenské skupiny, čím by sa v Európe posilnil princíp solidarity.

Anni Podimata (PSE), písomne. – (EL) Skúsenosti z prvého posúdenia národných akčných plánov v praxi ukazujú, že podmienky v EÚ ešte nedozreli do štádia, v ktorom možno podporovať opatrenia na zvýšenie energetickej účinnosti. Jednou významnou slabou stránkou prvých akčných plánov energetickej účinnosti, okrem ich veľmi oneskoreného predloženia zo strany niektorých členských štátov vrátane Grécka je to, že ambiciózne plány nie sú sprevádzané jasne definovanými praktickými návrhmi s pridanou hodnotou napriek tomu, že podľa posledných údajov zverejnených Európskou komisiou, ak by sa dosiahol cieľ 20 % úspor energie, EÚ by používala približne o 400 miliónov ton ekvivalentu ropy (toe) primárnej energie menej a emisie CO₂ by klesli o 860 miliónov ton.

Takže nebol plne pochopený rozsah potenciálu, ktorý nám poskytuje podpora energetickej účinnosti, obzvlášť v čase hospodárskej recesie, ako je tá, ktorú teraz prekonávame. EÚ by preto mala bezodkladne konať a zahrnúť energetickú účinnosť do všetkých svojich odvetvových politík, s jasnými návrhmi a podpornými opatreniami, ako aj zvýšiť pomoc Spoločenstva v tejto oblasti. Energetická účinnosť je kľúčovým bodom nasledujúcim za prijatím balíka o zmene klímy a môže zaručiť energetickú bezpečnosť, zníženie emisií skleníkových plynov a posilnenie európskeho hospodárstva.

30. Aplikovaný výskum v oblasti spoločnej politiky rybného hospodárstva (krátke prednesenie)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je krátke prednesenie správy (A6-0016/2009) pani Miguélezovej Ramosovej v mene Výboru pre rybné hospodárstvo o aplikovanom výskume v oblasti spoločnej politiky rybného hospodárstva (2008/2222(INI)).

Rosa Miguélez Ramos, spravodajkyňa. – (ES) Vážený pán predseda júci, pán komisár, dámy a páni, zosúladienie správneho zachovania ekosystému s trvalo udržateľným využívaním morských zdrojov, zabránenie a kontrola vplyvu ľudskej činnosti na životné prostredie, zdokonaľovanie vedomostí a technologického rozvoja a inovácie sú úlohy, ktoré nemôžeme vyriešiť bez podpory európskej vedeckej obce.

Výskum v oblasti rybného hospodárstva má kľúčový význam aj pri vypracúvaní odporúčaní a poskytovaní vedeckého poradenstva zákonodarcom. Výsledkom väčšieho investovania do výskumu a rozvoja a do zberu a spracovania spoľahlivých údajov by bola solídnejšia a udržateľnejšia spoločná politika rybného hospodárstva.

Avšak, hoci veta ktorú som počula z úst vedca („Nie peniaze, ale ľudské zdroje sú problémom“) situáciu dobre vystihuje, ja nebudem tá, ktorá povie, že výskum v oblasti rybného hospodárstva má k dispozícii množstvo finančných zdrojov. Namiesto toho poviem, že máme dvojitý problém.

Po prvé, pán komisár, sumy uvedené v siedmom rámcovom programe pre morský výskum, ktorý mal byť prierezovou témou, sa zdajú nepostačujúce na integrovaný prístup, ktorý si v súčasnosti táto otázka vyžaduje.

Okrem toho, pán komisár, vedci – a uisťujem vás, že pred vypracovaním aj počas vypracovania tejto správy som hovorila s mnohými – sa stretávajú s problémami pri predkladaní projektov k siedmemu rámcovému programu. Tieto problémy možno na jednej strane čiastočne pripísať odlišnému zameraniu, ktoré sa vyžaduje pre akvakultúru, ktorá má v podstate priemyselný charakter a na druhej strane pre výskum v oblasti rybného hospodárstva a oceánológie, ktorý má multidisciplinárny charakter a je dlhodobý.

Až do siedmeho rámcového programu boli obe tieto oblasti kryté tými istými finančnými prostriedkami a boli koordinované Generálnym riaditeľstvom pre rybné hospodárstvo, čo im umožňovalo vzájomne sa

dopĺňať. V súčasnosti je za túto oblasť zodpovedné Generálne riaditeľstvo pre výskum, čoho výsledkom je to, že pre vedeckú obec je teraz ťažšie dosiahnuť, aby sa osoby zodpovedné za vypracovanie usmernení k výzvam na predkladanie návrhov dozvedeli o jej starostiach a potrebách.

Okrem toho má vedecká obec dojem, že Generálne riaditeľstvo sa asi rozhodlo dať prioritu základnému výskumu namiesto toho, aby vytvorilo priestor pre výskum zameraný na verejné politiky. Uvediem príklad: posilniť z vedeckého hľadiska morskú stratégiu Spoločenstva alebo preskúmať prínos rybolovu pre zmenu klímy.

Stručne povedané, pre dosiahnutie cieľa morskej politiky EÚ, ktorým je produktívny rybolov v čistom morskom prostredí, je potrebné, aby vedeckí pracovníci, ktorí sa venujú tejto oblasti, mali prístup k horizontálnym finančným nástrojom v rámci siedmeho rámcového programu.

Na záver by som chcela spomenúť druhý problém: znepokojujúci nedostatok mladých vedcov vo výskume v oblasti rybolovu, čo je, zdá sa, dôsledkom odborného vzdelávania, ktoré nie je veľmi atraktívne v porovnaní s inými základnými vedeckými disciplínami.

Je veľmi dôležité, aby sme vytvorili zaujímavé a prospešné univerzitné programy, ktoré umožnia dobré pracovné uplatnenie. Tiež asi musíme zjednotiť rôzne modely výskumu uplatňované v jednotlivých členských štátoch s cieľom umožniť lepšie porovnávanie výsledkov a uľahčiť zhromažďovanie údajov, ako aj zvýšiť spoluprácu medzi národnými výskumnými ústavmi. Za veľmi dôležité tiež samozrejme pokladám zapojenie skúseností a odborných znalostí rybárov do procesu vypracúvania vedeckých posudkov, na ktorých majú byť založené politické rozhodnutia v rámci spoločnej politiky rybného hospodárstva.

Janez Potočník, člen Komisie. – Vážený pán predsedajúci, vážim si, že môžem hovoriť o oblasti, za ktorú som zodpovedný. Komisia víta správu Parlamentu o aplikovanom výskume v oblasti spoločnej politiky rybného hospodárstva a tiež by sa chcel poďakovať spravodajkyňi, pani Rose Miguélezovej Ramosovej, ako aj Výboru pre rybné hospodárstvo, za ich vynikajúcu prácu.

Správa prichádza v správnom okamihu, keď sa pripravuje spoločná výzva v oblasti morského a námorného výskumu. Tiež sa časovo zhoduje s pracovným programom na rok 2010 pre 7. rámcový program (RP) a predložením zelenej knihy o reforme spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva, ktorá zahŕňa kapitolu venovanú výskumu. Komisia s hlavnými prvkami správy v zásade súhlasí.

Vítame vyjadrenie podpory európskej stratégie v oblasti morského a námorného výskumu, ktorej prioritami sú zvýšené budovanie kapacít, nová infraštruktúra, nové iniciatívy v oblasti odbornej prípravy a vzdelávania, integrovanie etablovaných morských a námorných výskumných disciplín, podpora synergie medzi členskými štátmi a Komisiou a nové metódy riadenia výskumu.

Komisia uznáva, že je dôležité zabezpečiť, aby boli v rámci 7. RP pridelené dostatočné rozpočtové prostriedky výskumu v oblasti rybného hospodárstva a akvakultúry, pri súčasnom udržaní rovnováhy s ostatnými výskumnými odvetviami, hlavne v oblasti poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a biotechnológie: Téma 2 – bioekonómia založená na vedomostiach a téma 6 – životné prostredie. Ročný rozpočet 7. RP sa v posledných troch rokoch programu bude postupne zvyšovať a oblasť rybného hospodárstva ako aj oblasť akvakultúry budú mať z tohto nárastu určite prospech.

Komisia bude v súlade so správou pokračovať vo svojom úsilí podporovať výskum tým, že v rámci 7. RP viac zviditeľní výskum v oblasti rybného hospodárstva a akvakultúry, zabezpečí náležitú rovnováhu medzi výskumom na podporu politiky a základnejším výskumom, posilní spoločenské vedy v pracovných programoch, podporí šírenie výsledkov a bude nabádať k väčšej koordinácii medzi národnými výskumnými programami.

Nakoniec Komisia uľahčí integráciu výskumu v oblasti rybného hospodárstva a akvakultúry do širšieho kontextu svojho strategického programu v oblasti výskumu, Európskej výskumnej oblasti a novej stratégie Európskej únie v oblasti morského a námorného výskumu.

Majúc na pamäti iniciatívy, ktoré som práve popísal, mám pocit, že už existuje pevná základňa, pomocou ktorej môžeme v rámci rámcového programu prostredníctvom novátorského výskumu zlepšiť fungovanie odvetví rybného hospodárstva a akvakultúry. Tie budú mať tiež následne prospech zo zlepšenej spolupráce a koordinácie vnútroštátneho výskumu prostredníctvom rôznych iniciatív Európskej vedeckej oblasti a v rámci spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva.

Ak môžem pridať svoju vlastnú vetu, môžem sa vám zaručiť, že to nie je komplikovanejšie ako predtým jednoducho preto, lebo na tom pracujú tí istí ľudia a spolupráca medzi mnou a mojím kolegom, pánom Borgom, je skutočne vynikajúca. Myslím si, že tak treba v budúcnosti robiť výskum. Spolupracujeme medziodvetvovo, čo prináša skutočne lepšie výsledky, ktoré by sotva boli možné, keby sa to robilo viac na úrovni jednotlivých odvetví. Úprimne vám ďakujem za skvelo odvedenú prácu.

Predseda júci. – Bod je uzavretý.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 19. februára 2009.

31. Program nasledujúceho rokovania: pozri zápisnicu

32. Skončenie rokovania

(Rokovanie sa skončilo o 11.30 hod.)